

משנה מסכת נגעים (מ)

[פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#) • [פרק ה](#) • [פרק ו](#) • [פרק ז](#) • [פרק ח](#) • [פרק ט](#) • [פרק י](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#)

פרק ב

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#) [משנה ח](#)

פרק ד

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#) [משנה ח](#)
[משנה ט](#) [משנה י](#) [משנה יא](#)

פרק ה

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

פרק ו

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#) [משנה ח](#)

פרק ז

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#)

פרק ח

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#) [משנה ח](#)
[משנה ט](#) [משנה י](#)

פרק ט

משנה א משנה ב משנה ג

פרק י

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו משנה ז משנה ח משנה ט משנה י

פרק יא

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו משנה ז משנה ח משנה ט משנה י משנה יא משנה יב

פרק יב

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו משנה ז

פרק יג

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו משנה ז משנה ח משנה ט משנה י משנה יא משנה יב

פרק יד

משנה א משנה ב משנה ג משנה ד משנה ה משנה ו משנה ז משנה ח משנה ט משנה י משנה יא משנה יב משנה יג

מראות נגעים שהן ארבעה. בהרת עזה כשלג **(ב)**, שניה לה כסיד ההיכל. והשאת כקרום ביצה, שניה לה כצמר לבן, דברי רבי מאיר. וחכמים אומרים, השאת כצמר לבן, שניה לה כקרום ביצה:

ר"ע מברטנורה מראות נגעים שנים. כתיבי בקרא בהדיא שאת ובהרת: שהן ארבעה. יש להן לרבות עוד שנים אחרים דלא כתיבי בקרא, והן תולדה דשאת ותולדה דבהרת. דמרבינן להו מספחת, שאין ספחת שם נגע אלא לשון טפלה, וכן הוא אומר (שמואל א ב) ספחני נא אל אחת הבהנות, והטיל הפתוב ספחת בין שאת לבהרת, לומר להן שיש תולדה לשאת ויש תולדה לבהרת **(א)**: **בהרת עזה כשלג.** לבנה ביותר. דכתיב (ויקרא יג) ואם בהרת לבנה היא, היא לבנה ואין למעלה ממנה לבנה: **שאת כקרום ביצה.** דסבר האי תנא אין שאת אלא לשון גבה. וכן הוא אומר (ישעיה ב) ועל כל הגבעות הנשאאות. ואין להן כהה בלבנונית בכל ארבעה מראות כקרום ביצה, לפיכך הוא גבוה יותר מכלן, כמראה צל גבוה מן החמה: **שניה לה כצמר לבן.** והוא עז בלבנוניתו יותר מסיד ההיכל שהיא תולדה דבהרת. משום דאמר קרא שאת לבנה, לענין מאי קריה רחמנא לבנה, על פרוח לתולדתה, שהיא לבנה יותר מתולדה דבהרת: **שאת כצמר לבן.** רבנן סברי, שני מראות עזות שהן שלג וצמר לבן, הן לשני אבות בהרת ושאת, ושני מראות פחות מהן שהן סיד ההיכל וקרום ביצה, והן תולדות. תן תולדה גדולה לגדול, דהינו סיד ההיכל לבהרת שהוא אב גדול, ותולדה קטנה לקטן, דהינו קרום ביצה לשאת שהוא קטן מבהרת. ונפקא מנה בפלוגתיהו דרבנן ותנא קמא לענין צרוף, דחצי גריס מאב וחצי גריס מתולדה דידיה מצטרפין, וכן שני האבות שאת ובהרת מצטרפין, דדרשינן והיה בעור בשרו לנגע, מלמד שמצטרפין זה עם זה, מדכתיב והיה ולא כתיב והיו, עשה כל הנגעים אחד. אבל שתי התולדות אין מצטרפות, דתולדה דבהרת אינה מצטרפת עם תולדה דשאת, דלא קאי והיה אלא אשאת ובהרת דכתיבי בהדיא, ולא אתולדות דאתו מרבויה. והשתא, לתנא קמא שלג וקרום ביצה מצטרפין, שלג וצמר לבן אין מצטרפין. ולרבנן, שלג וצמר מצטרפין, שלג וקרום אין מצטרפין **(ג)**. והלכה כחכמים: **צמר לבן.** צמר נקי של כבש בן יומו לאחר שרחצוהו ונתלבן: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {א} גְמָרָא שְׁבוּעוֹת דָּף ו'. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: {ב} בְּהֵרֵת כּו'. וְאֵין דָּרֵךְ נִגַע לְבָא אֶלָּא בְּאַרְבַּעָה מְרֵאוֹת הַלְלוּ, וּמִיָּהוּ בְּכָל אֶחָד וְאֶחָד יֵשׁ בְּמָה מְרֵאוֹת שְׁזָה לְבֹן מְזָה כְּמוֹ שְׁלָגִים וְכֹן כְּלָם. הַר"שׁ וְתוֹסְפוֹת: {ג} וְעֵין בְּהַר"ב לְקַמֵּן מְשָׁנָה ג': (עיקר תוי"ט).

רמב"ם התחיל בחלוקת מראות נגעי בשר כמו שעשה הכתוב והם שני מראות בהרת ושאת ויחלקו לארבעה מראות בהרת ושניה לה. שאת ושניה לה והוא אמרו יתברך (ויקרא יג) אדם כי יהיה בעור בשרו שאת או ספחת או בהרת וספחת אינה ממראות נגעים עומדת בעצמה והוא אמרם מה לשון ספחת טפילה שנאמר (ש"א ב) ספחני נא אל אחת הכהונות ענין זה שהוא סמוך וזכרו הפסוק בין שאת ובהרת להודיענו שהוא סמוך לשניהם ותהיה השאת והסמוך לה ובהרת והסמוך לה ואלו שני מראות רוצה לומר שאת ובהרת הם מראה הלוּבן אמר יתברך (ויקרא יג) שאת לבנה או בהרת לבנה כן בלא ספק השני מראות הסמוכין להן. ואלו ארבע מינים כולן מיוחסין למראה הלוּבן יתחלפו בחוזק וחולשה והיותר חזק מהן לובן הבהרת וענין עזה כשלג שהלוּבן עז וחזק כשלג והוא אמרו (שם) ואם בהרת לבנה היא ובא בפירוש היא לבנה ואין למעלה ממנה כלומר שתבא לבנה כשלג ולמטה ממנה כלובן סיד ההיכל ואלו השנים מראה הבהרת. ומראה השאת כצמר לבן והוא כצמר נקי בן יומו ר"ל יום הולדת השה כאשר נרחץ זה הצמר ונתלבן ברחיצה וזה המראה חזק הלוּבן מסיד ההיכל ולמטה ממנו בלוּבן כקרום ביצה והם שני מראות השאת ודעת (רי"ע) [רי"מ] שאמר קרום ביצה מראה אחד והוא שני של שאת ואם הוא יותר חלוש הלוּבן מקרום ביצה אינו ממראות נגעים והלכה כחכמים: (רמב"ם)

פרק א - משנה ב

הַפְּתוּדָּ שֶׁבְּשֶׁלֶג, כִּיִּין הַמְּזוּג בְּשֶׁלֶג {ד}, הַפְּתוּדָּ שֶׁבְּסִיד, כְּדָם הַמְּזוּג בְּחֶלֶב, דְּבָרֵי רַבִּי יִשְׁמַעֵאל. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, אֲדַמְדָּם שְׁבֻזָּה וְשֻׁבָּזָה, כִּיִּין הַמְּזוּג בְּמִים, אֶלָּא שֶׁל שֶׁלֶג עֲזָה וְשֶׁל סִיד דִּהָה מְמַנָּה:

ר"ע מברטנורה הפתוך שבשגלג. המערב בלבן ואדם שבבחרת העזה כשגלג, נראה כיון המזוג בשגלג, שלבנוניתו מרבה ואדמימות שבו מעט: **והפתוך שבסיד ההיכל.** והמערב שבנגע שהוא כסיד ההיכל, נראה כדום המזוג בחלב, שאדמימות שבו מרבה. ואף על גב דלא תני פתוך אלא בבחרת ותולדתה, הוא הדין דיש פתוך נמי בשאת ותולדתה, דתניא בתורת פהנים, שאת לבנה, מלמד שמטמאה חלקה. בבחרת לבנה אדמדמת, מלמד שמטמאה פתוך. מנין לתן את האמור של זה בזה, תלמוד לומר נגע צרעת: **שבזה ושבזה.** שבשגלג ושבסיד: **דהה.** חסרה מן הלבו, שאינה צחה בלבנונית כמותה. והלכה כרבי עקיבא: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ד} פנין כו'. והא דלא שיערו לתרויהו או ביון או בדם, ומאי טעמא תני בסיד כדום בחלב ולא אמר פנין בסיד. ועוד, שיעור המזוג מאי ניהו או בשני חלקים שלג וחלב או בפחות. ובזה יש לומר שהוא בכדי שיראה זה לתוך זה כדאמרין בעלמא מים שדם הצפור נכר בהם. ונראה דרבי ישמעאל סבר בעיניו שיהיה נודע הלבנונית ונכר באדמימות, הלכך אלו אמר כדום בשגלג או כדום בסיד, מתוך ששניהם עבים אין נמזגים כלל ואין המראות מתערבים. ואם אמר פנין בסיד, אף על פי שהיו קלוש, הסיד עב, אבל יין בשגלג נמוח ואינו נמוח ושניהם נראים. ואם אמר יין בחלב או במים, מפני ששניהם קלושים היו מחזירים למראהו, והלבו אינו נכר בטבעו. ורבי עקיבא סבירא ליה אדמדום אדם שבאדמים, הלכך משער להו יין במים כו'. הר"ב"ד: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם פתוך. הוא המראה המעורב מן הלובן והאדמימות והוא גם כן ממראות נגעים ואם לא יתבאר זה בשאת אבל אמר שאת לבנה לבד אבל התבאר בבחרת אמר אם בחרת לבנה אדמדמת ובסיפרא מנין ליתן את האמור בבחרת בשאת ואת האמור בשאת בבחרת ת"ל צרעת היא לפי שבא בבחרת צרעת היא וכן בשאת והבן מזה שאלו המראות כולן כאשר נתערב כל אחד מהן לאדמימות מעט עד שיהיה בו לובן מעורב עם אדמימות שהוא ג"כ נגע צרעת ואמר שנחשוב כל מראה מהם כבר נתערב ביון ויעמוד עליו מראה הצרעת וזכר ממנו השני מראות ר"ל שלג וסיד והוא ההיקש לשאר מראות וכן שמו דרך משל בהש"ס לזה ד' כוסות מלאים חלב כזה השיעור ובא' הפילו בו שני טיפי דם ובשני ד' טיפי דם ובשלישי ח' טיפי דם ובד' ט"ז טיפי דם ועל זה היחס מהעירוב יקישו ד' המראו' המורכבי' מהלובן והאדמימות לפי שמה שיהי' הלובן חלוש יהיה מעט האדמימו' כאשר יערבו בו יותר נראה אודם חזק ולזה יהיה מעט האדמימות עם מראה קרום ביצה כמו ט"ז טיפות מדם בזה השיעור מהחלב יהיה זה האודם מבואר והבן זה:

פרק א - משנה ג

אַרְבַּעַה מְרֵאוֹת הָאֵלוּ מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה
לְפָטֹר, וְלְהַחְלִיט, וְלְהַסְגִיר. לְהַסְגִיר **(ו)** אֶת
הָעוֹמֵד בְּסוֹף שָׁבוּעַ רֵאשׁוֹן **(ז)**. לְפָטֹר אֶת
הָעוֹמֵד בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי **(ח)**. לְהַחְלִיט אֶת שְׁנוֹלָד
לוֹ מַחֲיָה אוֹ שֶׁעַר לָבָן, בְּתַחֲלָה, בְּסוֹף שָׁבוּעַ
רֵאשׁוֹן, בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר.
לְהַחְלִיט אֶת שְׁנוֹלָד לוֹ פְּשִׁיּוֹן, בְּסוֹף שָׁבוּעַ
רֵאשׁוֹן, בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר.
לְהַחְלִיט אֶת הַהוֹפֵךְ כִּלּוֹ לָבָן מִתּוֹךְ הַפְּטוֹר.
לְפָטֹר אֶת הַהוֹפֵךְ כִּלּוֹ לָבָן מִתּוֹךְ הַחֲלִיט אוֹ
מִתּוֹךְ הַסְּגִיר. אֵלוּ מְרֵאוֹת נִגְעִים שְׁכָל נִגְעִים
תְּלוּיִם בָּהֶן **(י)** :

ר"ע מברטנורה מְרֵאוֹת הָאֵלוּ מִצְטָרְפִין. גְּרָסִינִן. וְלֹא גְרָסִינִן
אַרְבַּעַה מְרֵאוֹת, שְׁאִין כָּל הָאַרְבַּעַה מְרֵאוֹת מִצְטָרְפִין, דָּאִין הַתּוֹלָדָה
מִצְטָרְפֵת אֶלָּא עִם אָב שְׁלָה, וְשִׁתִּי תוֹלָדוֹת זֶה עִם זֶה אֵינֶן מִצְטָרְפִין. אָבֵל
שְׁנֵי אָבוֹת מִצְטָרְפִין, מִדְּכִתִּיב וְהָיָה בְּעוֹר בְּשָׂרוֹ, וְלֹא כְּתִיב וְהָיָה, מִשְׁמַע
שְׁעוֹשָׂה שְׁאֵת וּבִהְרֵת כְּאֶחָד, דָּאִי אֵיכָּא חֲצִי גְרִיס מִזֶּה וְחֲצִי גְרִיס מִזֶּה
מִצְטָרְפִין לְכַגְרִיס. וְרַמְבַּ"ם כָּתַב, דְּכָל הָאַרְבַּעַה מְרֵאוֹת מִצְטָרְפִין, בֵּין
שְׁתֵּי הַתּוֹלָדוֹת זֶה עִם זֶה בֵּין אָב עִם תּוֹלָדָה שְׁאִינָה שְׁלוֹ, כָּל מְקוּרִים בִּיצָה
וְלִמְעַלָּה מִצְטָרְפִין. וְהַתּוֹסֵפֶת מְסִיעֶתוֹ **(ה)** : לְפָטֹר וְלְהַחְלִיט וְלְהַסְגִיר.
לְכָל הַנֶּדֶךְ מְלִי מִצְטָרְפִין. וְכִלְהוּ מְפָרֵשׁ לָהֶן : לְהַסְגִיר הָעוֹמֵד בְּסוֹף שָׁבוּעַ
רֵאשׁוֹן. דְּכִתִּיב (ויקרא יג) וְרָאֵהוּ הַכֹּהֵן בַּיּוֹם הַשְּׂבִיעִי וְהֵנָּה הִנֵּגַע עָמַד

בְּעֵינָיו וְהִסְגִּירוֹ הִכְהֵן שְׁבַעַת יָמִים שְׁנִית : וּלְפָטַר אֶת הָעוֹמֵד בְּסוֹף שָׁבוּעַ שְׁנִי . שֶׁהָעוֹמֵד בְּשַׁעוֹרוֹ וְלֹא פָּשָׂה וְעָמַד בְּמִרְאָהוּ, אָף עַל פִּי שְׁלֹא יָרַד לְמִטָּה מֵאַרְבָּעָה מְרָאוֹת, פּוֹטְרוֹ בְּסוֹף שָׁבוּעַ שְׁנִי . וְהָא דְכָתִיב (שם) וְרָאָה הִכְהֵן אֹתוֹ בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁנִית וְהִנֵּה כָּהָה הִנָּגַע וְגוֹי וְטַהְרוּ הִכְהֵן, לָאוּ לְמִימְרָא דְאִין מְטַהְרוּ אֲלֵא אִם כֹּן כָּהָה, אֲלֵא אֲשַׁמְעִינָן קָרָא דְאֲפְלוּ נִשְׁתַּנָּה מִשְׁלַג לְסִיד אוֹ מִסִּיד לְשִׁלַּג לֹא אֲמַרִינָן נִגַּע אַחַר הוּא וְחוֹזֵר וּמִסְגִּירוֹ כְּתַחֲלָה, אֲלֵא כְּעוֹמֵד דְּמִי וּמְטַהְרוּ : לְהַחֲלִיט אֶת שְׁנוֹלֵד לוֹ מַחֲיָה אוֹ שְׁעַר לְבָן בְּתַחֲלָה . כְּשֶׁהוּבָא בְּתַחֲלָתוֹ אֶל הִכְהֵן וְיֵשׁ בּוֹ בְּהֶרֶת כְּגָרִיס וּמַחֲיָת בְּשָׂר כְּעַדְשָׁה מְרַבַּעַת בְּתוֹךְ מְקוֹם הַבְּהֶרֶת, מַחֲלִיטוּ מִיָּד . וְכֹן נִמְי שְׁעַר לְבָן, אִם הָיָה שְׁחֹר וְלֹא הִסְפִּיק לְהִסְגִּירוֹ עַד שֶׁהִפְדָּ לְלָבָן, מַחֲלִיטוּ מִיָּד . אֲבָל פְּשִׁיּוֹן לֹא מְטַמֵּא בְּתַחֲלָה אֲפְלוּ פּוֹשָׂה וְהוֹלֵךְ עַד שְׁלֹא הִסְגִּיר [ט] : בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן . כְּלוֹמַר לְהַחֲלִיט כְּמוֹ כֹן בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, שְׁמַתַּחֲלָה לֹא הָיָה לוֹ סִימָנִין הַלְלוּ וְהִסְגִּירוֹ, וְלִסּוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן מִצָּא בּוֹ מַחֲיָה אוֹ שְׁעַר לְבָן, מַחֲלִיטוּ : אוֹ בְּסוֹף שָׁבוּעַ שְׁנִי . כְּגוֹן דְּבְסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן עָמַד בְּעֵינָיו וְלֹא הָיָה בּוֹ לֹא שְׁעַר לְבָן וְלֹא מַחֲיָה, [וְהִסְגִּירוֹ פְּעַם שְׁנִית], וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שְׁנִי נוֹלְדוּ בּוֹ סִימָנִים הַלְלוּ, מַחֲלִיטוּ : לְאַחַר הַפְּטוֹר . כְּלוֹמַר וְאֲפְלוּ לְאַחַר הַפְּטוֹר שֶׁבְּסוֹף שָׁבוּעַ שְׁנִי לֹא נוֹלְדוּ בּוֹ סִימָנִי טְמֵאָה וּפְטוֹרוֹ, וְלְאַחַר כְּפָה יָמִים נוֹלְדוּ, מַחֲלִיטוּ : לְהַחֲלִיט אֶת שְׁנוֹלֵד לוֹ פְּשִׁיּוֹן בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן אוֹ בְּסוֹף שָׁבוּעַ שְׁנִי . כְּגוֹן בְּהֶרֶת כְּגָרִיס שְׂאִין בָּהּ מַחֲיָה וְלֹא שְׁעַר לְבָן וְהִסְגִּירָהּ, אִם פְּשִׁתָּהּ בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן אוֹ לֹא פְּשִׁתָּהּ אֲלֵא בְּסוֹף שָׁבוּעַ שְׁנִי, מַחֲלִיטוּ . וְאִם לֹא פְּשִׁתָּהּ לֹא בְּשָׁבוּעַ רִאשׁוֹן וְלֹא בְּשָׁבוּעַ שְׁנִי וּפְטוֹרוֹ וְלְאַחַר כְּפָה יָמִים פְּשִׁתָּהּ, מַחֲלִיטוּ : לְהַחֲלִיט אֶת הַהוֹפֵךְ כְּלוֹ לְבָן מִתּוֹךְ הַפְּטוֹר . אִם אַחַר שֶׁפְּטָרוֹ וְטַהְרוּ הִכְהֵן פְּרָחָה הִצְרַעַת בְּכֻלּוֹ, טְמֵא מַחֲלָט : לְפָטַר אֶת הַהוֹפֵךְ כְּלוֹ לְבָן מִתּוֹךְ הַחֲלִיט אוֹ מִתּוֹךְ הַסִּגָּר . אִם לְאַחַר שֶׁטְמָאוּ הִכְהֵן, אוֹ לְאַחַר שֶׁהִזְקַק לְהַסְגִּיר קִדָּם שֶׁטְמָאוּ, פְּרָחָה הִצְרַעַת בְּכֻלּוֹ, פּוֹטְרוֹ וְטַהוֹר, שֶׁהַפְּרִיחָה עוֹשָׂה מִן הַטְּהוֹר טְמֵא וּמִן הַטְּמֵא טְהוֹר . וְהַמְסַגֵּר טְמֵא מְקָרִי : אֵלוּ מְרָאוֹת נִגְעִים . אַרְבָּעָה מְרָאוֹת אֵלוּ שֶׁהִזְכַּרְנוּ, חֲלָקוֹת אוֹ פְּתוּכוֹת : (ר"ע מְבַרְטַנּוֹרָה) .

עיקר תוי"ט [ה] וְהַתּוֹעֵלֶת לְחַלֵּק אוֹתָן בְּמִסְפָּר אַרְבָּעָה, וְלֹא תִנִּי סֵתֵם כָּל מְקוֹרִים כּוֹי מְצַטְרְפִין, מְלַמֵּד שְׂאֵם אֵינּוּ בְּקִי בְּהֵן וּבְשִׁמוֹתֵיהֶן לֹא יִרְאָה אֶת הַנִּגְעִים . הַרְמַב"ם בְּשֵׁם הַתּוֹסֵפֶתָא : [ו] לְפָטַר כּוֹי . נִקַּט תַּחֲלָה שְׁנֵי הַקְּצוּוֹת, וְהִזְדַּר מְקַדִּים לְהִסְגִּיר שֶׁהוּא בְּשָׁבוּעַ אֶחָד, וְאַחַר כֵּן לְפָטַר שֶׁהוּא בְּשָׁבוּעַ שְׁנִי, וְהִזְדַּר לְהַחֲלִיט שְׂיֵשׁ בּוֹ כְּפָה גּוֹנִי : [ז] הָעוֹמֵד כּוֹי . וְלֹא נִקַּט נִמְי בְּתַחֲלָה, דְּרִישָׁא הָכִי פְּרוּשָׁא, אַרְבָּעָה מְרָאוֹת כּוֹי מְצַטְרְפִין בְּתַחֲלָה וְכֹן לְפָטַר כּוֹי, וְלֹא הִצְרַךְ לְפָרֵשׁ צְרוּף דְּרִישָׁא דְּפְשִׁיטָא דְּסִתְמָא דְּמִלְתָּא אִירִי בְּבָא בְּתַחֲלָה . מִהַר"ם : [ח] לְפָטַר כּוֹי . וְאִם תֵּאמַר, מֵאִי צְרוּף שְׂיֵדָ כָּאן . נִרְאָה לִי, כְּגוֹן שֶׁהִסְגִּיר בְּהֶרֶת בְּשְׁנֵי גְרִיסִין וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שְׁנִי יֵשׁ בְּהֶרֶת כְּגָרִיס וְשִׂאת כְּגָרִיס, וְהַשְׂתָּא אִי הוּוּ שְׁנֵי מִינִים הוּוּ לִיָּה שְׂאֵת נִגַּע חֲדָשׁ וּמִסְגִּירִין עֲלָיו, אֲבָל אִם מְצַטְרְפִים דְּהוּוּ כְּנִגַּע אֶחָד הוּוּ לִיָּה עָמַד בְּעֵינָיו דְּטַהוֹר . מִהַר"ם . וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב : [ט] כָּל דְּבָרֵי הָרַב הֵם עַל פִּי הַתּוֹסֵפֶתָא נִלְמָדִין מְקָרָאֵי . וְעֵין

תוספות יום טוב באריכות: {י} שפּל כּוּי. לָאוּ דְוָקָא, דְּהָא אִיכָּא נְתָקִים.
אָלָא פְּעוּר בְּשׂר קָאָמַר. הַר"שׁ: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם מצטרפין זה עם זה. לכל הדינים עוד ביאר איך יתחברו ונחשבים כמראה א' בזה אחד מהג' דינים אם הם אחד וזה מהשלשה דינים אם לפטור אם להחליט אם להסגיר וכאשר חייב חבורם והיותם במראה אחד שיאמר לו טהור אתה וזהו לפטור או יעכב ענינו וזהו להסגיר או יאמר לו טמא אתה וזהו להחליט בזה המעשה והתחיל בביאור דין ודין ואמר להסגיר את העומד בסוף שבוע ראשון וזהו שהנה יתבאר ברביעי מזאת המסכת שמי שהי' בגופו בהרת כחצי גריס ואין בו מחי' ולא שער לבן עד התחדש לו אחר זה בהרת כחצי גריס דבוקה בראשונה ובו שער אחד לבן שהוא יצטרך הסגר שבעת ימים וכאשר היה איש מוסגר ובגופו בהרת ג"כ כחצי גריס ובסוף השבוע נתחדש לו כחצי גריס ובו שער אחד לבן דבק בבהרת אשר היה בו שהוא ג"כ יסגיר כמו לו בהרת ובהרת:

עוד אמר לפטור את העומד בסוף שבוע שני כמו שיהיה רושם צרעת אשר הקיפו שבוע שני אשר קצתה מראה בהרת ובה כגריס ובצידה דבקה בו מראה שאת כגריס עוד הוסרה קצת מראה שאת ונשאר מראה בהרת על שיעורו הנה הוא טהור שכבר הוסרה הצרעת ונחשבה יחד כמראה אחד ובהתאמת זה כולו בעתיד. עוד אמר להחליט את שנולד לו מחיה וזה שהנה יתבאר לך בגי' מזו המסכת שרושם הטומאה בצרעת העור שלשה סימנים מחיה או שער לבן או פסיון והמחיה שתהיה שיעור עדשה מרובעת מן בשר חי בתוך מקום הצרעת ושער לבן הוא שיהיה במקום הנגע ב' שערות לבנות ופסיון שירבה הנגע ויוסיף להמשך בגוף ואפילו מעט מזער אולם המחיה או שער לבן הנה הם אותות טומאה לעולם בין שיהיה בתחלת ביאת כהן והוא ענין בתחלה או התחדש אחד מהן בשבוע ראשון או בשבוע שני או אחר שאמר לו הכהן טהור אתה וזהו ענין אמרו לאחר הפטור והוא אמרו יתב' (ויקרא יג) אחרי הראותו אל הכהן לטהרתו ונראה שנית אל הכהן ר"ל שיתחדש עליו חדוש אחר שדן עליו בטהרה ושב אל הכהן שנית וכאשר היה באיש רושם צרעת בו שני מראות קצתו מראה בהרת וקצתו מראה שאת עוד התחדש בא' מהמראות מחיה או שער לבן הנה הוא מוחלט לטומאה לפי שהן התקבצו בדמיון מראה א' בין שיהיה זה השער לבן או המחיה בתחלה והוא כאשר בא אל הכהן בתחלה או שהתחדש בסוף שבוע ראשון

או בסוף שבוע שני או אחר שטיהר לו הכהן ואמר לו טהור אתה וכן ג"כ ספרו להחליט את שנולד לו פסיון ומבואר הוא שאינו טמא בפסיון אלא אחר שבוע ראשון לפי שהפסיון אמנם יודע בעמיד' בין מה שיהיה לנגע בתחלת עמדו לפני הכהן ובין מה שהוא לאחר השבוע וכאשר היה בנגע תוספת בשבוע ראשון או השני או לאחר הפטור הנה הוא טמא ואם היה באיש רושם נגע ובקצתו מרא' בהרת ובמקצתו מראה שאת ונמשך אחד מהמראות בשטח הגוף או היה הרושם אשר עמד בו מראה בהרת ויהיה התוספת אשר נמשך בסוף שבוע מראה שאת הנה הוא מוחלט לטומאה בכל זה כאשר התחדש התוספת לפי ששני מראים יחד בדמיון מדריגת מראה אחד ואמר וכן גם כן יתחברו מראות נגעים להחליט את ההופך כולו לבן מתוך הפטור. וענין זה המאמר אמנם יתבאר בח' מזאת המס' שהאיש אשר יראה בו רושם צרעת יאמר לו פטור אתה כאשר לא יהיה שם מחיה ולא שער לבן עוד אחר זה תכלול הצרעת כל גופו הנה הוא טמא ושמאמר השם יתברך (ש) כלו הפך לבן טהור הוא אמנם הוא במוחלט לטומאה כאשר כלל אותו הנגע אחר שהיה טמא וכאשר היה איש בגופו בהרת ופטרו הכהן עוד כלל גופו מראה שאת הנה הוא יתחבר עם הבהרת הראשון ויהיה מוחלט לפי מה שהשרשנו וזהו ענין אמרו להחליט את ההופך כולו לבן מתוך הפטור :

וכן כאשר היה מוחלט בבהרת טומאה ר"ל שיהיה בו שער לבן או מחיה או פשתה בעור זמן אחר החלט כולל גופו כולו מראה שאת שהוא כמראה אחד אמר כולו הפך לבן טהור הוא וזהו ענין אמרו לפטור את ההופך כולו לבן מתוך החלט או מתוך הסגר לפי שהוא כאשר כלל גופו הצרעת והוא מוסגר הנה הוא ג"כ טהור לפי שהמוסגר הוא טמא כמו המוחלט כמו שהתבאר בתחילת כלים. ואלו המשלי' כלן אשר המשלנו בביאור זאת ההלכה מראה הבהרת והשאת ההיקש בעצמו אם היה הנגע בג' מראות או בשאר מראות מהמראים המנויי' שהן כלם במדרגת מראה אחד לכל הדינים לפטור ולהסגיר ולהחליט :

וכל מה שאמרנו באלה המשלים רושם נגע או מקום נגע אמנם נרצה בו השיעור אשר יטמא בנגעים והוא כגריס ואני עתיד לבאר זה :

וכבר שאל רבי יהושע בנו של ר"ע לר"ע מד' מראות מה תועלת לחלק אותן במספר אחר שכלן במדרגת מראה אחד ומצטרפים לכל הדינים והיה ראוי שיאמר כל לבן שהוא כמו קרום ביצה או יותר לבן ממנו הוא נגע צרעת והוא אמרו בתוספתא ויאמרו מקרום ביצה ולמעלה טמא וזה עם זה מצטרפים אמר לו מלמד שאם אינו בקי בהן ובשמותיהן לא יראה את הנגעים רוצה לומר שאילו נמנו להיותו רגיל בהבדל המראים והכרתם עד שיאמר זה המראה בהרת וזה שאת זה שני לבהרת וזה שני לשאת וממה שראוי שתדעהו שדעת ר"ע שתולדת הבהרת תוקף הלובן מן השאת וחכמי אומרי' שהשאת יותר לבן מסיד ההיכל אשר הוא תולדת הבהרת כמו שזכרנו ושסיד ההיכל יותר לבן מקרום הביצה ויהיה סדר המראים לפי דעת החכמים כן בהרת אחריו השאת אחריו תולדת הבהרת ואחריו תולדת השאת לפי מה שהתבאר בגמרת שבועות (דף ו:):

ואמרו הרי אלו מראות נגעי' ירמוז אל הארבעה הפשוטי' ואל הארבעה המורכבים מהן מהאדמימות כמו שהתבאר: (רמב"ם)

פרק א - משנה ד

רַבִּי חֲנִינָא סָגַן הַכֹּהֲנִים אֹמֵר, מִרְאוֹת נִגְעִים שְׁשָׁה עָשָׂר [א]. רַבִּי דוֹסָא בֶן הֶרְפִּינְס אֹמֵר, מִרְאוֹת נִגְעִים שְׁלֹשִׁים וְשֵׁשָׁה. עֶקְבִּיא בֶן מִהֲלֵלָאֵל אֹמֵר, שְׁבַעִים וְשָׁנִים. רַבִּי חֲנִינָא סָגַן הַכֹּהֲנִים אֹמֵר, אֵין רוּאִים אֶת הַנִּגְעִים בְּתַחֲלָה לְאַחַר הַשָּׁבֶת, שְׁשָׁבוּעַ שְׁלוֹ חָל לְהִיּוֹת בְּשָׁבֶת. וְלֹא בְּשָׁנִי, שְׁשָׁבוּעַ שְׁנֵי שְׁלוֹ חָל לְהִיּוֹת

בַּשַּׁבָּת. וְלֹא בַשְּׁלִישֵׁי לַבַּתִּים, שְׁשָׁבוּעַ שְׁלִישֵׁי
שָׁלוֹ חָל לְהִיּוֹת בַּשַּׁבָּת. רַבִּי עֲקִיבָא אָמַר,
לְעוֹלָם רוּאִים. חָל לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ הַשַּׁבָּת,
מֵעֲבִירִין לְאַחַר הַשַּׁבָּת. וַיֵּשׁ בַּדָּבָר לְהַקְל
וּלְהַחְמִיר:

ר"ע מברטנורה מראות נגעים שלשים וששה. גרסינן. ולא גרסינן
מראות נגעים ששה עשר. ושלשים וששה הווי, ארבעה מראות חלקות
וארבעה מראות פתוכות דעור בשר, וכנגדן בשחין ומכה, ששחין
ומכה אחת הן ולא חלקן הפתוב אלא לומר לך שאין מצטרפין, וכנגדן
בנתקים, וכנגדן בקרחת וגבחת, שקרחת וגבחת אחת הן, הרי שלשים
ושנים מראות, וירקרק ואדמדם דנגעי בגדים, וירקרק ואדמדם דנגעי
בתים, הרי שלשים וששה: **עקיבא בן מהללאל אומר שבעים ושנים.**
הנדן שלשים וששה בתחלה כשהובא אל הכהן, ושלשים וששה אחריו
כנגדן בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני של הסגר או בסוף שבוע
שלישי לנגעי בתים להבחין בין מראה שלכתחלה למראה שבסוף, הרי
שבעים ושנים. כד פרשן הרמב"ם, וישר הוא. אלא דקשיא לי בגוה
שהוא מונה שמנה מראות דנתקין, ואנן קימא לו דנתקין מטמאין בכל
מראות ואין להם מראות מיחדות כשאר נגעים **[יב]**: **ששבווע שני שלו**
חל בשבת. דשני הסגרות שלשה עשר יום דיום שביעי של שבוע ראשון
עולה לכאן ולכאן, דכתיב (ויקרא יג) והסגירו [הכהן] שבעת ימים שנית,
מלמד שיום שביעי עולה לו מן המנן מלפניו ומאחוריו. וכן שלשה
שבועות דנגעי בתים אינם אלא תשעה עשר יום, דראשון ושביעי של
שבוע אמצעי עולין לפניהם ולא אחריהם: **חל להיות בתוך השבת.** שביום
השבת חל שביעי, אין רואים אותו בשבת, מפני שהוא נראה כדן את
הדין בשבת, אלא ממתין עד לאחר השבת. ואין הלכה כרבי עקיבא **[יג]**:
(ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[יא]** **ששה עשר.** הכי גרס הר"ש, ופרש דסבירא ליה כרבי
עקיבא דאמר בלהו לבהדי שאת מצטרפי, דשאת מצטרפת לבהרת וסיד
וקרום, וקרום וסיד גם כן מצטרפין, הרי ארבעה צרופים וארבעה חלקים,
ופתוכים כנגדם, הרי ששה עשר. עד כאן. ומיהו למסקנה לרבי עקיבא כלן
מצטרפין. ועין תוספות יום טוב: **[יב]** ובספר קרבן אהרן תרצ, דהרמב"ם
דקדק בלשונו ולא כתב ושמנה בנתקים, אלא והם עצמם בנתקים, לומר
שהם היותר מיחדים בהם אשר הם דומים למראות הנגעים, עם היות
שמטמאים גם בשאר מראות. ועין תוספות יום טוב: **[יג]** וברמב"ם בנסחת
ארץ ישראל וכן בחבורו פסק כרבי עקיבא. ועין תוספות יום טוב: (עיקר
תוי"ט).

רמב"ם כבר התבאר בהלכה אשר לפני זאת שסבת מנין אלו המראות היא ההרגל וההכרה במראות ולזה אמר ר' דוסא שאי אפשר להרגיל במראות אם לא ידע ויכיר בהן שהן ל"ו וביאור זה שהנגעים ששה מינים נגעי עור בשר תחלה והשני נגעי שחין ומכוה והשלישי נגעי קרחת וגבחת והד' נגעי ראש וזקן והוא אשר יקראו נתקים והה' נגעי בגדי' והו' נגעי בתיס. ולשון התוספתא (פ"ג) השחין והמכוה שניהם סימן אחד ושניהם טומאה אחת ולמה נחלקו שאין מצטרפין זה עם זה ושם נאמר ג"כ הקרחת והגבחת שניהם סימן אחד ולמה נחלקו שאין מצטרפין זה עם זה ואני אבאר לך כל זה במה שיבא וכבר קדם לך שמראות נגעים בעור הבשר ח' ד' פשוטי וד' אשר תתערב אתם האדמימות כמו שהתבאר והוא אשר יאמר ממנו ד' בחלוק וארבע בפתוך ובתוספתא (פ"א) אמרו מראות שעור הבשר מטמא בהן השחין והמכוה והקרחת והגבחת טמאים ושם נאמר גם כן הנתקים מטמאים בכל מראה וכאשר יגיעו לך ההקדמות כולן יהיו ל"ב נגעים ח' בעור הבשר וח' בשחין ומכוה וח' בקרחת וח' בגבחת והן בעצמם בנתקים ובנגעי בגדים שני מראים ירקרק ואדמדם ובנגעי בתיס ג"כ שני מראים ירקרק ואדמדם הנה אלו ל"ו מראים בחלוף המראים והמקום אשר יהיה בו המראים :

ואמר עקביא בן מהללאל שאם היה הענין כן על אופן ההרגל הנה הן ע"ב לפי שאלו המראות כולן בהתחלפות המראים והתחלף מקום המראים יהיו בתחלה ויהיה אחר ראייה קודמת ויצטרך הקישא בין עתה ובין מה שהיה עליו קודם אם בשבוע ראשון שני ושלישי כמו שיתבאר הנה אלו ע"ב מראין. ל"ו בתחלה כמו שמנינו והן בעצמן בסוף אחר ההסגר אי זה זמן יהיה ההסגר או שבוע א' או ב' שבועות או ג' איך שיתחייב הדין ואל זה הענין רמז בתוספתא כל כהן שהוא בקי בנגעים ולא בנתקים בנתקים ולא בקרחות באדם ולא בבגדים בבגדים ולא בתיס במראה ראשון ולא במראה שני במראה שני ולא במראה שלישי לא יראה את הנגעים עד שיהיה בקי בהן ובשמותיהן שנאמר (ויקרא יד) זאת התורה לכל נגע הצרעת ולנתק ולצרעת הבגד ולבית ולשאת ולספחת ולבהרת להורות ביום הטמא וביום הטהור וגו' רוצה לומר שהוא אל יורה עד שיהיה בקי באלו המראים כולן ובשמירת הענינים ובידיעת השם המורה על כל ענין מהן ושמור אלו הענינים שהן נפלאים מאד :

וכבר יסופק זה המספר על כל מי ששמעתי דבריו או ראיתי פירושו והנה עזרני ה' בהבנתו :

ואשוב אל שלימות ביאור ההלכה אמר ולא בשני שהשבוע השני שלו חל להיות בשבת וזה יתחיל מספרו מהיום השביעי מהשבוע ראשון עד שיהיה היום הז' משותף לב' השבועות יחד וכן השלש' שבועו' של נגעי בתים יהיה היום השביעי משותף לסוף שבוע שני והתחלת השלישי ויהיה מספר השני שבועות י"ג יום ומספר הג' שבועות י"ט יום ולזה אם התחיל בראיה ביום שני יבוא היום י"ג בשבת ואם התחיל בראיה בשלישי יבוא יום י"ט בשבת והנה יתבאר זה בשלישי מזאת המסכתא :

ואמר ר"ע שהוא יתחיל לראות באיזה שיזדמן מאשר יבא יום סוף שבוע מהשבועות ביום שבת אשר אין ראוי לראות הנגע בו להיות זה דומה לדין מהדינים יתאחר הראיה עד אחר השבת וכבר יהיה בזה האיחור חומרא לבעל הצרעת או קולא והוא יבאר והלכה כחכמים : (רמב"ם)

פרק א - משנה ה

פִּיצַד לְהִקְל. הָיָה בּוֹ שֵׁעָר לָבֵן וְהַלֵּךְ לוֹ שֵׁעָר לָבֵן, הָיוּ לְבָנוֹת וְהַשְּׁחִירוּ, אַחַת לְבָנָה וְאַחַת שְׁחוּרָה, וְהַשְּׁחִירוּ שְׁתֵּיהֶן, אֲרָכּוֹת וְהַקְּצִירוּ, אַחַת אֲרָכָה וְאַחַת קְצָרָה וְהַקְּצִירוּ שְׁתֵּיהֶן, נִסְמָךְ {טו} הַשְּׁחִין לְשְׁתֵּיהֶן אוֹ לְאַחַת מֵהֶן, הַקִּיף הַשְּׁחִין {טז} לְשְׁתֵּיהֶן אוֹ לְאַחַת מֵהֶן, חִלְקוֹן הַשְּׁחִין וּמַחֲיֵת הַשְּׁחִין וְהַמְּכֹוֹה וּמַחֲיֵת הַמְּכֹוֹה וְהַבְּהֵק, הִיָּתָה בּוֹ מַחֲיָה וְהַלְכָה לָהּ

הַמְּחִיָּה, הֵיטָה מְרַבֵּעַת וְנַעֲשִׂית עֲגָלָה אוֹ
 אֲרָכָה, מִבְּצֻרַת וְנַעֲשִׂית מִן הַצַּד, מְכַנְּסַת
 וְנִתְפָּזָרָה **{יז}**, וּבֵא הַשְּׁחִין וְנִכְנַס בְּתוֹכָהּ.
 הַקִּיפָה, חֲלָקָה, אוֹ מַעֲטָה הַשְּׁחִין אוֹ מְחִית
 הַשְּׁחִין, וְהַמְּכֹוֹה וּמְחִית הַמְּכֹוֹה וְהַבְּהֵק, הֵיטָה
 בוֹ פְּסִיּוֹן **{כ}** וְהֵלֵךְ לוֹ פְּסִיּוֹן, אוֹ שֶׁהֲלָכָה לָהּ
 הָאוֹם אוֹ שְׁנֵת מַעֲטָה וְאִין בָּזָה וּבָזָה כְּגָרִיס
{כא}, הַשְּׁחִין וּמְחִית הַשְּׁחִין וְהַמְּכֹוֹה וּמְחִית
 הַמְּכֹוֹה וְהַבְּהֵק חוֹלְקִין בֵּין הָאוֹם לַפְּסִיּוֹן, הֵרִי
 אֵלוֹ לְהֵקֵל:

ר"ע מברטנורה הֵיטָה בוֹ שַׁעַר לְבָן. בְּיוֹם הַשַּׁבָּת, וְאִם הֵיטָה רוֹאֵהוּ הֵיטָה
 מַחְלִיטוֹ, וְלֹאֲחֵר הַשַּׁבָּת הֵלֵךְ לוֹ, הֵרִי זֶה לְהֵקֵל **{יד}**. וְאִף עַל גַּב דְּאִי נִמְי
 חֲלָטוֹ בַּשַּׁבָּת, כְּשֶׁהֲלָךְ לוֹ אַחֵר הַשַּׁבָּת הֵיטָה מְטַהֵרוֹ, מִכָּל מְקוֹם הֵיטָה צְרִיף
 לְהַבִּיא קָרְבָן כְּדִין מִצְרַע מַחְלָט שְׁנֵת רַפָּא, וְעַכְשָׁיו פְּטוֹר: הֵיוּ לְבָנוֹת. אִי
 נִמְי הֵיוּ לְבָנוֹת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת שֶׁהֵיטָה רֹאֵי לְהַחְלִיטוֹ, וְלִמְחֵר הַשְּׁחִירוֹ, הֵרִי
 זֶה לְהֵקֵל: אַחַת לְבָנָה וְאַחַת שְׁחוֹרָה וְהַשְּׁחִירוֹ שְׁתִּיָּהוּ. כְּדִי נִסְבָּה, דְּאִין
 כָּאן לְהֵקֵל, דְּבִין כָּד וּבִין כָּד טַהוֹר. וְאִגַּב סִיפָא דְלְהַחְמִיר נִקֵּט לָהּ,
 דְּקִתְּנִי וְהַלְבִּינוּ שְׁתִּיָּהוּ: אֲרַכּוֹת. הֵיוּ הַשְּׁעָרוֹת בְּיוֹם הַשַּׁבָּת כְּדִי לְקַרֵּץ
 בְּזוּג, דְּהֵינּוּ שַׁעוֹר טַמְאָה, וְלִמְחֵר נִתְקַצְרוּ, הֵינּוּ לְהֵקֵל: אַחַת אֲרַכָּה
 וְאַחַת קִצְרָה. כְּדִי נִסְבָּה, דְּבִין כָּד וּבִין כָּד טַהוֹר. אִלָּא אִגַּב סִיפָא
 דְלְהַחְמִיר נִקֵּט לָהּ, דְּקִתְּנִי וְהַאֲרִיכוּ שְׁתִּיָּהוּ: נִסְמָד הַשְּׁחִין. לְשִׁתִּי
 שְׁעָרוֹת, לְאַחֵר הַשַּׁבָּת, וּבַשַּׁבָּת לֹא הֵיטָה בוֹ שְׁחִין, דְּאֵלוֹ בַּשַּׁבָּת רֹאֵהוּ הֵיטָה
 מַחְלִיטוֹ מִחֲמַת הַשְּׁעָרוֹת לְבָנוֹת שְׁבִתוֹד הַבְּהֵרַת, וְעַכְשָׁיו לְאַחֵר הַשַּׁבָּת
 שְׁבִא הַשְּׁחִין וְנִסְמָד לְשִׁתִּיָּהוּ אוֹ לְאַחַת מֵהוּ, אִינְן סִימָן טַמְאָה: הַקִּיף
 הַשְּׁחִין וְכוּ'. אוֹ שֶׁהַקִּיף הַשְּׁחִין לְשִׁתִּיָּהוּ הַשְּׁעָרוֹת לְבָנוֹת: אוֹ לְאַחַת מֵהוּ אוֹ
 חֲלָקוֹ הַשְּׁחִין. שְׁבִא הַשְּׁחִין אוֹ מְחִית הַשְּׁחִין אוֹ הַמְּכֹוֹה אוֹ מְחִית הַמְּכֹוֹה
 אוֹ הַבְּהֵק בֵּין שַׁעַר לְשַׁעַר, כָּל הֵנִי דְבַשַּׁבָּת לֹא הֵיוּ וְלֹאֲחֵר שַׁבָּת בָּאוּ, הֵרִי
 זֶה לְהֵקֵל: הֵיטָה בוֹ מְחִיָּה. בַּשַּׁבָּת, שֶׁהֵיטָה סִימָן טַמְאָה, וְהֵלָכָה לָהּ לְאַחֵר
 הַשַּׁבָּת. אִי נִמְי הֵיטָה מְרַבֵּעַת בַּשַּׁבָּת, וְהֵיטָה רֹאֵי לְהַחְלִיטוֹ, וְלֹאֲחֵר
 הַשַּׁבָּת נַעֲשִׂית עֲגָלָה אוֹ אֲרַכָּה, דְּהַשְּׁתָא אִינָה סִימָן טַמְאָה. אִי נִמְי הֵיטָה
 מִבְּצֻרַת הַמְּחִיָּה בַּשַּׁבָּת בְּאִמְצַע הַבְּהֵרַת, כְּמִין מִבְּצָר שֶׁל עִיר שְׁיוֹשֵׁב
 בְּאִמְצַע הָעִיר, וּמִתּוֹד כָּד הֵיטָה רֹאֵי לְהַחְלִיטוֹ, וְלֹאֲחֵר הַשַּׁבָּת נַעֲשִׂית מִן
 הַצַּד. אִי נִמְי הֵיטָה בַּשַּׁבָּת מְכַנְּסַת כְּעַדְשָׁה בְּמְקוֹם אֶחָד, וְלֹאֲחֵר הַשַּׁבָּת
 נִתְפָּזָרָה: וּבֵא הַשְּׁחִין וְנִכְנַס לְתוֹכָהּ. כְּלוּמַר בַּשַּׁבָּת לֹא הֵיטָה שֵׁם שְׁחִין
 וְהֵיטָה הַמְּחִיָּה סִימָן טַמְאָה, וּבֵא הַשְּׁחִין וְנִכְנַס לְתוֹכָהּ **{יח}**: הַקִּיפָה אוֹ

חלקה או מעטה. כלומר, או שלא בא השחין על כל הנגע אלא על קצת המחיה, ופחתה מפעדה: **השחין ומחית השחין המכה ומחית המכה והבהק.** כל הגי אמעטה **{יט}** קימי, שמעטה השחין או מחית השחין, דהינו שנעשה קרום כקלפת השום, או המכה או מחית המכה, כל הגי שבשבת לא היו ולאחר השבת באו. וכן הבהק שבשבת היו מארבעה מראות ונעשה בהק למחרתו ומעט המחיה, דשחין ובהק ממעטין מחיה, כדתניא בתורת כהנים בשר חי ולא השחין, בשר חי ולא הבהק: **היה בו פשיון.** בשבת: **והלך לו הפשיון.** לאחר השבת, דמה שפשה בשבת פנס למחרתו: **או שהלכה האום.** עקר הנגע נקרא אום. והלכה האום ונשאר הפשיון, או שנתמעטה האום ואין בין שניהם כגריס: **השחין ומחית השחין.** כלומר, אי נמי בשבת פשה ולא היה מפסיק בשבת בין האום לפשיון לא שחין ולא מחית השחין ולא מכה ולא מחית המכה ולא בהק, ולאחר השבת הפסיק אחד מאלו, הרי זה להקל: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יד} דאי קאי בסוף שבוע שני, פוטר. הר"ש: **{טו}** נסמך. סברא הוא בכל הגי דתנינן שמבטלין סימני הטמאה: **{טז}** השחין. וקשה, תפוק ליה משום שחין ומכה ששער לבן גם בהם סימן טמאה. ויש לומר, כגון שהיא מכה טריה שאינה מטמאה. כסף משנה. ועין תוספות יום טוב: **{יז}** ונתפזה. פרוש, שפשה הנגע לתוכה וכסה מקצתה, ואפתי נשאר שעור מחיה דהינו פעדה בהצטרף לכלה מחיה. ובא, פרוש, או שבא השחין מהר"ם. ועין תוספות יום טוב: **{יח}** ושוב לא מטמא במחיה. מהר"ם: **{יט}** לאו דוקא, דהוא הדין אאו נכנס וכו' קאי, אלא דנקט במאי דסליק וסמיה: **{כ}** פסיון. משום נגעי הגוף נקטיה. ויבנגעי בתים [דבהו נמי מרי] אפלו עמד בעיניו טמא: **{כא}** ואין כוי. אפלו יש בהם כגריס ועומד בשבוע ראשון, נמי הוי להקל, דהוי בהסגר ולא בהחלט, וככל הגי דתני בהדגא. אלא משום דעל כל פנים אצטריך למתני ונתמעטה, דאם לא כן קאי בהחלט, נקט ואין כוי דפטור לגמרי. ועין תוספות יום טוב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם שמור אלו השרשים והוא שכל נגע שיעורו אינו פחות מכגריס שנגעי עור בשר נטמאו בשלשה סימנין איזה שיהיו והוא שער לבן או מחיה או פסיון וכבר קדם לנו זכרון זה ודע שמתנאי שער לבן שיהיה בנגע ולא יהיה בשחין או במכה או במחית השחין והמכה או בתוך הבוהק ואם היה זה השחין אשר בו שער לבן בתוך הנגע וכן המחיה אם היתה בשחין שבתוך הנגע אינה סימן טומאה וכן הפסיון לא יהיה מעור הבשר לתוך השחין או למחית השחין או לתוך המכה ולמחית המכה או לבוהק והנה יתבארו כל אלו השרשים וראיותיהם כאשר יתחדש לנגע מה ינצל מאחד מאלו הסימנים השלשה עד שלא יהיה סימן טומאה והוא קולא לבעל הנגע ומתנאי נגעי הבשר שתהיה עגולה מכל צד עור הבשר עד שיהי אפשר

הפסיון באיזה צד שיהיה ולשון סיפרא בעור הבשר עד שיהיה כל החוצה לו סמוך לעור הבשר ראוי לפסיון שאם יהיה סמוך לראש או לזקן ולשחין ולמכוה ולקרחת אינו טמא וכן אלו השתי שערות לבנות אשר הוא סימן טומאה כאשר היו שתיהן או אחד מהן קצרות פחות מהשיעור אשר יתבאר אחר זה או היו שחורות או היו בצד השחין או מחית השחין בשחין או מכוה או מחית המכוה הנה אינו טמא וכן אם התחדש בין צמיחת השתי שערות שחין או מחית השחין או מכוה או מחית המכוה או בוהק הנה אינו טמא וכבר התבאר שרש כל אלו והנגע הראשון אשר היה בגשם בעת עמידה בתחלה לפני הכהן יקרא אום וכאשר יוסיף עליו שיתרבה אחר זה יקרא פסיון וכאשר לא הוסיף הנגע או שהוסיף הנגע והוסר השרש וישאר התוספת או נשאר קצת השורש עם התוספת וכל מה שנשאר עם התוספת פחות מכגריס הנה אינו טמא וכן אם נתחדש בין השרש והתוספת אחד מן הדברים אשר לא יהיה בהם פסיון כמו שיהיה בין השורש והתוספת שחין או מכוה או מחית השחין או מחית המכוה או התחדש בין האום והתוספת שחין או מכוה או מחית השחין או מחית המכוה או בוהק והבדילה הנה כבר ינצל מהיות מוחלט בפסיון מפני החדוש שנתחדש וזכרתי לך בזאת ההלכה כל אלו הדברים אשר חדושיהם ידחו סימני טומאה שהוא אפשר שיהיה יום שבת אשר הוא שביעי שלו טמא או קרוב להחליט לו ותחדש לו א' מאלו החדושים להציל לו בשארית היום עם ליל אחד בשבת ובבקר ימצא על ענין אחר הנה כבר היה לו האיחור קולא :

וכבר יהיה יום השבת בלתי מוחלט ויתחייב לו האיחור שיהיה יום אחד בשבת מוחלט כמו שיזכור אחר זה :

ומתנאי המחייב כאשר היתה כעדשה מצומצמת שתהיי מרובעת כמו שנבאר וכן מתנאי כל מחיה שתהיה מגעת בעובי הנגע והנגע יקיף בה ואז יהיה סימן טומא' והוא אמרו מבוצרת אולם אם הית' בצד הנגע (כזה) הנה לא יהיה סימן טומאה ומתנאי המחייב ג"כ שתהיי שיעור כעדשה ממנו מדובקת כולה גוף אחד אולם אם היתה מפוזרת בתוך הנגע זעיר שם זעיר שם אע"פ שבין כולן כעדשה ואף על פי שכל חלק ממנו נראה בתוך הנגע הנה אינו סימן טומא' וכן כאשר חלקה השחין או הקיפה או מיעטה הנה אינו סימן טומאה עד שתהיה כולה מקובצת נראית בעצם הנגע לא בתוך הבהק או שחין או מכוה שבתוך הנגע לאמרו הי"ת (ויקרא יג) ומחית בשר חי בשאת וכן בשאר מראות נגעים לא תהיה סימן טומאה עד שיהיה בתוך הנגע לא מן

פרק א - משנה ו

פִּיצַד לְהַחְמִיר. לֹא הָיָה בּוֹ שֶׁעַר לָבָן וְנוֹלַד לוֹ
שֶׁעַר לָבָן {כב}, הָיוּ שְׁחֹרוֹת וְהִלְבִּינוּ, אַחַת
שְׁחֹרָה וְאַחַת לְבָנָה וְהִלְבִּינוּ שְׁתֵּיהֶן, קְצָרוֹת
וְהֶאָרִיכוּ, אַחַת קְצָרָה וְאַחַת אַרְכָּה וְהֶאָרִיכוּ
שְׁתֵּיהֶן, נִסְמַךְ הַשְּׁחִין לְשְׁתֵּיהֶן אוֹ לְאַחַת מֵהֶן,
הַקִּיף הַשְּׁחִין אֶת שְׁתֵּיהֶן אוֹ אֶת אַחַת מֵהֶן, אוֹ
חִלְקוֹ הַשְּׁחִין וּמְחִית הַשְּׁחִין וְהַמְכוֹה וּמְחִית
הַמְכוֹה וְהַבְּהַק וְהִלְכוּ לָהֶם, לֹא הִיָּתָה בּוֹ
מְחִיָּה וְנוֹלְדָה לוֹ מְחִיָּה, הִיָּתָה עֲגֻלָּה אוֹ אַרְכָּה
וְנִעְשִׂית מְרַבֶּעֶת, מִן הַצַּד וְנִעְשִׂית מְבַצֵּרֶת,
מְפִזֵּרֶת וְנִתְפַּנְסָה וּבָא הַשְּׁחִין וְנִכְנַס בְּתוֹכָהּ,
הַקִּיפָה, חִלְקָהּ, אוֹ מַעֲטָה הַשְּׁחִין אוֹ מְחִית
הַשְּׁחִין וְהַמְכוֹה וּמְחִית הַמְכוֹה וְהַבְּהַק וְהִלְכוּ
לָהֶן, לֹא הָיָה בּוֹ פְּסִיּוֹן וְנוֹלַד בּוֹ פְּסִיּוֹן, הַשְּׁחִין
וּמְחִית הַשְּׁחִין וְהַמְכוֹה וּמְחִית הַמְכוֹה וְהַבְּהַק
חוֹלְקִין בֵּין הָאוֹם לְפְּסִיּוֹן וְהִלְכוּ לָהֶן, הָרִי אֵלּוֹ
לְהַחְמִיר :

ר"ע מברטנורה נסמך השחין. בשבת: לשתייהן. לשתי השערות, דהשתא לא הוי סימן טמאה, שאין שער לבן סימן טמאה אלא כשהוא בנגע עצמו, לא בתוך השחין או בתוך המכה: או הקיף השחין וכו'. דאם ראהו בשבת לא היה מחליטו: והלכו להן. לאחר השבת, שנעשה מקום השחין והמכה צלקת, והרי הוא כעור בשר, ונשאר עור הבשר עם הנגע כבתחלה **{כג}**, ועם שער הלבן, ומחליטו, הרי זה להחמיר: חולקין בין האוס לפשיון. שהיו מפסיקין בשבת בין עקר הנגע לפשיון: והלכו להן. לאחר השבת, ואין שם דבר המפסיק, הרי אלו להחמיר: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{כב}** לא כו'. דאף על גב דאי נמי פטרו בשבת, כשנולד לו לאחר השבת היה מחליטו, מפל מקום היה טהור אם טבל והעריב שמשו, עד שיוולד לו ויראה לפהו. ועין תוספות יום טוב: **{כג}** וכלומר, שהנגע הוא בעור הבשר הנה שנעשה צלקת. דאי לאו הכי עדין אין השער [לבן] בתוך הנגע: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זאת ההלכה כולה מבוארת כאשר הבנת מה שקדם מהמאמר לפי שהכונה שיהיה נראה יום השביעי שהוא שבת ויתחדש לו בבקר אי בשבת מה שיחייב לו הטומאה כמו חדוש מחיה ושער לבן ופסיון או יעדר אחד מאלו הדברים כאשר היו מצילין אותו כמו שיהיה ענין יום שבת כמו שנזכר שיהיה השחין סמוך לבהרת ושאר הדברים אשר ביארנו שהן יצילו ואחר נעדרו אלו ההצלות והוא ענין אמרו והלכו להן ר"ל שהן הוסרו בנשאר מיום השבת ויהיה הסבה להיות בקר אחד בשבת טמא וזה להחמיר. וכבר התבאר לך מזאת ההלכה ומאשר לפני ששער לבן לא יהיה סימן טומאה אם לא שיהיה בעצם הנגע אולם כאשר היה שחין או מכה בתוך הנגע ושער לבן בזה השחין או המכה הנה אינו סימן טומאה ולזה יאמר נסמך השחין לשתייהן או לאחד מהן וכו':

ומה שראוי שתדעהו שהמחיה לא תהיה סימן טומאה עד שתהיה נראית בתוך הבהרת והנגע יקיף בה מכל צד ושתהיה גם כן מחוברת אולם אם היתה המחיה מן הצד והוא שתהיה כמו רצועה מבשר חי כבר נמשכה ונכנסת בתוך הנגע ולא יקיף הנגע בה מכל צד הנה אינו סימן טומאה והנה יתבאר כל זה וכן המחיה כאשר היתי מפוזרת בתוך הנגע הנה אינו סימן טומאה ואשר היה זה כן הנה כבר התבאר שאומרו מבוצרת ונעשית מן הצד מכונס ונתפזרה כולן הן תנאים מן המחיה וכן כל מה שנמשך בזה מן המאמר באמרו הקיפה השחין חלקה או מיעטה וזולת זה הכל תנאי המחיה כמו שהתבאר בהלכה הקודמת לזו וזה כלל כל השרשים אשר יבנה עליה המאמר: (רמב"ם)

פרק ב - משנה א

בְּהֵרֵת עֵזָה נִרְאִית בְּגֵרְמָנִי כְּהָה, וְהִכְהָה בְּכוּשֵׁי עֵזָה. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲנִי כִפְרָתוֹ, הֵרִי הוּן כְּאֶשְׁכְּרוּעַ, לֹא שְׁחוּרִים וְלֹא לְבָנִים, אֶלָּא בֵּינוֹנִיִּים. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, יֵשׁ לְצִירִים סַמָּמָנִין שֶׁהוּן צָרִין צוּרוֹת שְׁחוּרוֹת, לְבָנוֹת וּבֵינוֹנִיּוֹת. מְבִיא סַס בֵּינוֹנִי וּמְקִיפּוֹ מִבַּחוּץ, וְתִרְאָה בִּבְיֵנוֹנִי. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִרְאוֹת נִגְעִים לְהֶקֶל אֲבָל לֹא לְהַחְמִיר, יִרְאָה הַגֵּרְמָנִי בְּבִשְׂרוֹ לְהֶקֶל, וְהַכּוּשֵׁי בִּבְיֵנוֹנִי לְהֶקֶל. וְחַכְמִים אוֹמְרִים, זֶה וְזֶה בִּבְיֵנוֹנִי :

ר"ע מברטנורה **בְּהֵרֵת**. גֵּרְמָנִי. לָבֵן בִּיּוֹתֵר **[א]**. וּבְהֵרֵת עֵזָה כְּשֶׁלַּג נִרְאִית בּוֹ כְּהָה מִתּוֹךְ לְבִנוֹנִית יִתְרָה שֶׁבְּבִשְׂרוֹ, וּפּוֹטְרִין אוֹתוֹ: **וְהִכְהָה**. נִרְאִית בְּכוּשֵׁי עֵזָה. מִתּוֹךְ שֶׁבְּבִשְׂרוֹ שָׁחַר. וּמִסְגִּירִין אוֹתוֹ, דְּבִתֵּר בְּשָׂרוֹ שֶׁל נִרְאָה אֲזֵלִינָן: **בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי כִפְרָתוֹ**. מִתּוֹךְ חִבְתָּן הִיָּה אוֹמֵר אֲנִי כִפְרָתוֹ. כְּלוּמַר כָּל הָעֵנֶשׁ שֶׁרְאוּי לָבֵא עֲלֵיהֶן אֲנִי מְקַבֵּל עַל עֲצָמֵי כָּדִי לְכַפֵּר עֲלֵיהֶן **[ב]**. שֶׁהוּן בֵּינוֹנִים וּמְמַצְעִים וְאֵינָם נוֹטִים לְאַחַת מִשְׁתֵּי הַקְּצוּוֹת: **לֹא לְבָנִים וְלֹא שְׁחוּרִים**. אֶלָּא כְּאֶשְׁכְּרוּעַ, שֶׁאֵינּוּ לֹא לָבֵן וְלֹא שָׁחַר. אֶשְׁכְּרוּעַ,

מין של אָרז, בוש"ו בלע"ז. תרגום תאשור, אשכרוע. וקא סבר רבי ישמעאל דבמה שמתהר האחד מטהרים כלם, ובמה שמטמא האחד מטמאין כלם. וקמי רבי ישמעאל ורבי עקיבא בחדא שיטתא [ג]: **צירים**. אמנין שמצירין צורות לנוי: **כפינוני**. כסם הכינוני: **מראות נגעים להקל**. וטעמא דרבי יהודה מפרש בתורת כהנים, כתוב אחד אומר בעור בשרו, וכתוב אחד אומר בעור הבשר, מצינו שמראות נגעים להקל אבל לא להחמיר, כיצד, יראה גרמוני בבשרו להקל נמצאת מקים בעור בשרו. ואת הכושי כפינוני להקל נמצאת מקים בעור הבשר: **זה וזה כפינוני**. גרמוני וכושי כפינוני, והינו רבי עקיבא [ד]: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [א] מיחס אל העצם, אשר שמו גרמא. הרמב"ם: [ב] לפי שרצה להזכיר נגע צרעת בישראל, נקט האי לישנא אני כפרתן. מהר"ם: [ג] והראב"ד בפרושו לתורת כהנים כתב, דרבי ישמעאל סבירא ליה דאין גרמוני וכושי טמאים כלל, שאין אנו יכולים לעמד על תכן מראה הנגע, אלא הכינונים הם מטמאים בנגעים. ופליג רבי עקיבא דאף אלו מטמאים, ולא להקל ולא להחמיר, אלא מביאים סמנים ונראה כאלו הוא בכינוני. ורבי יהודה וחכמים פליגי בכונת רבי עקיבא. ועין תוספות יום טוב: [ד] ומשום דמסתבר טעמיה, שנאו בלשון חכמים. ועין תוספות יום טוב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם גרמגי. שם חוזק הלבון ומיחס אל העצם אשר שמו גרמא. ובהרת תראה בגוף חזק הלבון חלושת הלבון וכן הבהרת חלושת הלבון תראה בגוף השחור חזקת הלבון:

וענין אני כפרתן שיושם פדיון והוא מאמר יאמר אותו האומר לרוב אהבתו כאשר זכר שווי מראיתם הגדיל חסדו להן ואמר אני כפרתן:

כאשכרוע. מין ממיני הארז ממוצע המראה בין הלבון והשחרות ואמר שהוא הנקרא אלבקע תרגום (ישעיה מא) ברוש תדהר ותאשור ברוך מוריגים ואשכרוע. ובא לשון מראות נגעים בסמיכותם לגוף אשר בו הנגע והוא אמרו (ויקרא יג) בעור בשרו ובא לשון אחר שהוא בבלתי סמיכות והוא אמרו בעור הבשר:

רבי יהודה אומר מראות נגעים בתחלה להקל כמו שיבאר שהוא נסמך אליו ר"ל אל בעור בשרו לפי שבזה קולא ולא יסמך לגופו אם היה בזה חומרא ואמרו מראה הגרמני כבשרו ובזה קולא:

והכושי כבינוני ובזה קולא. וחכמים אומרים של כל אדם בבינוני ואמנם בעור בשרו הוא כבינוני והלכה כחכמים: (רמב"ם)

פרק ב - משנה ב

אין רואים הנגעים בשחרית ובין הערבים, ולא בתוך הבית (ה), ולא ביום המעון, לפי שהכה נראית עזה. ולא בצהרם, לפי שעזה נראית פהה. אימתי רואין. בשלש, בארבע, ובחמש, ובשבע, ובשמונה, ובתשע, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, בארבע, בחמש, בשמונה, ובתשע:

ר"ע מברטנורה אין רואין את הנגעים בשחרית ובין הערבים וכו'. דילפינן מקרא דכתיב לכל מראה עיני הכהן, מה כהן שחסר מאור עיניו אינו רואה את הנגעים, אף יום שחסר מאורו אין רואין בו את הנגעים: **רבי יהודה אומר בארבע בחמש כו'.** והלכה כרבי יהודה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט (ה) הבית. הינו נגעי אדם ובגדים. אבל דבתים לא סגי בלאו הכי. ומהר"ם פרש דאם החלונות סגורות צריך לפתחם, והא דאין פותחין, הינו מחדש: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם בין הערבים. שם הערב והצהרים כמו חצי היום לפניו ולאחריו מעט ואולם היות מראות נגעים ביום ולא בלילה הנה זה בפסוק לפי שכל מה שבא בנגעים אמנם בא בלשון יום ובסיפרא יכול כל מראה היום יהא כשר ת"ל (שם) לכל מראה עיני הכהן מה [עיני] כהן פרט לכשחשך מאור עיניו אף היום פרט לשחשך מאור היום מכאן אמרו אין רואין את הנגעים בשחרית וכו' והלכה כר' יהודה: (רמב"ם)

פרק ב - משנה ג

כִּהֵן הַסּוֹמֵא בְּאַחַת מֵעֵינָיו, או שְׁכָּהָה מְאוּר עֵינָיו {ו}, לֹא יֵרָאֶה אֶת הַנִּגְעִים, שְׁנֵאמַר (ויקרא יג), לְכֹל מִרְאֵה עֵינֵי הַכֹּהֵן. בֵּית הָאֶפֶל, אֵין פּוֹתְחִין בּו חִלּוֹנוֹת לְרֵאוֹת אֶת נִגְעוֹ :

ר"ע מברטנורה אֵין פּוֹתְחִין לּו חִלּוֹנוֹת. דְּכַתִּיב (ויקרא יד) כִּנְגַע נִרְאֶה לִי, לִי וְלֹא לְנָרִי, מִכָּאן אָמְרוּ בֵּית אֶפֶל אֵין פּוֹתְחִין לּו חִלּוֹנוֹת : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ו} עֵינָיו. וְאֵי כָּהֵן חַד עֵינָא לֹא : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר או שכהה מאור עיניו. שחלש ראותו עד שלא יראה ראייה אמתית ואמר השם יתברך (שם) בנגעי בתים כנגע נראה לי בבית שיהא נראה מעצמו כאשר יביטו בו וכן אמרו לי ולא לאורי מכאן אמרו (חולין דף י:) בית אפל אין פותחין בו חלונות לראות את נגעו : (רמב"ם)

פרק ב - משנה ד

כִּיצַד רְאִית הַנִּגְע. הָאִישׁ נִרְאֶה כְּעוֹדֵר, וְכַמוֹסֵק זֵיתִים. הָאִשָּׁה כְּעוֹרֶכֶת וְכַמְנִיקָה אֶת בְּנָהּ, כְּאוֹרֶגֶת בְּעוֹמְדִין לְשָׁחִי לַיָּד הַיְמָנִית. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֶף כְּטוֹוָה בְּפִשְׁתָּן לְשִׁמְאֵלִית {ט}. כְּשֵׁם שֶׁנִּרְאֶה לְנִגְעוֹ, כִּדְּ הוּא נִרְאֶה לְתַגְלַחְתּוֹ :

ר"ע מברטנורה **פְּעוּדָר וּכְמוּסָק**. דָּרָךְ הָעוּדָר מִפְּסָק רַגְלָיו. וְדָרָךְ הַמוּסָק מִגְּבִיָּה זְרוּעוֹתָיו. עוּדָר, חוֹפֵר בְּקֶרְקַע. מוּסָק, לוֹקֵט אֶת זֵיתוֹ {ז}: **פְּעוּרָכָת**. אֶת הַפֶּת, שְׁמִפְסָקָת אֶת רַגְלֶיהָ {ח}: **וּכְמִנִּיקָה אֶת בְּנֵיהָ**. לְעֵנָן תַּחַת הַיָּד. דְּמָה שְׁנִרְאָה בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אֵינוֹ נֶחְשָׁב בֵּית הַסֵּתְרִים: **כְּאוֹרָגָת בְּעוֹמְדִים לְשָׁחִי**. שְׁמִגְבֵּהַת יָדָה הַיְמָנִית לְאָרֶג וּמְגִלָּה בֵּית הַשָּׁחִי שְׁלָה: **כְּטוּוֹה בְּפִשְׁתָּן**. שְׁדָרָךְ הַטוּוֹה לְהַגְבִּיָּה יָדָה הַשְּׂמְאֵלִית וּמְגִלָּה הַשָּׁחִי הַשְּׂמְאֵלִי. וּמָה שְׂאֵינוֹ נִרְאָה בְּכָךְ, נֶחְשָׁב בֵּית הַסֵּתְרִים. וּכְתִיב לְכָל מִרְאָה עֵינֵי הַכְּהֵן, פָּרַט לְבֵית הַסֵּתְרִים: **לְתַגְלַחְתּוֹ**. בְּיוֹם טְהָרָתוֹ. וְצָרִיךְ לְגַלַּח, דְּכְתִיב (וַיִּקְרָא יד) אֶת רֵאשׁוֹ וְאֶת זָקְנוֹ וְאֶת גְּבַת עֵינָיו, מָה אֱלוֹ מְקוֹם כְּנוּס שְׁעָר וְנִרְאָה, אֵף כָּל מְקוֹם כְּנוּס שְׁעָר וְנִרְאָה, פָּרַט לְבֵית הַסֵּתְרִים {י}: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ז} **מַעַל גְּבֵי הָאֵילָן**. וְעֵינָן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: {ח} **מְעַט**. הַרְאָב"ד: {ט} **אֵף כּוֹי**. יֵשׁ לוֹמֵר דְּתִנָּא קָמָא לֹא פְּלִיג, וְהַרְמַב"ם לֹא הֶעֱתִיק דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה לְהַלְכָה. וּלְפִי זֶה נִרְאָה דְּפְלִיג וְסָבִירָא לִיהַ דְּשָׁחִי דְּשְׂמְאֵלִית בֵּית הַסֵּתְרִים הוּא, וְאֵף עַל פִּי שְׂכַשְׁחֵיהָ טוּוֹה מִגְּבֵהַתּוֹ וְנִרְאָה, לֹא דְמִיָּא לְשָׁחִי הַיְמָנִית דְּבָלָאוּ הָכִי מִגְּבִיָּהּ בְּכָל עֵת כּוֹי. וּבְשֵׁם הַרְאָב"ד מְצֵאתִי, דְּהַתִּנָּא קָמָא נִתְּן סִימָן לְשִׁתֵּי הַזְרוּעוֹת בְּיְמִנִית, וְרַבִּי יְהוּדָה נִתְּן בָּהֶם סִימָן בְּשְׂמְאֵלִית. וְנִרְאָה דְּרַבִּי יְהוּדָה מְקַל, מְדַקְדָּמֵר אֵף. עַד כָּאן: {י} **הַר"ב קֶצֶר כָּאן**. וְעֵינָן פְּרָק י"ד מְשֻׁנָּה ב' וּמָה שְׂכַתְּבַת שָׁם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אָמַר בְּמִרְאוֹת נִגְעִים לְכָל מִרְאָה עֵינֵי הַכְּהֵן. וְלֹא נִתְחַיֵּב שִׁתְּפִשֵׁט גּוּפוֹ וְאֵיבְרָיו עַד שִׁירְאָה שֶׁמֶ הַנִּגַּע אִם בֶּשֶׁר חַי אֲבָל כְּאִשֶׁר יִהְיֶה עָרוֹם וְעוֹמֵד לְפָנֵי הַכְּהֵן הֵנָּה כָּל מְקוֹם שִׁירְאָה מִמֶּנּוּ וְהוּא עַל הַמִּצַּב הַמִּתּוֹאֵר וְהוּא אֲשֶׁר יִטְמָא בְּנִגְעִים. וְהַתְּחִיל לְבֹאֵר הַמִּצַּב וְאֹמֵר שֶׁהָאִישׁ יַעֲמוּד כְּמוֹ שִׁיְהִיָּה חוֹרֵשׁ וְהוּא אֲשֶׁר יִקְרָא עוּדָר אִם כְּחוּבֵט זֹתִים וְהוּא יִקְרָא מוּסָק וְהֵנָּה כָּל מָה שִׁירְאָה מִמֶּנּוּ וְהוּא עַל אֱלֹה שְׁנֵי הַמִּצְבִּים יִתְטַמָּא בְּנִגְעִים. וְהָאִשָּׁה תִּהְיֶה עָרוּמָה וְתִשָּׁב עַל הָאָרֶץ תִּתְפַּשֵׁט אֵיבְרֶיהָ עַל דֶּרֶךְ לִישָׁה אִם עַל דֶּרֶךְ שִׁתְּהִיָּה מִנִּיקָה אֶת בְּנֵיהָ וּמִצַּב שִׁתְּהִיָּה אֹרְגָת תִּמְשׁוֹךְ יָדָה הַיְמָנִית עַד שִׁיגְלָה שְׁחִיָּה כִּי אִם אֲפִשֵׁר לְאוֹרְגָת שִׁלָּא תִּמְשׁוֹךְ יָדָה הַיְמָנִית עַל זֶה הַשִּׁיעוֹר וְרַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר שֶׁהִיא גַם כֵּן תִּשָּׁב עַל תְּכוּנַת שִׁתְּטוּוֹה פִּשְׁתָּן וּמוֹשַׁכַת יָדָה הַשְּׂמְאֵלִית עַד שִׁתְּגַלָּה שְׁחִיָּה כִּי אִם אֲפִשֵׁר לְטוּוֹה שִׁלָּא תִּמְשׁוֹךְ יָדָה הַשְּׂמְאֵלִית עַל זֶה הַהִשְׁתַּנּוּת ג"כ וְכָל מָה שִׁירְאָה מִגּוֹף הָאִישׁ עַל ב' הַמִּצְבִּים אִם מִגּוֹף הָאִשָּׁה עַל אֱלוֹ הַמִּצְבִּים הוּא אֲשֶׁר יוּבֵט בְּנִגְעִים וְהוּא אִמְרוּ יִתְבָּרַךְ (וַיִּקְרָא יג) לְכָל מִרְאָה עֵינֵי הַכְּהֵן וְכֵן בַּעַת הַתְּגַלְחָת נֹאמֵר בּוֹ (שֵׁם יד) וְגַלַּח אֶת [כָּל] שְׁעָרוֹ שֶׁהוּא ג"כ לֹא יִתְחַיֵּב שִׁתְּגַלַּח מָה שִׁלָּא יִרְאָה מִגּוּפוֹ כְּאִשֶׁר הוּא עַל אֱלוֹ הַמִּצְבִּים: (רמב"ם)

פרק ב - משנה ה

כָּל הַנִּגְעִים אָדָם רוּאָה, חוּץ מִנִּגְעֵי עֲצָמוֹ. רַבִּי
מֵאִיר אֹמֵר, אֵף לֹא נִגְעֵי קְרוּבֵיו. כָּל הַנִּדְרִים
אָדָם מֵתִיר, חוּץ מִנִּדְרֵי עֲצָמוֹ. רַבִּי יְהוּדָה
אֹמֵר, אֵף לֹא נִדְרֵי אֲשֶׁתּוֹ שְׂבִינָה לְבִין אַחֲרִים.
כָּל הַבְּכוּרוֹת אָדָם רוּאָה, חוּץ מִבְּכוּרוֹת עֲצָמוֹ
{יג} :

ר"ע מברטנורה רבי מאיר אומר אף לא נגעי קרוביו. דאיתקוש נגעים
לריבים, דכתיב (דברים כא) כל ריב וכל נגע, מה ריבים שלא בקרובים, אף
נגעים שלא בקרובים {יא}. ואין הלכה כרבי מאיר: חוץ מנדרי עצמו.
דכתיב (במדבר ט) לא יחל דברו, הוא אינו מחל אבל אחרים מוחלין לו:
אף לא נדרי אשתו שבינה לבין אחרים. כגון נדרים שאינן של ענוי נפש
ודברים שאינן בינו לבינה, שהן צריכין חקירת חכם, ושמה יקל גבי
אשתו ולא יבקר יפה. ודוקא בפני עצמו אינו יכול להתיר ואפלו הוא
יחיד ממחה, אבל מצטרף הוא בכלל שלשה הדיוטות {יב}, דכיון דהו
בי תלתא לא חשידי שמה לא יחקרו יפה: כל הבכורות אדם רואה. אם
יכולין לאכלן במומן: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יא} אי מה ריבים בשלשה אף נגעים כן, ודין הוא, ממונו
בשלשה, גופו לא כל שכן, תלמוד לומר והובא אל אהרן או אל אחד וגו'.
גמרא: {יב} מדפרש דברי רבי יהודה, נראה דפסק כותיה. והר"ש פרש דאף
בצרוף שלשה אינו יכול להתיר, דאשתו כגופו: {יג} עצמו. ביחיד ממחה.
דאלו בתלתא לא חשידי: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר התבאר בבכורות (דף לו.) המומין כאשר יתחדשו בבכור יאכל
במומו ולא יהיה קרב והתבארו כל התנאים בזה. ואין הלכה כר' יהודה ולא
כר' מאיר: (רמב"ם)

פרק ג - משנה א

הכל מטמאין בנגעים, חוץ מן הנכרים וגר תושב **[ב]**. הכל פשרים לראות את הנגעים, אלא שהטמאה והטהרה בידי להן. אומרים לו אמר טמא, והוא אומר טמא. אמר טהור, והוא אומר טהור. אין רואים שני נגעים כאחד, בין באיש אחד ובין בשני אנשים, אלא רואה את האחד ומסגירו ומחליטו ופוטרו, וחוזר לשני. אין מסגירין את המסגר ולא מחליטין את המחלט. אין מסגירין את המחלט, ולא מחליטין את המסגר. אבל בתחלה, בסוף שבוע, המסגיר מסגיר, והמחליט מחליט, מסגיר ופותר, מחליט ופותר:

ר"ע מברטנורה הכל מטמאין. ואפלו קטן. דמהו דתימא איש צרוע כתיב (ויקרא יג), קא משמע לן אדם **[א]** כי יהיה בעור בשרו כתיב (שם): **הכל פשרים לראות את הנגעים**. ואף על פי שאינו בקי בהן ובשמותיהן, אם חכם עמו, רואה **[ג]**. אבל בינו לבין עצמו אם אינו בקי בהן ובשמותיהן אינו רואה את הנגעים: **שהטמאה והטהרה בידי להן**. חכם ישראל רואה את הנגעים ואומר לכהן, אף על פי שהוא שוטה **[ד]**, אמר טמא, אמר טהור: **בין באיש אחד בין בשני אנשים**. שנוכדו שני נגעים באיש

אָחד אוּ בְשְׁנֵי אֲנָשִׁים, אֵין הִכְהֵן רוֹאֶה אוֹתָן בְּבֵת אַחַת, שְׂאִין הִכְהֵן יְכוֹל לְרֹאוֹת יָפָה שְׁנֵי נִגְעִים כְּאַחַד [ה]: **וּמְסַגִּירוֹ**. אֵי בַר הַסֵּגֶר הוּא, כְּגוֹן עַל יְדֵי אַרְבָּעָה מְרֹאוֹת: **וּמְחִלִּיטוֹ**. אִם רֹאוּי לְהַחְלִיט, כְּגוֹן עַל יְדֵי שְׁעָר לָבָן אוּ מַחִיָּה: **וּפּוֹטְרוֹ**. אִם הוּא לְמִטָּה מְאַרְבָּעָה מְרֹאוֹת: **וְחוֹזֵר לְשְׁנֵי**. מֵאַחַר שֶׁנּוֹלַד הַשְּׁנֵי קִדָּם שֶׁהַסֵּגִיר אֶת הָרֹאשׁוֹן אוּ שֶׁהַחְלִיטוֹ: **אֵין מְסַגִּירִים אֶת הַמְּסַגֵּר**. וְכֵן נִמְי אֵין מְחִלִּיטִין אֶת הַמְּסַגֵּר. דָּאִם הַסֵּגִירוֹ בְּנִגְע אַחַד וְאַחַר כִּדְּ נוֹלַד לוֹ נִגְע אַחַר [ו]: שְׂרֹאוּי לְהַסֵּגִירוֹ אוּ לְהַחְלִיטוֹ, אֵין נִזְקֵק לוֹ. וְכִי מִתְּסִי מִן הָרֹאשׁוֹן אֵין עַל הַנִּגְע הַשְּׁנֵי לֹא תוֹרַת מְסַגֵּר וְלֹא תוֹרַת מְחִלֵּט, עַד שֶׁיִּזְקֵק לוֹ: **אַבֵּל בְּתַחֲלָה בְּסוֹף שְׁבוּעַ מְסַגִּיר וּמְסַגִּיר**. אִם בְּתַחֲלַת הַשְּׁבוּעַ נוֹלַד הַשְּׁנֵי קִדָּם שֶׁהַסֵּגִיר אֶת הָרֹאשׁוֹן, מְסַגִּיר עַל הָרֹאשׁוֹן וּמְסַגִּיר עַל הַשְּׁנֵי. וְכֵן בְּסוֹף שְׁבוּעַ רֹאשׁוֹן אִם עִמַּד הָרֹאשׁוֹן בְּעֵינָיו, מְסַגִּירוֹ וְחוֹזֵר וּמְסַגִּיר עַל הַשְּׁנֵי: **מְחִלִּיט וּמְחִלִּיט**. מְחִלִּיט עַל הָרֹאשׁוֹן וְחוֹזֵר וּמְחִלִּיט עַל הַשְּׁנֵי: **מְסַגִּיר וּפּוֹטְר**. מְסַגִּיר עַל הָרֹאשׁוֹן וּפּוֹטְר עַל הַשְּׁנֵי. וְהוּא הַדִּין אֶפְכָּא, מְסַגִּיר וּמְחִלִּיט, אוּ מְחִלִּיט וּמְסַגִּיר, פּוֹטְר וּמְסַגִּיר, פּוֹטְר וּמְחִלִּיט: (ר"ע מברטנורא).

עיקר תוי"ט [א] וּבְנִדָּה פֶּרֶשׁ רַש"י, אָדָם מְשַׁמַּע כָּל שֶׁהוּא מִין אָדָם אֶפְלוֹ קָטָן, דְּכַתִּיב (בַּמִּדְבָּר ט) וְנִפְשׁ אָדָם, וּבְקִטְנוֹת מִירֵי. וְאִישׁ, לְמַעוֹטֵי אִשָּׁה מְפָרִיעָה וּפְרִימָה: **[ב] תוֹשֵׁב**. דְּדִינוֹ כְּנִכְרֵי זוֹלַת לְהֶאֱכִילוֹ נִבְלוֹת וּלְהַחֲיוֹתוֹ. וּלְקַמֵּן גְּבִי נִגְעֵי בְּגָדִים לֹא קָאָמַר חוּץ מִגֵּר תוֹשֵׁב, וְגַם בְּנִגְעֵי בְּתִים כֵּן, מִשּׁוּם דְּנִגְעֵי הַגּוֹף לֹא מְטַהְרוּ אֶלָּא בְּקִרְבָּן, וְגַר תוֹשֵׁב לֹאוּ בַר הַכִּי הוּא, מֵה שְׂאִין כֵּן הֵתֵם דְּגִזְרֵי בֵיה רַבָּנָן. מְהַר"ם: **[ג]** בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים יְלִיף לִיה מִקְרָא. וְעֵין תוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב: **[ד]** לֹאוּ דְּוִקָא שׁוֹטָה, דְּצָרִיד שְׂיֵהָא פְקִחַ קֶצֶת דְּמְסַבְּרוּ לִיה וְסַבְּר, אֶלָּא דְּלִגְבֵי חָכָם שְׂבִישְׂרָאֵל שׁוֹטָה קָרִי לִיה. כְּסָף מְשָׁנָה: **[ה]** לְפִי שְׂצָרִיד לְרֹאוֹת הַנִּגְע עִם הַבֶּשֶׂר שְׂסָבִיבֵיו, כְּדַתְנִיָּא בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים: **[ו]** וּבִאוֹתוֹ נִגְע נִמְי מְשַׁכַּחַת דְּאֵין מְחִלִּיטִין אֶת הַמְּסַגֵּר, דָּאִם הַסֵּגִירוֹ בְּבִהָרַת כְּגָרִיס וּבְאִמְצַע הַשְּׁבוּעַ נוֹלַד בוֹ שְׁעָר לָבָן אוּ מַחִיָּה, אֵין מְחִלִּיטוֹ, וְכִי אֶזְלָא לֵה הַמַּחִיָּה אוּ שְׁעָר לָבָן בְּסוֹף הַשְּׁבוּעַ לֹא מַחִיב קִרְבָּן אֶלָּא הַסֵּגֶר שְׁנֵי. הַר"שׁ: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם הכל. ואפ"י עבדים ואפ"י קטן בן יומו מיטמא בנגעים ואתה תמצא לשון התורה בכל הנגעים (ויקרא יג) והסגירו הכהן טמא יטמאנו הכהן (שם) וטהרו הכהן (שם) ושם חתוך הדין בהסגר ובהחלט ובפטור לכהן ודע שהכהן החלל פסול לראות את הנגעים לאמרו (שם) או לאחד מבניו הכהנים וידוע שבני אהרן כהנים אמנם רצה בו שיהיו בכהונתם להוציא חללים ואמרו (שם) וראהו הכהן רמז שלא יראה בלתי נגע אחד וכאשר ראה אותו ודן בו במה שדן ישוב ויראה נגע אחר וכן אם היו שני נגעים באיש אחד לא יראה אותו יחד לאמרו יתברך וראה הכהן את הנגע:

ואמרו בתחלה ובסוף שבוע ענינו שאלו הדינים כולן לא יהיו נאותים אלא בתחלה מה שיעמיד לפני הכהן שהוא אז יפטור או יסגיר או יחליט או בסוף שבוע או סוף שבוע הראשון או סוף השני אם היה ממי שמחייבהו הסגר שני אולם אם יסגיר או יחליט או יפטור קודם שלמות השבוע או אחריו הנה אין דרך אל זה לפי שהפסוק אמנם שפט שיהיה הראיה בתחלת הענין או בסוף השבועות :

ואמרו אין מסגירין את המוחלט ירצה בו שהוא כאשר התחדש לו הנגע ימצא בו הסגר בתוך ימי חלוטו לא יסגירו כי אסור זה לאמרו לא יסגירנו כי טמא הוא וכן אין מחליטין בתוך ימי החלט כאשר התחדש לו נגע אחר יתחייב להחליט ג"כ ולא יחליט מה שראוי להחליט בתוך ימי הסגר ולא יסגיר בתוך ימי הסגר בנגע אח' וכבר התבאר בספרי (יכול שיאמר לו) בעת אחת אם בתחלה אם בסוף שבוע הרי אתה מוסגר בזה ומוחלט בזה או מוחלט בזה ומוסגר בזה או אחר שיתחדש ענין א' מהדינים וכמו שראוי לנגע האחר לא ישוב וידון עליו במה שראוי לנגע השני והוא בתוך הסגרו של נגע ראשון או בתוך חלוטו :

ואמרו מסגיר ופטר ענינו שהוא בתחלה או בסוף שבוע יאמר לו הרי אתה מוסגר בנגע זה ופטור מזה וכן ג"כ שיאמר לו הרי אתה מוחלט בנגע זה ופטור מזה וכבר התבאר בתוספתא שהכהן אשר יראה הנגע בתחלת הענין הוא אשר יראה אותו בסוף שבוע ראשון ובסוף שבוע שני והוא (אשר) בעצמו אשר יסגיר או יחליט או יפטור ואם מת הכהן הראשון רואהו כהן שני וכאשר ראה הכהן את הנגע והסגירו ומת הכהן הנה דין הפסיון כבר הוסר בזה לפי שהפסיון יודע בהיקש למה שקדם וכבר הקדמנו שלא יראה את הנגעים אלא מי שהרגיל בכל מיניהם כמו שביארו בתוספתא (פ"א) באמרם עד שיהא בקי בהן ובשמותיהן ובסיפרא להורות ביום הטמא וגו' אמרו מלמד שאינו רואה את הנגעים עד שיורנו רבו : (רמב"ם)

פרק ג - משנה ב

חָתָן שֶׁנִּרְאָה בּוֹ נִגַּע, נוֹתֵן לוֹ שִׁבְעַת יָמֵי
הַמִּשְׁתָּה, לוֹ וּלְבֵיתוֹ וְלִכְסוּתוֹ. וְכֵן בְּרֶגֶל, נוֹתֵן
לוֹ כָּל יְמֹת הָרֶגֶל:

ר"ע מברטנורה נוֹתֵן לוֹ שִׁבְעַת יָמֵי הַמִּשְׁתָּה. דְּכָתִיב וּבִיּוֹם הַרְאֹת בּוֹ,
מִכְּדֵי לְכַתּוּב רְחֻמָּא וּבְהַרְאֹת, מֵאֵי וּבִיּוֹם, לוֹמַר לָךְ יֵשׁ יוֹם שְׁאֵתָה
רוּאָה וְיֵשׁ יוֹם שְׁאֵי אֵתָה רוּאָה: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם אמר יתברך וצוה הכהן ופנו את הבית הנה כבר המתין הפסוק מדה
מן הזמן עד שיפנה כל שבבית ואחר כך יראה וידון עליו אמרו בסיפרא אם
ממתינים לו לדבר הרשות לא ימתינו לו לדבר מצוה ולזה חתן שהוא עוסק
במצות פריה ורביה או האדם במועד אשר הוא מתעסק במצות הרגל ימתין
עד שיעבור הרגל או החופה וכן בביתו ובבגדיו כאשר התחדש בהן צרעת לא
יראה עד אחר הרגל או החופה כדי שלא יעצב באופן מאופני העצבון:
(רמב"ם)

פרק ג - משנה ג

עוֹר הַבָּשָׂר מְטֵמָא בְּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת וּבְשִׁלְשָׁה
סִימָנִין, בְּשַׁעַר לֶבֶן וּבְמַחֲיָה וּבְפִסְיוֹן. בְּשַׁעַר
לֶבֶן וּבְמַחֲיָה, בְּתַחֲלָה, וּבְסוּף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
וּבְסוּף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר. וּבְפִסְיוֹן,
בְּסוּף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, וּבְסוּף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, לְאַחַר
הַפְּטוֹר. וּמְטֵמָא בְּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, שֶׁהוּן שְׁלִשָּׁה
עָשָׂר יוֹם:

ר"ע מברטנורה **עור הבשר**. שְׁנֵי רָאָה בּוֹ אֶחָד מֵאַרְבָּעָה מְרֵאוֹת: **בְּתַחֲלָה**. כְּשֶׁהוּבָא אֶל הַכֹּהֵן בְּלֵא הַסֵּגֶר, מְטַמֵּא בְּשֶׁעַר לְבָן וּבְמַחֲיָה. אָבֵל בְּפִסְיוֹן אֵינוֹ מְטַמֵּא עַד סוֹף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן, אוֹ סוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי, וְלֵאחֶר הַפְּטוֹר דְּסוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי כְּשֶׁעֲמַד בְּעֵינָיו וּפְטָרוֹ, אִם אַחֲרֵי כֵן פָּשָׂה חוּזֵר וְחוּלְטוֹ: **שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם**. דְּיוֹם שְׁבִיעִי שֶׁל שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם אמרו בשני שבועי רצה בו שהוא כאשר יעמידהו שבוע אחר שבוע נגע בקצת נגע עור בשר אשר יתחייב בהן זה לשון התורה והסגירו הכהן שבעת ימים שנית אולם אלו סימנים כלן בפסוק אומר ושער בנגע הפך לבן וטמא אותו אמר והנה פשתה המספחת בעור וטמאו הכהן אמר ומחית בשר חי בשאת צרעת נושנת היא ואם אינו מבואר בפסוק בבהרת מחית בשר חי אבל כל מה שהוא מבואר בבהרת הוא מחויב בשאת וכל מה שהוא בשאת הוא מחויב בבהרת כמו שביארנו בראש המסכת וכן בשאר מראות נגעים ויתבארו זה מזה שכל אחד מהד' מראות הוא לבן או שיתערב בו מעט אדמימות כמו שקדם בראש המסכת כאשר יהיה באיזה מראה מהן יתחדשו בגוף א' מאלו הג' דברים והוא שער לבן או מחיה או פסיון בעור הנה הוא טמא בין שיראה זה הסימן בתחלה או בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני או לאחר הפטור וכבר ביארנו שהפסיון לא יצוייר היותו בתחלה וביארנו ג"כ שהשני שבועות י"ג יום וזה שיום ז' של שבוע ראשון עולה לכאן ולכאן כמו שביארנו בפרק הראשון: (רמב"ם)

פ ר ק ג - משנה ד

הַשְּׁחִין וְהַמְּכֹה מְטַמְּאִין בְּשְׁבוּעַ אֶחָד וּבְשְׁנֵי סִימָנִין, בְּשֶׁעַר לְבָן וּבְפִסְיוֹן. בְּשֶׁעַר לְבָן, בְּתַחֲלָה, בְּסוֹף שְׁבוּעַ, לֵאחֶר הַפְּטוֹר. וּבְפִסְיוֹן, בְּסוֹף שְׁבוּעַ, לֵאחֶר הַפְּטוֹר. וּמְטַמְּאִין בְּשְׁבוּעַ אֶחָד, שֶׁהוּא שְׁבַעַת יָמִים:

ר"ע מברטנורה הַשְּׁחִין וְהַמְּכֹה מְטַמְּאִין בְּשְׁבוּעַ אֶחָד. דְּשֶׁאֵר נְגָעִים יֵשׁ לָהֶן שְׁנֵי הַסֵּגְרוֹת, וְאֵלוֹ אִם לֹא פָּשָׂה בְּשְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן וְלֹא נוֹלַד שֶׁעַר לְבָן,

פּוֹטְרוֹ. וּלְשׁוֹן מְטַמְּאִין דְּנִקְט, הִכִּי קֹאָמֵר {ז}, כְּשֶׁבָּאוּ אֵלָיו שְׁנֵי סִימָנִים
בְּסוּף שְׁבוּעַ אֶחָד, טָמֵא, הָא לֹא בָּאוּ, טָהוֹר : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ז} וְהַר"ש הַקָּדִים וְזֶה לְשׁוֹנוֹ, מְטַמְּאִין כּוֹי, מֵה שְׁחֲלוּקִין מִשְׁאָר
נְגָעִים בְּשׁוּבַע אֶחָד, הִינּוּ לְעֵנֵנוּ טָהָרָה, דְּשִׁאָר נְגָעִים יֵשׁ לָהֶן כּוֹי, כְּלָשׁוֹן הַר"ב :
(עיקר תוי"ט).

רמב"ם הפסוק לא ידן בשחין ובמכוה כאשר התחדש בהן צרעת בהסגר
שני ואמנם בא בהם ההסגר שבעה ימים לבד במה שיצטרך הסגר ואחר
השבוע יחליט או יפטור ולא נזכר בהן מחיה ואמנם אמר בנגע השחין (ויקרא
יג) ושערה הפך לבן ואמר בו גם כן (שם) ואם פשה תפשה בעור ואמר במכות
אש (שם) והנה נהפך שער לבן בבהרת ואמר בו ג"כ (שם) ואם פשה תפשה בעור
ולא יצטרך שאשוב בכל מקום לפרש שהפסיון אי אפשר אלא אחר זמן לא
פחות משבוע כמו שהשרשנו : (רמב"ם)

פרק ג - משנה ה

הַנִּתְקִין מְטַמְּאִין בְּשְׁנֵי שְׁבוּעוֹת, בְּשְׁנֵי סִימָנִין,
בְּשִׁעַר צָהָב דַּק וּבְפִסְיוֹן. בְּשִׁעַר צָהָב דַּק,
בְּתַחֲלָה, בְּסוּף שְׁבוּעַ רִאשׁוֹן, בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי,
לְאַחַר הַפְּטוֹר. וּבְפִסְיוֹן, בְּסוּף שְׁבוּעַ רִאשׁוֹן,
בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר. וּמְטַמְּאִין
בְּשְׁנֵי שְׁבוּעוֹת, שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם :

ר"ע מברטנורה הנתקים. נְגָעִים שֶׁבְּרֵאשׁ אוּ בְּזָקוֹן קְרוּיִין נִתְקִים : בְּשִׁעַר
צָהָב דַּק בְּתַחֲלָה. אִם בְּתַחֲלָה נוֹלַד לוֹ שִׁעַר צָהָב, מְחַלִּיטוֹ : צָהָב. דּוּמָה
לְזָהָב : בְּסוּף שְׁבוּעַ רִאשׁוֹן וּבְסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי. אִם בְּסוּף שְׁבוּעַ רִאשׁוֹן פָּשָׂה
אוּ נוֹלַד לוֹ שִׁעַר צָהָב, מְחַלִּיטוֹ. וְאִם לֹא, מְסַגִּירוֹ שְׁנִית, וְאִם בְּסוּף שְׁבוּעַ
שְׁנִי פָּשָׂה אוּ נוֹלַד לוֹ שִׁעַר צָהָב, מְחַלִּיטוֹ. וְאִם לֹא, פּוֹטְרוֹ. וְאִם לְאַחַר
הַפְּטוֹר פָּשָׂה אוּ נוֹלַד לוֹ שִׁעַר צָהָב, מְחַלִּיטוֹ : (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם נתקים הם נגעי הראש והוא אשר אמר יתברך בהם (שם) נתק הוא וזכר בו ג"כ (שם): והסגירו שבעת ימים שנית וזכר בסי' הטומאה (שם) ובו שער צהוב דק ואמר בו ג"כ (שם) והנה פשה הנגע בעור: (רמב"ם)

פרק ג - משנה ו

הקִרְחַת וְהַגְבַּחַת מִטְמְאוֹת בְּשָׁנֵי שְׁבוּעוֹת, וּבְשָׁנֵי סִימָנוֹן, בְּמַחֲיָה וּבְפִשְׁיוֹן. בְּמַחֲיָה, בִּתְחִלָּה, בְּסוֹף שְׁבוּעַ רְאִשׁוֹן, בְּסוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר. וּבְפִשְׁיוֹן, בְּסוֹף שְׁבוּעַ רְאִשׁוֹן, בְּסוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי, וּלְאַחַר הַפְּטוֹר. וּמִטְמְאוֹת בְּשָׁנֵי שְׁבוּעוֹת, שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם:

ר"ע מברטנורה הקִרְחַת וְהַגְבַּחַת. לְקַמֵּן בְּפִרְקֵי י" מְפָרֵשׁ אִיזוֹ הִיא קִרְחַת וְאִיזוֹ הִיא גְבַחַת: בְּמַחֲיָה וּבְפִשְׁיוֹן. אֲבָל בְּשַׁעַר לֵבָן אֵין מִטְמְאִין, לְפִי שֶׁאֵין שַׁעַר צוֹמַח בְּהֵן: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם ירצה בזה הנגעים אשר יתחדשו בקרחת ובגבחת אמר הש"י בהן (שם) כמראה צרעת עור בשר הנה כמו שצרעת עור בשר תטמא במחיה ובפסיון ובשני שבועות כן גם כן זאת הצרעת אשר יהיה בקרחת ובגבחת ולא יצויר בכאן שער לבן לפי שהקרחת וגבחת הוא מקום שאין בו שער: (רמב"ם)

פרק ג - משנה ז

הַבְּגָדִים מִטְּמָאִים בְּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת וּבְשִׁלְשָׁה סִימָנִין, בִּירְקָרְק וּבְאַדְמָדִם וּבְפִשְׁיֹון. בִּירְקָרְק וּבְאַדְמָדִם, בְּתַחֲלָה **[ט]**, בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, וּבְסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר. וּבְפִשְׁיֹון, בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר. וּמִטְּמָאִין בְּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, שֶׁהֵן שְׁלֹשָׁה עָשָׂר יוֹם :

ר"ע מברטנורה בירקרק ובאדמדמס. הָא דְקָרִי בְּבָגְדִים וּבְבִתִּים סִימָן טְמָאָה יִרְקָרְק וְאַדְמָדִם, וְלֹא קָרִי לְעִיל סִימָן טְמָאָה לְאַרְבַּעַה מְרֵאוֹת שֶׁבַעוֹר בְּשָׂר, מְשׁוּם דְאַרְבַּעַה מְרֵאוֹת שֶׁבַעוֹר בְּשָׂר אֶפְלוּ עוֹמְדִים בּוֹ כַּמָּה שָׁנִים אֵינָן מַחֲלִיטִים בְּלֹא שַׁעַר לָבוֹן וּבְלֹא פִשְׁיֹון וּבְלֹא מַחֲיָה, אֲבָל בְּבָגְדִים כְּשֶׁעֲמַד הִירְקָרְק אוֹ אֲדַמָּדִם שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת אַף עַל גַּב דְלֹא פְּשָׂה, כְּתִיב בְּאֵשׁ תִּשְׂרַפְנוּ, לְהַכִּי קָרִי לְהוֹי בְּבָגְדִים סִימָן טְמָאָה. וְכֵן בְּבִתִּים שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת כְּשֶׁחִזַּר הִנְגַע **[ח]** לְכַמוֹת שֶׁהָיָה אוֹ מִירְקָרְק לְאַדְמָדִם אוֹ מְאַדְמָדִם לִירְקָרְק, כְּתִיב (ויקרא יד) וְנִתַּץ אֶת הַבַּיִת, כְּאֵלוּ פְּשָׂה, לְהַכִּי קָרִי לְהוֹי סִימָן טְמָאָה: **לְאַחַר הַפְּטוֹר.** כְּגוֹן שֶׁכָּהָה, אִם חִזַּר אַחֲרֵי כֵן, שׁוֹרֵף: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [ח] לָאו לְמִימְרָא דְדוֹקָא בְּשָׁבוּעַ הַשְּׁלִישִׁי, דְגַם בְּשָׁנִיָּה כֵן אִם כְּבָר חָלַץ בְּרֵאוֹתָהּ, אֲלֵא מְשׁוּם דְבְּבִתִּים אֵיכָא שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת, נֶקֶט הַכִּי. וּמִיָּהוּ כְּדֹאִיתָנָהוּ: **[ט] בְּתַחֲלָה.** אֵין זֶה כְּמוֹ בְּתַחֲלָה דְכָל הַנְּגַעִים, דְכָלְהוּ לְהַחֲלִיט וְהַכָּא לְהַסְגִיר. מְכַל מְקוֹם תְּנִי לֵה מְשׁוּם פִּשְׁיֹון, דְבְּתַחֲלָה אֵינּוּ מְסָגִיר. הַר"ש. וּכְלוּמַר מַחֲמַת הַפִּשְׁיֹון. וְכַתְּבַּ מְהַר"ם, וְהָא דְאִמְרִינָן בְּסוֹף מְשָׁנָה אִי דְבְּתַחֲלָה מְסָגִיר וּמְסָגִיר, הֵינּוּ דוֹקָא כְּשֶׁנּוֹלַד נֶגַע בְּמְקוֹם אַחַר, אֲבָל אִם אוֹתוֹ נֶגַע הָרֵאוֹת הוֹלֵךְ וּפּוֹשָׂה, הַכֵּל נֶגַע אֶחָד וְאֵינּוּ מְסָגִיר אֲלֵא עַל הָרֵאוֹת: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אִמַר בְּנִגְעֵי בָגְדִים (שם) יִרְקָרְק אוֹ אֲדַמָּדִם וְאִמַר גַּם כֵן (שם) כִּי פִשָּׂה הִנְגַע בְּבָגַד וְהַסְגִירוֹ (הַכָּהֵן ז' יָמִים שְׁנִית: (רמב"ם)

פרק ג - משנה ח

הַבְּתִים מִטְּמֵאִין בְּשִׁלְשָׁה שָׁבוּעוֹת וּבְשִׁלְשָׁה סִימָנִים, בִּירְקָרְק וּבְאֲדָמָדָם וּבְפִשְׁיֹון. בִּירְקָרְק וּבְאֲדָמָדָם, בִּתְחִלָּה, בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, בְּסוֹף שָׁבוּעַ שְׁלִישִׁי, לְאַחַר הַפְּטוּר. וּבְפִשְׁיֹון, בְּסוֹף שָׁבוּעַ רִאשׁוֹן, בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, בְּסוֹף שָׁבוּעַ שְׁלִישִׁי, לְאַחַר הַפְּטוּר. וּמִטְּמֵאִין בְּשִׁלְשָׁה שָׁבוּעוֹת, שֶׁהֵן תְּשֻׁעָה עֶשֶׂר יוֹם **[י]**. אֵין בְּנִגְעִים פְּחוֹת מִשָּׁבוּעַ אֶחָד, וְלֹא יוֹתֵר עַל שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת:

ר"ע מברטנורה **תְּשֻׁעָה עֶשֶׂר יוֹם**. ראשון ושביעי של שבוע אמצעי עולים לפניהם ולאחריהם: **פְּחוֹת מִשָּׁבוּעַ אֶחָד**. כגון **[יא]** שחין ומכנה: **שְׁלֹשָׁה שָׁבוּעוֹת**. כגון נגעי בתים: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[י]** **ומטמאין כו'**. דיני דכל הך פרקא מבאריס בקראי ובדרשי דתורת פהנים. ועין תוספות יום טוב: **[יא]** ולשון הרמב"ם, ויהן: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר בנגעי בתים (שם יד) שקערורות ירקרות או אדמדמות ואמר בהן ג"כ (שם) והנה פשה הנגע בקירות הבית אולם השלשה שבועות הנה אין בו פסוק מבואר אבל הוא מן הפסוק והפ"י [המקובל] וזה שהוא אמר (שם) והסגיר את הבית שבעת ימים אחר כך צוה שאם ימצא הנגע בתוספת שיקלוף אלו האבנים ויסיר הטיט ויטוח הבית פעם שנית והוא אמרו (שם) ועפר אחר יקח וטח את הבית עוד בא הפסוק אחר זה ואמר ובא הכהן וראה והנה פשה הנגע בבית ובאה הקבלה שזה הפסוק לא בא בצרעת שתשוב בבית אחר הטיח לפי שהוא אז לא יצטרך לפסיון אבל כאשר יראה בה צרעת יהרוס הבית והוא אמרו צרעת ממארת (האמורה) לג"ש מה צרעת ממארת האמורה בבגדים יטמא את החוזר אע"פ שאינו פושה אף צרעת ממארת האמורה בבתים יטמא את החוזר אף על פי שאינו פושה ואמנם בא זה הפסוק אשר אמר והנה פשה הנגע בבית [בעומד בראשון ופשה בשני] וזה שהצרעת כאשר תראה בבית ועמדה שבעת ימים ולא פשתה עוד תעמוד שבעת ימים שנית ונוסף הנה הוא אז יקלוף האבנים ויבנה באבנים אחרים

ויטיח הבית ותעמוד שבוע שלישי ואם (פשה) [חזר] הנגע אחר זה יהרס (הבית וע"ז בא והנה פשה הנגע בבית) והנה אוסיף לך ביאור במקומו בזו המסכתא הנה כבר התבאר לך שאין אצלנו הסגר בכל מיני הנגעים פחות משבוע אחד והן שחין והמכוה ולא יותר על ג' שבועות והן נגעי בתים וכבר התבאר לך שכל מיני הנגעים ו' מינים נגעי עור בשר ונגעי שחין ומכוה ונגעי ראש וזקן ונגעי קרחת וגבחת ונגעי בגדים ונגעי בתים ושכל מין מהם כאשר יראה יטמא וסימן אחד יכלול כולם והוא הפסיון כאשר יראה יטמא שהוא לא יהיה כ"א אחד שבוע אחד ומעלה וזה כולו מבואר : (רמב"ם)

ד

פרק

פרק ד - משנה א

יש בשער לבן מה שאין בפשיון, ויש בפשיון מה שאין בשער לבן. ששער לבן מטמא בתחלה, ומטמא בכל מראה לבן, ואין בו סימן טהרה. יש בפשיון, שהפשיון מטמא בכל שהוא, ומטמא בכל הנגעים **(ב)**, חוץ לנגע, מה שאין כן בשער לבן :

ר"ע מברטנורה **יש בשער**. ששער לבן מטמא בתחלה. כשהובא אל הכהן ויש בנגע שער לבן, טמא. מה שאין כן בפשיון, שאינו מטמא אלא בסוף שבוע: **ומטמא בכל מראה לבן**. אפלו למטה מארבעה מראות, דכתיב

(ויקרא יג) ומראה הנגע עמק, מראה הנגע עמק ולא מראה שער לבן עמק. מה שאין כן בפסיון, שאין פסיון מטמא למטה מארבעה מראות, שבאותן מראות שהאום מטמא, הפסיון מטמא [א]: ואין בו סימן טהרה. ואלו בפסיון יש בו סימן טהרה, שאם פרח בכלו טהור: מטמא בכל שהוא. אבל שער לבן אינו מטמא בפחות משתי שערות, דמעוט שער שתיים: חוץ מן הנגע. קשפשה חוץ לנגע, טמא. אבל שער לבן בעינו שיהא בנגע, כדכתיב (ויקרא יג) ושער בנגע הפך לבן: (ר"ע מברטנורא).

עיקר תוי"ט [א] לאו דוקא מראה אחד, שהרי המראות מצטרפות. אלא לאפוקי אם הפסיון הוא למטה מארבעה מראות. ועין תוספות יום טוב: [ב] **בכל כו'.** ושער לבן בנגעי עור [בשר] ובשחין ומכה בלבד הוא סימן טמאה. הרמב"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם בעבור שזכר במה שקדם הסימנין אשר יהיה בהן הטומאה התחיל בספור הדינים אשר יוסדו בכל א' ואמר ששער לבן יותר חזק מהפסיון בדברים והפסיון יותר חזק ממנו בדברים אחרים וזה ששער לבן יטמא בתחלה כמה שקדם ולא יהיה פסיון כ"א אחר שבוע כמו שקדם ושער לבן יטמא בכל מראה לובן ואין זה בפסיון כי כאשר היה נגע צרעת בעור הבשר ופשה בעור והיה זה התוספת לבן אבל לובן חלוש למטה מקרום ביצה הנה הוא טהור והוא אמרו (שם יג) בהק הוא פרח בעור טהור הוא יכול לא יטמא משום בהק אבל יטמא משום פסיון תלמוד לומר פרח בעור טהור הוא הנה כבר תמצא בפסיון מראה לובן ולא יטמא וכן שער לבן לא יהיה לעולם סימן טהרה והפסיון כבר יהיה סימן טהרה כאשר כולל הגוף כולו ונתרבה בו והוא אמרו (שם) כולו הפך לבן טהור הוא והפסיון ג"כ חומרא יותר משער לבן וזה ששער לבן יש לו שיעור והוא שני שערות לא פחות מזה והפסיון בכל שהוא ושער לבן לא יטמא עד שיהיה בתוך הנגע כמו שיתבאר והפסיון אמנם הוא חוץ מן הנגע אשר יראה תחלה והפסיון סימן טומאה בכל המינים ושער לבן הוא סימן טומאה לבד בנגעי עור ובנגעי שחין ומכה: (רמב"ם)

פרק ד - משנה ב

יש במחיה מה שאין בפסיון, ויש בפסיון מה שאין במחיה. שהמחיה מטמא בתחלה,

וּמִטָּמֵא בְּכָל מַרְאֶה, וְאִין בָּהּ סִימֹן טְהָרָה. יֵשׁ
בְּפִשְׁיֹן, שֶׁהַפִּשְׁיֹן מְטַמֵּא בְּכָל שֶׁהוּא, וּמִטָּמֵא
בְּכָל הַנִּגְעִים {ה}, חוּץ לַנֶּגַע, מֵה שְׂאִין כֹּן
בְּמַחִיָּה:

ר"ע מברטנורה **בְּכָל מַרְאֶה**. הִינּוּ כְּמַרְאֵה הַבֶּשֶׂר, בֵּין פּוֹשֵׁי בֵּין לָבֹן {ג} בֵּין
אָדָם: מְטַמֵּא בְּכָל שֶׁהוּא. אֲבָל בְּמַחִיָּה בְּעֵינֵי כְּעֵדֶשָׁה {ד}: חוּץ מִן הַנֶּגַע,
מֵה שְׂאִין כֹּן בְּמַחִיָּה. שֶׁהַמַּחִיָּה צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּתוֹךְ הַנֶּגַע: (ר"ע מברטנורה).

עֵיקַר תּוֹי"ט {ג} וְהוּא שֶׁלֹּא יִהְיֶה מְאַרְבָּעָה מְרֵאוֹת. הַרְמַב"ם: {ד} זְלִיף לִיָּה
בְּתוֹרֵת כְּהֻנִּים. וְהוּא מְקוֹם שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת עַל שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת. וְעֵינֵי תוֹסֵפוֹת יוֹם
טוֹב: {ה} **בְּכָל כּו"ו**. וְהַמַּחִיָּה סִימֹן טְמֵאָה בְּשָׁנֵי מִינִים לְבַד, בְּנִגְעֵי עוֹר בְּשָׂר
וּבְקִרְחַת וּבְגִבְחַת. הַרְמַב"ם: (עֵיקַר תּוֹי"ט).

רמב"ם כּבֵר זָכְרָנוּ שֶׁהַמַּחִיָּה לֹא תִטְמָא מִן הַצַּד כ"א בְּתוֹךְ הַנֶּגַע כְּמוֹ
שֶׁהַתְּבֵאֵר וְשִׁיעוּרוֹ אִינוּ פְחוֹת מֵאַרְבַּע שְׁעָרוֹת וְהוּא סִימֹן טוֹמֵאָה בְּנִגְעִים
לְבַד בְּנִגְעֵי עוֹר בֶּשֶׂר וּבְנִגְעֵי קִרְחַת וּגְבַחַת וְהַמַּחִיָּה בְּאִיזָה מְרֵאָה שִׁיָּהִי זֶה
הַבֶּשֶׂר הַחַי הוּא טְמֵא וְאִין זֶה בְּפִסְיוֹן וְכֹאשֶׁר הַבֵּנֵת מֵה שְׁקָדָם וּבַהֲלָכָה אֲשֶׁר
לְפָנֵי זֹאת יִתְבַּאֵר לָךְ כֹּל מֵה שֶׁאִמְרָנוּ: (רמב"ם)

פּרָק ד - מִשְׁנֵה ג

יֵשׁ בְּשַׁעַר לָבֹן מֵה שְׂאִין בְּמַחִיָּה, וְיֵשׁ בְּמַחִיָּה
מֵה שְׂאִין בְּשַׁעַר לָבֹן. שֶׁשַׁעַר לָבֹן מְטַמֵּא בְּשַׁחִין
וּבְמַכּוֹה, בְּמַכְנֵס וּבְמַפְזָר, בְּמַבְצָר וְשֶׁלֹּא
בְּמַבְצָר. יֵשׁ בְּמַחִיָּה, שֶׁהַמַּחִיָּה מְטַמֵּא בְּקִרְחַת
וּבְגִבְחַת, הַפּוֹכָה וְשֶׁלֹּא הַפּוֹכָה, וּמְעַכְפֶּת אֶת

ההופך פלו לבן, ומטמא בכל מראה, מה שאין כן בשער לבן:

ר"ע מברטנורה ובמכנס. שהשתי שערות במקום אחד בנגע: במפזר. זה במזרח הנגע וזה במערב: במבצר. שתי שערות באמצע הנגע, כמבצר שבאמצע העיר: שאינו מבצר. בחוט היוצא מן הנגע, ויש ברחבו שתי שערות. מה שאין כן במחיה דבעינן מבצרת ומכנסת: הפוכה ושלא הפוכה. בין שהפותרת קדמה למחיה, בין שהמחיה קדמה לפותרת. מה שאין כן בשער לבן, שאם קדם לפותרת, טהור: ומעכבת את ההופך פלו לבן. דאם החלט במחיה, ופרחה הצרעת בכלו חוץ ממקום המחיה, עדן טמא הוא. אבל אם פרחה בכלו, אף על גב דכל גופו מלא שער לבן, טהור, שאין שער לבן מעכב: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם כבר קדם לך ששער לבן סימן טומאה בשחין ובמכוה ואין בשחין ומכוה בשר חי לפי שזה העור כבר נשתנה לפי שהוא מכח נגע כמו שיתבאר אחר זה:

במבוצר ושלא במבוצר. ר"ל ששער לבן בין שהי' בהיקף הבהרת בצדדין בין שיהיה נראה בתוך הנגע ואין המחיה כן אבל מתנאיה שיהיה תוך הנגע נראה בה ולא מן הצד ושתהיה מחוברת לא שיהי' חלוק בשר חי חלק במקום אחד וחלק במקום אחר ובין שני החלקים כעדשה ואע"פ שהיו שני החלקים בתוך הנגע והמחיה ג"כ סימן טומאה בקרחת ובגבחת ואין שם שער כלל. וענין אמרו הפוכה ושלא הפוכה כמו שאבאר לך וזה ששער לבן לא יהיה סימן טומאה כאשר קדם לנגע כמו שיתלבן לובן השער והגוף בזולת צרעת ואחר זה התחדש נגע צרעת בזה המקום שהוא אז אינו סימן טומאה אם לא שקדם הצרעת והוא אשר תשנה השער ותחזירו לבן אמר והיא הפכה שער לבן והנה יתבאר זה במה שאחר זה תכלית הביאור אולם המחיה אינה כן אבל כאשר התחדש נגע עגול במקום מהגוף ונשאר בתוכו בשר חי הנה היא מחיה שאינה הפוכה וכאשר יתחדש נגע בגוף והלבין המקום ואחר זה נהפך בתוך זה הנגע חלק ושב בשר חי הוא מחיה הפוכה וכולן סימן טומאה וההופך כולו לבן כאשר נשאר בו מחית בשר חי הנה הוא טמא עד שתהיה המחיה נעדרת ושער לבן לא יזיקהו וכבר התבאר שהמחיה מטמאה בכל מראה אולם השער הוא במראה הלובן לבד חזק או חלוש: (רמב"ם)

פרק ד - משנה ד

שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, עֶקְרוֹן מִשְׁחִיר וְרֹאשׁוֹן מִלְּבָיִן, טְהוֹר. עֶקְרוֹן מִלְּבָיִן וְרֹאשׁוֹן מִשְׁחִיר, טָמֵא. כִּמָּה יֵהָא בַלְבָּנוֹנִית, רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, כָּל שֶׁהוּא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, כְּדִי לְקַרְץ בְּזוּג. הִיתָה אַחַת מִלְמָטָה וְנַחֲלָקָה מִלְמַעְלָה וְהִיא נִרְאִית כְּשִׁתִּים, טְהוֹר. בַּהֲרַת וּבֹ שְׁעָר לָבָן אִו שְׁעָר שְׁחֹר, טָמֵא. אִין חוֹשְׁשִׁין שְׁמָא מַעֲט מְקוֹם שְׁעָר שְׁחֹר אֶת הַבְּהָרַת, מִפְּנֵי שְׁאִין בֹּ מִמֶּשׁ {ו} :

ר"ע מברטנורה עֶקְרוֹן מִשְׁחִיר וְרֹאשׁוֹן מִלְּבָיִן טְהוֹר. דְּאָמַר קָרָא (ויקרא יג) וְשְׁעָר בִּנְגַע הַפֶּדָּ לָבָן, הָעֶקֶר הַסְּמוּד לְנִגְע הַפֶּדָּ לָבָן : כְּדִי לְקַרְץ בְּזוּג. כְּדִי שְׁיִנְטֵל בְּפִי הַזּוּג שֶׁל מִסְפָּרִים. וְהִלְכָה, דְּשַׁעוֹר שְׁעָר לָבָן, אֶרְכּוּ אִין פְּחוֹת מִכְּדִי שְׁיִנְטֵל בְּפִי הַזּוּג, אֲבָל הַלְבָּנוֹנִית שְׁבֹ בְּכָל שֶׁהוּא : וְנִרְאִית כְּשִׁתִּים טְהוֹר. שְׁיֵשׁ שְׁעָרוֹת הַמְּחַלְקוֹת בְּרֹאשׁוֹן לְשִׁתִּים וּבְעֶקְרוֹן אִינְן אֶלָּא אַחַת : הֵכִי גְרַסִּינוּ, בַּהֲרַת וּבֵה שְׁעָר לָבָן וְשְׁעָר שְׁחֹר טָמֵא. בַּהֲרַת שֶׁהִיא כְּגָרִיס מְצַמְצֵם וּבֵה שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת לְבָנוֹת, וְהַשְּׂאָר מִלְּאָה שְׁעָרוֹת שְׁחֹרוֹת, טָמֵא. וְלֹא אֶמְרִינֵן שְׁמִקוֹם הַשְּׁעָרוֹת שְׁחֹרוֹת מִמַּעֲט הַבְּהָרַת מִכְּגָרִיס : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ו} שְׁאִין בֹּ מִמֶּשׁ. לְפִי שֶׁשְׁעוֹר הַנֶּקֶב אֲשֶׁר יֵצֵא מִמֶּנּוּ הַשְּׁעָר מַעֲט מִזְעִיר וְאִין לוֹ שְׁעוֹר מוּחָשׁ עַד שְׁיִמְעֵט הַשְּׁעוֹר. הַרְמְב"ם : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר יתברך (ויקרא יג) ושער בנגע הפך לבן שיהיה לבניות השער ממה שימשך לנגע כדי לקרוץ בזוג מהם מה שיוכל ללוקטו במספרים ובאה הקבלה (נדה דף נב:) מיעוט שער שתים וכבר הודעתך שכל נגע שיהיה פחות מכגריס הוא טהור וכאשר היתה הבהרת כגריס מצומצם ובה שער שחור ושער לבן הנה הוא יטמא לפי ששיעור הנקב אשר יצא ממנו השער מעט מזער ואין לו שיעור מוחש עד שימעט השיעור והלכה כר' מאיר באמרו שהלבניות בכל שהוא אמנם שיעור השתי שערות בכללם ר"ל לבנותם ושחרותם או שיהיו השערות כולן לבנים הנה יצטרך שתהיה ארכם כדי שתהא ניטלת בזוג כמו שיתבאר בששי מנדה : (רמב"ם)

פרק ד - משנה ה

בְּהֶרֶת כְּגָרִיס וְחוּט יוֹצֵא מִמֶּנָּה, אִם יֵשׁ בּוֹ רֹחַב שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, זֹקְקָה לְשֵׁעַר לָבֶן וּלְפִסְיֹן, אֲבָל לֹא לְמַחְיָה. שְׁתֵּי בְּהָרוֹת וְחוּט יוֹצֵא מִזּוֹ לָזוֹ, אִם יֵשׁ בּוֹ רֹחַב שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, מְצַרְפֵּן. וְאִם לֹא, אֵין מְצַרְפֵּן :

ר"ע מברטנורה זֹקְקָה לְשֵׁעַר לָבֶן וּלְפִסְיֹן. דָּאֵי אֵיכָא בְּאוֹתוֹ הַחוּט שְׁעַר לָבֶן, מַחְלִיטוֹ. אוֹ אִם פְּשָׁה אֶצֶל הַחוּט בְּסוֹף שְׁבוּעַ, טַמְא. אֲבָל אִם אֵין בְּרֹחַב הַחוּט שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת וְאֵית בֵּיהּ שְׁעַר לָבֶן, לֹא מְטַמְא, דְּלֹא חָשִׁיב מִן הַנֶּגַע. וְכֵן אִם פְּשָׁה אֶצֶל הַחוּט שְׁאֵין בְּרֹחַבוֹ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, כְּפִשְׁיֹן רְחוּק מִן הַנֶּגַע הוּא חָשׁוּב וּבְעֵי כְּגָרִיס {ז}: אֲבָל לֹא לְמַחְיָה. דְּאֶפְלוּ יֵשׁ בְּרֹחַב הַחוּט שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, אֵין מַחְיָה שְׁבוּ מְטַמְאָה. שְׁהַמַּחְיָה צְרִיכָה שְׁתֵּיהֶן מְבַצְרֵת בְּאֶמְצַע הַנֶּגַע כְּמַבְצֵר שֶׁהוּא בְּאֶמְצַע הָעִיר: מְצַרְפֵּן. וְנִדְוֹנִים כְּנֶגַע אֶחָד. וְאִם פְּשָׁה אֶחָת מֵהֶן מִשְׁהוּ, אוֹ נוֹלַד שְׁעַר לָבֶן בְּאֶחָת מֵהֶן, מַחְלִיט עַל שְׁתֵּיהֶן {ח}: וְאִם לֹא אֵינוֹ מְצַרְפֵּן. וְנִדְוֹנִים כְּשֵׁנִי נִגְעִים, וְאִם פְּשָׁתָהּ הָאֶחָת וְהָאֶחָת לֹא פְּשָׁתָהּ, מַחְלִיט בָּזוֹ וּמִסְגִּיר בָּזוֹ. וְנִפְקָא מִנָּה, דְּלָכִי מְטַהֵר בְּעֵי לְאֶתוּיֵי שְׁנֵי קָרְבָּנוֹת: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ז} וְהָא דְּפָרַק קַמָּא מְשַׁנָּה הִי הַשְּׁחִין חוֹלֵק בֵּין אוֹם לְפִשְׁיֹן הָרִי זֶה לְהַקֵּל, דְּמִשְׁמַע דְּפִסְיֹן רְחוּק אֵינוֹ מְטַמְא כָּלֵל, הֵינּוּ בְּפִשְׁיֹן כָּל שֶׁהוּא. הָרִאשִׁי וּמְהֵרִים. וְכֵן נִרְאָה קֶצֶת דַּעַת הָרִישׁ וְהָרִישׁ. אֲבָל לִי נִרְאָה דְּהָרְחוּק אֵינוֹ מְטַמְא כָּלֵל בְּנִגְעֵי אָדָם מְשׁוּם פִּשְׁיֹן, רַק כְּנֶגַע חֲדָשׁ. וְכֵן הוּא דַּעַת הָרִמְבַּ"ם. וְיֵשׁ לְפָרֵשׁ כֵּן נִמְי בְּלִשׁוֹן הָרִישׁ. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: {ח} עוֹד נִפְקָא מִנָּה, שְׁאִם נוֹלַד שְׁעָרָה אֶחָת בְּנֶגַע זֶה וְשְׁעָרָה אֶחָת בְּנֶגַע זֶה, טַמְא מַחְלָט. כְּסוּף מְשַׁנָּה: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זֶה מְבוּאֵר וּמוֹבֵן וְאִשֶׁר רָאוּי שֶׁתִּשְׁמַרְהוּ תְּמִיד וְלֹא אֶצְטַרֵךְ לְכַפְּלוֹ שְׁבַכְל מְקוּם שְׁאוֹמֵר בְּהֶרֶת הוּא עַל צַד הַמַּשֵּׁל וְאֵין הַפְּרֵשׁ בְּכֹל הַדִּינִים בֵּין הַבְּהֶרֶת וּבֵין הַשְּׂאֵר חִי מְרָאִים דִּי בְּחֻלּוֹק וּדִי בְּפִתּוֹךְ אִשֶׁר קָדָם תְּאָרֵם וְדַע זֶה: (רמב"ם)

פרק ד - משנה ו

בְּהֶרֶת פְּגָרִיס וּבָהּ מַחֲיָה כְּעֵדְשָׁה וְשֵׁעַר לָבֹן
בְּתוֹךְ הַמַּחֲיָה, הֶלְכָה הַמַּחֲיָה, טְמֵאָה מִפְּנֵי
שֵׁעַר לָבֹן. הֶלֶךְ שֵׁעַר לָבֹן, טְמֵא מִפְּנֵי הַמַּחֲיָה.
רַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהֵר, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הִפְכֵתוּ הַבְּהֶרֶת
[ט]. בְּהֶרֶת, הִיא וּמַחֲיָתָה פְּגָרִיס, וְשֵׁעַר לָבֹן
בְּתוֹךְ הַבְּהֶרֶת, הֶלְכָה הַמַּחֲיָה, טְמֵאָה מִפְּנֵי
שֵׁעַר לָבֹן. הֶלֶךְ שֵׁעַר לָבֹן, טְמֵא מִפְּנֵי הַמַּחֲיָה.
רַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהֵר, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הִפְכֵתוּ בְּהֶרֶת
פְּגָרִיס. וּמוֹדָה, שְׁאֵם יֵשׁ בְּמִקּוֹם שֵׁעַר לָבֹן
פְּגָרִיס, שֶׁהוּא טְמֵא [י]:

ר"ע מברטנורה בְּהֶרֶת פְּגָרִיס. בְּלֹא מְקוֹם מַחֲיָה. דְּהִינּוּ תִשַׁע עֵדְשׁוֹת
בְּהֶרֶת, וְעֵדְשָׁה אַחַת מַחֲיָה. עֵשֶׂר עֵדְשׁוֹת בֵּין הַכֹּל: גָּרִיס. הֵן תִּשַׁע
עֵדְשׁוֹת, וּמַחֲיָה אֵין פְּחוֹת מֵעֵדְשָׁה. וְכֹל הֵיכָא דְתַנִּינָן בְּהֶרֶת, הוּא הַדִּין
לְשַׁאֵר מְרֵאוֹת חֲלָקוֹת וּפְתוּכוֹת: וְהֶלְכָה הַמַּחֲיָה. שְׂבָא הִנְגַע עַל מְקוֹמָה:
הֶלֶךְ שֵׁעַר לָבֹן. שְׁנֵשֶׁר, אוֹ הַפֶּךְ לְשַׁחַר: רַבִּי שְׁמַעוֹן מְטַהֵר. אֶהְלֵכָה מַחֲיָה
קָאִי: שֶׁלֹּא הִפְכֵתוּ בְּהֶרֶת. שֶׁשֵׁעַר לָבֹן קָדַם לְבְּהֶרֶת שֶׁל מְקוֹם הַמַּחֲיָה:
שֶׁלֹּא הִפְכֵתוּ בְּהֶרֶת פְּגָרִיס. שֶׁשֵׁעַר לָבֹן קָדַם לְבְּהֶרֶת פְּגָרִיס, דְּמְקוֹם
הַמַּחֲיָה הָיָה חֶסֶר מִפְּגָרִיס. וְכֵאֵן נִמְי לֹא פְּלִיג רַבִּי שְׁמַעוֹן אֶלֶּא אֶהְלֵכָה
מַחֲיָה. וְאֵין הֶלְכָה פְּרַבִּי שְׁמַעוֹן: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [ט] רַבִּי שְׁמַעוֹן כּו'. בְּתוֹרַת כְּהֵנִים פְּלִיגִי בְּדִרְשֵׁי דְקָרְאִי. וְכֹן
בְּסִיפָא. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: [י] טְמֵא. נִרְאָה לִי דְאֶשְׁמַעִינָן דְּאָף עַל גַּב דְּלֹא
יְדַעִינָן אֵי קָדַם הַבְּהֶרֶת אֵי לֹא, וְכַתְּנָא קָמָא דְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ דְּסוּף פְּרָקִין: (עיקר
תוי"ט).

רמב"ם כּבֵר קָדַם שֵׁעַר לָבֹן לְבַדּוֹ סִימָן טוֹמֵאָה וְכֹן הַמַּחֲיָה. וְכַאֲשֶׁר הִיתָה
הַבְּהֶרֶת כְּגָרִיס וּבָהּ מַחֲיָה כְּעֵדְשָׁה נּוֹסֶפֶת עַל שִׁיעוֹר הַגָּרִיס וְשֵׁעַר לָבֹן בְּתוֹךְ

המחיה עוד הוסרה המחיה ונשאר שער לבן בתוך הבהרת אומר ר"ש שהוא אז אינו סימן טומאה לפי שזה השער לבן אין לבהרת שלא הפכתו הבהרת למראה לבן לפי שבשר החי יראה צמיחתו והשם אמר (ויקרא יג) והיא הפכה שער לבן עד שתהיה היא אשר שינתה השער וחכ"א שמאז שיהיה שער לבן בתוך הנגע הנה הוא טמא שאמר ושער בנגע הפך לבן ואמר והיא הפכה שער לבן כדי שיתקדם שער לבן לנגע כמו שיתבאר וכן כאשר יהי קיבוץ הבהרת עם המחיה כגריס ושער לבן בבהרת אשר הוא פחות מכגריס והוסרה המחיה ונשאר המקום כולו לבן והוא בהרת כגריס אמר ר"ש שזה השער לבן לא הפכתו הבהרת כגריס לפי שאצל מה שיהיה זה השער לבן פחות מכגריס היתה הבהרת והוא כבר אמר והיא הפכה שער לבן ואין הלכה כר"ש בשני המאמרים : (רמב"ם)

פרק ד - משנה ז

בְּהֵרֵת וּבֵה מְחִיָּה וּפְסִיּוֹן, הֶלְכָה הַמְּחִיָּה, טְמֵאָה מִפְּנֵי הַפְּסִיּוֹן. הֶלֶךְ הַפְּסִיּוֹן, טְמֵאָה מִפְּנֵי הַמְּחִיָּה. וְכֵן בְּשֵׁעַר לֶבֶן וּבַפְּסִיּוֹן. הֶלְכָה וְחִזְרָה בְּסוֹף שָׁבוּעַ, הֵרִי הִיא כְּמוֹת שְׁהִיְתָה. לְאַחַר הַפְּטוֹר, תִּרְאֶה כִּתְחַלָּה. הִיְתָה עֲזָה וְנַעֲשִׂית כֶּהָה, כֶּהָה וְנַעֲשִׂית עֲזָה, הֵרִי הִיא כְּמוֹ שְׁהִיְתָה, וּבִלְבָד שֶׁלֹּא תִתְמַעַט מֵאַרְבָּעָה מִרְאוֹת {ד}. כְּנִסָּה וּפְשִׁתָּה, פְּשִׁתָּה וְכְנִסָּה, רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמֵּא, וְחַכְמַיִם מְטַהֲרִין :

ר"ע מברטנורה בְּהֵרֵת וּבֵה מְחִיָּה וּפְסִיּוֹן. בְּהֵרֵת כְּגָרִיס וְהִסְגִּירוּ {יא}, וְלִסּוֹף שָׁבוּעַ מְצָא בּוֹ מְחִיָּה וּפְסִיּוֹן וְהַחֲלִיטוּ: הֶלְכָה הַמְּחִיָּה. כְּגוֹן שֶׁבָּא עָלֶיהָ הַנֶּגַע, טְמֵאָה הַבְּהֵרֵת מִפְּנֵי הַפְּסִיּוֹן: הֶלֶךְ הַפְּסִיּוֹן. כְּגוֹן שֶׁכְּנִסָּה הַבְּהֵרֵת וְחִזְרָה לְכָגְרִיס: וְכֵן שֵׁעַר לֶבֶן וּפְסִיּוֹן. אִם הֶלֶךְ הָאֶחָד, טְמֵא מִפְּנֵי הַשְּׂנִי: הֶלְכָה וְחִזְרָה בְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ. כְּגוֹן שֶׁהִסְגִּירוּ עַל בְּהֵרֵת כְּגָרִיס,

וְהִלְכָה הַבְּהֵרֶת בְּאֲמֻצֵּעַ הַשְּׁבוּעַ **[יב]**, וּבִסּוּף הַשְּׁבוּעַ חֲזָרָה: הֵרִי הִיא כְּמוֹת שְׁהִיְתָה. וּמִסְגִּירוֹ הַסֶּגֶר שְׁנִי: לְאַחַר הַפְּטוֹר. דְּרָאָה אוֹתָהּ הַכְּהֵן בְּסוּף שְׁבוּעַ כְּשֶׁהִלְכָה לָהּ **[יג]** וּפְטָרוֹ, אִם אַחֲרֵי כֵן חֲזָרָה, תִּרְאָה בַּתְּחִלָּה. וְהָאִי חֲזָרָה הֵינּוּ בְּמִקּוֹמָהּ הָרֵאשׁוֹן, דְּאִי בְּמִקּוֹם אַחֵר, אִם כֵּן הֵרִי זֶה בְּהֵרֶת אַחֲרֵת: הִיְתָה עֲזָה. כְּשֶׁלֶּג, כְּשֶׁהִסְגִּירוֹ: וְנַעֲשִׂית כְּהָהּ. בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן, כְּגוֹן כְּסִיד אוֹ כְּקָרוֹם. אוֹ שְׁהִיְתָה כְּקָרוֹם בְּשַׁעַת הַסֶּגֶר, וְנַעֲשִׂית עֲזָה כְּשֶׁלֶּג בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן: הֵרִי הִיא כְּמוֹת שְׁהִיְתָה. וְטַעוּנָה הַסֶּגֶר שְׁנִי, כְּמוֹ עֶמֶד בְּעֵינָיו: וּבִלְבָד שֶׁלֹּא תִתְמַעַט מֵאַרְבָּעָה מְרֵאוֹת. שְׁאִם נִתְמַעַטָה מֵאַרְבָּעָה מְרֵאוֹת, פּוֹטְרוֹ מִיַּד וְטָהוֹר: פְּנִסָּה וּפְשִׁתָּה. הֵיכָא דְהַסְגִּירָה בְּבְהֵרֶת כְּגָרִיס, וּבִסּוּף שְׁבוּעַ כְּנִסָּה, וְאַחֲרַיָּךְ פְּשִׁתָּה אֶת מְקוֹם הַכְּנוּס וְלֹא יוֹתֵר. אוֹ שְׁפִשְׁתָּה בְּסוּף שְׁבוּעַ, וְאַחֲרַיָּךְ כְּנִסָּה אֶת מְקוֹם הַפְּשִׁיּוֹן וְלֹא יוֹתֵר: רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמָּא. שְׁהֵרִי פְּשָׁה **[טו]**: וְחֻכְמֵי מְטָהִרִים. שְׁאִין זֶה פְּשִׁיּוֹן, אֶלָּא הֵרִי הִיא כְּמוֹ שְׁהִיְתָה. וְאִי קָאִי בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן, מִסְגִּירוֹ הַסֶּגֶר שְׁנִי. וְאִי קָאִי בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, פּוֹטְרוֹ וְטָהוֹר: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [יא] ומשום פְּשִׁיּוֹן צָרִיךְ לְפָרֵשׁ שֶׁהִסְגִּירוֹ: **[יב]** אוֹ בְּסוּף שְׁבוּעַ וְחֲזָרָה בּוֹ בַּיּוֹם. הֵר"שׁ: **[יג]** אוֹ עֶמֶדָה בּוֹ שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת וּפְטָרוֹ וְאַחֲרַיָּךְ הִלְכָה וְשׁוּב חֲזָרָה. הֵר"שׁ: **[יד]** מֵאַרְבָּעָה כּוֹ'. מִשְׁמַע דְּכֻלָּן מְצַטְרָפוֹת, וּכְדַעַת הֶרְמַב"ם. וְצָרִיךְ לֹדַעַת הֵר"שׁ וְהֵר"ב דְּהַתָּם, דְּהֵכִי קָאָמַר, דְּאִי מִתְמַעַט מֵאַרְבָּעָה כּוֹי טָהוֹר, אֲבָל אִי לֹא מִתְמַעַט יֵשׁ מִהֵן דְּטָהוֹר וְיֵשׁ מִהֵן דְּטַמָּא, וְזֶה תְלוּי בְּצָרוּף. וְיֵמָּה שְׁכַתֵּב כְּשֶׁלֶּג וְנַעֲשֶׂה כְּקָרוֹם, צָרִיךְ לֹדַעַת דְּאֶלִּיבָא דְרַבִּי מֵאִיר דְרִישׁ פְּרָק א' שֶׁהוּא תִנָּא קָמָא נְקֻט: **[טו]** מוּכַח מִלְשׁוֹנוֹ דְרוּצָה לֹדַעַת דְרַבִּי עֲקִיבָא מְטַמָּא וְיַחֲלִיט. וְכֵן מְדַכְתֵּב לְחֻכְמֵי יִסְגִּיר, מוּכַח דְלְרַבִּי עֲקִיבָא יַחֲלִיט. וְקִשָּׁה מִפְּתִינֵי דְלִקְמָן. וְצָרִיךְ עֵינָן. וְהֶרְמַב"ם לֹא גָרִיס לְמִתְנִיתִין דְלִקְמָן כָּלֵל. וְהֵר"שׁ כְּתֵב, דְּבְכְּגָרִיס מוֹדוּ כְּלִי עֲלֵמָא דְהֵרִי הִיא כְּמוֹ שְׁהִיְתָה. וְהָכָא פְּלִיגִי בְּכְּגָרִיס וְעוֹד, וְהַסְגִּירוֹ, וּבְסוּף שְׁבוּעַ כְּנִסָּה אוֹתוֹ וְעוֹד, וְהַסְגִּירוֹ שְׁנִית, וְאַחֲרַיָּךְ פְּשִׁתָּה אוֹתוֹ וְעוֹד. [וּמִתְנִיתִין ח' פְּרוּשָׁא דּוּפְשִׁתָּה וְכְנִסָּה דְרִישָׁא הוּא. וְלִשׁוֹן מְטַמָּא, כּוֹלֵל הַחֲלֵט וְהַסְגִּיר]. וְכָל הַנֶּדֶךְ פְּלוּגִיתָהוּ בְּסוּף [שְׁבוּעַ ב'] וְלְאַחֲרַיָּךְ הַפְּטוֹר: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם הלכה. הבהרת בסוף השבוע אשר הוא מוסגר עוד שב כשיעור אשר היה ולא נאמר שזה פסיון הוא וכבר נוסף לפי מה שהוא שהקיש הפסיון אמנם הוא לפי מה שהיה בתחלת השבוע ולזה אמר הרי היא כמות שהיתה ואם חזרה ג"כ אחר שנעדרה הבהרת לגמרי ושפט עליו שהוא טהור תראה בתחלה. ולא נקיש אל הראשונה ונחשוב זה פסיון כי כבר הוסר האום כולו והדבר המתחדש הוא נגע אחר אולם אם נשאר ממנו מעט ונוסף אחר ששפט עליו שהוא טהור הנה הוא טמא מוחלט ממה שקדם לך בפרק אשר לפני זה שהפסיון סימן טומאה אחר הפטור בכל מיני הששה נגעים. וכן אם יתחזק לובן הנגע או חסר הנה הוא כמו שהיה תחלה ובתנאי שלא יהיה פחות לובן מקרום ביצה אשר הוא סוף מראות נגעים הד' ואם חסר שיעור הנגע ממה שהיה עוד נוסף כמו מה שחסר וחזר אל השיעור אשר היה ר"ע חושב שזה כולו פסיון ואז יטמא שהנגע כבר נמשך בגוף וחכ"א שאין זה

פסיון לפי שהוא בסוף השבוע או אחר הפטור כמו שהיה תחלה ולא נחוש במה שהתחדש הדבר באמצע בזמן מן התוספת והחסרון והלכה כחכמים: (רמב"ם)

פרק ד - משנה ח

בְּהֵרֵת כְּגָרִיס וּפְשֵׁתָה כְּחֻצֵי גָרִיס, וְהֵלֵךְ מִן הָאוֹם כְּחֻצֵי גָרִיס, רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, תִּרְאֶה בְּתַחֲלָה. וְחֲכָמִים מְטַהְרִין:

ר"ע מברטנורה וּפְשֵׁתָה כְּחֻצֵי גָרִיס. לְצַד הַמְזָרֵחַ: וְהֵלֵךְ מִן הָאוֹם כְּחֻצֵי גָרִיס. לְצַד הַמְעַרְב: תִּרְאֶה בְּתַחֲלָה. דְּחָשִׁיב כְּנֻגַע אַחֵר, וְנֻגַע חֲדָשׁ הוּא זֶה, וַיִּסְגֵּר: וְחֲכָמִים מְטַהְרִים. דְּלֹא חָשִׁיב פְּשִׁיּוֹן **{זט}** אֶלָּא אִם כֹּן מוֹסִיף עַל שְׁעוֹר הַנֻּגַע שֶׁהָיָה בְּתַחֲלָה, וְזֶה שְׂאִינוֹ עֲכָשְׁיוֹ אֶלָּא כְּגָרִיס, נִחְשָׁב כְּרֵאשׁוֹן שְׁעָמַד בְּעֵינָיו, וְטַהוֹר **{זי}**: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{זט}** וְלֹא דַק בְּלִישְׁנֵיהּ, דְּאִם כֹּן לְרַבִּי עֲקִיבָא חָשִׁיב פְּשִׁיּוֹן, וְהָרִי לֹא אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא אֶלָּא תִּרְאֶה בְּתַחֲלָה: **{זי}** כְּלוּמַר, וְאִי קָאִי בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן מְסֻגֵּירוֹ כּוֹי כְּדַפְרֵשׁ הָר"ב בְּחֲכָמִים מְטַהְרִין בְּמִתְנִיתִין דְּלַעִיל. וְהָר"ש פִּרְשׁ לַעִיל וְהֵכָא, דְּמְטַהְרִים לְגַמְרִי, וּמוֹקִי לֵה בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנֵי וְלֹא אַחֵר הַפְּטוֹר: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם שֵׁרשׁ שְׁנֵי הַדְּעוֹת שֶׁר"ע סָבַר כִּי כֹאשֶׁר הִגִּיעַ תּוֹסַפֵּת עַל אִיזָה פְּנִים שִׁיחִיָּה הֵנָּה הוּא פְּסִיּוֹן וְחֲכ"א שֶׁהַפְּסִיּוֹן הוּא שְׁיוּסִיף עַל הַנֻּגַע אֲשֶׁר הִיָּה תַחֲלָה וְכֹאשֶׁר הֵלֵךְ מִן הָאוֹם כְּחֻצֵי גָרִיס הֵנָּה הוּא לֹא יִשְׁאֵר נֻגַע שְׁלֵם וְאִפְּי הִיָּה אֲשֶׁר נִשְׁאֵר מִן הָאוֹם עִם הַפְּסִיּוֹן יוֹתֵר מִכְּגָרִיס הֵנָּה הוּא טַהוֹר וְאִין הִלְכָה כְּר"ע: (רמב"ם)

פרק ד - משנה ט

בְּהֶרֶת כְּגָרִיס וּפְשֻׁתָּה כְּחֻצֵי גָרִיס וְעוֹד, וְהִלְךְ מִן הָאוֹם כְּחֻצֵי גָרִיס, רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמָּא, וְחֻכְמַיִם מְטַהְרִין. בְּהֶרֶת כְּגָרִיס וּפְשֻׁתָּה כְּגָרִיס וְעוֹד, וְהִלְכָה לָהּ הָאוֹם, רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמָּא, וְחֻכְמַיִם אוֹמְרִים, תִּרְאֶה בַתְּחִלָּה :

ר"ע מברטנורה וּפְשֻׁתָּה כְּחֻצֵי גָרִיס וְעוֹד כּו' רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמָּא. מְשׁוּם וְעוֹד דְּאִשְׁתִּיר בֵּה מִן הַפְּשֻׁיוֹן. וּבְפְשֻׁתָּה לְאַחַר הַפְּטוּר **{יח}** אִירִי : וְחֻכְמַיִם מְטַהְרִין. דְּכִיּוֹן דְּאִזְל לִיה חֻצֵי גָרִיס מִן הָאוֹם, לִיכָא מְנַגַע חֲדָשׁ אֶלָּא חֻצֵי גָרִיס וְעוֹד : וּפְשֻׁתָּה כְּגָרִיס וְעוֹד. לְאַחַר הַפְּטוּר, וְאַחַר כִּד הִלְכָה לָהּ כָּל הָאוֹם וְלֹא נִשְׁתִּיר אֶלָּא הַגָּרִיס וְעוֹד הַחֲדָשׁ : רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמָּא. דְּהָא פְּשָׁה לִיה מְשַׁעוּר קָמָא. וְרַבֵּנּוּ סָבְרִי, כִּיּוֹן דְּאִזְל לִיה קָמָא כְּלִיָּה, וְהָאִי נִגַע דְּקָאִי חֲדָשׁ, תִּרְאֶה בַתְּחִלָּה וַיִּסְגִּיר : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יח} הַר"ש. וּלְשִׁיטְתִּיה דְּחֻכְמַיִם מְטַהְרִים לְגַמְרִי וְלֹא מְשַׁפְּחַת אֶלָּא בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנֵי וּלְאַחַר הַפְּטוּר. אֲבָל לְהַר"ב, הֵכָא נִמְי לָאו דְּוִקָא לְאַחַר הַפְּטוּר, דְּהוּא הַדִּין נִמְי בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן אוֹ שְׁנֵי, וְכַדְלַעִיל. וְהַטַּעַם כְּמוֹ שְׁפָתַי הַרְמַב"ם, דְּחֻכְמַיִם אוֹמְרִים שֶׁהַפְּשֻׁיוֹן הוּא שְׁיִוְסִיף עַל הַנִּגַע אֲשֶׁר הָיָה תְּחִלָּה [דְּוִקָא] כּו'. וְכֵן הַרְמַב"ם סָתַם וְלֹא פָּרַשׁ דְּלְאַחַר הַפְּטוּר [מִירִי] : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם עֵינֵן תִּרְאֶה בַתְּחִלָּה שִׁיִּסְגִּיר ז' יָמִים כְּמוֹ אִם בֵּאתָה קוֹדֵם שֶׁתִּקְדַּם רֵאשִׁיתָהּ וְאִין הִלְכָה כְּר"ע : (רמב"ם)

פרק ד - משנה י

בְּהֶרֶת כְּגָרִיס וּפְשֻׁתָּה כְּגָרִיס, נוֹלְדָה לְפִסְיוֹן

מַחִיָּה או שְׁעַר לָבוֹ, וְהִלָּךְ לָהּ הָאוֹם, רַבִּי
עֲקִיבָא מְטַמָּא, וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, תִּרְאֶה
בִּתְחִלָּה. בַּהֲרַת כַּחְצֵי גְרִיס וְאִין בָּהּ כְּלוּם,
נוֹלְדָה בַּהֲרַת כַּחְצֵי גְרִיס וּבָהּ שְׁעָרָה אַחַת, הֲרִי
זוֹ לְהַסְגִיר. בַּהֲרַת כַּחְצֵי גְרִיס וּבָהּ שְׁעָרָה
אַחַת, נוֹלְדָה בַּהֲרַת כַּחְצֵי גְרִיס וּבָהּ שְׁעָרָה
אַחַת, הֲרִי זוֹ לְהַסְגִיר. בַּהֲרַת כַּחְצֵי גְרִיס וּבָהּ
שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, נוֹלְדָה בַּהֲרַת כַּחְצֵי גְרִיס וּבָהּ
שְׁעָרָה אַחַת, הֲרִי זוֹ לְהַסְגִיר :

ר"ע מברטנורה **בַּהֲרַת כַּחְצֵי גְרִיס וּפְשֻׁתָּה כַּחְצֵי גְרִיס.** בְּשִׁפְשֻׁתָּה לְאַחַר הַפְּטוֹר
{**יט**} אֵינִי: **רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמָּא.** דִּישׁ כָּאֵן נִגַע וְסִימָן טַמְאָה עִמוֹ: **תִּרְאֶה**
בִּתְחִלָּה. וְאִף עַל גַּב דְּכַשְׁתִּירָא בִּתְחִלָּה נְמִי יִטְמָאָנָה הַכֶּהֶן מִיָּד, דְּמַחֲיָה
וְשְׁעַר לָבוֹ מְטַמָּאִים בִּתְחִלָּה, מִכָּל מְקוֹם נִפְקָא מִנָּה דְלִרְבָּנָן בְּעֵי אֲתוּי
קִרְבָּן אֶפְסָל חַד וְחַד {**כ**}. וְלִרְבִּי עֲקִיבָא כְּנִגַע רֵאשׁוֹן חָשׁוּב, וְכִי מִתְּסִי
מֵהָאִי מִיָּתִי חַד קִרְבָּן. וּבְכָל הַנֶּזֶךְ דְּפִלְיָי רַבִּי עֲקִיבָא וְחֲכָמִים בְּמִתְנִיתִין,
הִלְכָה כַּחְכָּמִים: **וְאִין בָּהּ כְּלוּם.** אִין בָּהּ שְׁעַר לָבוֹ: **וּבָהּ שְׁעָרָה אַחַת**
וְנוֹלְדָה בַּהֲרַת כּוֹי הֲרִי זוֹ לְהַסְגִיר. וְאִף עַל פִּי שְׁקָדָם כַּחְצֵי גְרִיס בַּהֲרַת לְשַׁעַר
הָאַחֲרוֹן, כִּיִּן דְּלֹא קִדְמָה אֶת הָרֵאשׁוֹן, לֹא מֵהֲנִי, דְּבָעִינָן שְׁתִּיקָדִים
כַּחְצֵי גְרִיס בַּהֲרַת לְשַׁעַר הַשְּׁעָרוֹת {**כא**}: **בַּהֲרַת כַּחְצֵי גְרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת**
כּוֹי הֲרִי זוֹ לְהַסְגִיר. וְאִף עַל גַּב דְּכַחְצֵי גְרִיס הָרֵאשׁוֹן קָדָם לְשַׁעַר הַשְּׁעָרוֹת,
לֹא מֵהֲנִי, עַד שְׁתִּיקָדִים הַגְּרִיס שְׁלָם לְשַׁעַר הַשְּׁעָרוֹת {**כב**}: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {**יט**} וְהַחֲלִיטוּ וְאַחַר כֵּן נוֹלַד לוֹ מַחִיָּה כּוֹי, רַבִּי עֲקִיבָא מְטַמָּא,
דְּאִף עַל גַּב דְּקַמָּא כְּבֵר נִטְהַר, מִכָּל מְקוֹם כְּשִׁפְשֻׁתָּה חִזֵּר לְטַמְאָתוֹ וְנִעְשָׂה הַכֵּל
נִגַע אֶחָד. וְכִשְׁהִלְכָה הָאוֹם לְאַחַר שְׁנִזְקָק לְטַמְאָה וְנִשְׁאַרוּ בּוֹ סִימָנֵי טַמְאָה,
נִשְׁאַר בְּהַחֲלִיט עַל הַשְּׁנֵי קָדָם שְׁיִרְאֵנוּ הַכֶּהֶן. וְלֹא דְמִי לֹאִין מַחֲלִיטִין אֶת
הַמַּחֲלֵט, דְּהֲנִי מְלִי שְׁנֵי נִגְעִין בְּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת, מֵה שְׁאִין כֵּן בְּנִגַע אֶחָד. וְכַדְתִּינָא
בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים כּוֹי. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים דְּאִף עַל גַּב דְּמְטַמְאִינָן לִיָּה מְשׁוּם פְּשִׁיּוֹן
לְנִגַע הָאֶחָד, מִכָּל מְקוֹם כְּשִׁפְשֻׁתָּה הָאוֹם נִטְהַר מַחֲלוּט הַפְּשִׁיּוֹן, וְתִרְאֶה
בִּתְחִלָּה וְיַחֲלִיטְנוּ עַל הַמַּחִיָּה כּוֹי. מֵהַר"ם: {**כ**} וְקָשָׁה, כִּי לֹא נִפְטָר נְמִי נַחֲשָׁב
הַפְּשִׁיּוֹן אֶל נִגַע הָרֵאשׁוֹן וְלַחֲלִיטוֹ, וְהַדֵּר נַחֲלִיטוֹ שְׁנֵי מִצַּד גְּרִיס הַחֲדָשׁ עִם
סִימָנֵי טַמְאָה. וְהַכֶּסֶף מְשֻׁנָּה לְשִׁיטַת הַרְמַב"ם לֹא הִתְנַה שְׁיָהָא לְאַחַר
הַפְּטוֹר. וְעִין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: {**כא**} כְּדִילִיף לִיָּה בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים, וְלִרְבָּנָן
דְּמְשֻׁנָּה ו', בַּהֲרַת לָאו דְּוִקָא, דְּהוּא הִדִּין כְּשִׁמְחִיָּה בְּתוֹכָהּ. וְעִין תּוֹסְפוֹת יוֹם
טוֹב: {**כב**} וְלֹא זוֹ אִף זוֹ קִתְּנִי. וְהִכָּא הִוָּה לִיָּה לְמִנְקֻט וְאִין בָּהּ כְּלוּם. אֶלָּא
הָאִמַּת נִקֻט דְּאֶפְלוּ יֵשׁ בָּהּ שְׁעָרָה אַחַת הֲרִי זֶה לְהַסְגִיר. הַר"שׁ: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם רבי עקיבא מטמא מצד הפסיון ולזה הוא אצלו טמא איך שיהיה השער לבן או המחיה [ועל דעת חכמים יסתכל הכהן בשער לבן ובמחיי] ואם היה בשיעור המתואר ועל התואר הקודם זכרו הנה יהיה טמא לפי ששער לבן ומחיה מטמאים בתחלה לדברי הכל לפי מה שקדם ביאורו והלכה כחכמים : (רמב"ם)

פרק ד - משנה יא

בַּהֲרַת פְּחָצֵי גְרִיס וְאִין בָּהּ כָּלוּם, נוֹלְדָה בַּהֲרַת
כְּחָצֵי גְרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, הָרִי זֶה לְהַחֲלִיט,
מִפְּנֵי שְׁאֲמָרוּ, אִם בַּהֲרַת קִדְמָה לְשַׁעַר לָבָן,
טָמֵא. וְאִם שַׁעַר לָבָן קִדְמָה לְבַהֲרַת, טָהוּר. וְאִם
סָפֵק, טָמֵא {כג}. וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ קָהָה :

ר"ע מברטנורה וְנוֹלְדָה בַּהֲרַת פְּחָצֵי גְרִיס וּבָהּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת הָרִי זֶה לְהַחֲלִיט. כָּל הַיְכָא דְתַנּוּ וּבָהּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת אוּ וּבָהּ שְׁעָרָה אַחַת, לְאוּ דְאֵתוּ שְׁעָרוֹת וּבַהֲרַת בְּהַדִּי הַדְּדִי, אֶלְא דְבַהֲרַת קִדְמָה וְאַחַר כֶּדֶן בָּאוּ שְׁעָרוֹת : וְאִם שַׁעַר לָבָן קִדְמָה לְבַהֲרַת טָהוּר. דְּכַתִּיב (עִקְרָא יג) וְהִיא הַפְּכָה שַׁעַר לָבָן, הַבְּהֲרַת הִיא שְׁגָרְמָה לְשַׁעַר שִׁיחָהּ לְלָבָן : סָפֵק טָמֵא. סָפֵק אִם שַׁעַר לָבָן קִדְמָה לְבַהֲרַת, אוּ בַּהֲרַת קִדְמָה לְשַׁעַר לָבָן, טָמֵא : וְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ קָהָה. גְּרַסִּינָן. מְלִשׁוֹן תַּקְהִינָה שְׁנִיּוֹ. כְּלוּמַר, הָיוּ שְׁנֵי קָהוֹת מְדַבְּרֵי הָאוּמֵר סָפֵק טָמֵא. דְּאִיְהוּ סָבֵר סָפֵק טָהוּר. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {כג} טָמֵא. וְלֹא אֶזְלִינָן בְּתַר חִזְקָה דְּגוּפָא, דְּהִכָּא רִיעָא חִזְקָה, שְׁדַרְדַּךְ הַשַּׁעַר לְהַתְּלִיב מִחִמַּת הַנֶּגַע, לְפִיכֶד נְרָאִין הַדְּבָרִים דְּבַהֲרַת קִדְמָה. תּוֹסְפוֹת. וְלְדַבְּרֵיהֶם, בְּגִרְמוֹנֵי וְזָקוּן שְׁשַׁעְרוֹן לְבָנִים אִין הָכִי נְמִי דְאוֹקְמִינָן אַחֲזָקָה דְּגוּפָא. קָרְבָן אֶהְרֹן. וְעִין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר הודעתוך שהשתי שערות צריך שיתלבנו בנגעי (בגדים) ולא יסגיר באלו עד שיראה מה שיתחדש ממה שיחייב פטור או החלט וכבר הגדתי לך השרש הזה כלו והוא אמרו מפני שאמרו אם בהרת קדמה לשער לבן טמא

וכבר הודעתין שראיה זו כולו והיא הפכה שער לבן עד שתהיה הבהרת היא אשר שנתה השתי שערות ואם לא יתחדשו אלו השתי שערות אלא אחר שלימות הבהרת כגריס הנה הוא טמא. ופיי קיהה מניעת זה הדעת והריחוק ממנו והוא מאמרו תקהינה שיניו ונקרא ענין הבוסר בזה השם להיותו מרחיק האדם מלעיסה ואמרו מאי קיהה (נדה דף יט.) קיהה וטהר ר"ל הרחיק זה הדעת וטיהר את הספק ואין הלכה כר' יהושע: (רמב"ם)

ה

פרק

פרק ה - משנה א

כָּל סֵפֶק נִגְעִים טָהוּר, חוץ מְזָה, וְעוֹד אַחֵר. וְאִיזָה, זֶה מִי שֶׁהִיתָה בּוֹ בִּהְרֵת כַּגְרִיס וְהִסְגִּירָה, בְּסוּף שְׁבוּעַ וְהָרִי הִיא כְּסָלַע, סֵפֶק שֶׁהִיא הִיא, סֵפֶק שֶׁאַחֲרַת בָּאָה תַּחְתִּיָּה, טָמֵא:

ר"ע מברטנורה כָּל סֵפֶק נִגְעִים. חוץ מְזָה. דְּסֵפֶק בִּהְרֵת קִדְמָה סֵפֶק שֶׁעַר לְבָן קִדָּם: הָרִי הִיא כְּסָלַע. נַעֲשִׂית רְחֻבָה וְגִדּוּלָה כְּסָלַע: סֵפֶק שֶׁהִיא הִיא. וְרִאוּיָה לְהַחֲלִיט שֶׁהָרִי כָּשָׁה: סֵפֶק שֶׁאַחֲרַת בָּאָה תַּחְתִּיָּה. וְהָרִאוּנָה הַלְכָה וְרִאוּיָה לְהַסְגִּיר, דָּאִין פְּשִׁיּוֹן מִטָּמֵא בְּתַחֲלָה: טָמֵא. וּמַחֲלִיטוֹ: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם חוץ מזה. ירמוז אל הספק הקודם והוא אם בהרת קדמה לשער לבן או שער לבן קדם לבהרת וזה ספק השני אשר זכר לפי שלא התאמת שזו הבהרת אשר היתה כגריס נוספה עד שהיתה כסלע אבל היה טמא בפסיון ולא אמרנו ג"כ שזאת הבהרת הראשונה כבר הוסרה וזו אשר נראית עתה היא אחרת גדולה ממנה התחדשה במקומה היה הדין שתראה בתחלה לפי מה שקדם בפי אשר לפני זה וכאשר נפל הספק הנה אלו שני האישיי לבד
יטמאו בנגעי' [מספק]: (רמב"ם)

פרק ה - משנה ב

הַחֲלִיטוּ בְּשַׁעַר לָבָן, הֶלֶךְ שַׁעַר לָבָן וְחִזַּר שַׁעַר לָבָן, וְכֵן בְּמַחֲיָה וּבְפִשְׁיּוֹן, בְּתַחֲלָה וּבְסוּף שְׁבוּעַ ראשון, בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר, הֵרִי היא כְּמוֹ שֶׁהִיְתָה **{א}**. הַחֲלִיטוּ בְּמַחֲיָה, וְהֶלְכָה הַמַּחֲיָה וְחִזְרָה הַמַּחֲיָה. וְכֵן בְּשַׁעַר לָבָן וּבְפִשְׁיּוֹן, בְּתַחֲלָה, בְּסוּף שְׁבוּעַ ראשון, בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר, הֵרִי היא כְּמוֹ שֶׁהִיְתָה. הַחֲלִיטוּ בְּפִשְׁיּוֹן, הֶלֶךְ הַפִּשְׁיּוֹן וְחִזַּר הַפִּשְׁיּוֹן. וְכֵן בְּשַׁעַר לָבָן, בְּסוּף שְׁבוּעַ ראשון **{ג}**, בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר, הֵרִי היא כְּמוֹת שֶׁהִיְתָה:

ר"ע מברטנורה הֶלֶךְ שַׁעַר לָבָן. שֶׁהֶחֱלַט בְּעִבּוּרוֹ: וְחִזַּר שַׁעַר לָבָן. אַחַר תַּחֲתִּיו: וְכֵן בְּמַחֲיָה וְכֵן בְּפִשְׁיּוֹן. אוֹ שֶׁלֹּא חִזַּר שַׁעַר לָבָן, אֶלְמָּלָה שֶׁנּוֹלְדָה בוֹ מַחֲיָה שֶׁהִיא גַם כֵּן סִימָן טְמֵאָה, אוֹ שֶׁפָּשָׂה הַנֶּגַע: בְּתַחֲלָה בְּסוּף שְׁבוּעַ ראשון. כְּלוּמַר, בֵּין שֶׁהֶחֱלַט הָיָה בְּתַחֲלָה כִּשְׁהוֹבֵא אֶל הַכֹּהֵן, בֵּין בְּסוּף שְׁבוּעַ ראשון, בֵּין בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, בֵּין לְאַחַר הַפְּטוֹר כְּגוֹן שֶׁעָמַד בְּעִינָיו שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת וּפְטָרוֹ וְאַחַר הַפְּטוֹר בָּא שַׁעַר לָבָן וְהֶחֱלִיטוּ, בְּכָל הַיָּמִים גְּוַנִּי

אם הלך לו שער לבן וחזר שער לבן, או מחיה או פשיון, הרי היא כמות שהיתה. כלומר נשאר בטמאה כמו שהיה, הואיל ויש בו סימן טמאה, אף על פי שאין זה אותו סימן שהיה בשעת החלט: **וחזר הפשיון וכן בשער לבן.** הא דלא קתני הכא וכן במחיה, לפי שכשהלך הפשיון ובאת המחיה, פעמים שהיה טהור, כגון שהמחיה מעטה הנגע מכגריס **[ב]**: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [א] הרי היא כו'. בספרא יליף ליה. ועין תוספות יום טוב: [ב] לפי מה שיתבאר בפרק שאחרי זה [משנה ב]. הרמב"ם. ועין לעיל פרק ד' משנה ו' דבהרת כגריס הוא עם המחיה, וכאן רצה לומר שמעטה השעור שצריך להיות סביב המחיה מכל צד שעור שתי שערות. ועין תוספות יום טוב: **[ג] בסוף כו'.** ולא תני בתחלה, משום דאין פשיון מטמא בתחלה. הר"ש: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם השרש אשר יתבאר בו והוא שמצורע כאשר הוחלט באחד מסימני טומאה והוסר זה הסימן אשר הוחלט בו ושב סימן טומאה אחר הנה הוא טמא שסימן טומאה נשאר בו ולא יטהר עד שיסורו סימני טומאה כולן לאומרו (ויקרא יד) והנה נרפא נגע צרעת מן הצרוע ולשון ספרא נרפא שהלך לו נגעו נגע שהלך לו שער לבן הצרעת שהלכה לה מחיה ואמר כי כאשר החליטו בשער לבן והלך שער לבן וחזר שער לבן אחר או הלך שער לבן בכלל ונולדה בו מחיה או הלך שער לבן לגמרי ונולד לו פסיון וזהו ענין אמרו וכן במחיה ובפשיון הנה אין הבדל בין היות זה החלט אשר החליט בשער לבן או יהי בתחלה או בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני או יהיה לאחר הפטור מאשר הוחלט הנה הוא טמא כל עוד שתמצא בו סימן טומאה והוא אמרו הרי היא כמות שהיתה וכן אם החליטו במחיה ונעדרה המחיה ונתחדשה אחר זה מחי אחרת או נעדרה המחיה לגמרי ונתחדש פסיון או שער לבן הנה הוא טמא כמו שהיה בין שהיה החלט במחיה ההיא בתחלה או בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני או לאחר הפטור וכן כאשר החליטו בפסיון אשר אי אפשר זה זולת בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני או לאחר הפטור עוד הוסר זה הפסיון וחודש שער לבן הנה הוא טמא ולזה א) יאמר בזה ההיקש שהוסר הפסיון וחודשה המחיה לפי שלא כאשר הוסר הפסיון וחודשה המחיה בתוך האום יהיה טמא לפי שכבר אפשר להסרת הפסיון וחידוש המחיה שיתמעט הנגע מכגריס ויהיה טהור לפי מה שיתבאר בפרק שאחר זה: (רמב"ם)

פרק ה - משנה ג

שְׁעַר פְּקֻדָּה, עֶקְבִיָּא בֶן מַהֲלַלְאֵל מְטִמָּא {ד},
וְחַכְמִים מְטַהְרִין. אֵיזָה הוּא שְׁעַר פְּקֻדָּה, מִי
שֶׁהֵיטָה בּוּ בַּהֲרַת וּבָהּ שְׁעַר לָבֹן, הֶלְכָה הַבְּהֵרַת
וְהִנִּיחָה לְשְׁעַר לָבֹן בְּמִקְוֵמוֹ וְחִזְרָה, עֶקְבִיָּא בֶן
מַהֲלַלְאֵל מְטִמָּא, וְחַכְמִים מְטַהְרִין. אָמַר רַבִּי
עֲקִיבָא, מוֹדָה אָנִי בְּזֶה שֶׁהוּא טָהוֹר. אֵיזָה
הוּא שְׁעַר פְּקֻדָּה, מִי שֶׁהֵיטָה בּוּ בַּהֲרַת כַּגְרִיס
וּבָהּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, וְהֵלֵךְ הִימָנָה כַּחֲצֵי גְרִיס
וְהִנִּיחוֹ לְשְׁעַר לָבֹן בְּמִקְוֵם הַבְּהֵרַת וְחִזְרָה. אָמְרוּ
לוֹ, כָּשֶׁם שֶׁבִטְלוּ אֶת דְּבָרֵי עֶקְבִיָּא, אֵף דְּבָרֵיךָ
אֵינֶן מְקִימִין :

ר"ע מברטנורה שְׁעַר פְּקֻדָּה. לְשׁוֹן פְּקֻדוֹן, שֶׁהִפְקִידָה הַבְּהֵרַת אֶת הַשְּׁעַר
בְּעוֹר הַבָּשָׂר וְהֶלְכָה לָהּ: וְחַכְמִים מְטַהְרִים. וְטַעַמֵיהוּ, דְּכַתִּיב וְהִיא
הַפְּכָה, שֶׁהִפְכְּתוּ הִיא וְלֹא הִפְכְּתוּ חֲבֵרְתָּהּ: אֵף דְּבָרֵיךָ אֵינֶן מְקִימִין. דְּהֵאֵי
נִמְי טָהוֹר. וְהֶלְכָה כַּחֲמִים: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ד} **מְטִמָּא**. שֶׁהָרִי נֶהְפֵּד שְׁעַר לָבֹן בַּבְּהֵרַת. הָרַמְבַּ"ם וְהָרַאב"ד.
וְעוֹד פֶּתַב הָרַאב"ד, כִּיּוֹן שֶׁשְׁעַר לָבֹן עוֹמֵד בְּמִקְוֵמוֹ, עֲדִין לֹא נִרְפָּא הַנֶּגַע וּמִן
הַחֲלִי הָרֵאשׁוֹן הוּא. וְעֵינֵן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר הודעתוך השרש הזה והוא אמרו ית' (ויקרא יג) והיא הפכה שער
לבן שהפכתו הבהרת ואמר עקביא בן מהללאל שהכונה שישנה זה השער
לבן כדין הבהרת וכאשר השתנה הבהרת והוסרה ובאה שנית הנה הוא טמא
לפי שזה השער לבן אשר בזאת הבהרת בהרת גם כן היתה ונשתנה וחכמים
אומרים שהכונה שישנה זה השער לבן אשר בזאת הבהרת ועד שתהא זאת
הבהרת בעינה היא אשר נשתנה לא זולתה והוא אמרו בספרא והיא הפכה
שהפכתו היא לא שהפכתו חבירתה ורבי עקיבא יקח מן הזמן באור כמו
שתראה ואמנם יקרא זה שער פקודה על דמיון היות הבהרת הפקידה אותו
במקומו והלכה לה עד שתחזור ותמצא אותו והלכה כחכמים: (רמב"ם)

פרק ה - משנה ד

כָּל סֵפֶק נִגְעִים בַּתְּחִלָּה טָהוֹר, עַד שֶׁלֹּא נִזְקַק לְטַמְּאָה. מִשְׁנִזְקַק לְטַמְּאָה, סֵפֶקוֹ טָמֵא. כִּיצַד. שְׁנַיִם שָׁבְאוֹ אֶצֶל כֹּהֵן, בְּזָה בַּהֲרַת כַּגְרִיס וּבְזָה כֶּסֶלַע, בְּסוֹף שָׁבוּעַ בְּזָה כֶּסֶלַע וּבְזָה כֶּסֶלַע, וְאִינוֹ יָדוּעַ בְּאִיזָה מֵהֶן פְּשָׁה, בֵּין בְּאִישׁ אֶחָד בֵּין בְּשְׁנַיִ אֲנָשִׁים, טָהוֹר. רַבִּי עֲקִיבָא אֹמֵר, בְּאִישׁ אֶחָד, טָמֵא. וּבְשְׁנַיִ אֲנָשִׁים, טָהוֹר:

ר"ע מברטנורה **בין באיש אחד.** אף על גב דמה נפשך יש בו בהרת אחת שפשטה, אותה שתתחלטה כגריס ועכשיו כסלע, והיה ראוי להחליטו, אפלו הכי הואיל ואינו יודע על איזה נגע מחליט, טהור מגזרת הכתוב דכתיב (ויקרא יג) ואם פשה תפשה בעור וטמא הכהן אתו, את הנגע הודאי **(ה)** הוא מטמא, ואינו מטמא את הנגע שיש בו ספק: **בין בשני אנשים.** אף על פי שאחד מהם טעון הסגר שבעת ימים שנית בסוף שבוע ראשון, והאחר מחלט, הואיל ואינו יודע איזה להסגיר ואיזה להחליט, שניהם טהורים מגזרת הכתוב: **רבי עקיבא אומר כו'.** ואין הלכה כרבי עקיבא: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **(ה)** שפמלת אותו שב על הנגע. הרמב"ם. ואף על גב דהאי קרא בפשיון פתיב, הוא הדין בשער לבן. הר"ש. והוא הדין נמי במחנה. ועין תוספות יום טוב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אם היתה זאת הבהרת אשר נפל בה הספק בעור הבשר ונפל זה הספק בסוף שבוע ראשון הנה השנים מוסגין בהכרח לפי שכאשר היה בו כסלע ונשאר כסלע יצטרך הסגר שבוע שני לפי שהעומד בראשון יסגיר בשני כמו שביאר הכתוב (שם) והסגירו שבעת ימים שנית ואם נפל זה הספק בסוף השבוע שני הנה אז יהיו שניהם טהורים כמו שבא הכתוב בעומד בשני (שם) וטהרו הכהן אבל אמר בכאן שניהם טהורין ואפילו בשבוע ראשון אשר כל אחד מהם טמא ממה נפשך לפי שהוא אם מוסגר או מוחלט כמו שהתבאר

וסבת זה היותו לא יתאמת אם זה הנגע אשר בזה להסגיר או להחליט וכן אילו היו השתי בהרות באיש אחד אשר הוא ג"כ טמא ממה נפשך אם לא תאמת הנגע אשר שפט עליו בטומאה בעבורו הנה הוא טהור לאמרו וטמא אותו מלת אותו שב על הנגע והוא אמרו את הודאי מטמא אבל אינו מטמא את הספק ור' עקיבא יאמר מכל מקום כבר פשה הנגע ואין הלכה כרבי עקיבא : (רמב"ם)

פרק ה - משנה ה

מִשְׁנֵזֶקֶק לְטִמְאָה, סִפְקוֹ טָמֵא. כִּי צָד. שְׁנַיִם שָׁבְאוּ אֶצֶל כֹּהֵן, בְּזָה בַּהֲרַת כְּגָרִיס וּבְזָה כִּסְלֵעַ, בְּסוֹף שָׁבוּעַ בְּזָה כִּסְלֵעַ וְעוֹד וּבְזָה כִּסְלֵעַ וְעוֹד, שְׁנִיָּהוּ טָמֵאִין. אִף עַל פִּי שְׁחִזְרוּ לְהִיּוֹת כִּסְלֵעַ וְכִסְלֵעַ, שְׁנִיָּהוּ טָמֵאִין, עַד שְׁיַחֲזְרוּ לְהִיּוֹת כְּגָרִיס. זֶה הוּא שְׁאֲמָרוּ, מִשְׁנֵזֶקֶק לְטִמְאָה, סִפְקוֹ טָמֵא (ו):

ר"ע מברטנורה שְׁנִיָּהֶם טָמֵאִין. דְּבִשְׁנִיָּהֶם פְּשָׁה : אִף עַל פִּי שְׁחִזְרוּ לְהִיּוֹת כִּסְלֵעַ. דְּהִשְׁתָּא אֶחָד מֵהֶם טָהוֹר, הוֹאִיל וְהִזְקָקוּ לְטִמְאָה, שְׁנִיָּהֶם טָמֵאִים. דְּכָתִיב (שם) וְטָהְרוּ הַכֹּהֵן, אֶת הַיְּהוּדָאִי הוּא מְטַהֵר, וְאִינוּ מְטַהֵר אֶת הַסִּפְקִי : עַד שְׁיַחֲזְרוּ לְהִיּוֹת כְּגָרִיס. דְּהִשְׁתָּא וְדָאִי שְׁנִיָּהֶם טָהוֹרִים, שְׁהַפְּשִׁיּוֹן שְׁבַעֲבוּרוֹ הַחֲלֵט הַלֵּךְ מִשְׁנִיָּהֶם : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט (ו) זֶהוּ כו'. לֹא יִדְעָתִי לְמַעוֹטֵי מַאי. וְעוֹד, אֲמַאי לֹא תִּנִּי נְמִי בְּרִישָׁא זֶהוּ שְׁאֲמָרוּ עַד שְׁלֹא כו'. וְעוֹד, דְּהִתֵּם הֵנָּה לְמַעוֹטֵי תַרְתִּי דְתַנּוּ בְּרִישׁ פְּרָקִין. לְכֹן נִרְאָה לִי דְהִכִּי נְמִי קָאֲמַר זֶהוּ שְׁאֲמָרוּ מִשְׁנֵזֶקֶק כו', כְּלוּמַר דְּכָל הִיכָא שְׁנֵזֶקֶק סִפְקוֹ טָמֵא, מַה שְׁאִין כֹּן בְּקִדְּם שְׁנֵזֶקֶק דְלֹא הָוִי כְּלָלָא, דְּהָא מִשְׁכַּחַת בְּתַרִּי גִּנְגִי דְטָמֵא, וְלִפְיֵךְ לֹא תִּנִּי לְעִיל זֶהוּ כו' : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם ידוע שכאשר סר הפסיון אשר הוחלט בו שהוא טהור וכאשר הוחלטו שניהם בפסיון אשר הותקו בהם יחד ואחר זה שב בזה כסלע ובזה

כסלע לו אמרנו אשר היה תחלת בהרתו כסלע היה טהור לפי שהלך הפסיון וכאשר נפל הספק שניהם טמאין לפי שכבר הוחלטו ומספק לא יצא מחזקתו והוא אמרם וטהרו את הודאי מטהר ואינו מטהר את הספק וכאשר שב בזה כגריס ובזה כגריס הנה כבר התאמת בודאי שהלך הפסיון משניהם אשר בו הוחלטו ולזה שניהם טהורים : (רמב"ם)

ו

פרק

פרק ו - משנה א

גופה של בהרת, כגריס הקלקי מרבע. מקום הגריס, תשע עדשות. מקום עדשה, ארבע שערות {א}. נמצאו שלשים ויש שערות :

ר"ע מברטנורה גופה של בהרת. כגריס. חצי פול: הקלקי. שם מקום. ופולין שבו גדולים: מרבע. וזהו שעור מצמצם שבבהרת. ואם הנה הנגע עגל או על צורה אחרת, אם יש בו כדי שיכנס בתוך הנגע כגריס הקלקי מרבע, טמא, ואם לאו, טהור: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {א} מקום כו'. רוצה לומר המרבע המקיף כעדשה. הרמב"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם גריס הוא חצי גרעין פול וקלקי מיוחס אל מקום שהיה פול זה המקום גדול. עוד התנה וביאר עד שיהיה הנגע מרובע שאם היה מצומצם על זה השיעור הנה יטמא על אי זו תמונה שתהיה וכן המחיה אשר שיעורה

כעדשה ובתנאי שתהיה מרובעת גם כן כמו שזכרנו וכבר ביארנו זה בתוספתא במקואות אמנם נתנה הרבוע בה כאשר היתה עדשה מצומצמת עד שתהיה העדשה בו כמו עגולה ברבוע שלמות צלעות המקיף זאת העגולה אולם כאשר נוספת המחיה על זה השיעור עד שיהא מרובע כעדשה ישקע בתוכה הנה היא תטמא על איזה פנים שתהיה ושמור אלו השרשי ואמר יתברך בשאת (ויקרא יג) והיא הפכה שער לבן ומחית בשר חי בשאת ואמר בספרא יכול לא תהיה טמאה עד שיהא בה שער לבן ומחיה ת"ל (שם) צרעת נושנת היא היא טמאה ואינה צריכה דבר אחר עמה הנה התבאר שהיא תטמא באחד מהם כמו שהקדמנו פעמים ואמנם אמרו בשר חי ושער לבן ליתן לנו השיעורים שהיא לא תהיה נגע עד שיהיה בה כדי לקבל שער לבן ומחיה וכבר אמרנו שהפחות שיהיו שנים באמרו שער לבן פחות מה שיהיו שני שערות ומאשר אמר בשר חי ושער לבן ולא אמר בבשר החי שיעור הנה יצטרך שיהיה הבשר החי צמיחת השתי שערות ובעבור זאת אמר שרוחב זה הנגע יהיה צמיחת ד' שערות להיות אפשר בה בשר חי בצמיחת שתי שערות ושער לבן בשתי שערות הנשארות אבל לאמרו בשר חי בשאת התחייב שיהיה הבשר החי ממוצע בנגע לא שיהיה מצדו לפי מה שהתבאר שהמחיה אמנם היא סימן טומאה כאשר היתה מבוצרת בתוך הנגע לא שתהיה מן הצד שיהיה על זה רחב הנגע צמיחת שתי שערות עד שיהיה אפשר להיות באמצעו מחיה צמיחת שתי שערות וישאר צמיחת שתי שערות מימין המחיה ושתי שערות משמאל המחיה וכאשר היה הנגע מרובע יהיה שיעורו צמיחת ל"ו שערות והוא כגריס הקלקי לפי שרחבו ו' בארך ו' ויהיה ג"כ ארך ג' עדשים ברוחב ג' עדשים לפי שהעדשה אורכה צמיחת שתי שערות ורחבה צמיחת שתי שערות ר"ל המרובע המקיף כעדשה אשר הוא שיעור המחיה כמו שקדם וכלל אומר לך שהשיעור הלכה למשה מסיני ורמיזות רמז בו הפסוק וכבר כפלנו אלו השרשים ב' פעמים וכבר הודעתיד שאמרו צרעת צרעת לגי"ש לפי שכל נגע צרעת לא יהיה שיעורה פחות מזה והוא אמרם בנין אב לכל הצרעת שיהיו כגריס : (רמב"ם)

פרק ו - משנה ב

בְּהֶרֶת כְּגָרִיס וּבֵה מְחִיָּה {ב} כְּעֶדְשָׁה {ג}, רְבֵתָה
הַבְּהֶרֶת, טְמֵאָה. נְתַמְעָטָה, טְהוֹרָה. רְבֵתָה
הַמְּחִיָּה, טְמֵאָה. נְתַמְעָטָה, טְהוֹרָה {ה} :

ר"ע מברטנורה **רְבֵתָה הַבְּהָרָת**. מִבְּחוּץ: **טְמֵאָה**. מְשׁוּם פְּשִׁיּוֹן {ד}:
נְתַמְעָטָה טְהוּרָה. דְּלִיכָא כְּגָרִיס: **רְבֵתָה הַמְּחִיָּה**. וְכִנְסָה הַבְּהָרָת:
טְהוּרָה. דְּאִין הַמְּחִיָּה מְבַצְרָת, דְּבַעֲלִינָן בְּהָרָת כְּעַדְשָׁה מְכַל צַד סָבִיב
לְמַחֲיָה: (ר"ע מברטנורה).

עֵיקַר תּוּי"ט {ב} **וּבָה כּוֹי**. וּבִין הַכּל כְּגָרִיס. הָר"ש: {ג} **כְּעַדְשָׁה**. וּבְתַנְאֵי
שְׁתַּהֲיָה מְרַבְעָת. הָרַמְבַּ"ם. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: {ד} הָר"ש. וְנִפְקָא מִנָּה
אִם הִלְכָה הַמְּחִיָּה. וְזֶה לְשׁוֹן מִהָר"ם, וְהוּא הַדִּין בְּלֹא פְּשִׁיּוֹן, טְמֵאָה מְשׁוּם
מְחִיָּה, אֲלָא מְשׁוּם דְּבַעֲי לְמִימַר רְבֵתָה מְחִיָּה טְהוּרָה, נִקְטַ גְּמִי בְּבַהָרָת
רְבֵתָה: {ה} **טְהוּרָה**. וְאֶפְלוּ לְרַבֵּי מֵאִיר [דְּמַתְּנִיתִין דְּלִקְמוֹן]. דְּלֹא פְּלִיג אֲלָא כִּי
אִיכָא כְּגָרִיס בְּלֹא הַמְּחִיָּה פְּחוּתָה מְכַעַדְשָׁה. הָר"ש: (עֵיקַר תּוּי"ט).

רמב"ם זה מבואר על השרשים אשר הקדמנו והוא שהבהרת אמנם תטמא
כאשר היתה כגריס ולמעלה והמחיה מכעדשה ולמעלה וכאשר נתמעטה
המחיה מכעדשה הרי כבר טהר לפי שטר סימן הטומאה וכן כאשר רבתה
המחיה טהור לפי שבהרת נתמעטה מכגריס לפי שכן הונחה הבהרת כגריס
מצומצם ולזה לא תטמא אלא בכעדשה מצומצמת: (רמב"ם)

פרק ו - משנה ג

בְּהָרָת כְּגָרִיס וּבָה מְחִיָּה פְּחוּתָה מְכַעַדְשָׁה,
רְבֵתָה הַבְּהָרָת, טְמֵאָה. נְתַמְעָטָה, טְהוּרָה.
רְבֵתָה הַמְּחִיָּה, טְמֵאָה. נְתַמְעָטָה {ו}, רַבֵּי מֵאִיר
מְטַמֵּא, וְחֻכְמִים מְטַהֲרִים {ז}, שְׂאִין הַנֶּגַע
פוֹשֶׁה לְתוֹכָה {ח}:

ר"ע מברטנורה **רְבֵתָה הַבְּהָרָת**. מִבְּחוּץ: **טְמֵאָה**. שְׁהָרִי פְּשִׁתָּה בְּעוֹר:
נְתַמְעָטָה טְהוּרָה. וְאֶפְלוּ הִיָּתָה הַמְּחִיָּה כְּעַדְשָׁה: **רְבֵתָה הַמְּחִיָּה**. וְנַעֲשִׂית
כְּעַדְשָׁה, טְמֵאָה: **נְתַמְעָטָה**. שְׁפִשְׁתָּה הַבְּהָרָת עָלֶיהָ: **רַבֵּי מֵאִיר מְטַמֵּא**.
דְּחֻשִׁיב לִיה פְּשִׁיּוֹן מְבַפְּנִים כְּמוֹ מִבְּחוּץ: **וְחֻכְמִים מְטַהֲרִים**. דְּפְּשִׁיּוֹן
שְׂבַפְּנִים לֹא חֻשִׁיב פְּשִׁיּוֹן. וְהִלְכָה כְּחֻכְמִים: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ו} **נתמעטה**. או **שְהִלְכָה לָהּ**. **הַרְמַבֵּי"ם**: {ז} **מִטְהָרִים**. פְּלוֹמֵר אֵין קָאן [סימן] טְמֵאָה, וְיִסְגִיר: {ח} **שְאִין כּוֹי**. בְּתוֹרַת כְּהֻנִים יְלִיף לִיה. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כאשר רבתה הבהרת הנה הוא טמאה מדרך הפסיון וכאשר נתמעטה המחיה סבר ר"מ שזה ג"כ פסיון לפי שבהרת כבר נמשכה בבשר חי אשר היה בתוכה וחכמים אומרים שהפסיון אמנם יהיה חוץ לנגע לפי שאם יפשה לתוך המחיה שבתוכה [טהורה] וראיית זה אמר נגע הנתק הקיש נגע לנתק מה נתק אינו פושה לתוכו כמו שיתבאר אף הנגע אינו פושה לתוכו:

ואמר רבתה המחיה טמאה הוא שתהיה כעדשה לבד אמנם אם נוספת על זה הנה היא טהור' כמו שקדם בהלכה אשר לפני זה והלכה כחכמים: (רמב"ם)

פרק ו - משנה ד

בְּהֶרֶת יִתְּרָה מִכַּגְרִיס וּבָה מְחִיָּה יִתְּרָה מְכַעֲדָשָׁה, רְבוּ אוֹ שְׁנַתְמַעֲטוּ, טְמֵאִין, וּבְלִבֵּד שְׁלֵא יִתְמַעֲטוּ מִכַּשְׁעוֹר {ט}:

ר"ע מברטנורה **שְׁלֵא יִתְמַעֲטוּ מִכַּשְׁעוֹר**. בְּהֶרֶת מִכַּגְרִיס, וּמְחִיָּה מְכַעֲדָשָׁה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ט} **מִכַּשְׁעוֹר**. וְלֹא תִקְרַב הַמְּחִיָּה לְסוֹף הַבְּהֶרֶת בְּפָחוֹת מִכַּדֵּי צְמִיחַת שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת. **הַרְמַבֵּי"ם**: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם שלא יתמעטו מכשיעור. שלא תשוב להיות הבהרת פחות מכגריס ולא תשוב המחיה פחותה מכעדשה ושורש זה הענין כאשר אבארהו לך עתה וזה כי כאשר היתה בהרת גדולה רצה לומר יתירה מכגריס ובתוכה מחיה גדולה אם היתה תוספת הבהרת על המח' שיעור צמיחת שתי שערות מכל צד ומעלה הנה היא טמאה ואם היתה פחותה מזה הנה היא טהורה לפי

שבהרת נתמעטה במחיה לפי מה שקדם וזה מבואר כאשר הבנת כל מה שביארנו בזה הפרק: (רמב"ם)

פרק ו - משנה ה

בהרת פגריס ומחיה כעדשה מקפתה וחויץ למחיה בהרת, הפנימית להסגיר, והחיצונה להחליט. אמר רבי יוסי, אין המחיה סימן טמאה לחיצונה, שהבהרת לתוכה. נתמעטה והלכה לה, רבן גמליאל אומר, אם מבפנים היא כלה, סימן פשיון לפנימית, והחיצונה טהורה. ואם מבחוץ, החיצונה טהורה והפנימית להסגיר. רבי עקיבא אומר, בין כך ובין כך, טהורה:

ר"ע מברטנורה בהרת פגריס. מרבע ורצועה של בשר חי ברחב כעדשה מקפת אותה מסביב, ולחויץ לאותו בשר חי מקפת בהרת פגריס מסביב, והרי יש כאן שתי בהרות, אחת פנימית ואחת חיצונה, ומחיה מפסקת ביניהן סביב: **הפנימית להסגיר**. דאין לה מחיה באמצעה: **והחיצונה להחליט**. דמחיה המקפת לפנימית סימן טמאה לחיצונה, שהרי היא מבצרת באמצעה: **שהבהרת בתוכה**. לפי שהבהרת לתוכה אינה חשובה סימן טמאה לחיצונה, דבעינן מבצרת, נגע מכאן ונגע מכאן ומחיה באמצע, [בלי הפסק דבר אחר בתוך המחיה], והכא יש כאן נגע ומחיה ונגע ומחיה ונגע. ואין הלכה כרבי יוסי: **נתמעטה המחיה**. שפשתה הבהרת עליה: **והלכה לה**. או שהלכה לה כלה: **אם מבפנים היא כלתה**. שבהרת הפנימית פשתה המחיה: **סימן פשיון לפנימית**. ומחליטה, שהרי פשתה מבחוץ: **והחיצונה טהורה**. שהלכה מחיתה או נתמעטה מפעדשה: **אם מבחוץ**. שהבהרת החיצונה פשתה המחיה: **החיצונה טהורה**. שנתמעטה מחיתה או הלכה, ופשיון ליכא, שאין הנגע פושה

לְתוֹכָהּ : וְהַפְּנִימִית לְהַסְגִּיר. שֶׁהִנֵּג עֶמֶד בְּעֵינָיו : בֵּין כָּד וּבֵין כָּד. בֵּין כָּלְתָהּ מִבְּפָנִים בֵּין כָּלְתָהּ מִבְּחוּץ : טְהוֹרָה. שֶׁכָּשֵׁם שָׂאֵם פְּשִׁתָּהּ הַחִיצוֹנָה לְמַחֲיָה שְׁבִתוֹכָהּ אֵינוֹ פְּשִׁיּוֹן, כָּד כְּשֶׁפְּשִׁתָּהּ הַפְּנִימִית לְמַחֲיָה שְׁבִתוֹדֵּ הַבְּהֵרֶת הַחִיצוֹנָה אֵינוֹ פְּשִׁיּוֹן [י]. וְהִלְכָה כְּרַבִּי עֶקִיבָא : (ר"ע מברטנורא).

עיקר תוי"ט [י] כְּלוּמַר, דְּכִינּוֹן דְּפְשִׁיּוֹן הַפְּנִימִית לֹא לְעוֹר הַבָּשָׂר אֲלָא לְמַחֲיָה שְׁבִתוֹדֵּ בְּהֵרֶת, הָיָה כְּמוֹ פּוֹשֵׂה לְתוֹכוֹ. וְעַיֵן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זה המין אשר יסכים בו והוא שתהיה בהרת בתוכו בשר חי ובתוך הבשר חי בהרת שנית על זאת הצורה הנה יהיה בשר חי בתוך הבהרת החיצונה היה מוחלט בחיצונה אולם בבהרת הפנימית הנה הוא מוסגר מתחלתו עד שיראה אם יתחדש בו סימן טומאה ויהא טמא או ישאר על ענינו ויהיה פטור מזאת הבהרת ור' יוסי אומר שזאת המחיה אשר על זה התואר אינה מחיה ובתוך זאת המחיה בהרת ולא תהיה המחיה סימן טומאה עד שתהיה כולה בשר חי ולא יהיה בתוכה דבר. עוד אמר שאם נעדר הבשר החי לא תהיה דבר בין שתי הבהרות ותחזור בהרת אחת ורבן גמליאל אומר נעייין אם היתה הבהרת הפנימית היא אשר נתרבתה בה הנה היא טמאה בפנימית לפי שהיא פשתה בעור והחיצונה טהורה לפי שהלכה המחיה או נתמעטה מכשיעור אם נשאר ממנה פחות מרוחב שתי שערות ואם היתה הבהרת החיצונה היא אשר נתרבתה בבשר החי אשר בתוכה ומיעטה המחיה או נעדרה בכללה הנה החיצונה טהורה שהפשיון לא יהיה למחיה שבתוך הנגע כמו שקדם אמרם שאין הנגע פושה לתוכה ורבי עקיבא אומר כמו שלא נחשוב זה הפסיון למחיה שבתוכה ולזה החיצונה טהורה כן לא נחשבה פסיון למחיה שבתוך חבירתה ולזה כאשר נמשכה הפנימית למחיה שבתוך הבהרת החיצונה אינו פסיון ואין הלכה כר"י והלכה כר"ע: (רמב"ם)

פרק ו - משנה ו

אָמַר רַבִּי שְׂמַעוֹן, אֵימָתִי, בְּזִמְן שֶׁהִיא כְּעֻדְשָׁה מוּבֵאת. הֵיטָה יִתְרָה מְכַעֲדָשָׁה, הַמּוֹתֵר סִימּוֹן פְּשִׁיּוֹן לְפְנִימִית, וְהַחִיצוֹנָה טְמֵאָה. הֵיךְ בְּהַק

פחות מכַּעֲדָשָׁה, סִימָן פְּשִׁיּוֹן לַפְּנִימִית, וְאִין סִימָן פְּשִׁיּוֹן לַחִיצוֹנָה:

ר"ע מברטנורה אִימְתִי, הַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה כְּשֶׁפְּשָׁתָהּ הַפְּנִימִית אוֹ הַחִיצוֹנָה
עַל מַחְיָה, דְּאָמְרִין לְעִיל שֶׁהַחִיצוֹנָה טְהוֹרָה, הֵינִי מְלִי בְּזָמַן שֶׁהִיא כְּעֲדָשָׁה
מוֹבֵאֵת, שֶׁהַמַּחְיָה כְּעֲדָשָׁה מְצַמְצַמֶּת **[יא]** לֹא פָחוֹת וְלֹא יוֹתֵר. אֲבָל אִם
הִיטָה הַמַּחְיָה יִתְרָה מְכַעֲדָשָׁה: **הַמּוֹתֵר סִימָן פְּשִׁיּוֹן לַפְּנִימִית,**
וְהַחִיצוֹנָה טְמֵאָה. כְּלוּמֵר, אִם פְּשָׁתָהּ הַפְּנִימִית עַל אוֹתוֹ מוֹתֵר, שְׁתִּיחֶן
לְהַחֲלִיט **[יב]**, פְּנִימִית מְשׁוּם פְּשִׁיּוֹן וְחִיצוֹנָה מְשׁוּם מַחְיָה. וְאִם פְּשָׁתָהּ
הַחִיצוֹנָה עַל אוֹתוֹ מוֹתֵר, מִכָּל מְקוֹם הַחִיצוֹנָה לְהַחֲלִיט מְשׁוּם מַחְיָה,
וְהַפְּנִימִית לְהַסְגִּיר. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן: **הִיָּה בְּהֵק פָּחוֹת מְכַעֲדָשָׁה.**
סְמוּד לַפְּנִימִית, וְהַחִיצוֹנָה מְקַפֶּת לְבַהֵק: **סִימָן פְּשִׁיּוֹן לַפְּנִימִית.** אִם
פְּשָׁתָהּ הַפְּנִימִית וְכִסְתָּהּ אֶת הַבְּהֵק, הַפְּנִימִית לְהַחֲלִיט, שְׁהָרִי פְּשָׁתָהּ
מִבְּחוּץ. וְאִם הַחִיצוֹנָה פְּשָׁתָהּ וְכִסְתָּהּ אֶת הַבְּהֵק, אֵינּוּ סִימָן פְּשִׁיּוֹן
לַחִיצוֹנָה, שְׁאִין הִנְגַע פּוֹשָׁה לְתוֹכוֹ. וְהֵאֵי דְנִקֵּט בְּהֵק פָּחוֹת מְכַעֲדָשָׁה,
דָּאִם הִיָּה כְּעֲדָשָׁה הִיָּה מְטֵמָא מְשׁוּם מַחְיָה **[יג]**, דְּקִימָא לָן מַחְיָה
מְטֵמָא בְּכָל הַמְּרָאוֹת. אֲבָל פָּחוֹת מְכַעֲדָשָׁה אֵין כָּאִין מַחְיָה, דְּאִין מַחְיָה
פָּחוֹתָהּ מְכַעֲדָשָׁה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[יא]** כָּאֵלוֹ לְקַח עֲדָשָׁה וְשֵׁם אוֹתוֹ שֵׁם. הַרְמַב"ם: **[יב]** וְאֵהָא קֵאִי
שְׁפָתָב וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. דְּאֵלוֹ עַל מַה שְׁפָתָב וְאִם פְּשָׁתָהּ חִיצוֹנָה לֹא
מְצִי קֵאִי, דְּהָא הֵינּוּ כְּסִתְמָא דְרִישׁ מִתְנִיתִין דְּלַעִיל הַפְּנִימִית לְהַסְגִּיר
וְהַחִיצוֹנָה לְהַחֲלִיט. וְנִרְאָה לִי דְגַם הִסִּיפָא אֵינָה הִלְכָה. וְהִתְיַמָּה שְׁלֹא כְּתָבוּ
הַרְמַב"ם וְהַר"ב כִּן בְּסוּף מִתְנִיתִין: **[יג]** הַרְמַב"ם. וְתִימָה, דְּהִיכִי מְצִי
לְמִימֵר דְּבַהֵק הֵינּוּ בְּשֵׁר חִי, שְׁהָרִי הַכְּתוּב קְרָאוּ לָזָה בְּשֵׁר חִי וְלָזָה בְּהֵק הוּא,
וּבְמִשְׁנָה ה' ו' דְּפָרְק קָמָא הִיָּתָה בּוֹ מַחְיָה כּוּי וּבָא הַשְּׁחִין כּוּי וְהַבְּהֵק, וְעוֹד
בְּכַמָּה מְשֻׁנּוּת, וְכִן פִּרְשׁ הַרְלַב"ג דְּבַהֵק אֵינּוּ מִמְרָאָה עוֹר הָאִישׁ הַהוּא, אֶלָּא
בְּהָרוֹת כֵּהוּן לְמִטָּה מְאַרְבָּעָה מְרָאוֹת. וְעוֹד, וְלָמָּה לֹא תִנִּי הִיָּה בּוֹ מַחְיָה
פָּחוֹתָהּ מְכַעֲדָשָׁה, וְלָמָּה נִפְקָא מִנָּה קְרִי לִיהַּ הַתְּנָא בְּכָאֵן בְּהֵק. וְעוֹד כּוּי. לְכִן
נִרְאָה כְּפָרוּשׁ הַר"שׁ, שֶׁשְּׂבִיב הַבְּהֵק הִיָּתָה הַמַּחְיָה, סִימָן טְמֵאָה לַפְּנִימִית,
וְאֵף עַל גַּב דְּבַהֵק מִפְּסִיק בֵּין הָאוֹם לַפְּשִׁיּוֹן, כִּינּוֹן דְּהוּא פָּחוֹת מְכַעֲדָשָׁה. וְכִן
פִּרְשׁ מְהַר"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כַּעֲדָשָׁה. מְבוּאֵר עֵינֵינוּ מִכוּוֹנֵת הַשִּׁיעוֹר כְּמוֹ אִמְרָם בְּש"ס מְצוּמָצִם
כְּאִילוֹ הוּא לְקַח (שוה כַּעֲדָשָׁה) [עֲדָשָׁה בְּצוּמָצִים] וְשֵׁם אוֹתוֹ שֵׁם וְאִין הִלְכָה כְּר"שׁ
אֶלָּא הַפְּסִיּוֹן בְּבֶשֶׁר אֲשֶׁר בֵּין שְׁתֵּי הַבְּהָרוֹת לְפִי הַצּוּרָה הַקּוּדְמַת בְּפָנִים וְאֵף
עַל פִּי שִׁיחִיהָ זֶה הַבֶּשֶׁר בְּעַל רוּחָב גְּדוֹל וְאִם הִיָּה זֶה הַדָּבָר הַמּוֹתֵר בֵּין שְׁתֵּי
בְּהָרוֹת בְּהֵק פָּחוֹת מְכַעֲדָשָׁה הֵנָּה הַפְּנִימִית כְּאֲשֶׁר נִמְשַׁכָּה בָּהּ וְחָזַר לָזָה
הַבְּהֵק מְרָאָה מִד' מְרָאוֹת הֵנָּה הוּא פְּסִיּוֹן לְפִי שֶׁהַבְּהָרָת פּוֹשָׁה לְבַהֵק וְלֹא
יִטְעַן אִמְרָם בְּסִפְרָא צְרַעַת הוּא (וְיִקְרָא יג) פִּרְט לְשִׁפְשֵׁתָהּ לְבַהֵק לְפִי שְׁעִנִּין זֶה
הַמְּאֵמֵר שִׁיחִיהָ הַפְּסִיּוֹן מְרָאָה הַבְּהֵק וְכָל הַמְּאֵמֵר הַנֶּאֱמָר שֵׁם מוֹרָה עַל זֶה.
וְאֲשׁוּב עַל שְׁלִימוֹת בִּיאוֹר הַהִלְכָה אוֹלָם הַחִיצוֹנָה הֵנָּה הִיא לֹא פְּשָׁתָהּ לְתוֹכָהּ

ותראה בפחות מכעדשה לפי שאם היתה כעדשה הנה היא מחיה לפי שכבר קדם לך שהמחיה מטמאה בכל מראה : (רמב"ם)

פרק ו - משנה ז

עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה רְאֵשֵׁי אַבְרִין בְּאָדָם שְׂאִינָן מִטְּמֵאִין מְשֻׁם מַחֲיָה **[ז]**, רְאֵשֵׁי אֶצְבָּעוֹת יָדַיִם וְרַגְלַיִם, וְרְאֵשֵׁי אֲזָנַיִם, וְרֵאשׁ הַחֹטֶם, וְרֵאשׁ הַגֹּוֹיָה, וְרְאֵשֵׁי הַדָּדַיִם שְׂבָאָשָׁה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֵף שֶׁל אִישׁ. רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר, אֵף הַיְבֵלֹת וְהַדְּלוּלִין אֵינָן מִטְּמֵאִין מְשֻׁם מַחֲיָה :

ר"ע מברטנורה שְׂאִינָן מִטְּמֵאִין מְשֻׁם מַחֲיָה. דְּכָתִיב וְרָאָהוּ הַכֹּהֵן, בְּעֵינָן שְׂרָאָה אֶת הַנֶּגַע עִם הַמַּחֲיָה כְּלוּ כְּאֶחָד, וְכִשְׂיֵשׁ כְּגָרִיס בְּרֵאשׁ הַחֹטֶם אוֹ בְּרֵאשֵׁי אֶצְבָּעוֹת הוּא שׁוֹפֵעַ אֵילָךְ וְאֵילָךְ וְאֵינּוּ יָכוֹל לְרֹאוֹת כְּלוּ כְּאֶחָד : **רְאֵשֵׁי אֲזָנַיִם**. נְחֻשְׁבִים כְּאֶחָד. וְכֵן רְאֵשֵׁי דָדַיִן. וְאֵין הַלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה שֶׁמִּנֵּה רְאֵשֵׁי דָדַיִן שְׂבָאִישׁ : **וְרֵאשׁ הַגֹּוֹיָה**. הוּא גִיד הָאֵמָה : **וְיְבֵלֹת**. לְשׁוֹן (אוֹ חֲרוֹץ אוֹ יְבֵלֶת) (וַיִּקְרָא כב). פּוֹרוּשׁ בְּלַע"ז : **וְדְדוּלִין**. בְּשֵׁר שְׂפָרֵשׁ וְנִדְלָדַל. וְאֵית דְּגָרְסֵי וְתַלְתּוּלִין, בְּשֵׁר שְׂנַעֲשָׂה כְּמוֹ תַל גְּבוּהָ. וְאֵין הַלְכָה כְּרַבִּי אֶלְיעֶזֶר : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[ז]** **מַחֲיָה**. וְקִשָּׁה, לָמָּה לֹא אָמְרוּ שְׂאִינָן מִטְּמֵאִין בְּבִהְרַת וְלָמָּה נִקְטַ מַחֲיָה. וַיֵּשׁ לוֹמֵר מִפְּנֵי שֶׁהוּא חֶלֶק לְמַעְלָה וְאֵינּוּ מְקוּם שְׂעָר וְאֵינּוּ רְאוּי לְפִשְׁיוֹן, שֶׁרַב אַבְרִיִם הִלְלוּ אֶפְלוּ לְגָרִיס אֵינּוּ רְאוּיִים וְכָל שֶׁכֵּן לְפִשְׁיוֹן. אֵי נְמוּי, לְפִי שְׂאֶבְרִיִם הִלְלוּ מְעַבְבִים בְּפְרִיחָה, וְאֶשְׁמַעִינּוּ הָכָא אֵף עַל גַּב דְּלִבְסוּף מִטְּמֵאוּ מְשֻׁם מַחֲיָה, מִתְחַלָּה לֹא מִטְּמֵאוּ, לְפִי שְׂאִינָם מְקוּם בְּהִרַת כְּגָרִיס. הַרְאֵב"ט : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר ה' בנגעים (ויקרא יג) וראהו הכהן וטמא אותו ובאה הקבלה שיהא רואהו כאחת שאם היתה בהרת בחוטמו ושופע הילך והילך בראש אצבעו ושופע הילך והילך אינו טמא מכאן אמרו כ"ד ראשי איברים אינן מטמאין משום מחיה וענין זה המאמר שהנגע יצטרך שיהיה בא בשטח א' עד שיכללהו הכהן כלו בעיון א' וכאשר היה הנגע בא' מאלו הקצוות ומחיה בקצה האבר הנה יתחלף בשני שטחים להיות אלו הקצוות כדמות עגול ולזה אם היה נגע אחד על אחד מאלו האברים ומחיה בקצתו הנה הוא לא יטמא ואע"פ שהמחיה בתוך הנגע שלא יראה הנגע בכללו וגם המחיה בשטח אחד:

ויבלות ידועות:

ודלדולין. הבשר הנמשך כמו המורסות הרכות:

וראש הגווייה. ראש האמה והוא ימנה ראשי אזנים באחד וכן ראשי הדדין ואין הלכה לא כרבי יהודה ולא כרבי אלעזר: (רמב"ם)

פרק ו - משנה ח

אלו מקומות באדם שאינן מטמאין בבהרת, תוך העין, תוך האזן, תוך החוטם, תוך הפה {טו}, הקמטין, והקמטין שבצואר, תחת היד, ובית השחי, כף הרגל, והצפרן, הראש, והזקן, השחין והמכה והקדח המורדין, אינן מטמאין בנגעים, ואינן מצטרפים בנגעים, ואין הנגע פושה לתוכן, ואינן מטמאין משום

מַחִיָּה, וְאֵינָן מְעַכְבִּין אֶת הַהוֹפֵךְ כְּלוּ לָבוֹן. חֲזַר
הָרֵאשׁ וְהִזְקוּ וְנִקְרְחוּ, הַשְּׁחִין וְהַמְּכֹה וְהַקָּדַח
וְנַעֲשׂוּ צָרְבֵת, הָרִי אֵלֹה מְטַמְּאִין בַּנְּגָעִים, וְאֵינָן
מְצַטְרְפִין בַּנְּגָעִים, וְאֵין הַנֶּגַע פּוֹשֵׁה לְתוֹכוֹ,
וְאֵינָן מְטַמְּאִין מְשׁוּם מַחִיָּה, אֲבָל מְעַכְבִּין אֶת
הַהוֹפֵךְ כְּלוּ לָבוֹן. הָרֵאשׁ וְהִזְקוּ עַד שֶׁלֹּא הֶעֱלוּ
שַׁעַר, וְהִדְלִדּוּלִין שֶׁבְּרֵאשׁ וְשֶׁבִזְקוּ, נְדוּנִים
כְּעוֹר הַבָּשָׂר :

ר"ע מברטנורה שְׂאִינָן מְטַמְּאִין בְּבִהָרֵת. בְּאַרְבָּעָה מְרֵאוֹת נִגְעִים, שְׂאֵת
וְתוֹלְדֶתָהּ בִּהְרֵת וְתוֹלְדֶתָהּ : **תוֹךְ הָעֵין תוֹךְ הָאָזָן**. שְׁכַל אֵלֹה אֵינָן חֲשׂוּבִים
כְּעוֹר בָּשָׂר, וְהַכְּתוּב אֹמֵר (שם יג) וְהָיָה כְּעוֹר בָּשָׂרוֹ : **הַקְּמָטִין**. שֶׁבִּשְׂאֵר
הַגּוּף : **וְהַקְּמָטִין שֶׁבְּצוּאָר**. תָּנָא סִיפָא, לְגַלּוּי דְקְמָטִין דְרִישָׁא קְמָטִין
שֶׁל שְׂאֵר הַגּוּף הוּן. דְלֹא תִימָא קְמָטִין דְצוּאָר דְזָקָא דְלֹא מִתְחַזֵּי כְּאַחֲרֵינִי
[יז] : **תַּחַת הַדָּד**. כְּשֶׁנִּרְאִיתָ כְּמַנִּיקָה אֶת בְּנֵהּ, מַה שְׂאִינָן נִרְאָה בְּאוֹתָהּ
שְׁעָה אֵינָן מְטַמְּאִין : **וּבֵית הַשְּׁחִי**. כְּשֶׁנִּרְאָה כְּמוֹסֵק זֵיתִים : **כַּף הַרְגֵל**. מַה
שְׂתַּחַת [הַקְּעָרוּרִית] שֶׁל הַרְגֵל. דְכָל אֵלֹה אֵינָן עוֹר בָּשָׂר הַנִּרְאָה : **וְהַצְּפָרוֹן**. לֹא
חֲשִׁיבָא עוֹר בָּשָׂר : **הָרֵאשׁ וְהִזְקוּ**. אֵינָן מְטַמְּאִין בְּבִהָרֵת, דְכְּתִיב (שם) נִתְקַ
הוּא צָרַעַת הָרֵאשׁ אוֹ הִזְקוּ הוּא, אֵין לְרֵאשׁ וְלִזְקוּ טְמֵאָה אֲלֵא טְמֵאָת
נִתְקִין בְּלֶבֶד : **הַשְּׁחִין וְהַמְּכֹה וְהַקָּדַח הַמּוֹרְדִין**. שֶׁלֹּא נִתְרַפְּאוּ יָפֵה וְלֹא
נִקְרַם הָעוֹר שֶׁלֵּהֶם כְּקִלְפַת הַשּׁוּם : **אֵין מְטַמְּאִין מְשׁוּם נֶגַע**. דְבִשְׁחִין
כְּתִיב (שם) שְׁחִין וְנִרְפָּא, וּבְמִכְּוָה נִמִּי כְּתִיב (שם) וְהִיָּתָה מַחִית הַמְּכֹה :
קָדַח. הוּא שְׁחִין שֶׁבָּא מִחֲמַת דְּבַר אַחֵר, כְּגוֹן מִחֲמַת מִכַּת אָבוֹן אוֹ עֵץ אוֹ
גֶפֶת אוֹ סִיד, וּמִכְּוָה נִמִּי שֶׁלֹּא בָּאָה מִחֲמַת הָאֵשׁ עֲצָמוֹ אֲלֵא מִחֲמַת
תּוֹלְדוֹת הָאֵשׁ, כְּגוֹן רֶמֶץ חֶסֶם וְגַפְסִית חֶסֶם, כָּל אֵלֹה קְרוּיִין קָדַח. לְשׁוֹן
כְּקָדַח אֵשׁ הַמְּסִים. וְקָדַח הַמּוֹרְד נִמִּי שֶׁלֹּא נִתְרַפְּא וְלֹא הֶעֱלָה קְרוּם
כְּקִלְפַת הַשּׁוּם, אֵינָן מְטַמְּאִין מְשׁוּם נֶגַע **[יז]** : **הַמּוֹרְדִים**. כָּל זְמַן שֶׁלֹּא
נִתְרַפְּאוּ **[יח]** שֶׁלֹּא הֶעֱלוּ קְרוּם, קְרוּיִין מוֹרְדִים, כְּלוּמַר שֶׁעֲדִין עוֹמְדִים
בְּמַרְדָּם. וְאֵית דְּגָרְסִי מוֹרְרִים בְּשָׁנֵי רִישִׁיִּין, לְשׁוֹן רַר בְּשָׂרוֹ (שם טו) : **וְאֵין**
מְצַטְרְפִים בַּנְּגָעִים. אִם הָיָה חֲצִי גְרִיס נֶגַע **[יט]** כְּעוֹר בְּשָׂרוֹ וְחֲצִי גְרִיס
בְּאֶחָד מִן הַמְּקוֹמוֹת הַלְלוּ, אֵין מְצַטְרְפִים לְכַגְרִיס : **וְאֵין הַנֶּגַע פּוֹשֵׁה**
לְתוֹכוֹ. דְכִיּוֹן דְלֹא מְטַמְּאִין בָּאוּם לֹא מְטַמְּאִין נִמִּי בַּפְּשִׁיּוֹן : **וְאֵינָם**
מְטַמְּאִין מְשׁוּם מַחִיָּה. דְאִם פָּרַח בְּכֻלּוֹ **[כ]** וַיֵּשׁ בְּרֵאשׁוֹ אוֹ בְּכַף רִגְלוֹ אוֹ
בְּקְמָטִין בְּשָׂר חִי, אֵין מְטַמְּאִין מְשׁוּם מַחִיָּה. אִי נִמִּי, אִם הָיָה אֶחָד מִן
הַמְּקוֹמוֹת הַלְלוּ מִבְּצַר בְּתוֹךְ הַנֶּגַע, אֵינָן מְטַמְּאִין מְשׁוּם מַחִיָּה : **וְאֵינָם**
מְעַכְבִּים אֶת הַהוֹפֵךְ כְּלוּ לָבוֹן. אִם פָּרַחָה הַצָּרַעַת בְּכֻלּוֹ חוּץ מֵאֶחָד
מִהַמְּקוֹמוֹת הַלְלוּ, אֵין מְעַכְבִּין, דְכְּתִיב (ויקרא יג) וְכִסְתָּהּ הַצָּרַעַת אֶת כָּל

עור הנגע, עור הראוי להיות בו נגע, פָּרַט לְאֵלוֹ שְׂאִין מִטְמָאִין מְשׁוּם נגע: חֲזַר הָרֹאשׁ וְהִזְקֵן וְנִקְרָחוּ. שְׁנִקְרַח הַשְּׁעַר שֶׁהָיָה בְּהוֹ וְנַעֲשׂוּ כְּעוֹר בֶּשֶׂר. וְכֵן הַשְּׁחִין וְהַמְּכֹה וְהַקֶּדַח שֶׁנַּעֲשׂוּ צָרְבַת, שְׁנִתְרַפְּאוּ וְקָרַם עֲלֵיהֶם עוֹר כְּקִלְפַת הַשּׁוּם: הָרִי אֵלֹ מִטְמָאִין בְּנִגְעִים. בְּאַרְבַּעַה מְרֹאוֹת. וְהוּא הַדִּין דְּהוּהוּ מְצִי לְמַתְנֵי נִתְפַשְׁטוּ הַקְּמָטִין נְמִי מִטְמָאִין בְּנִגְעִים: וְאִין מְצַטְרְפִין בְּנִגְעִים. ראש וזקן אין מצטרפין. וכן עור הבשר והזקן, או עור הבשר והראש, אין מצטרפין. דאם בא לו חצי גריס נתק בראש, אי נמי חצי גריס נתק בזקן, וחצי גריס נגע בעור בשר, אין מצטרפין. וכן חצי גריס שחין וחצי גריס מכנה, אין מצטרפין לכגריס: וְאִין הַנֶּגַע פּוֹשֶׁה לְתוֹכוֹ. נגע של עור בשר אין פושה לא בנתק הראש ולא בנתק הזקן ולא בשחין ולא במכנה, דלא חשיבי כעור בשר: וְאִין מִטְמָאִין מְשׁוּם מַחִיָּה. דנתקים מטמאין בשער צהב ופשיון, ושחין ומכנה בשער לבן ופשיון [כא]: אֲבָל מַעֲכָבִין אֶת הַהוֹפֵךְ כְּלוּ לְבָן. שאם פרחת הצרעת בכלו ונשאר הראש או הזקן שנקרחו שלא פרחת הצרעת בהן, או השחין והמכנה והקדח שנעשו צרבת, טמא עד שיפרח בכלו: הָרֹאשׁ וְהִזְקֵן שֶׁלֹא הֶעֱלוּ שְׁעַר. כגון קטן שלא צמח זקנו או לא השעיר ראשו, נדונים כעור בשר לטמא בבִּהְרָת. וכן הדלדולין שבראש ובזקן דלית בהו שער [כב], נדונים כעור בשר, ומעכבים את הפריחה, והנגע פושה לתוכן, ומצטרפין לכגריס: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [טו] הִפָּה. ואדם שפתיים כתוד הפה, דכתיב עור בשרו. והכא נמי ממעטים עור כף רגל שאינו נראה תדיר. כסף משנה. ועין תוספות יום טוב: [טז] וְזֶה לְשׁוֹן מִהַר"ם, וְלֹא מִתְחַזֵּי בְּכָל אָדָם. אֲבָל קְמָטִין דְּשָׂאֵר הַגּוּף כְּגוֹן בְּאָדָם שָׁמֹן כִּיּוֹן דְּלֹא שִׁיךְ בְּאָדָם כְּחוֹשׁ לֹא חָשִׁיב קְמָטִין, קָא מְשַׁמַּע לָן: [יז] וְכָל הַנִּי מַרְבִּי לְהוּ בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים כּו'. וְקָשָׁה, דְּלִקְמוֹן פְּרָק ט' תְּנִי אֵיזָהוּ שְׁחִין לְקָה בְּעַץ, וּמְכֹה נְכוּה בְּגַחְלַת כּו', וַיֵּשׁ לּוֹמֵר דְּהִתָּם לֹא קִתְּנִי אֶלְא דְּאַתְנִיא מִדְּרָשָׁא. ועין תוספות יום טוב: [יח] דכתיב ונרפא וכתוב שחין, הא כיצד, נרפא ולא נרפא, כשהוא אומר צרבת השחין, עד שיקרם בקלפת השום. וכן במכנה כו'. תורת כהנים. הר"ש: [יט] וְהַר"שׁ כְּתַב, דְּאַפְלוּ רַב הַגְּרִיס בְּעוֹר וּמַעוּטָא בְּהוּ, אִין מְצַטְרְפִים: [כ] דְּכִיּוֹן דְּהִנִּי לָאוּ בְּנִי אֶטְמוּיִי נִינְהוּ, אִין זֹ מְבַצְרַת לְתוֹךְ הַשְּׂאֵת. הר"ש. וְלְדַבְּרִיו, מְכִיּוֹן דְּתִנִּי וְאִין מַעֲכָבִים אֶת הַהוֹפֵךְ, קָשָׁה, מֵאִי הָאִי דְּאִין מִטְמָאִין מְשׁוּם מַחִיָּה, אֲדַרְבֵּה טְהוּרֵי מְטְהֵרֵי מְשׁוּם פְּרַח בְּכָלוּ. וְכִי תִימָא דְּפִרַח מִן הַטְּהוּר טְמֵא, אֲכַתִּי קָשָׁה לְמֵאִי נִפְקָא מִנְּהָ תְּנִי דְּאִין מִטְמָאִין מְשׁוּם מַחִיָּה, וְהָא טְמֵא הוּא כִּיּוֹן שְׁפִרַח מִן הַטְּהוּר: [כא] וְהַרְמַב"ם מְפָרֵשׁ, כְּשִׁיחָהּ צָרְבַת בְּתוֹךְ הַבְּהִרָת לֹא נַחֲשָׁבוּ מַחִיָּה. עַד כָּאן. וְהַשְּׂתָא הָיָה דּוּמְיָא דְּאִינוּ מִטְמָא מְשׁוּם מַחִיָּה דְּבְרִישָׁא, לְהֵאִי אִי נְמִי שֶׁל הַר"ב שֶׁהוּא פְּרוּשׁ הַרְמַב"ם שָׁם: [כב] וְלְשׁוֹן הַרְמַב"ם, כְּאֲשֶׁר יִתְּלוּ מֵהוֹן נִבְלַת וּמְרָסָה רַכָּה וּמְרָאָה דְּמוֹת הַבֶּשֶׂר בְּלִתֵּי שְׁעַר כּו'. עַד כָּאן. ועין תוספות יום טוב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר ה' במראות נגעים (שם) עור בשר ר"ל הבהרת ומה שלמטה הימנה והיה בעור בשרו ולזה לא יהיה תוך העין ותוך האזן ותוך הפה ותוך

החוטם ובקמטים והם אלו בשר הצואר ולא בבית השחי והם השחיים וכן הרגל והוא קערורית הרגל והצפרנים לפי שאלו כולן אינן עור בשר נראה לעין וכן הראש והזקן לא יטמאו בנגעי עור בשר ולשון ספרא יכול תהיה הבהרת מטמאה בראש ובזקן ת"ל (שם) נתק הוא צרעת הראש או הזקן הוא אין לראש ולזקן טומאה אלא טומאת נתקין בלבד והיא גרירת השער הטבעי וצמיחת השער צהוב שם כמו שיתבאר במקומו :

ושחין הוא הכאה בכל מה שיוכה באבן ועץ וברזל וזולת זה. מכוה הכאה באש או דבר שנתחמם באש כמו אבן וברזל חם ודומה :

וקדח. הנגע ההוה מליחה נשרפה בלהבה בגוף כמורסית והיציאות אשר ינקבו העור ויקרצוהו והוא נגזר מאמרו (דברים לב) כי אש קדחה באפי ר"ל ההתלהבות ויקראו לאבר העלול מורד ואמרו עין שמרדה. וענין אמרו בכאן המורדין שתהיה הנגע לחה לא יקח הבשר קישוי ולא בישול אבל יהיה בשר לח ויכאיב אותו ולזה הושאל לו שם מורד שיזיק לו המשוש ולא יסתיר אותו לפי שאין לו עור והוא אמרו (ויקרא יג) את כל עור הנגע עור הראוי לקבל נגע פרט לשחין המורד ולמכוה המורדת ולקדח המורד ואמרו אין מצטרפין בנגעים ר"ל כי כאשר היה הנגע קצתו בעור הבשר וקצתו באלו מקומות הנזכרים. ואין הנגע פושה לתוכן כי כאשר היה הנגע בצד אחד מאלו המקומות הנה הוא טהור כמו שביארנו בראש המסכתא וכן כאשר היה הדבר אשר בתוך הנגע אחד מאלו לא נחשוב אותה מחיה וכאשר נהפך כולו לבן ונשאר ממנו אלו המקומות על ענינו הנה הוא טהור למאמר השם את כל עור הנגע ואלו המקומות אינן ראויות. אם הוסר נגע הראש והזקן משרשו והיה קרחת בכלל מקום אחד הנה הוא אז יטמא בנגעים וזה לשון התורה (שם) וכי יהיה בקרחת או בגבחת וזה אמרו חזר הראש והזקן ונקרחו או כאשר התבשל זה הנגע והתחיל בקושי הנה הוא אז יטמא בנגעים וזה דין תורה והיה במקום השחין שאת לבנה והיתה מחית המכוה בהרת והוא אמרם ונעשה צרבת מאמרו צרבת השחין ר"ל רושם וסימן ואני אבאר לך במקומו' מזאת המס' (ראית) [צרבת] השחין והמכוה הנזכר בתור' שהיא אשר התחילי' להתרפא ולא הושלמה רפואתה ונתקשה בתכלית הקושי אבל עם היותה מטמאה בנגעים הנה היא לא תצטרף בנגעים אבל הוא כאשר הנגע משותף בין השחין והמכוה או בין ראש וזקן לא יתחבר וישלים השיעור

מהן יחד אמר (שם) ובשר כי יהיה בו בעורו שחין ונרפא או בשר כי יהיה בו מכות אש מלמד שאין השחין והמכוה מצטרפין זה עם זה להיות הכתוב מבדילן וכאשר היה כחצי גריס בשחין וכחצי גריס במכוה אין מצטרפים וכן ראש וזקן ואמר בראש או בזקן מלמד שאין מצטרפים זה עם זה ואין הנגע פושה לתוכן ואע"פ שנצרבו בו כמו שביארנו ואמרו בספרא כשם שאין מצטרפים זה עם זה כן אין פושין מזה לזה :

ואמרו אין מטמאין משום מחיה כמו שביארנו והוא שיהא שחין או מכוה בתוך הבהרת ואע"פ שהוא נעשה צרבת הנה לא נחשוב אותו מחיה אבל מעכב את ההופך כולו לבן לפי שהוא ראוי לנגעים ר"ל קרחת וגבחת ושחין ומכוה שנצרבו כמו שביארנו וכבר אמרנו שכל מה שהוא ראוי לנגעים מעכב כאשר נהפך כלו לבן וכסתה הצרעת את כל עור הנגע עור הראוי לנגע והראש והזקן שלא העלו שער קודם שיצמח בהן שער אולם בזקן הנה זה ידוע ובראש לפי שהוא כבר יולד למעלה משער הראש ויצמח אחר זה או לא יצמח :

והדלדולים שבראש ושבזקן כאשר יתלו מהן יבלת ומורסה (רבה) [רכה] ומראה דמות הבשר בלתי שער עליה ובלתי ספק (הנה) שדיניהן כדין עור הבשר שמטמא בנגעי עור בשר ומעכב את ההופך כלו לבן : (רמב"ם)

פרק

אלו בהרות טהורות. שהיו בו קדם למתן תורה, בנכרי ונתגיר, בקטן ונולד, בקמט ונגלה, בראש ובזקן, בשחין ובמכה וקדח ובמורדין. חזר הראש והזקן ונקרחו, השחין והמכה והקדח ונעשו צרבת, טהורים. הראש והזקן עד שלא העלו שער, העלו שער ונקרחו, השחין והמכה והקדח עד שלא נעשו צרבת, נעשו צרבת וחיו, רבי אליעזר בן יעקב מטמא, שתחלתו וסופן טמא. וחכמים מטהרים:

ר"ע מברטנורה אלו בהרות טהורות. שהיו בו קדם מתן תורה. מי שהיתה בו צרעת קדם מתן תורה, לא היה טמא מחמת אותו נגע לאחר מתן תורה, דכתיב (ויקרא יג) אדם כי יהיה בעור בשרו, פרט לזה שכבר היה. וכל הני נמי דחשיב, מהתם נפקי, דבעינן שיולד הנגע בשעה שראוי לטמא בו ולא קדם, כמו גר עד שלא נתגיר וקטן עד שלא נולד, וכן כלם: **בקמט ונתגלה**. שהיה מתחלה הנגע מסתר בתוך הקמט והיה טהור מפני שהוא בבית הסתרים, ואחר כך נתגלה: **ובמורדים**. כלומר בשחין ומכה המורדים שלא נתרפאו ולא העלו קרום כקלפת השום: **עד שלא העלו שער**. בא הנגע, דחשיבי כעור בשר, הינו תחלתו טמא. וכשעלו שערות, הוי טהרה, שדינן בנתקים. וכשנקרחו, הינו סופן טמא. וכן שחין ומכה וקדח דעד שלא באו בא הנגע, הינו טמא. וכשבא השחין והמכה והקדח, הינו טהרה. דבעינן שיקדים השחין והמכה לשאת, דכתיב (ויקרא יג) והיה במקום השחין שאת, שיקדים השחין לשאת ולא שנתרפאו יפה: **רבי אליעזר בן יעקב מטמא**. כיון דבתחלה בא הנגע בעור הבשר וחזר סופו לקדמותו, לא חישינן להפסק שבינתים: **וחכמים מטהרים**. הואיל והפסיק הטהרה שבינתים. והלכה כחכמים: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [א] הר"ש. וקשה, למאי תני וחיו, כיון שכבר משנעשו צרבת הינו טמא. ועוד, היכי תני עד שלא נעשו צרבת. ולשון הרמב"ם, ונעשה מקומה שחין או מכה וחיו והרי הו בעור הבשר. עד כאן. ולדבריו, רבי

אֶלְעָזָר בֶּן יַעֲקֹב לֹא פָּלִיג אֶלָּא כְּשֶׁחִיו לְגַמְרֵי וְלֹא שֶׁנַּעֲשׂוּ צָרְבֵת. וְעַיִן תּוֹסְפוֹת
יוֹם טוֹב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר יתברך אדם כי יהיה בעור בשרו מן הדבור ואילך לאוּמרו יהיה
בלשון עתיד :

בקמט ונגלה. שהאדם כאשר היה שמן הגוף עוד נכחש בשרו ונתגלו ממנו
הנגעים אשר היו נסתרים וכבר ביארנו במה שקדמנו שראש והזקן כאשר
היו בלתי שער אולם אם לא יצמח שער כלל הנה היא תטמא בנגעי קרחת
וגבחת והשחין והמכוה והקדח כאשר היתה לחה והיא אשר תקרא מורסא
כמו שביארנו שהיא אז לא תטמא במין ממיני הנגעים וכאשר נעשו צרבת
שהתחיל בקושי הנה אז תטמא בסימני שחין ומכוה כמו שקדם וכאשר (היו
והוא) נתרפאו רפואה שלימה ר"ל השחין והמכוה הנה הם יחזרו כעור הבשר
ויטמאו בסימני עור בשר והוא ענין אמרו וחיו ואני אבאר זה כולו במה
שאחר זה ואמר עד שלא נעשו צרבת ענינו שהתחדש הנגע בו בהיותו כדין
עור הבשר קודם שיתפשט בעור ותהיה בהרת טמאה בלי ספק ואחר זה
נולד צרבת אשר טהר זאת הנגע אשר היה בעור הבשר בחדוש השחין או
המכוה בה כמו שהתבאר בסוף הפרק הראשון מזאת המסכת עוד חיו
השחין והמכוה ר"ל שחזרו לדין עור הבשר וחזר זה הנגע טמא וחכמים
מטהרין לפי שהם אומרים מאשר נדחה ואמנם יטמא הנגע כאשר לא יחדש
לו מה שיחייב דחייתו ויציאתו ממה שיהיה נגע מאשר טהור בגוף עד עתה
והלכה כחכמים : (רמב"ם)

פ ר ק ז - משנה ב

נִשְׁתַּנּוּ מְרֵאִיהֶן, בֵּין לְהַקְל בֵּין לְהַחְמִיר. כִּיצַד
לְהַקְל. הֵיטָה כְּשֶׁלֶג וְנִעְשָׂה כְּסִיד הֵהִיכֵל כְּצֶמֶר
לָבֶן וְכִקְרוּם בִּיצָה, נַעֲשִׂית מְסֻפַּחַת שְׂאֵת, אוֹ
מְסֻפַּחַת עֵזָה. כִּיצַד לְהַחְמִיר. הֵיטָה כְּקְרוּם
בִּיצָה וְנִעְשִׂית כְּצֶמֶר לָבֶן כְּסִיד הֵהִיכֵל וְכֶשֶׁלֶג,
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה מְטַהֵר. רַבִּי אֶלְעָזָר

חסמא אומר, להקל, טהור, ולהחמיר, תראה בתחלה. רבי עקיבא אומר, בין להקל בין להחמיר, תראה בתחלה:

ר"ע מברטנורה נשתנו מראיהן. אבהרות טהורות קאי. כגון דהות כשגלג עד שלא נתגיר, ומשנתגיר נעשית כסיד ההיכל: **כצמר לבן וקרומ ביצה.** כלומר, תחלה היתה כצמר לבן ועכשיו נעשית כקרומ ביצה **[ב]**: **נעשית מספחת שאת או מספחת עזה.** כלומר, שהשאת נעשית מספחת, שחזרה להיות כתולדה שלה. או שהעזה נעשית כמספחת שלה. ופרושי קמפרש לרישא דקתני היתה כשגלג ונעשית כסיד ההיכל, הינו שנעשית עזה מספחת. ואותה שהיתה כצמר לבן ונעשית כקרומ ביצה, הינו שנעשית שאת מספחת: **וכסיד ההיכל וכשגלג.** כלומר היתה כסיד ההיכל ועכשיו נעשית כשגלג: **רבי עקיבא אומר כו'.** והלכה כרבי עקיבא: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [ב] הר"ש. ולשיטתם אזלי דסבירא להו בפרק קמא משנה ג' דכי נשתנה מאב לתולדה שאינו שלו, או מתולדה לתולדה, מקרי נגע אחר, ולא הווי פליגי תנאי דהכא כו'. אבל הרמב"ם לפי שיטתו דאפלו נשתנו משגל לקרומ לא הוי נגע אחר, פרש, שהבהרת כשגל חזרה לסיד או לצמר לבן או לקרומ, וכאלו יאמר שאין הפרש בין חזרת [מראיה] מראה חביתה שהיא שאת, או תולדתה או תולדת חביתה. והוא אמרו ונעשית מספחת שאת, או מספחת עזה. עד כאן. ואתי שפיר טפי. דלהר"ב סיפא דנעשית מספחת אינה אלא פרושא דרישא: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זה המאמר דבק באשר לפנינו וזה שזאת הבהרת אשר מנה ואמר שהן טהורין מפני זמן מה או ענין מה כאשר משתנה מראיה והתחזק לבנות' או החסיר אחר זה הזמן או אחר הסרת הענין כמו שישתנה מראה הבהרת אשר היתה בה והוא עובד כוכבים או קודם מתן תורה אחר הכנסו באמונה או אחר נתינת התורה או שנשתנה מראה הבהרת אשר היה בקמט אחר שנגלה ראבי"ע אומר שהוא טהור כאשר הגיע לנגע טהור ור"א חסמא אומר שהיא כאשר התחזקה לבנותה אז יהיה טמא ונאמר שהנגע אשר התחיל חדושה ור"ע אומר תראה כתחלה:

ואמרו הנה כסיד ההיכל וכצמר לבן אין הכונה בזה שהיא תהיה כסיד ההיכל ותחסר לבנותה ותחזור כצמר לבן או לפי שכבר ביארנו בראש המס' שצמר לבן אצל חכמים יותר חזק הלבון מסיד ההיכל וביארנו ענין זה ואמנם ירצה בזה שהבהרת עזה אשר היה מראה כשגל חזרה למראה סיד ההיכל או מראה השאת אשר היא צמר לבן או כקרומ ביצה וכאלו הוא

יאמר שאין הפרש בין חזרת מראה חבירתה אשר היא שאת או מראה תולדתה או מראה תולדת חבירתה והוא אמרו ונעשית מספחת שאת או מספחת עזה וזה שהמראה אשר חלש לבנותה קרא השם מספחת והוא אמרו (ויקרא יג) והנה כהה הנגע מספחת היא ובא אלינו הפירוש שאמרו בכאן כהה אינו רוצה בו שחסר לבנותה עד שחזרה יותר חלושה מקרום ביצה שהוא סוף מראות הנגעים לפי שכל מה שהוא פחות לובן מקרום ביצה הנה הוא בוחק כמו שכבר התבאר ואמנם ירצה בזה שהוא חסר ממה שהיה ולא יצא מד' מראות נגעי' והוא אמרם בספרא והנה כהה יכול למטה מד' מראות ת"ל הנגע אי הנגע יכול במראיו ת"ל כהה הא כיצד כהה מן הכהה לא למטה מד' מראות וכאילו הוא בזה הכלל ואמר בכאן נעשית המספחת שאת רוצה לומר ירד מלובן השאת והוא מראה אשר בין ראש מראה השלג עד ראש מראה השאת והבן זה והלכה כרבי עקיבא : (רמב"ם)

פרק ז - משנה ג

בְּהֵרֵת וְאִין בְּהַ כְּלוּם, בְּתַחֲלָה, בְּסוּף שָׁבוּעַ
רֵאשׁוֹן, יִסְגִּיר {ג}. בְּסוּף שָׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר
הַפְּטוֹר, יִפְטֹר {ד}. עוֹדְהוּ מִסְגִּירוֹ וּפּוֹטֵר וְנוֹלְדוֹ
לוֹ סִימָנֵי טִמְאָה, יַחֲלִיט. בְּהֵרֵת וּבְהַ סִימָנֵי
טִמְאָה, יַחֲלִיט. עוֹדְהוּ מִחֲלִיטוֹ וְהִלְכוּ לָהֶן
סִימָנֵי טִמְאָה, בְּתַחֲלָה, בְּסוּף שָׁבוּעַ רֵאשׁוֹן,
יִסְגִּיר. בְּסוּף שָׁבוּעַ שְׁנִי, לְאַחַר הַפְּטוֹר, יִפְטֹר
{ה} :

ר"ע מברטנורה **בהרת**. מהשתא אירי בבחרות טמאות : ואין בה כְּלוּם.
לא מחיה ולא שער לבן : **בתחלה**. כשהובא אל הכהן. וכן בסוף שָׁבוּעַ
ראשון אם לא נולד בה כְּלוּם, יִסְגִּיר : **בסוף שָׁבוּעַ שְׁנִי**. אם לא נולד בה
כְּלוּם, פְּטוֹר. וכן לאחר הפטור, אם לא נולד בה כְּלוּם, עומד בפטור זה
כל ימיו ושוב אינו מסגירו : **עודהו מסגירו**. שהיה רוצה להסגירו, בין
בתחלה כשהובא אל הכהן, בין בסוף שָׁבוּעַ ראשון, ולא הספיק להסגירו

עד שְׁנוֹלְדוּ סִימְנֵי טַמְאָה, כְּגוֹן בְּתַחֲלָה בְּשַׁעַר לֶבֶן וּמַחֲיָה, וּבְסוֹף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן בְּשַׁעַר לֶבֶן וּמַחֲיָה וּפְשִׁיּוֹן, יַחֲלִיט. אֲבָל מִשְׁהַסְּגִירוֹ, הָא תַּנּוּן לְעִיל בְּרִישׁ פְּרָק ג', אִין מַחֲלִיטִין אֶת הַמְּסָגֵר: **וּפּוֹטְרוּ**. כְּלוּמַר אוּ פּוֹטְרוּ, כְּגוֹן בְּסוֹף שְׁבוּעַ שְׁנִי. וְאַפְלוּ לְאַחַר הַפְּטוֹר אִם נוֹלְדוּ סִימְנֵי טַמְאָה, יַחֲלִיט: **עוֹדְהוּ מַחֲלִיטוּ**. שְׁהִיָּה [בא] לְהַחֲלִיט וְלֹא הַסְּפִיק עַד שְׁהֲלָכוּ סִימְנֵי טַמְאָה: **בְּתַחֲלָה**. כְּשֶׁהוֹבֵא אֶל הַכֹּהֵן, אוּ בְּסוֹף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן: **יִסְגִּיר**. אֲבָל אִם מִשְׁהַחֲלִיטוֹ הֲלָכוּ לָהּ, כְּגוֹן שְׁהַחֲלִיטוֹ בְּשַׁעַר לֶבֶן וְהִלָּךְ לוֹ שַׁעַר לֶבֶן וּבִהְרֵת קִימָת, אִין מִסְּגִירוֹ עָלֶיהָ, אֶלְא פּוֹטְרוּ וְטַהוֹר: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [ג] יסגיר. יְדַבֵּר בְּנִגְעֵי עוֹר בְּשַׁעַר אוּ בְּקִרְחַת וּגְבַחַת אֲשֶׁר בָּהֶם שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת וְהוּא הִהְקִשׁ בְּשַׁעַר נִגְעִים. הַרְמַב"ם: **[ד] לְאַחַר כּוּ'**. יֵשׁ לוֹמַר דְּאַצְטְרִיד לְמִסְתֵּם כְּרַבֵּן דְּרַבִּי עֲקִיבָא פְּרָק ד' מְשֻׁנָּה ח': **[ה] יִפְטֹר**. וְאַצְטְרִיד לְאַשְׁמַעִינָן דְּלַעוֹלָם לֹא תַצְטְרִף בְּהֵרֵת זֹו לְטַמְא בְּנִגְעַ, כְּגוֹן שְׁכַנְסָה כַּחֲצֵי גְרִיס לְמַזְרָח וּפְשִׁתָּהּ כַּחֲצֵי גְרִיס לְמַעְרָב, לֹא נִימָא תְרַאָּה בְּתַחֲלָה. וְהוּי מַחֲלִקַת וְאַחַר כֵּן סֵתֵם כְּרַבֵּן דְּפְרָק ד' מְשֻׁנָּה ח'. מְהַר"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר התבאר בג' מזאת המס' [מ"ג] שסימני טומא' בנגעי עור בשר שער לבן או מחיה או פסיון ובנגעי שחין ומכוה שער לבן או פסיון ובנגעי קרחת וגבחת אשר בו שני שבועות כמו שקדם והוא ההיקש בשאר נגעים וכוונת זאת ההלכה שהוא יחשוב לטמא או לטהר וקודם שידבר בזה ולא התעכב התחדש בנגע (חלוף) [חדוש] מה שהי' חושב שיאמר שהוא ישפוט כפי הענין האחרון ולא יאמר כמו שהיה חושב לפי שאם דינו שיחליט לא יוכל להסגיר לפי שאין מסגירין את המוחלט כמו שקדם זה בשאר הענינים: (רמב"ם)

פרק ז - משנה ד

הַתּוֹלֵשׁ סִימְנֵי טַמְאָה, וְהַכּוֹוֶה אֶת הַמַּחֲיָה, עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. וְלִטְהַרָּהּ, עַד שְׁלֹא בָּא אֶצֶל הַכֹּהֵן, טַהוֹר. לְאַחַר הַחֲלִיטוֹ, טַמְא. אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא, שְׂאֵלְתִי אֶת רַבֵּן גַּמְלִיאֵל וְאֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ הוֹלְכִין לְגִדּוֹד, בְּתוֹדָה הִסְגִּירוּ, מֵה הוּא.

אָמְרוּ לִי, לֹא שָׁמַעְנוּ. אָבֵל שָׁמַעְנוּ, עַד שֶׁלֹּא בָּא
אֶצֶל הַכֹּהֵן, טְהוֹר, לְאַחַר הַחֲלִיטוֹ, טָמֵא.
הִתְחַלֵּתִי מִבֵּיא לָהֶם רְאִיּוֹת. אַחַד עוֹמֵד בְּפָנַי
הַכֹּהֵן וְאַחַד בְּתוֹךְ הַסִּגְרוֹ, טְהוֹר ^[ז], עַד
שִׁיטְמָאנוּ הַכֹּהֵן. מֵאִימַתִּי הִיא טְהָרְתוֹ, רַבִּי
אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר, לְכִשְׂיֹלֵד לוֹ נִגַע אַחַר וַיִּטְהַר
מִמֶּנּוּ ^[ח]. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, עַד שֶׁתִּפְרַח בְּכֹלּוֹ,
אוֹ עַד שֶׁתִּתְמַעַט בְּהָרְתוֹ מִכִּגְרִיס:

ר"ע מברטנורה **התולש סימני טמאה.** כגון שער לבן בעור בשר, ושער
צהב בנתקים: **והכוונה את המחיה.** דמשנכוית אינה סימן טמאה: **עובר**
בלא תעשה. דהשמר בנגע הצרעת. וכל מקום שנאמר השמר, פן, ואל,
אינו אלא לא תעשה: **ולטהרה.** כלומר ולענגן טהרה מה דינו: **עד שלא**
בא אצל כהן. אם תלשן, טהור. ואם תלשן לאחר חלוטו, טמא: **הולכים**
לגדוד גרסינו, והוא שם מקום: **בתוך הסגרו מהו.** אם תלש סימני
טמאה בתוך שבוע של הסגר ראשון או של הסגר שני, מהו: **התחלתי**
מביא להם ראיות. בתוספתא מיתי דכך היתה ראיתו, מפני מה עד שלא
בא אצל כהן, טהור, לא מפני שלא ראה הכהן סימני הטמאה שבו,
התולש סימני הטמאה תוך הסגר נמי דין הוא שיהא טהור, שלא ראה
הכהן סימני טמאה שבו. הלכך, אחד עומד בפני הכהן, כלומר אחד
אותו העומד בפני הכהן ומהר לתלש סימני טמאה קדם שיאמר ^[ז] לו
הכהן טמא אפה, ואחד אותו שתלשן תוך ימי הסגרו, בין זה ובין זה
טהורין. וכן הלכה: **מאימתי היא טהרתו.** של אותו שתלש סימני
טמאה לאחר חלוטו: **כשיוולד לו נגע אחר ויטהר ממנו.** דכיון דנתרפא
מן השננה, אנלאי מלתא דחס רחמנא עליה, ואי נמי הות קימא קמיתא
הנה מתסי מנה כמו מזו: **עד שתפרח בכלו.** נגע האחרון, דליכא למיחש
למידי. דהא אי הנה ביה נמי קמא, השתא מיהא הוי טהור: **או עד**
שתתמעט בהרתו מכגריס. דאפלו לא נתלש השער ולא נכוית המחיה,
היה נטהר, מכיון דנתמעטה הבהרת מכגריס. ומיהו עד שתפרח בכלו
לא קאי אלא אתולש סימני טמאה, אבל כוונה את המחיה אינו נטהר
בפריחה, שאלו היתה המחיה קימת לא היה טהור בפריחה. והלכה
כחכמים: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט ^[ז] וקשה, שאין ראיתו אלא על שלא ראה, וילמד ממנו עד
שיאמר לו אף על פי שראה. ובתוספתא איתא שרבי עקיבא לא אמר אלא
הראיה משלא ראה על שלא ראה. ואמרו לו יפה אמרת. ואחר כך איתא
אחד עומד כו', שאחר שהספימו לרבי עקיבא בלא ראה, הוסיפו עוד לפסק

הדין שאף כל שלא אמר כו' : {ז} ואחד כו' טהור. רוצה לומר אחר ימי ההסגר אם לא ימצא בו הכהן סימן טמאה [אחר]: {ח} לכשינולד כו'. ואף על גב דתנן אין מחליטין את המחלט, שאני הקא דנקצצה ומן הדין טהור, וקנסא בעלמא הוא. הר"ש: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם התולש סימני טומא' הוא שיסיר שער לבן או יחתוך המחיה והדומה לזה וכבר השרשנו בשלישי ממכות (דף יג:) שכל מקום שנאמר השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה ואמר יתברך (דברים כד) השמר בנגע הצרעת הנה כל מי שיסיר נגעי צרעת מגופו או מגוף חבירו או מן הבגד ילקה מלקות. זה הענין עמידת הגדרים כמו שיתלה באיסור והיתר ויצטרכו בזה תנאי עמידת הגדרים כולן ר"ל עדי' והתראה והדיינין כמו שהתבאר במקומו אולם ענין הטומא' והטהרה הוא כמו שנזכיר שאם הוסר הנגע קודם שיראהו הכהן הנה הוא טהור ואם היה הסרתו אחר החלט הנה הוא טמא ואם הסיר אותו בתוך ימי הסגר הנה זה שאל ר"ע לר"ג ור"י הולכי' למקום שהוא ולא היה אצלם בזה תשובה וענה עליו בתשובה מורה שהוא טהור וכבר ביארה התוספתא ענין ראיות ר"ע והוא אמרם בכאן ענין מה עד שלא בא אצל כהן טהור לא מפני שלא ראה כהן סימני טומאה אף תוך הסגר טהור עד שיראה כהן סימני טומאה אמרו לו יפה אמרת ולא יטעך אמרו אף תוך הסגר טהור שתחשוב שזה יסתיר השרשים אשר התבארו בתחלת הסדר [אבל משנה שלמה היא בפי דלקמן מ"ח ובפ"ק דמגילה (משנה ז)] שהמצורע מוסגר טמא לפי ששיעור המאמר כן אף תולש סימני טומאה תוך הסגר טהור יהיה אחר שלימות ימי ההסגר אי לא ימצא בו הכהן סימן טומאה ולא תקדים לו ג"כ ראיות סימן עוד חזר והסכים עמו ת"ק כאשר הוסרו סימני טומאה אחרי החלט ואמר מאימתי הוא טהור והלכה כחכמים וכו"ע: (רמב"ם)

פרק ז - משנה ה

מי שהיתה בו בהרת ונקצצה, טהורה. קצצה מתכונן, רבי אליעזר אומר, לכשינולד לו נגע אחר ויטהר ממנו. וחכמים אומרים, עד שתפרח בכלו. היתה בראש הערלה, ימל:

ר"ע מברטנורה ונקצצה טהורה. דכתיב (ויקרא יג) כָּל יְמֵי אֲשֶׁר הִנָּגַע בּוֹ יִטְמָא, וְלֹא יָמִים שֶׁהֵיטָה בּוֹ בַּהֲרַת וְנִקְצָצָה: **קצצה מתכונ.** בתוספתא מוכח דהיכא דקצץ כל הבהרת וקצץ מן הפשר אשר סביבותיה עמה, כלי עלמא לא פליגי דאין לו טהרה עולמית, דקנסוהו רבנן מאחר שנתכונ לשרש אחריה. והיכא דקצצה ושרש ממנה כל שהוא, כלי עלמא לא פליגי דיש לו טהרה בפריחה, כיון דשרש ממנה לא קנסוהו כלי האי. כי פליגי, כשקצצה מצמצמת הבהרת כמו שהיא לא פחות ולא יותר: רבי אליעזר אומר לכשיולד לו נגע אחר ויטהר ממנו וחכמים אומרים עד שתפרח בכלו. והלכה כחכמים. הכא לא גרסינן במלתיהו דחכמים או עד שתתמעט בהרת מכגריס, דדוקא גבי תולש סימני טמאה דרישא ונשארה הבהרת, התם שיך למתני עד שתתמעט מכגריס, אבל הכא הרי נקצצה כל הבהרת: **ואם היתה בראש הערלה ימל.** לאו במילה בזמנה אירי, דהא מלתא דפשיטא היא, השתא שבת דאסור סקילה דחיא, צרעת דאסור לאו גרידא לא כל שכן, אלא אפלו מילה שלא בזמנה שאינה דוחה את השבת, דוחה את הצרעת, דאתי עשה דמילה ודחי את לא תעשה דצרעת, דהכי קימא לן בכל התורה כלה, כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה, אם אתה יכול לקיים את שניהם, מוטב. ואם לאו, יבא עשה וידחה את לא תעשה: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם בעבור שדבר בתולש סימני טומאה מהנגע דבר במי שיחתוך הנגע בכללו וכבר ביארה התוספתא כי כאשר חתך הבהרת בכללה עם קצת בשר חי המקיף בה משטח הגוף הנה אין לו טהרה עולמית לדברי הכל ושהוא כאשר חתך קצת הבהרת ונשאר ממנה כל שהוא הנה הוא יטהר כשתפרח בכולו לדברי הכל אמנם חלקו במשנה כאשר חתך בצמצום והלכה כחכמים עוד אמר כי כאשר היה נגע בעור הערלה ימול ואע"פ שהוא יחתוך הנגע ואין המאמר על יום שמיני לפי שזה מבואר כי כאשר היתה מילה בזמנה שהיא דוחה שבת אשר הוא איסור סקילה ואיך לא תדחה הצרעת שהוא איסור לאו כמו שזכרנו ואמנם המאמר בכאן במילה שלא בזמנה שהיא תדחה צרעת לפי שהמילה מצות עשה וחתוך הצרעת מצות לא תעשה ומן השרשים אצלנו כל מקום שאתה מוצא עשה ולא תעשה אם אתה יכול לקיים את שניהם מוטב ואם לאו יבא עשה וידחה את לא תעשה: (רמב"ם)

פרק ח - משנה א

הפורח מן הטמא **[א]**, טהור. חזרו בו ראשי אברים, טמא, עד שתתמעט בהרתו מכגריס. מן הטהור, טמא **[ג]**. חזרו בו ראשי אברים, טמא, עד שתחזר בהרתו לכמות שהיתה:

ר"ע מברטנורה הפורח מן הטמא טהור. טמא שנחלט באחד מן הנגעים, ואחר כך פרחה בכולו, טהור: חזרו בו ראשי אברים. אם לאחר הפריחה חזרו ונתגלו אפלו ראשי אברים בלבד: טמא. דכתיב (ויקרא יג) וביום הראות בו בשר חי יטמא **[ב]**. והוא שיראו כעדשה: עד שתתמעט בהרתו מכגריס. שילך כל הנגע ולא ישתיר בו כגריס: מטהור טמא. טהור שפרחה צרעת בכולו, כגון שהחליטו בשער לבן או במחיה ונשר שער לבן או נתפסית המחיה **[ד]**, ופטרו, אי נמי הסגירו בבהרת כגריס ועמד בעיניו שני שבועות ופטרו, בכל הני אם אחר פטורו פרחה בכולו, טמא: עד שתחזר לכמות שהיתה. דאם נשתיר מן הפריחה כל שהוא סמוך לאום, טמא משום פשיון. והא דתנן בסמוך שאם הלכה מחיה ואחר כך פרחה בכולו, טהור, ותנן נמי בהרת ובה שער לבן פרחה בכולו אף על פי שהשער לבן במקומו, טהור, ומשמע וכל שכן אם אינו במקומו שהוא טהור, התם מיירי שלא פטרו הפהו עדיו כשפרחה בכולו, והכא מיירי כשפטרו ואחר כך פרחה בכולו: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[א]** מן הטמא. פרוש, מתוך הסגר. והדר מפרש פורח מתוך חלוט, מחיה, שער לבן, ופשיון. מהר"ם: **[ב]** דלא קאי אלא על ראשי אברים, דבשאר מקומות אם בלא פרח בכולו הוי מחיה סימן טמאה, הוא הדיו בפרח, ולא הנה צריך למכתב זה אלא על המקומות שאינם מטמאים במחיה כשלא פרח, לומר, שאם פרח אף באלו המקומות המחיה סימן טמאה. קרבן אהרן. ועין תוספות יום טוב: **[ג]** טמא. בספרא גילוי ליה. ועין תוספות יום טוב: **[ד]** או פשתה וכנסה. הר"ש: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם דע שהמצורע כאשר היה מוחלט באי זה סימן מן הסימנים היה להחליט או כאשר היה מוסגר עד פרוחה הצרעת ונהפך לבן בכולו הנה הוא טהור כמו שבא הכתוב ואמנם כאשר נפטר ויצא טהור כאשר היתה הבהרת

אין בה סימן טומאה ואח"כ פרח בכולו הנה הוא טמא וכן כאשר בא בתחלה לפני הכהן והוא כולו לבן הנה הוא טמא ג"כ לפי שהפסוק לא ישפוט בו בטהרה אלא אחר הקדמת הטומאה ולשון ספרא יכול הבא כולו לבן בתחלה יהא טהור ת"ל (ויקרא יג) הוא טהור ואין הבא כולו לבן בתחלה טהור אלא טמא וזהו ענין אמרו הפורח מן הטהור טמא וכבר התבאר בספרא הפורח מתוך הסגר טהור להיו' המוסגר טמא כמו שהשרשנו הנה כבר הקדימו הטומא' [וז"ש הפורח מן הטמא טהור] :

ואמרו חזרו בו ראשי אברים טמא ר"ל זה אשר נהפך כולו לבן אחר הטומאה אשר הוא טהור כאשר חזר ואפי' בא' מראשי אברים בשר חי הנה הוא טמא ואע"פ שראשי אברים לא יתטמאו במחי' במה שקדם וזה למאמר השם (שם) וביום הראוי' בו בשר חי יטמא כאשר לא נראה ובתנאי שיהי' מכעדשה ולמעלה כמו שאמרו נאמר כאן בשר חי ונאמר להלן בשר חי ר"ל במחיה מה בשר חי האמור להלן בכעדשה כמו שביארנו בששי [מ"ב] אף כאן בכעדשה ואם פרח כל העור מאיש טהור ר"ל אחר שנפטר אשר הוא טמא כמו שביארנו עוד נתגלה ג"כ ממנו ראשי אברי' הנה הוא נשאר בטומאתו ואיך מה שיתגלה בשר חי הנה הוא טמא עד שיתגלה כולו וישוב לבהרת אשר נפטר בה כמו שהיה קודם הצמיחה שהוא אז טהור להסרת הפסיון : (רמב"ם)

פרק ח - משנה ב

בַּהֲרַת כְּגָרִיס וּבֵה מַחֲיָה כְּעֻדְשָׁה, פְּרָחָה בְּכֻלּוֹ
וְאַחַר כֵּן הִלְכָה לָהּ הַמַּחֲיָה, או שֶׁהִלְכָה לָהּ
הַמַּחֲיָה וְאַחַר כֵּן ^(ה) פְּרָחָה בְּכֻלּוֹ, טָהוֹר. נוֹלְדָה
לוֹ מַחֲיָה, טָמֵא ^(ו). נוֹלַד לוֹ שֶׁעַר לָבָן, רַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ מְטַמֵּא, וְחֻכְמַיִם מְטַהְרִין ^(ז) :

ר"ע מברטנורה **וְאַחַר כֵּן הִלְכָה לָהּ הַמַּחֲיָה.** שְׁפָשָׁה הַנֶּגַע עָלֶיהָ. אָבֵל בְּשַׁעַת הַפְּרִיחָה לֹא הִלְכָה לָהּ מַחֲיָה עַד אַחֲרַיִךְ. [אָבֵל לֹא נִתְפַּסֵּית הַמַּחֲיָה], אֵין הַפְּרִיחָה מְטַהֲרֶתָּו : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{ה}** **וְאַחֲרַיִךְ.** קָדָם שֶׁהִרְאָהוּ לַפְּהֵן. דָּאִם לֹא כֵן, הָיִי לִיָּה פֶּרַח מִתּוֹךְ פְּטוּר וְטָמֵא. כְּסָף מְשֻׁנָּה : **{ו}** **טָמֵא.** וְנִרְאָה לִי דְלֹא תִנִּי לִיָּה אֶלָּא מְשׁוּם פְּלִגְתָּא דְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ וְרַבְּנָן. דְּהָא תִנִּי לִיָּה לְעִיל חֲזָרוּ בּוּ רֵאשֵׁי אַבְרָם טָמֵא, וְכָל שְׁכָן מַחֲיָה דְשָׂאֵר הַגּוֹף : **{ז}** **רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ כּוֹי.** רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מְדַמָּה לִיָּה לְמַחֲיָה, הוֹאִיל וְשִׁנְיָהֶם סִימְנֵי טָמֵאָה הֵם. וְרַבְּנָן דִּיקֵי לִישְׁנָא דְקָאֵמַר [אוּ כִי יָשׁוּב] הַבָּשָׂר הַחַי. הַרְמַב"ם. וְעֵינָן וְתוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב וְתוֹסְפוֹת חֲדָשִׁים : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם נולדה בו מחיה טמא כמו שבא הפסוק וביום הראות בו בשר חי יטמא ור"י אומר מחיה סימן טומאה ושער לבן סימן טומאה וכמו שהוא יטמא בחדוש מחיה כן יטמא בחדוש שער לבן וחכמי יביאו ראיי מאמרו (או כי ישוב הבשר החי) [וביום הראות בו בשר החי] אמרו בשר חי מטמא [כשיחזו] ואין שער לבן מטמא ירצה להפוך כולו לבן והלכה כחכמי : (רמב"ם)

פרק ח - משנה ג

בַּהֲרַת וּבָהּ שֵׁעַר לָבָן, פְּרָחָה בְּכָלוֹ, אֵף עַל פִּי שֵׁשֶׁעַר לָבָן בְּמִקּוֹמוֹ, טָהוּר **{ט}**. בַּהֲרַת וּבָהּ פְּשִׁיּוֹן, פְּרָחָה בְּכָלוֹ, טָהוּר. וְכָלֵן שֶׁחֲזָרוּ בְּהֵן רֵאשֵׁי אַבְרָם, הִרִי אֵלוֹ טָמֵאִין **{י}**. פְּרָחָה בְּמִקְצָתוֹ, טָמֵא. פְּרָחָה בְּכָלוֹ, טָהוּר **{יא}** :

ר"ע מברטנורה **בַּהֲרַת.** כְּגָרִיס : **וּבָהּ שֵׁעַר לָבָן.** הָא קָא מְשַׁמַּע לָן דְּפְרִיחָה מְטַהֲרַת אַחֲרַיִךְ כָּל סִימְנֵי טָמֵאָה **{ח}** : **פְּרָחָה בְּמִקְצָתוֹ, טָמֵא.** אֶצְטְרִיךְ לֹא שְׁמַעִינָן אֶפְלוֹ פְּרָחָה בְּרַבּוֹ, דְּלֹא אֶמְרִינָן רַבּוֹ כְּכָלוֹ. אֵי נְמִי אֶשְׁמַעִינָן דְּבִסוּף שְׁבוּעָה רֵאשׁוֹן אוּ בְּסוּף שְׁבוּעָה שְׁנֵי טָמֵא בְּפְרִיחַת מִקְצָתוֹ אֶפְלוֹ בְּכָל שְׁהוּא מְשׁוּם פְּשִׁיּוֹן : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט (ח) כְּדִילִיף לְהוּ בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים : {ט} **טְהוֹר**. וְאֶפְלוּ לְרַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. הַרְמַב"ם וּמְהַר"ם : {י} **טְמֵאִין**. דְּכַתִּיב טְמֵא הוּא, לְרַבּוֹת רָאשֵׁי אַבְרָיִם שְׁנִתְגַּלוּ אַחַר פְּרִיחַת [נחלוט] פְּשִׁיזוֹן וְהִסְגָּר [ושער לבן]. תּוֹרַת כְּהֻנִּים. וּדְלֵא תִּנְי הֵכָא עַד שְׁנִתְמַעַט מִכְּגָרִיס כְּדִתְנִי בְּרִישָׁא, מְשׁוּם דְּרִישָׁא דְּמִירִי בְּפִוּרַח מִתּוֹדֵד הִסְגָּר, שְׁנִדָּ לְמִתְנִי הֵכִי, אֲבָל הֵכָא אֶפְלוּ עֲמָדָה עַל כְּגָרִיס אִם הִלְכוּ סִימְנִי טְמֵאָה טְהוֹר. וְאִף דִּהִנָּה מְצִי לְמִתְנִי עַד שְׁיִלְכוּ סִימְנִי טְמֵאָה, לֹא אֶצְטְרִיךְ, דְּבְרִישָׁא נְמִי לֹא תִּנְי אֶלָּא מְשׁוּם דְּזִמְנִין טְמֵא עַד שְׁתִּתְמַעַט, וְזִמְנִין טְמֵא עַד שְׁתִּחַזֵּר לְכַמוֹת שְׁהִיְתָה, דִּהִינּוּ כְּשִׁפְרַח לְאַחַר פְּטוֹר כּו'. מְהַר"ם : {יא} **טְהוֹר**. הוֹדִיעָדָּ אִף עַל פִּי שְׁפָרַח מְעַט מְעַט טְהוֹר. הַרְמַב"ם. וְהוּא מִתּוֹרַת כְּהֻנִּים : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר כי כאשר היה שער לבן במקומו הנה הוא טהור ואפי' אצל ר' יהושע וכבר ביארנו שענין שחזרו ראשי אבריי שישבו בשר חי ואפי' כעדשה בראש אבר א' מהן ואמר פרח במקצתו טמא פרח בכלו טהור להודיעך שאין מתנאי אמרו יתברך (ויקרא יג) כולו הפך לבן שיחזור ברגע אחד אבל אע"פ שפרח בו מעט מעט בעת שיכללהו טהור : (רמב"ם)

פרק ח - משנה ד

כָּל פְּרִיחַת רָאשֵׁי אַבְרָיִם שְׁבִפְרִיחְתָּן טְהוֹרוּ טְמֵא, כְּשִׁיחֲזָרוּ טְמֵאִים. כָּל חֲזִירַת רָאשֵׁי אַבְרָיִם שְׁבִפְחֲזִירְתָּם טְמֵאוּ טְהוֹר, נִתְכַּסּוּ, טְהוֹר. נִתְגַּלוּ, טְמֵא, אֶפְלוּ מֵאָה פְּעָמִים {יב} :

ר"ע מברטנורה שְׁבִפְרִיחְתָּן טְהוֹרוּ טְמֵא. שְׁעַל יְדֵי פְּרִיחְתָּן טְהוֹרוּ אֶת הַטְּמֵא. כְּשִׁחֲזָרוּ וְנִתְגַּלוּ אַחֲרֵי כֵן, חֲזָר לְטְמֵאָתוֹ : שְׁבִפְחֲזִירְתָּם טְמֵאוּ טְהוֹר. שְׁעַל יְדֵי חֲזָרְתָּן שְׁחֲזָרוּ וְנִתְגַּלוּ טְמֵאוּ אֶת הַטְּהוֹר, אִם חֲזָרוּ וְנִתְכַּסּוּ, שְׁפָשָׁה עֲלֵיהֶם הַנֶּגַע, טְהוֹר. וְאִם חֲזָרוּ וְנִתְגַּלוּ אַחַר כָּד, טְמֵא. וְאֶצְטְרִיךְ לְאִשְׁמְעִינָן דְּאֶפְלוּ זִמְנִי טוֹבָא, כְּדִקְתָּנִי וְאֶפְלוּ מֵאָה פְּעָמִים : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יב} **אֶפְלוּ כּו'**. בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים גִּלְיָף לִיָּה : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם שבפריחתן טהרו טמא. הוא אשר אמרנו שהוא היה טמא עוד פרח בכולו והיה טהור ואם פרח לראשי אברים אשר בכלל הצרעת להחזיר טהור כאשר נתגלה ממנו הנגע וחזר בה בשר חי כעדשה הנה יחזור טמא וכן אמרו כשחזרו טמאים וכן ג"כ הוא אשר היה טהור כאשר תכלול אותו וחזרה וכסתה שנית הנה הוא יחזור טהו' ואם תתגלה אחר זה יחזור טמא וכן תמיד אפילו מאה פעמים כאשר יתגלה ממנו אבר יטמא וכאשר יכללהו בצרעת טהור וזה לשון התורה אמר (שם) וראה הכהן את הבשר החי וטמאו ואמר אחר זה או כי ישוב הבשר החי ונהפך ללבן וטהר הכהן את הנגע: (רמב"ם)

פרק ח - משנה ה

כָּל הָרְאוּי לְטֹמֵא בְּנִגַע הַבְּהֵרֶת, מְעַכֵּב אֶת הַפְּרִיחָה. כָּל שְׂאִינֹו רְאוּי לְטֹמֵא בְּנִגַע הַבְּהֵרֶת, אִינֹו מְעַכֵּב אֶת הַפְּרִיחָה. כִּי־צַד. פְּרָחָה בְּכֹלוֹ, אֲבָל לֹא בְּרֹאשׁ וּבִזְקֹן, בְּשֶׁחִין, בְּמִכּוֹה וּבִקְדָח הַמּוֹרְדִין, חִזַּר הָרֹאשׁ וְהַזְקֹן וְנִקְרָחוּ, הַשֶּׁחִין וְהַמִּכּוֹה וְהַקְּדָח וְנִעְשׂוּ צָרְבֶת, טְהוֹרִים. פְּרָחָה בְּכֹלוֹ, אֲבָל לֹא בְּכַחְצֵי עֲדָשָׁה הַסָּמוּךְ לְרֹאשׁ וְלַזְקֹן, לְשֶׁחִין, לְמִכּוֹה, וְלַקְּדָח, חִזַּר הָרֹאשׁ וְהַזְקֹן וְנִקְרָחוּ, הַשֶּׁחִין וְהַמִּכּוֹה וְהַקְּדָח וְנִעְשׂוּ צָרְבֶת, אֵף עַל פִּי שֶׁנִּעְשָׂה מְקוֹם הַמַּחִיָּה בַּבְּהֵרֶת, טֹמֵא, עַד שֶׁתִּפְרַח בְּכֹלוֹ :

ר"ע מברטנורה כָּל הָרְאוּי לְטֹמֵא בְּנִגַע הַבְּהֵרֶת. כְּגוֹן עוֹר בְּשָׂר: מְעַכֵּב אֶת הַפְּרִיחָה. אִם נִשְׁתַּיֵּר מִמֶּנּוּ כֹל שֶׁהוּא שְׁלֵא פְּרָחָה בּוֹ, מְעַכֵּב אֶת טְהוֹרָתוֹ: וְכֹל שְׂאִינֹו רְאוּי לְטֹמֵא בְּנִגַע הַבְּהֵרֶת. כְּגוֹן רֹאשׁ וְזָקֵן וְכֹל הַנִּי דַחְשִׁיב בְּהַדְּיָהוּ: אִין מְעַכְבִּין אֶת הַפְּרִיחָה. דְּאֵף עַל פִּי שֶׁלֹא פְּרַח הִנְגַע עֲלֵיהֶם,

כִּיּוֹן דְּפָרַח בְּשָׂאָר הַגּוֹף, טְהוֹר. וְרֵאשֵׁי אֲבָרִים לֹא קָא חֲשִׁיב, דְּהִנְהוּ מְעַכְבִּין אֶת הַפְּרִיחָה, דְּרֵאוּיִין לְטַמָּא בְּנִגְעַת הַבְּהֵרַת נִינְהוּ, שְׁהָרִי הַנִּגְעַת פּוֹשָׁה בְּהוֹן: וְנַעֲשׂוּ צְרָבַת טְהוֹרִים. אַף עַל גַּב דְּעַכְשָׁיו שְׁנִקְרְחוּ הָרֵאשׁ וְהִזְקוּ רֵאוּיִים לְטַמָּא בְּנִגְעַת הַבְּהֵרַת, וְכֵן שְׁחִין וּמְכוּה וְקִדְחַת הַמּוֹרְדִים שְׁנַעֲשׂוּ צְרָבַת, הָרִי הוּן כְּעוֹר בְּשָׂר, כִּיּוֹן דְּבִשְׁעַת הַפְּרִיחָה לֹא הָיוּ רֵאוּיִין, לֹא מְעַכְבִּים וְטְהוֹר: אַף עַל פִּי שְׁנַעֲשָׂה מְקוֹם הַמַּחֲיָה בְּהֵרַת טַמָּא. דְּפְרִיחָה קַמִּיתָא לָאוּ פְרִיחָה הִיא, כִּיּוֹן דְּאִשְׁתִּיר מְעוֹר הַבְּשָׂר חֲצִי עֲדָשָׁה סְמוּךְ לְרֵאשׁ, וּפְרִיחָה דְּהִשְׁתָּא שְׁנַתְּכַסִּית הַמַּחֲיָה שְׁל חֲצִי עֲדָשָׁה נְמִי לֹא חֲשִׁיבָא פְרִיחָה, כִּיּוֹן דְּכָבֵר נִקְרְחוּ וְנַעֲשׂוּ צְרָבַת וְהָרִי הוּן כְּעוֹר בְּשָׂר, וְלֹא מַהֲנִי עַד דְּפָרַח נְמִי עֲלִיהוּ: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם זאת ההלכה כולה כבר השרשנו אותה בפרק הששי מזאת המסכתא ואמרו אע"פ שנעשה מקום המחיה בהרת ירצה בו זה החלק אשר היה נשאר מן הגוף והוא כחצי עדשה סמוך לראש או למחיה אשר נשארת מהגוף קודם שישובו אלו המקומות הראויין לבהרת הנה הוא טמא עד שתכלול הצרעת לראש או לזקן או יקרחו וכן השחין והמכוה כאשר נעשו צרבת הנה כבר היו ראויין לנגעי הבהרת ולזה מעכבין: (רמב"ם)

פּרָק ח - מִשְׁנָה ו

שְׁתֵּי בְּהָרוֹת, אַחַת טַמָּאָה וְאַחַת טְהוֹרָה, פְּרָחָה מִזּוּ לְזוּ וְאַחַר כֵּן פְּרָחָה בְּכָלוֹ, טְהוֹר. בְּשִׁפְתוֹ הָעֲלִיוֹנָה, בְּשִׁפְתוֹ הַתַּחְתּוֹנָה, בְּשִׁפְתֵי אֲצַבְעוֹתָיו, בְּשֵׁנֵי רִיסֵי עֵינָיו, אַף עַל פִּי שְׁמַדְבָּקִים זֶה לָזֶה וְהֵם נִרְאִים כְּאַחַד, טְהוֹר. פְּרָחָה בְּכָלוֹ, אֲבָל לֹא בַּבְּהֵק, טַמָּא. חֲזְרוּ בּוֹ רֵאשֵׁי אֲבָרִים כְּמִין בְּהֵק, טְהוֹר. חֲזְרוּ בּוֹ רֵאשֵׁי אֲבָרִים פְּחוֹת מִכְּעֲדָשָׁה, רַבִּי מֵאִיר מְטַמָּא {י}.

וְחֻכְמִים אֹמְרִים, בְּהֵק פְּחוֹת מְכַעֲדָשָׁה, סִימֹן טַמְאָה בַּתְּחִלָּה, וְאִין סִימֹן טַמְאָה בַּסּוּף :

ר"ע מברטנורה אחת טמאה. מחלטת: ואחת טהורה. לאחר הפטור. שעמד בעיניו בסוף שבוע שני: ופרחה מזו לזו. בין מטהורה לטמאה בין מטמאה לטהורה: ואחר כך פרחה בכלו טהור. משום דטהורה נעשית טמאה **[יג]** כשפרח ממנה לטמאה, דהרי פשתה, וכי פרח אחר כך בכלו, הוי פורח מן (הטמאה לטהור) [הטמא, וטהור]: בשפתו העליונה. חצי גריס בהרת. ובשפתו התחתונה חצי גריס, וכשסוגר פיו נראית פגריס במקום אחד **[יד]**. וכן בשתי אצבעות ובשני ריסי עיניו, כשמדבקן נראית פגריס שלם: אבל לא בבהק. מראה לבנונית למטה מארבעה מראות, ומעב את הפריחה: חזרו בו ראשי אברים. שנתגלו מן הנגע ונעשה בהק: טהור. והוא הדין בשאר הגוף. דאף על גב דבהק מעב את הפריחה בתחלה, אינו מעב בסוף **[טו]**. ואגב סיפא דבעי למתני ראשי אברים, תנא הכא ראשי אברים. ובסיפא נקט ראשי אברים, להודיעך פחו דרבי מאיר דאפלו בראשי אברים שנתגלו פחות מכעדר ונעשו בהק מטמא רבי מאיר, וכל שכן בשאר הגוף. והך רישא דחזרו בו ראשי אברים כמין בהק טהור, כרבנן אתיא ולא כרבי מאיר. ורבנן דמטהרי, לאו דוקא פחות מכעדר, דאפלו טובא **[טז]** נמי טהור, דבהק בסוף אינו מעב. והלכה כחכמים: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[יג]** הר"ש. ובתורת כהנים יליף ליה מכפל ואם פרח תפרח. ומהר"ם הקשה על הר"ש, דבכהו תלי מלתא, וכל זמן דלא נזדקק ליה פהו, פורח מן הטהור קרינן ליה. ועוד, למאי תני פרחה מזו לזו כו', לתני סתמא פרחה בכלו טהור. על כן נראה לפרש דדוקא בהכי טהור. אבל אי פרחה מן הטהורה לצד חוץ ואחר כך פרח מזו לזו הוי ליה פורח מטהור, וטמא. אבל השתא דפרח מזו לזו, אפלו מטהורה לטמאה פיון שנתחברו אמרינן שהטהורה טפלה לגבי טמאה, דכל היכא דאיכא למימר הכי ואיכא למימר הכי בנגעים אמרינן לקלא. ועין תוספות יום טוב: **[יד]** הר"ש. וכלומר, מאחר דעל ידי דבוקם נראה כגריס, הוי טמא. וכשפרח ממנה, הוי פורח מן הטמא, וטהור. כסף משנה. ולשון אף על פי שמדבקים כו', פלומר, אף על פי שדוקא כשמדבקים כו'. ועין תוספות יום טוב: **[טו]** כל זה יליף ליה בתורת כהנים: **[טז]** ומשום בתחלה דדוקא פחות הוא דנקטי פחות מכעדר. וכי היכי דלא נטעי למימר דוקא כעדר דומיא דמחיה. אבל נראה לי דאין צריך לדחוקי בהכי, דהכי פרושו, ואין סימן טמאה בסוף כלל, דהא לא קאמר ואין פחות מכעדר כו'. ויש לפרש נמי דאירי נמי בלא בהק, וקאי אפחות מכעדר, שאין בשר חי סימן טמאה בסוף בפחות מכעדר. ובתרי גוני מירי. וניחא דקימי ארבי מאיר דאירי נמי בתרתי. מהר"ם: **[יז]** ראשי אברים פחות כו'. נראה לי מדלא קאמר בהדיא בהק, שמע מנה דהוא הדין בנעשו בשר חי לגמרי מטמא רבי מאיר. וכן הוא בהדיא בתורת כהנים. מהר"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם בהרת טמאה היא אשר תהיה לה שער לבן או מחיה או פסיון ואודיעך בכאן כי כאשר היו באדם ב' בהרות אחת טמאה ואחת טהורה ופרחה הצרעת בכולו מן הטהורה הנה הוא טהור ולא נשימהו כמו פרח מן הטהור שהוא טמא כמו שקדם :

אע"פ שמדובקים זה בזה והן נראין כאחת טהור. הענין בזה המאמר כי כאשר פרחה הצרעת בכל גופו וכללה ב' אברים מתדבקים הנה התדבקותם לא יועיל אלא משירבה הלובן יכלול אותן יחד כמו שיכללהו האבר האחד ואם היו שתי אצבעות דרך משל כאשר יתפרקו יראה במה שביניהם בשר חי וכאשר חוברות ויראה כא' יראה הלובן כולל להן הנה הוא טהור וזהו ענין אמרו אע"פ שמדובקים זה לזה ר"ל אע"פ שלא יראה כולו לבן אלא אצל חבורם קצת לקצת הנה הוא טהור ואמר יתעלה כאשר יתלבן כולה (ויקרא יג) והנה כסתה הצרעת ולזה יצטרך שיהיה למראה הלובן אשר יכלול כל גופו צרעת לא בהק וכאשר כלל גופו אחת מד' מראות או כולן הנה הוא הטהור כמו שהתבאר בראש המסכתא שהן מצטרפין לפטור את ההופך כולו לבן אולם אם כללו הלבן וקצת זה הלובן צרעת וקצתו בוהק הנה הוא טמא עד שישוב זה הבהק לא' מד' מראות ואם כללה הצרעת יהיה טהור כמו שאמרנו עוד נתגלה ממנו ראשי אברים אם להם לא תשוב בשר חי אבל יתנגד הלובן ממנו עד שישוב בהק הנה הוא טהור כמו שהיה לאומרו (שם) וביום הראות בו בשר חי יטמא לא מקום לבן ואמר יתעלה (שם) או כי ישוב הבשר החי ונהפך ללבן ולא אמר ונהפך לצרעת כמו שאמר תחלה וכסתה הצרעת הנה יתבאר מכל זה שאצל פריחת. הצרעת לא יטהר ונאמר בו כולו הפך לבן עד שיחזור מקום הבוהק צרעת ואצל הראות בשר חי אחר זה לא יטמא בו עד שיחזור ממנו הלובן לגמרי והבוהק לא ישאר הבשר בזה הבשר החי. חזרו בו ראשי אברים פחות מכעדשה ר"ל כי אשר היה בשר כעדשה ופחות מכעדשה מזה העדשה בהק ר"מ אומר שזה הבשר החי אינו כולו בהק אבל אשר בו מן הבהק פחות מכעדשה וכל פחות מכעדשה לא יתחבר אליו הנה הוא טמא זה המאמר אמר אותו ר"מ לדברי רבי יוסי אשר יאמר כי כאשר יראה בשר חי בראשי אברים לא יטמא עד שיהיה כעדשה ואמר לו ר' מאיר לפי זה הדעת ואפילו היה קצת העדשה ההיא בוהק אמנם אצל ר"מ הנה יאמר שבשר חי כאשר יראה כאשר נהפך כולו לבן הנה הוא טמא בכל שהוא כמו שהתבאר בספרא וחכ"א שאצל פריחת הצרעת בגופו כאשר כללתו כולו זולת פחות מכעדש' בשר חי וישלם שלמות השיעור כעדשה בהק הנה הוא נשאר בטומאתו ונאמר שכעדש' בכללו בשר חי יחשב לאמרו והנה כסתה הצרעת וזה בהק כמו שקדם אמנם כאשר כללה הצרעת וטהר ונתגלה ממנו בשר חי כעדשה וממנו קצתו בהק ר"ל קצת זאת העדשה הנה אינו סימן טומאה ולא נחשוב אותה כולה בשר חי עד שיתגלה בשר חי מן בהק כעדשה כמו שהשרשנו ואין הלכה כר"מ : (רמב"ם)

פרק ח - משנה ז

הבא כּלוּ לָבֹן, יִסְגִּיר. נוֹלַד לוֹ שְׁעַר לָבֹן, יַחְלִיט.
הַשְּׁחִירוּ שְׁתִּיהֶם אוֹ אַחַת מֵהֶן, הַקְצִירוּ
שְׁתִּיהֶן אוֹ אַחַת מֵהֶן, נִסְמַדְּ הַשְּׁחִין לְשְׁתִּיהֶן
אוֹ לְאַחַת מֵהֶן, הַקִּיף הַשְּׁחִין אֶת שְׁתִּיהֶן אוֹ
אֶת אַחַת מֵהֶן, אוֹ חִלְקוֹן הַשְּׁחִין וּמְחִית הַשְּׁחִין
הַמְכֹּה וּמְחִית הַמְכֹּה וְהַבְּהֵק. נוֹלַד לוֹ מְחִיה
אוֹ שְׁעַר לָבֹן, טָמֵא. לֹא נוֹלַד לוֹ לֹא מְחִיה וְלֹא
שְׁעַר לָבֹן, טָהוֹר. וְכֵלֶן שְׁחִזְרוּ בָּהֶן רְאִשֵׁי
אֲבָרִים, הָרִי אֵלֹו כְּמוֹת שְׁהִיוּ. פְּרָחָה בְּמִקְצָתוֹ,
טָמֵא. פְּרָחָה בְּכֹלוֹ, הָרִי הוּא טָהוֹר:

ר"ע מברטנורה **הבא כּלוּ לָבֹן**. מתחלה בא כּלוּ מְכֹּה בַּנְּגַע: **יִסְגִּיר**. כְּדִין
בְּהֶרֶת פְּגָרִים. שְׁמֵא יוֹלַד לוֹ שְׁעַר לָבֹן אוֹ מְחִיה. דָּאִין פְּרִיחָה מְטַהֶרֶת
בְּתַחֲלָה: **נוֹלַד לוֹ שְׁעַר לָבֹן**. בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן אוֹ בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי,
יַחְלִיט. וְאִם לֹא בָּאוּ סִימְנֵי **יח** טָמֵאָה, יִפְטֹר: **הַשְּׁחִירוּ שְׁתִּיהֶן**. כָּל הַנִּי
דְּחָשִׁיב, סִימְנֵי טְהָרָה נִינְהוּ, וּמְפָרְשִׁים הֵם לְעִיל בְּסוּף פְּרָק קָמָא: **נוֹלַד**
לוֹ מְחִיה אוֹ שְׁעַר לָבֹן. אִם לְאַחַר שְׁבָאוּ סִימְנֵי טְהָרָה הִלְלוּ נוֹלַד לוֹ מְחִיה
אוֹ שְׁעַר לָבֹן, טָמֵא. וְאִם לֹאוּ, טָהוֹר: **וְכֵלֶן שְׁחִזְרוּ בָּהֶם רְאִשֵׁי אֲבָרִים**.
הַבָּא כּלוּ לָבֹן בְּתַחֲלָה, בֵּין שְׁהִזְקַק לְהַסְגִּיר בֵּין לְהַחְלִיט בֵּין לְפֹטֵר, אִם
חִזְרוּ וְנִתְגַּלוּ רְאִשֵׁי אֲבָרִים שְׁלֶהֶן, הָרִי הוּן כְּמוֹ שְׁהִיוּ וְטָהוֹרִים, דְּלֹא
חָשִׁיבֵי מְחִיה. כִּיצַד, הַבָּא כּלוּ לָבֹן בְּתַחֲלָה וְהַסְגֵר שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת וְלֹא נוֹלְדוּ
בוֹ סִימְנֵי טָמֵאָה, וּפְטֹרוֹ, וְאַחַר כֵּן נִתְגַּלוּ בוֹ רְאִשֵׁי אֲבָרִים, הִינּוּ חִזְרוּ בוֹ
רְאִשֵׁי אֲבָרִים מִתּוֹדַת הַפְּטוֹר, וְטָהוֹר. וְאִם הִחְלִיטוּ בְּשְׁעַר לָבֹן וְהַשְּׁחִירוּ
הַשְּׁעָרוֹת וְאַחַר כֵּן נִתְגַּלוּ רְאִשֵׁי אֲבָרִים, הִינּוּ חִזְרוּ בוֹ רְאִשֵׁי אֲבָרִים
מִתּוֹדַת הַחֲלִט, וְטָהוֹר. וְאִם בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן אוֹ בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי נִתְגַּלוּ
רְאִשֵׁי אֲבָרִים, הִינּוּ חִזְרוּ בוֹ רְאִשֵׁי אֲבָרִים מִתּוֹדַת הַסְגֵר, וְטָהוֹר. כֵּן
נִרְאִית פְּרוּשׁ מְשֻׁנָּה זֶה מִתּוֹדַת תּוֹרַת כְּהִנִּים **יט**. אֲבָל רַמְבַּ"ם לֹא פִרְשָׁה
כֵּן: **פְּרָחָה בְּמִקְצָתוֹ**. בְּמִקְצַת רְאִשֵׁי אֲבָרִים שְׁנִתְגַּלוּ: **טָמֵא**. שְׁהָרִי פְּשָׁה
הַנְּגַע: **פְּרָחָה בְּכֹלוֹ**. אַחַר שְׁפָרְחָה בְּמִקְצָתוֹ: **טָהוֹר**. דְּהוּי לִיה פּוֹרַח מִן

הטמא. אבל אם מתחלה לאחר שנתגלו ראשי אברים פרוחה בכלו בבת אחת, טמא משום פשויון. והא דתנא רישא פרוחה במקצתו טמא, הוא הדין פרוחה בכלו נמי טמא, ולא נקט פרוחה במקצתו אלא משום דבעי למתני בתרה פרוחה בכלו טהור, דהינו לאחר שפרחה במקצתו: (רי"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יח} דשער לבן דמתניתין לאו דוקא, והוא הדין מחנה, כדאיתא בתורת כהנים: {יט} דיליף מקרא דחזרת ראשי אברים אחר החלט והסגר דטמאים דוקא בבהרת קטנה, אבל בבהרת גדולה חזרתו מתוך החלט והסגר ופטור, טהור. וכן פרש הר"ש. ומה שכתב ואם כו' בסוף שבוע שני בלא נולדו לו סימני טמאה הינו מתוך הפטור ואי נולדו והלכו הינו החלט. ובחנם נקטיה. ואלא קשה, דאי אפשר לפרש נמי משנתנו בשבוע ראשון, דהא לכמות שהיו תנו, וראוי להסגירו ולא לטהרו לגמרי. ועין תוספות יום טוב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר ביארנו כי כאשר יבא בתחלה לפני הכהן והוא כולו לבן הנה יקרא הבא בכולו לבן ושהוא טמא וכן אמר בכאן יסגיר וכבר ידעת שהמוסגר טמא ואם התחדש לו שער לבן יחליט ואם התחדש לזה השער לבן אשר החליטו בו מה שאמרו בו שהוא רושם טומאה ואלו הדברים אשר מנו אפשר איזה מהן שיזדמן עוד חידש לו סימן טומאה אחר אם מחיה או שער לבן הנה הוא טמא ואם לא יתחדש לו שער לבן אחר ולא מחיה אבל הציל מן השער הראשון אשר החליטו בו מאי מאלו ההצלות ולא יתחדש סימן טומאה הנה הוא טהור ואמרו וכולן שחזרו בהן ראשי אברים הרי אלו כמו שהיו הוא לפי מה שאספר לך וזה שאשר ישפוט עליו בטומאה עוד תכללהו הצרעת הנה הוא טהור לפי מה שהתבאר וכן מה שיכללהו הצרעת קודם שיגיע לכהן והסגירו וטהר אחר ההסגר כגון שלא התחדש לו סימן טומאה או שבא כולו לבן אחר החלטו והוסר הדבר אשר החליטו בו וחזר טהור כמו שהתבאר בזאת ההלכה הנה כל אחד מאלו השלשה אישים אשר זכרנו כולן טהורים הראשון מפני כלל הצרעת אשר התחדש בהן הכללות אחר הטומאה והשני כלל אותו קודם הגעתו לפני הכהן עוד נסגר ונפטר והשלישי כללתו קודם בואו לפני כהן עוד הוסגר והוחלט ונפטר אחר החלט בסור סימן הטומאה הנה כל אחד מהן כאשר נתגלה ממנו ראשי אברים לפי מה שספרנו שנתגלה ממנו בשר חי כעדשה שהוא יחזור כמו שהיה קודם. אם היה לבן ונתגלה בשר חי חזר טמא כמו שהיה קודם שיכללהו הצרעת ואם כללהו הצרעת אחר זה וכסה אלו המקומות אשר נתגלו חזר טהור וכבר ביארנו בזה מפרק שענין אמרו פרוחה מקצתו טמא בכולו טהור שהוא אפילו תוסיף בתחלה עד שיכללהו הנה הוא טהור ולא נאמר עד שיכללהו ברגע אחד ואז יהיה טהור אמנם כפל אלו הדינים בכאן ואע"פ שכבר זכר זה הדין בעצמו בזה הפרק וכן זכר חזרת ראשי אברים ואמר נתכסו טהור נתגלו טמא אפי' מאה פעמים כדי שלא תחשוב שזה אמנם הוא סימן הופך כלו לבן אחר החלט אולם מי שיכללהו קודם שיבא אל הכהן הנה א"צ ללמדך שהן כולן שוין באלו הדינים כמו שאבאר: (רמב"ם)

פרק ח - משנה ח

אם בכלו פָּרַחַה כְּאַחַת, מִתּוֹךְ הַטְּהָרָה, טָמֵא. וּמִתּוֹךְ הַטְּמֵאָה, טָהוֹר. הַטְּהוֹר מִתּוֹךְ הַסְּגֵר, פְּטוֹר מִן הַפְּרִיעָה וּמִן הַפְּרִימָה וּמִן הַתְּגִלַּחַת וּמִן הַצְּפָרִים. מִתּוֹךְ הַחֲלִיט, חֵיב בְּכֻלּוֹ. זֶה וְזֶה מִטְּמֵאִים בְּבִיָּאָה :

ר"ע מברטנורה מִתּוֹךְ הַטְּהָרָה טָמֵא. כְּגוֹן הַבָּא כֻּלּוֹ לְבֵן בְּתַחֲלָה, וְלֹאֲחֵר הַסְּגֵר אוֹ הַחֲלִיט נִטְהַר, דְּאִם חִזְרוּ בּוֹ רְאֵשֵׁי אֲבָרִים וְנִתְגַּלוּ, טָהוֹר, כְּדִפְרִישָׁנָא לְעִיל. וְאִם מִתּוֹךְ טְהָרָה זֶה חִזְרוּ וְנִתְכַּסּוּ בְּבֵת אַחַת, טָמֵא מִשּׁוּם פְּשִׁיּוֹן, וְהִינוּ דְקָאֵמַר אִם פָּרַחַה כֻּלּוֹ כְּאַחַת מִתּוֹךְ טְהָרָה, טָמֵא, כְּדִפְרִישָׁנָא בְּמִתְנִיתִין דְלְעִיל דְאִם פָּרַחַה כֻּלּוֹ בְּבֵת אַחַת נְמִי טָמֵא כְּמוֹ פָּרַחַה בְּמִקְצָתוֹ : פְּטוֹר מִן הַפְּרִיעָה וּמִן הַפְּרִימָה. כֹּל זְמַן שֶׁהוּא מְסַגֵּר. וְאִלּוּ טָהוֹר מִתּוֹךְ הַחֲלִיט, חֵיב בְּפְרִיעָה וּפְרִימָה, כֹּל זְמַן שֶׁהוּא מְחַלֵּט. פְּרִיעָה וּפְרִימָה, בְּגִדָיו יִהְיוּ פְּרָמִים וְרֹאשׁוֹ יִהְיֶה פְּרוּעַ : מִטְּמֵאִין בְּבִיָּאָה. אִם בָּאוּ אֶל הָאֵהָל נְטֵמָא כֹּל אֲשֶׁר בָּאֵהָל : (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם זה כולו מבואר וכבר הקדמתי לך שרשו וכבר ביארנו דין המוסגר והמוחלט בתגלחת ובצפרים בפרק ראשון מכלים. ושהענין מטמאין בביאה כאשר יכנס באהל נטמא כל מה שבו על התנאים אשר נתבארו ב"יג מזאת המסכתא : (רמב"ם)

פרק ח - משנה ט

הָבֵא כָּלֹ לָבֹן וּבֹ מַחִיָּה כְּעֵדְשָׁה, פְּרָחָה בְּכֹלֹ
וְאַחַר כֶּךָ חֲזָרוּ בֹ רְאֵשֵׁי אֲבָרִים, רַבִּי יִשְׁמַעֵאל
אוֹמֵר, כְּחֲזִירַת רְאֵשֵׁי אֲבָרִים בְּבִהָרַת גְּדוּלָּה.
רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר, כְּחֲזִירַת רְאֵשֵׁי
אֲבָרִים בְּבִהָרַת קֶטְנָה :

ר"ע מברטנורה פְּרָחָה בְּכֹלֹ וְאַחַר כֶּךָ נִתְגַּלּוּ בֹ רְאֵשֵׁי אֲבָרִים. הֵכָא מִיָּרִי
שֶׁלֹא הִסְפִּיק לְהַחֲלִיטֹ עַד שֶׁפְּרָחָה בְּכֹלֹ וְנִתְגַּלּוּ רְאֵשֵׁי אֲבָרִים, דְּרַבִּי
יִשְׁמַעֵאל מְדַמֵּי לִיה לָבֵא כָּלֹ לָבֹן בְּתַחֲלָה חוּץ מִרְאֵשֵׁי אֲבָרִים, דְּטַעוּן
הַסֵּגֶר. וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה סָבַר, דְּכִיּוֹן דְּאֵלֹו לֹא פְּרָחָה הָיָה מַחֲלִיטֹ,
דִּינֹו כְּבִהָרַת קֶטְנָה וְיָבָה מַחִיָּה, דְּאֵי פְּרָחָה בְּכֹלֹ וְאַחַר כֶּךָ נִתְגַּלּוּ רְאֵשֵׁי
אֲבָרִים, טַמָּא. וְעוֹד יֵשׁ לְפָרֵשׁ, דְּאֶפְלוּ הַחֲלִיטֹ בְּמַחִיָּה וּפְרָחָה בְּכֹלֹ
וְטַהֲרוּ, קֶסֶבֶר רַבִּי יִשְׁמַעֵאל דְּאֵין מְטַמָּא בְּחֲזִרַת רְאֵשֵׁי אֲבָרִים, דְּכִי
מְטַמָּא בְּחֲזִרַת רְאֵשֵׁי אֲבָרִים שְׁאַחַר פְּרִיחָה, הֵיכָא דְּטַהֲרַת בְּתוֹרַת פְּרִיחָה,
אֲבָל הֵכָא לֹא בְּתוֹרַת פְּרִיחָה טַהֵר, דְּהָא אֵלֹו נִתְמַעְטָה מַחִיָּה מְכַעֲדָשָׁה
[נְמִי] טַהוֹר : (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם בהרת גדולה היא כללות הצרעת לכל הגוף וא"ר ישמעאל כאשר
נתגלה כעדשה בראשי אברים הנה הוא טמא כדין חזרת ראשי אברים בהפך
כולו לבן והוא בעל בהרת גדולה ור' אלעזר בן עזריה אומר שהוא מעת בואו
אל הכהן היה כולו לבן ובו מחיה ודינו כדין בעל בהרת קטנה וכאשר נתגלה
ממנו כעדשה בראשי אברים לא תטמא משום מחיה בבהרת קטנה כמו
שכבר השרשנו פרק הששי והלכה כר' ישמעאל : (רמב"ם)

פרק ח - משנה י

יֵשׁ מִרְאָה נִגְעוּ לְכַהֵן וְנִשְׁכָּר **(כ)**, וְיֵשׁ מִרְאָה
וּמִפְּסִיד. כִּי־צַד. מִי שֶׁהָיָה מַחֲלָט, וְהִלְכוּ לָהֶן
סִימָנֵי טַמָּאָה, לֹא הִסְפִּיק לְהִרְאוֹתָהּ לְכַהֵן עַד

שְׁפָרְחָה בְּכֹלוֹ, טָהוֹר. שְׁאֵלוֹ הָרְאָה לִכְהֵן, הָיָה
טָמֵא. בְּהֵרֵת וְאִין בָּהּ כָּלוּם, לֹא הִסְפִּיק
לְהִרְאוֹתָהּ לִכְהֵן עַד שְׁפָרְחָה בְּכֹלוֹ, טָמֵא. שְׁאֵלוֹ
הָרְאָה לִכְהֵן, הָיָה טָהוֹר :

ר"ע מברטנורה מי שְׁהָיָה מְחַלֵּט. בְּשַׁעַר לֵבָן אוֹ בְּמַחֲזֵה אוֹ בְּפִשְׁיוֹן : לֹא
הִסְפִּיק לְהִרְאוֹת לִכְהֵן. שְׁסִימְנֵי טָמְאָה הִלְכוּ : שְׁאֵלוֹ הָרְאָה לִכְהֵן.
כְּשֶׁהִלְכוּ סִימְנֵי טָמְאָה הָיָה מְטַהֵר, וְאִם אַחַר כֵּן הָיָה פּוֹרֵחַ, הָיָה טָמֵא,
דִּהְיָה לִיּוֹה פּוֹרֵחַ מִן הַטָּהוֹר, אֲבָל הַשְּׁתָּא הָיָה לִיּוֹה פּוֹרֵחַ מִן הַטָּמֵא,
וְטָהוֹר : בְּהֵרֵת וְאִין בָּהּ כָּלוּם. אִין בּוֹ סִימְן מְסִימְנֵי טָמְאָה : עַד שְׁפָרְחָה
בְּכֹלוֹ טָמֵא. כְּלוּמַר, טְעוּן הַסְּגֵר כְּבֹא כְּלוֹ לֵבָן בְּתַחֲלָה. וְאִם מִתְּחִלָּה קָדָם
שְׁפָרְחָה הָרְאָה אֶל הַכְּהֵן הָיָה מְסִיגֵר, וּבְסוּף שְׁבוּעָה כְּשֶׁפָּרְחָה, הָיָה לִיּוֹה
פּוֹרֵחַ מִתּוֹךְ הַסְּגֵר וְטָהוֹר : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [כ] יֵשׁ כו'. הַלְשׁוֹן מְשַׁמֵּעַ שְׁזָרִיז וְנִשְׁכָּר הוּא בְּזָה שְׁהַקָּדִים
לְהִרְאוֹת, וְהִדָּר תְּנִי שְׁאֵלוֹ הָרְאָה כו'. וְכֵן בְּסִיפָא : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם בהלכה ראשונה אם ראה הכהן כאשר הלכו סימני טומאה היה
פוטר אותו וכאשר תפרח הצרעת בכל גופו אחר זה יהיה טמא לפי מה
שהשרשתי לך שהופך כולו לבן מתוך הפטור טמא ובהלכה השניית בעת
שהיה בו בהרת ואין בה כלום לא ראהו הכהן היה מסגירו לפי מה שקדם
בזה וכאשר תפרח בגופו אחר זה יהיה טהור לפי מה שהתבאר שהופך כולו
לבן מתוך הסגר טהור וכאשר עזב עצמו עד שפרחה בכולו יהיה טמא לפי
מה שקדם שהבא בכולו לבן יסגיר וידוע שכל מוסגר טמא : (רמב"ם)

פרק ט - משנה א

השחין והמכה מטמאין בשבוע אחד [א], בשני סימנים, בשער לבן ובפשיון. איזה הוא השחין [ב]. לקה בעץ או באבן או בגפת או במי טבריא, כל שאינו מחמת האש, זה הוא שחין. איזו היא מכה. נכה בגחלת או ברמץ, כל שהוא מחמת האש, זו היא מכה:

ר"ע מברטנורה השחין והמכה מטמאין בשבוע אחד. אם נולד במקומו בהרת, מסגירן שבוע אחד, ולסוף שבוע אם יש בו שער לבן או פשיון, מחליטו. ואם לאו, פוטר. אבל במחיה אין מטמאין, דמחית בשר חי בעינו, ואין זה בשר חי, כיון דמקומו שחין ומכה: בגפת. פסלת של זיתים, והוא חס מחמת עצמו. וכן חמי טבריא מחמת מקורן הן חמים ולא מחמת האור: כל שאינו מחמת האש זהו שחין. לאתויי אבר מעקרו: רמץ. אפר כירה, וחם מחמת האור: כל שהוא מחמת האש. לאתויי חמי האור: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [א] מטמאין כו'. והלשון קצת קשה, דבשאר נגעים בעי עוד הסגר, ובזו מטהרים בשבוע אחד. ויש לומר, דהכי נמי קאמר דטמא בשער ובפשיון דוקא, ובלאו הכי אף על גב דלא כהה טהור. תוספות: [ב] שחין כו'. לשון חמימות [דעל ידי ההפאה מתחמם הבשר]. חמותי ראיתי אור [ישעיה מד], מתרגם שחינית. רש"י: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם ידוע שבטברי' מים חמים ואמרו שמימיו חמים הוא מאשר עוברי על מקור גפרית ודומיהם ואין דינם דין חמי האור וכבר קדם בפרק הגי' באור כל הסימנים: (רמב"ם)

פרק ט - משנה ב

השחין והמכה אין מצטרפין זה עם זה {ג},
ואין פושין מזה לזה, ואין פושין לעור הבשר,
ולא עור הבשר פושה לתוכן. היו מורדין,
טהורין. עשו קרום כקלפת השום, זו היא
צרבת השחין האמורה בתורה {ד}. חזרו וחינו,
אף על פי שמקומן צלקת, נדונין כעור הבשר:

ר"ע מברטנורה אין מצטרפין. חצי גריס שחין וחצי גריס מכה, אין מצטרפין לכגריס: ואין פושין מזה לזה. דאם שחין ומכה זה אצל זה, ובאחד מהן בהרת כגריס, והסגירה, ובסוף שבוע פשתה לחברו או לעור הבשר, אין מחליטו. וכן אם הבהרת בעור הבשר ופשתה לשחין או למכה, לא חשוב פשיון: היו מורדין. שלא נתרפאו יפה ולא נקדם העור ועדין מוציאין לחה, אין מטמאין בנגעים, דכתיב [ויקרא יג] שחין ונרפא, ובמכה כתיב [שם] והיתה מחית המכה: אף על פי שנעשה מקומו צלקת. שנכר שהיה שם שחין או מכה ואין שיה לשאר עור בשר, אף על פי כן נדון כעור הבשר, מאחר שנעשה קרום חזק: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ג} אין כו'. מדחלקן הכתוב בשתי פרשיות אף שמשפטן שוה. גמרא: {ד} בתורה. שזה שנאמר צרבת השחין וטהרו הפה, ענינו שאינו נגע טמא כיון שלא פשה, אבל היא צרבת כשהיה ואלו פשה או בא בשער היה טמא. הרמב"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר קדם ביאור ההלכה הזאת וזכר שרשה בסוף הפרק הששי ולא נשאר לנו תוספת ביאור בסיפור השחין והמכה וזה שהגשם כאשר יתנגע ונבקע העור ונתפשט באי זו סבה שיהיה אם בסבת האש או בסבה אחרת הנה זה המקום הנפשט לא יטמא בנגעים כל מה שהוא הבשר מגולה והוא אשר יקרא מורד וכאשר בושל הנגע ונתכסה הבשר והעור ולא נשאר בו רושם לבד כמו שישאר בשאר הנגעים והמורסות הנראות שהוא אז דינו כדין העור הבריא אשר לא נוגע ויטמא בנגעי עור ובשר וכאשר בישל והתחיל להתקשות ונתלקח בעליונו קרום דק אז יקרא שחין או מכה או קדח כפי סבתו ואז יטמא בנגעי שחין ומכה הנזכרים בתורה והרושם אשר ישאר בגוף אחר שלימות רפואתו והתכסותו ותדמה שטוחה בעור יקרא צלקת ולשון ספרא (ויקרא יג) ובשר כי יהיה בו בעורו שחין יכול למורד ת"ל ונרפא אי נרפא יכול עד שיהיה צלקת ת"ל שחין הא כיצד נרפא ולא נרפא וכן הוא אומר צרבת השחין עד שתקרום כקליפת השום ודין הקדח והשחין דבר א' לפי שהן שני מינין מן השחין אם הית' סבתו מליחה שורפת יקרא

קדח מכוה ואם היתה בסבת הכאה באבן או בעץ יקרא שחין ובספרא אין לי אלא שחין שעלה מאליו מניין לקה בעץ ובאבן ת"ל שחין שחין ריבה: (רמב"ם)

פרק ט - משנה ג

שָׁאֲלוּ אֶת רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, מִי שֶׁעֲלָתָהּ לְתוֹךְ יָדוֹ בְּהֶרֶת כֶּסֶלַע וּמְקוֹמָהּ צָרְבֵת שְׁחִין. אָמַר לָהֶם, יִסְגִּיר. אָמְרוּ לוֹ, לָמָּה, לְגַדֵּל שֶׁעַר לָבָן אֵינָהּ רְאוּיָה, וּלְפִשְׁיוֹן אֵינָהּ פּוֹשָׁה, וּלְמַחֲיָה אֵינָהּ מְטַמָּא. אָמַר לָהֶן, שְׁמָא תְכַנֵּס וְתַפְשָׁה. אָמְרוּ לוֹ, וְהֵלֵא מְקוֹמָהּ כְּגָרִיס. אָמַר לָהֶן, לֹא שָׁמַעְתִּי (ו). אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בִּתְרִיא, אֲלֹמֵד בּוֹ. אָמַר לוֹ, אִם לְקִיָּם דְּבַרֵּי חֲכָמִים, הֵינִי. אָמַר לוֹ, שְׁמָא יוֹלֵד לוֹ שְׁחִין אַחֵר חוּצָה לוֹ וַיִּפְשָׁה לְתוֹכּוֹ. אָמַר לוֹ, חָכָם גָּדוֹל אֶתָּה שְׁקִימָתָ דְּבַרֵּי חֲכָמִים:

ר"ע מברטנורה אָמְרוּ לוֹ לָמָּה. יִסְגִּיר הָא אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹלֵד לוֹ סִימָן טַמָּאָה: לְגַדֵּל שֶׁעַר אֵינִי רְאוּיָה. דְּכַף הֵיזְד אֵינּוּ מְגַדֵּל שֶׁעַר לְעוֹלָם: לְפִשְׁיוֹן אֵינָהּ פּוֹשָׁה. דְּשְׁחִין וּמְכֹנָה אֵינִי פּוֹשֵׁין לְעוֹר הַבָּשָׂר: לְמַחֲיָה אֵינָהּ מְטַמָּא. דְּהָא תַנּוּן בְּשָׁנֵי סִימָנִים בְּשֶׁעַר לָבָן וּבְפִשְׁיוֹן, וְלֹא בְּמַחֲיָה: שְׁמָא תְכַנֵּס. כְּגָרִיס, וּכְשִׁירָאָנָה הַכֶּהֶן בְּסוּף שְׁבוּעָה יִפְטֹר אוֹתוֹ, וְלֹא אַחֵר הַפְּטוֹר תַּחֲזוֹר וְתַפְשָׁה בְּתוֹךְ הַשְׁחִין שֶׁמְקוֹמוֹ כֶּסֶלַע, וַיִּחְלִיט: אָמְרוּ לוֹ הֵרִי מְקוֹמָהּ כְּגָרִיס. כְּלוּמַר, וְאִם הִיא מְקוֹם הַצָּרְבֵת כְּגָרִיס בְּלִבָּד וְהִבְהֶרֶת בְּתוֹכָהּ, לָמָּה יִסְגִּיר (ה), וְהֵלֵא אֵינִי שֶׁיֵּד לּוֹמֵר כָּאֵן שְׁמָא תְכַנֵּס וְתַפְשָׁה: אָמַר לָהֶן לֹא שָׁמַעְתִּי. כְּלוּמַר גַּם זֶה יִסְגִּיר, אֲבָל לֹא שָׁמַעְתִּי בּוֹ טַעַם: אֲלֹמֵד בּוֹ. תַּרְשֵׁנִי שֶׁאֲלֹמֵד בְּדִין זֶה דְּבַר: אִם לְקִיָּם דְּבַרֵּי חֲכָמִים הֵן. אִם תִּמְצָא

טעם לקיים דברי חכמים שאמרו שטעונו הסגר, אומר, אבל ללמד שאינו טעונו הסגר לא תאמר, שאיני מניח מה שקבלתי מרבתי ושומע ממך: **שמא יולד לו שחין אחר חוץ לו ויפשה לתוכו**. ששחין פושה לשחין. וכן הלכה: (רי"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ה} הרמב"ם. וקשה, הא עדין לא אומר להם בזה שיסגיר. וכן קשה, דעל לא שמעתי מפרש הר"ב גם זה יסגיר, והוא לשון הר"ש, והרי כבר ידעו שיסגיר. ולדעת הר"ש יש לפרש שהשאלה היתה אם יסגיר אם לאו, ואמר להם לא שמעתי ויסגיר. והר"ב ערבב שני הפרושים: **ו** לא שמעתי. ולא אומר לא ידעתי, דרבי אליעזר לא אומר דבר שלא שמע מרבתי. מהר"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר קדם שהשחין והמכוה לא יתטמאו במחיה ואמנם סימן הטומאה בהן שער לבן או פסיון וכבר קדם ששחין ומכוה אין פושין לעור הבשר ולא עור הבשר פושה לתוכן ואמנם יהיה הפסיון בשחין עצמו. וידוע שכף האדם לא יצמח בו שער והניחו לרבי אליעזר זאת ההנחה והוא שיהיה בכף שחין על התאר המותנה בו ובהרת בכלל זה השחין כבר כללהו ואשר יסגיר והקשו לו מה יהיה זה סוף ההסגר ששער לבן לא יצמח בזאת הבהרת ולא מחיה תטמא בה ואין לה מקום שתפשה לפי שבתוך השחין ועור הבשר יוסיף ואין השחין פושה לעור הבשר ואמר להם תועלת ההסגר שמא תכנס ביום ז' עד שתשוב כגריס ויפטור אותנו הכהן ואחר זה תפשה בשארית השחין אשר כנסה ממנו ויהיה הפסיון ויהיה מוחלט לפי שהפסיון מטמא אחר הפטור כמו שקדם בגי' ואמרו לו אפשר כאשר היתה הבהרת כסלע כמו שהנחנו שהיא אפשר שתכנס ותעמוד על כגריס ואם היה מקומו כגריס מה תועלת ההסגר רוצה לומר אם היה בתוך הכף שחין ובהרת כגריס בתוך השחין:

ואמר לא שמעתי. ר"ל לא (נשמע) [שמעתי] תועלת ההסגר בזאת ההנחה השנית וא"ל רבי יהודה בן בתירה שאנחנו (נאמר) * [נחקור] בזאת השאלה מעט ואמר לו רבי אליעזר אם תמצא פנים יחייב בו הסגר ותראה תועלת ההסגר * (הנה הוא טהור) ואם תקיים הטענה שלא יהיה צריך הסגר לא אקבל ממך דבר שאני קבלתי שהוא צריך הסגר ולא אדע איזה דבר אפשר להתחדש בזה ההסגר ממה שיחייב טומאה ממה שהוא תכלית ההסגר ולמדנו מר' יהודה בתועלת ההסגר כמו שתראה ואמר שמא יולד לו שחין שהשחין פושה לשחין כמו שהשרשנו וזה מאמר אמתי: (רמב"ם)

פרק י - משנה א

הַנִּתְקִים מִטַּמְאִין בְּשְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, וּבְשְׁנֵי סִימָנִים, בְּשֹׁעַר צָהָב דִּק וּבְכַפְשִׁיּוֹן **[ב]**. בְּשֹׁעַר צָהָב דִּק, לְקוֹי קָצָר **[ג]**, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אָמַר, אֶפְלוּ אַרְזֵי. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי, מַה הַלְשׁוֹן אוֹמְרִים, דִּק מִקַּל זֶה, דִּק קָנָה זֶה, דִּק לְקוֹי קָצָר, אוֹ דִּק לְקוֹי אַרְזֵי. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, עַד שְׁאַנּוּ לְמִדִּים מִן הַקָּנָה, נִלְמַד מִן הַשֹּׁעַר. דִּק שְׁעָרוֹ שֶׁל פְּלוֹנִי, דִּק לְקוֹי קָצָר, לֹא דִּק לְקוֹי אַרְזֵי:

ר"ע מברטנורה הַנִּתְקִים. נִגְעִים שֶׁבְּרֹאשׁ אוֹ בְּזָקוֹ, קְרוּיִין נִתְקִים, עַל שֵׁם שֶׁהַשֹּׁעַר נִתְקַ וְנוֹפֵל וְנוֹשֵׁר מִחֲמַת הַנֶּגַע **[א]**. וְהַנִּתְקִים אֵין מִטַּמְאִין בְּאַרְבָּעָה מְרֵאוֹת כְּנֶגַע שֶׁבְּמִקּוֹם בֶּשֶׁר, אֶלָּא מִטַּמְאִים בְּכָל מְרֵאוֹת: **בְּשֹׁעַר צָהָב.** דּוֹמָה לְתַבְנִית זָהָב: **דִּק לְקוֹי קָצָר.** מַה שְׁאַמְרָה תּוֹרָה וּבוֹ שֹׁעַר צָהָב דִּק, מְשַׁמְעוֹתוֹ לְקוֹי קָצָר: **אֶפְלוּ אַרְזֵי.** שְׂאִין מְשַׁמְעוֹת דִּק אֶלָּא רְקִיק: **מַה הַלְשׁוֹן אוֹמְרִים.** מִלְשׁוֹן בְּנֵי אָדָם אֵתָהּ לְמַד. כְּשֶׁאוֹמְרִים קָנָה זֶה דִּק, מַה מְשַׁמְעוֹ, בֵּין לְקוֹי קָצָר בֵּין לְקוֹי אַרְזֵי. וְאֵית סְפָרִים דְּגָרְסִי, וְלֹא לְקוֹי אַרְזֵי, בְּתַמְיָהּ, כְּלוֹמַר שֶׁמָּא לְקוֹי קָצָר וְלֹא לְקוֹי אַרְזֵי: **נִלְמַד**

מן השער. דרך בני אדם כשאומרים על השער שהוא דק, על הלקוי קצר
אומרים, ולא על הלקוי הארוך. והלכה כרבי עקיבא: (ר"ע מברטנורא).

עיקר תוי"ט {א} זה לשון הרמב"ם, נגעי הראש והזקן הוא שיפל השער שבהן
מעקרו וישאר המקום פנוי. וזהו הנקרא נתק כו', בין שמראהו עמק בין
איננו עמק, ולא יאמר עמק בנתקים אלא לומר לך מה עמק בידי שמים כו'.
וכתב הראב"ד, שכן נראה בתורת כהנים שאין צריך שנוי העור כלל, אבל
בתוספתא נראה שצריך שנוי. וכן הוא דעת הרמב"ן. וכן משמע דעת הר"ב
שכתב מחמת הנגע. ועין תוספות יום טוב: **{ב}** ובשני כו'. בתורת כהנים,
מנין לשער צהב בלא פשיון ולפשיון בלא שער, תלמוד לומר לא יבקר וגו'.
ועין תוספות יום טוב: **{ג}** קצר. משאר כל השער. הרמב"ם. והר"ש כתב,
אי נמי, קצר משעור שער לבן: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר ידעת שהנתקים הם נגעי ראש או זקן וידוע שהראש והזקן אין
מצטרפין זה עם זה ואין פושין מזה לזה וידעת שאלו הנגעים אשר יהיו
באלו שני המינים הוא שיעדר השער הטבעי ויצמח בו שער צהוב דק או
הפסיון והוא המשך הנתק ונפילת השער וזה אמרו בזה שער צהוב וצהוב
הוא מראה הזהובה והוא מראה מעורב מאדמימות וירקות אמרו למה הוא
דומה לתבנית הזהב וזה ענין לקוי לפי שלקה אמרו למי שהוכה באיזה פנים
מן ההכאה ויקראהו הפסד מראה השער לקוי ונשאר אמרו יתעלה דק אמר
ר"ע עניינו קצר ואמר שאמרו צהוב דק הוא לקוי קצר ור' יוחנן בן נורי
אומר שענין דק ריקק אם קצר אם ארוך והביא ראיה ממאמר שאומר קנה
דק ומקל דק ואע"פ שהוא ארוך וזהו ענין אמרו דק לקוי קצר או דק לקוי
ארוך ר"ל שהוא טמא ודק יקרא בין שתהיה לקוי ארוך או לקוי קצר כאשר
יהיה ריקק ור' עקיבא יקח ראיה מאמרם דק שער של פלוני ר"ל קצר לא
עבה ולזה לא יטמא אצלו לא דק ולא ארוך ואינו סימן טומאה וזה אמרו
לא דק לקוי ארוך והלכה כר' עקיבא: (רמב"ם)

פרק י - משנה ב

שער צהב דק מטמא מכנס, ומפזר, ומבצר,
ושלא מבצר, הפוד, ושללא הפוד, דברי רבי
יהודה. רבי שמעון אומר, אינו מטמא אלא

הַפּוּךְ. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדִין הוּא, מָה אִם שְׁעַר
לָבָן, שְׂאִין שְׁעַר אַחַר מִצִּיל מִיָּדוֹ, אֵינוֹ מְטַמֵּא
אֶלָּא הַפּוּךְ. שְׁעַר צָהָב דֶּק שְׁשַׁעַר אַחַר מִצִּיל
מִיָּדוֹ (ה), אֵינוֹ דִּין שֶׁלֹּא יְטַמֵּא אֶלָּא הַפּוּךְ. רַבִּי
יְהוּדָה אוֹמֵר, כָּל מְקוֹם שֶׁצָּרִיךְ לוֹמַר הַפּוּךְ,
אָמַר הַפּוּךְ. אֲבָל הִנֵּתֶק שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ (ויקרא יג) וְלֹא
הָיָה בּוֹ שְׁעַר צָהָב, מְטַמֵּא הַפּוּךְ וְשֶׁלֹּא הַפּוּךְ :

ר"ע מברטנורה [ד] מְכַנֵּס. שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת [ד] בְּמְקוֹם אֶחָד : מִפְּזָר. אַחַת בְּמִזְרָח
הַנֶּגַע וְאַחַת בְּמַעְרָבוֹ : מִבְּצָר. שֶׁהַשְּׁעַר בְּאַמְצַע הַנֶּתֶק, כְּמִבְצָר שֶׁהוּא
בְּאַמְצַע הָעִיר : הַפּוּךְ. שֶׁנֶּהֱפִיךְ הַשְּׁעַר לְצָהָב מִחֲמַת הַנֶּתֶק, כְּגוֹן שֶׁהַנֶּתֶק
קָדַם לְשְׁעַר [צ'הב] : שְׂאִינוֹ הַפּוּךְ. שֶׁקָּדַם שְׁעַר צָהָב לְנֶתֶק : שְׂאִין שְׁעַר אַחַר
מִצִּיל מִיָּדוֹ. שְׂאִים יֵשׁ בְּנֶגַע שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת לְבָנוֹת, אֶפְלוּ מְלֵא שְׁעָרוֹת שְׁחָרוֹת
אֵינָן מִצִּילוֹת (על השתי) שְׁעָרוֹת לְבָנוֹת שֶׁלֹּא יְטַמֵּאוּ. אֲבָל שְׁעַר צָהָב, אִם
יֵשׁ עִמּוֹ [שתי] שְׁעָרוֹת שְׁחָרוֹת אֵינוֹ מְטַמֵּא. וְהִלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה : (ר"ע
מברטנורה).

עיקר תוי"ט [ד] בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים, וְשְׁעַר, מְעוּט שְׁעַר שְׁנַיִם : [ה] מִצִּיל כּוֹי.
דְּכָתִיב וְשְׁעַר שְׁחֹר אֵין בּוֹ. הָא יֵשׁ בּוֹ, טְהוֹר. הֶרְמְב"ם : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם מבוצר. שהיה זה השער באמצע הנתק והנתק מיותר עליו מכל צד
ושלא מבוצר שיהיה זה השער בצד הנתק :

הפוך ושלא הפוך. בין שיתחדש השער הצהוב בנתק וזהו הפוך או תקדם
חדוש השער הצהוב לחדוש הנתק וזהו שלא הפוך לפי מה שהתבאר במחיה
בפרק הדי' ור' שמעון אומר שאינו סימן טומאה אלא אם היתה הנתק הוא
אשר הפכו וחזרו צהוב דק כמו שער לבן בבהרת לפי מה שקדם ביאורו וזה
אשר דן רבי שמעון מבואר כאשר הבנת שני שרשים אחת מהם שבבהרת
כאשר היה בתוכה שער צהוב ושער לבן הנה היא טמאה מאשר בא ב'
שערות לבנות בתנאי והשרש השני שהנתק כאשר היה בו שער צהוב דק
לבדו הוא טמא אולם אם יצמח שער (צהוב) בזה הנתק עם השער צהוב הנה
הוא טהור וזה למאמר השם ושער שחור אין בו וזו ראיה שאם היה בו שער
שחור עם השער צהוב הוא טהור ורבי יהודה אומר שכל מי שנתנה בו
שיחדש השער אחר הנגע לאומרו יתברך (ויקרא יג) בו הפך כמו שנאמר בצרעת
עור בשר והיא הפכה שער לבן והנתק אשר נאמר בו ולא היה בו שער צהוב
ולא אמר ולא הפך שער *לבן והכונה כי כאשר היה שם שער צהוב הנה הוא
טמא בין שקדם שער צהוב לנתק או שקדם נתק לשער צהוב והלכה כר'
(רמב"ם) : (יהודה)

פרק י - משנה ג

הצומח מציל מיד השער צהב ומיד הפשיון, מכנס, ומפזר, מבצר, ושללא מבצר. והמשאר **{ו}** מציל מיד שער צהב ומיד הפשיון, מכנס, ומפזר, ומבצר. ואינו מציל מן הצד **{ז}**, עד שיהא רחוק מן הקמה מקום שתי שערות. אחת צהבה ואחת שחרה, אחת צהבה ואחת לבנה **{ט}**, אינן מצילות:

ר"ע מברטנורה **הצומח מציל**. שער שחר שצמח בנתק: **מיד שער צהב ומיד פשיון**. שאם החלט בשער צהב או בפשיון, וצמחו בו שתי שערות שחרות, טהור: **בין מכנס**. דשתיהן במקום אחד: **בין מפזר**. אחת למזרח הנגע ואחת למערבו: **והמשאר**. שקדמו שתי שערות שחרות הללו לנתק, כגון שכשנתק שער ראשו או זקנו כגריס נשאר בתוך הנתק שתי שערות שחרות: **ומבצר**. אם הן מבצרות באמצע הנתק, מצילות. אבל עומדות מן הצד, אין מצילות: **עד שיהא רחוק מן הקמה**. עד שיהו שתי שערות הללו רחוקות מן השערות המקיפות את הנתק כשעור שתי שערות. והשערות שסביב הנתק הן קרויין קמה. וכששערות הללו רחוקות מן הקמה מקום שתי שערות, נחשבות כמבצרות בתוך הנגע: **אחת צהבה ואחת שחרה**. בצהבה שקדמה לנתק דלא הויא סימן טמאה, אצטריך ליה למימר דאין מצטרפת עם השחרה להציל מיד שער צהב ומיד הפשיון. וסתם מתניתין כרבי אליעזר בן יעקב דאמר בסמוך לקמן דשער צהב שקדם לנתק לא מטמא ולא מציל **{ח}**: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{ו}** **והמשאר**. דקדם הסגר כתיב וּשְׁעַר שַׁחַר אֵין בּוֹ, ואין בו משאר משמע, ובסוף הסגר שני כתיב צֶמַח בּוֹ, דמשמע צמח מחדש. הר"ש: **{ז}** **הצד**. אין בו, עד שיהא מבצרת בו. תורת כהנים. וצריך עיון, דהא צמח בו אף על פי שאינו מבצר. וכתב מהר"ם, דמסתמא קרא בתרא לרבות אתי.

וּלְשׁוֹן הַרְמַב"ם, וְאִם הָיָה מִצַּד הַנֶּתֶק לֹא יֵצֵיל לְפִי שְׁתַּבְּנִית הַנֶּתֶק שִׁיקְרָח מִקּוֹם וַיִּשְׁאַר הַשְּׁעָר בּוֹ סָבִיב לְנֶתֶק כּוּי: {ה} הַר"שׁ. וְכָתַב עוֹד, דְּבִתּוֹרַת כְּהֻנִּים מִשְׁמַע דְּאָף לְרַבֵּי יְהוּדָה אֶצְטְרִיךְ. וַיֵּשׁ לְפָרֵשׁ כְּגוֹן לְהַצִּיל מִיַּד הַפְּשִׁיּוֹן, דְּסִלְקָא דְעֵתְךָ פִּינּוֹן דְּבִפְנֵי עֲצָמוֹ אֵינּוּ סִימָן טְמָאָה, אֶפְלוּ צוּמָח יֶצְטְרֵף עִם הַשְּׁחָר לְהַצִּיל, קָמְשִׁמַּע לּוֹ: {ט} לְבָנָה. קֶשֶׁה, אִם שְׁחָרָה אֵינָה מְצַלֶּת עִם הַצְּהָבָה, לָמָּה תִּצְלֵל הַלְּבָנָה עִם הַצְּהָבָה, וְלֹא הָוָה לִיָּה לְמַתְנֵי לְהָא. וְזֶה לְשׁוֹן הַרְמַב"ם, אָמַר וְשְׁעָר שְׁחָר, יֶצְטְרֵךְ שְׁיֵהִיו שְׁתִּיָּהוֹן שְׁחָרוֹת, אִוְלָם אִם אַחַת לְבָנָה אוֹ צְהָבָה וְהָאֶחָרַת שְׁחָרָה אֵינָן מְצִילִין. וְעַלָּה בְּדַעֲתֵי שְׁהַגְרָסָא הִיא אַחַת שְׁחָרָה וְאַחַת לְבָנָה. אֶלָּא שְׁבִתּוֹרַת כְּהֻנִּים גַּם כֵּן כְּגַרְסַתְנּוּ. וְצָרִיךְ עֵינּוֹן: (עִיקָר תּוּי"ט).

רמב"ם כבר הודעתיד שהנתק הוא הסרת השער מקצת הראש וקצת הזקן ואם היה בזה המקום שתי שערות מן שער צהוב דק הנה הוא טמא וכן אם נמשך הנתק בראש או בזקן הנה אם היה עם זה השער צהוב ב' שערות שחורות הנה הוא (טמא) ואם היה זה השער צהוב צמיחה בנתק הנה יקרא הצומח ואם היה נשאר בנתק עם הב' שערות השחורות ולא עלה עם השער הצהוב הנה יקרא המשואר וכולן מצילין וענין מצילים כי כאשר היה עם השער צהוב הנה זה הנתק טהור וההפרש שביניה' שהצומח כאשר יצמח יציל והמשואר כאשר נשאר תוך הנתק עד שיהיה מבוצר הנה הוא יציל ואם היה מצד הנתק הנה הוא לא יציל לפי שזהו כמו תבנית הנתק שיקרח מקום וישאר השער בו סביב ואם היה זה (הצהוב) [שחור] אשר בצד הנתק רחוק מכלל שער הראש או הזקן הנה הוא ג"כ יציל וזהו אמרו עד שיהיה רחוק מן הקמה שתי שערות עוד ביאר שאמרו בשער שחור צמח בו יצטרך שיהיו משתי שערות ולמעלה ושתיהן שחורות אולם אם האחת לבנה או צהובה ואחרת שחורה אינן מצילין: (רמב"ם)

פּרָק י - מִשְׁנָה ד

שְׁעָר צָהָב שְׁקָדָם אֶת הַנֶּתֶק, טְהוֹר. רַבֵּי יְהוּדָה מְטַמָּא. רַבֵּי אֶלְיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אוֹמֵר, לֹא מְטַמָּא וְלֹא מְצִיל. רַבֵּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, כָּל שְׂאִינוֹ

סימן טמאה בנתק, הרי הוא סימן טהרה בנתק:

ר"ע מברטנורה רבי יהודה מטמא. כדתנן לעיל דרבי יהודה מטמא הפיך ולא הפיך **{א}**: רבי אליעזר בן יעקב אומר לא מטמא ולא מציל. רבי אליעזר בן יעקב ורבי שמעון לפרושי מלתא דתנא קמא דאמר טהור קאתו, רבי אליעזר בן יעקב סבר, טהור דאמר תנא קמא לומר שאינו מטמא, אבל אינו מציל. ורבי שמעון סבר, טהור ומציל קאמר. ולעיל פסקינו דהלכה כרבי יהודה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{א}** והדר תני הקא, אגב שאר תנאי. הר"ש: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר קדם לך דעת רבי מאיר שהוא יסבור בשער צהוב שקדם שהוא אינו סימן טומאה והוא יאמר בכאן שכל מה שאינו סימן טומאה הנה הוא יציל ויהיה דינו דין שער (צהוב) וכבר אמרנו שהלכה כרבי יהודה. (רמב"ם)

פרק י - משנה ה

כיצד מגלחין את הנתק. מגלח חוצה לו ומניח שתי שערות סמוך לו, כדי שיהא נכר אם פשה. החליטו בשער צהב, הלך שער צהב וחזר שער צהב, וכן בפשיון, בתחלה, בסוף שבוע ראשון, בסוף שבוע שני, לאחר הפטור, הרי הוא כמות שהיה **{יא}**. החליטו בפשיון, והלך הפשיון וחזר הפשיון **{יב}**. וכן בשער צהב, בסוף שבוע ראשון, בסוף שבוע שני, לאחר הפטור, הרי הוא כמו שהיה:

ר"ע מברטנורה **פִּיצַד מְגַלְחִין אֶת הַנֶּתֶק.** בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן (לְהַסְגֵּרוֹ) שְׁלֹא פֶשֶׁה וְלֹא נוֹלַד בּוֹ שֵׁעַר צָהָב (פְּתִיב וְהַתְּגַלַּח): הִיָּה מְגַלַּח חוּצָה לוֹ. מְגַלַּח סְבִיב לְנֶתֶק, וּמֵנִיחַ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת. דְּכִתִּיב (וַיִּקְרָא יג) וְאֵת הַנֶּתֶק לֹא יְגַלַּח, וְכִי מָה יֵשׁ בּוֹ, וְהֵלֵא כְּבָר נֶתֶק הַשֵּׁעַר וְנִפְּל, אֲלֵא סְמוּךְ לְנֶתֶק לֹא יְגַלַּח, שְׁמִשְׁיֵר סְבִיב לְנֶתֶק שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת מִכָּל צֶדֶד, נִמְצָא הַנֶּתֶק מִקֶּף שְׁעָרוֹת פְּעֻטָּה: הַחֲלִיטוּ בְּשֵׁעַר צָהָב. וְאַחַר שֶׁחֲלַט בּוֹ הַלֵּךְ שֵׁעַר צָהָב וְאַחֲרֵי כֵן חֲזָר: וְכֵן בְּפִשְׁיֹן. שְׁלֹא חֲזָר שֵׁעַר צָהָב אֲלֵא שְׁפִשָּׁה. בֵּין כָּךְ וּבֵין כָּךְ הָרִי הוּא מְחַלֵּט כְּמוֹ שֶׁהָיָה: בְּתַחֲלָה בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן. כְּלוּמַר, דִּין זֶה שְׁאִמְרָנוּ נוֹהֵג בֵּין שֶׁחֲלִיטוּ בְּשֵׁעַר צָהָב בְּתַחֲלָה כְּשֶׁהוּבָא אֶל הַכְּהֵן, בֵּין שֶׁחֲלִיטוּ בְּשֵׁעַר צָהָב בְּסוּף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן, אוֹ בְּסוּף שְׁבוּעַ שְׁנִי, אוֹ לְאַחַר הַפְּטוּר, כְּגוֹן שֶׁעֲמַד בְּעֵינָיו שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת וּפְטָרוֹ וּלְאַחַר הַפְּטוּר נוֹלַד שֵׁעַר צָהָב וְהַחֲלִיטוּ. וּבְכֻלָּהוּ הַלֵּךְ שֵׁעַר צָהָב וְחֲזָר, אוֹ שְׁלֹא חֲזָר אֲלֵא שְׁפִשָּׁה הַנֶּתֶק, הָרִי הוּא כְּמוֹ שֶׁהָיָה: הַחֲלִיטוּ בְּפִשְׁיֹן. כְּמוֹ שֶׁמְפָרֵשׁ בְּהַחֲלִיטוּ בְּשֵׁעַר צָהָב כָּךְ יֵשׁ לְפָרֵשׁ הַחֲלִיטוּ בְּפִשְׁיֹן. וְהֵכָא בְּפִשְׁיֹן לֹא גָרְסִינָּה בְּתַחֲלָה, שְׁאִין הַפִּשְׁיֹן מְטַמָּא אֲלֵא אַחַר הַסְּגָר: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[יא]** הָרִי הוּא כו'. בְּתוֹרַת כְּהֵנִים דְּרִישׁ לְהוּ מִדְּכִתִּיב וְאִם פֶּשֶׁה יִפְּשָׂה. הָרִי"שׁ: **[יב]** הַלֵּךְ כו'. שֶׁחֲזָרוּ שְׁעָרוֹת וְצִמְחוּ בְּמָקוֹם שְׁפִשָּׁה וְנֶתֶקוּ. הָרִי"שׁ: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם פסוקי התורה בנתק כי כאשר לא יהיה בו לא שער שחור ולא שער צהוב שהוא יעמוד ז' ימים ואם נשאר על ענינו ולא יתחדש לו לא שער שחור ולא צהוב ולא שער פשה הנה דינו שיגלח סביב ויעמוד ז' ימים שנית והוא אמרו (ויקרא יג) והתגלח ואת הנתק לא יגלח ולימד אותנו איך יהיה הגילוח סביב הנתק בסוף שבוע ראשון וממה שראוי שאזכור אותו בכאן שהנתק מטמא במראה עמוק ושלא במראה עמוק ואמנם זכר השם בנתקים מראה עמוק למה שהתבאר בקבלה והוא אמרם יכול אם נתקו אדם יהא טמא ת"ל מראה עמוק מה מראה עמוק בידי שמים אף אני אין לי אלא בידי שמים אולם נגעי עור הבשר לבד הנה לא יקרא נגע ולא יטמא בפסיון אלא אם (לא) היה מראהו עמוק כמו שהיה בא בהפסוק ואמרו מראהו עמוק ולא ממשו עמוק כמראה חמה עמוקה מן הצל לפי שזה יראה לראות עין הצל ממעל השטח המאיר. ואשוב אל שלמות ביאור ההלכה אמר וחזר שער צהוב וכן בפסיון ר"ל אם הלך שער צהוב שהוחלט בו ונולד לו פסיון שהוא נשאר בטומאתו בין הסגירו בזה השער הצהוב בתחלה או בסוף שבוע א' או בסוף שבוע שני או אחר הפטור לפי מה שביארנוהו בנגעי עור בשר בפ"ה [מזאת המסכת] וכאשר הבנת מה שאמרנוהו תהיה אצלך זאת ההלכה פשוטה לא תצטרך ביאור: (רמב"ם)

פרק י - משנה ו

שְׁנֵי נִתְקִים, זֶה בְּצַד זֶה, וְשִׂטָּה שֶׁל שֵׁעַר {יג} מִפְּסָקֵת בֵּינֵיהֶם, נִפְרָץ מִמָּקוֹם אֶחָד, טָמֵא. מְשֻׁנֵי מְקוֹמוֹת, טָהוֹר. כִּמָּה תִּהְיֶה הַפְּרָצָה, מְקוֹם שְׁתֵּי שֵׁעָרוֹת. נִפְרָץ מִמָּקוֹם אֶחָד כִּגְרִיס, טָמֵא:

ר"ע מברטנורה שְׁנֵי נִתְקִים זֶה בְּצַד זֶה. שֵׁשׁ בְּכָל אֶחָד כִּגְרִיס הַקְּלָקִי, דְּבִנְתְּקִים נִמְי בְּעֵינֵי כִּגְרִיס, דְּכִתִּיב נִגַע הַנֶּתֶק, הַקִּישׁ נִגַע לְנֶתֶק, מָה הִנְגַע בְּכִגְרִיס, אִף נֶתֶק בְּכִגְרִיס. וְאִם שְׁנֵי הַנֶּתְקִים מִנְּחִים זֶה אֶצֶל זֶה וַיֵּשׁ שִׂטָּת שֵׁעַר מִפְּסָקֵת בֵּין שְׁנֵי הַנֶּתְקִים וְחוֹלְקֵת אוֹתָם לְשְׁנַיִם כְּמַחְצָה הַמִּפְּסָקֵת: **נִפְרָץ**. שֵׁעַר שֶׁל אוֹתָהּ הַשִּׂטָּה: **בְּמָקוֹם אֶחָד**. בְּסוֹף שְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן שֶׁל הַסֵּגֵר אוֹ בְּסוֹף שְׁבוּעַ שְׁנֵי אוֹ לְאַחַר הַפְּטוֹר: **טָמֵא**. שֶׁהָרִי פָּשָׂה הַנֶּתֶק: **בְּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת**. שְׁאוֹתָהּ שִׂטָּה נִפְרָצָה לְמִטָּה וּלְמַעְלָה וְנִשְׁאַרוּ מֵאוֹתָהּ שִׂטָּה שְׁתֵּי שֵׁעָרוֹת בְּאֻמְצָע: **טָהוֹר**. דְּמִבְּצָרוֹת נִינהוּ וּמְצִילוֹת: **כִּמָּה תִּהְיֶה הַפְּרָצָה**. אִם בְּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת נִפְרָץ, הוּא שֵׁעוֹר הַפְּרָצָה מְקוֹם שְׁתֵּי שֵׁעָרוֹת, דְּבִהְכִי חֲשִׁיבֵי הַשֵּׁעָרוֹת שֶׁבְּאֻמְצָע מִבְּצָרוֹת: **וְאִם בְּמָקוֹם אֶחָד נִפְרָץ טָמֵא**. אֶפְלוּ נִפְרָץ כִּגְרִיס, טָמֵא, שְׁאִין שֵׁעַר שְׁחֹר מִבְּצָר {יד} וְכִנּוּס בְּתוֹךְ הַנְּגַע, כִּינּוּן דִּלֵּא נִפְרָץ בְּשְׁנֵי מְקוֹמוֹת: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יג} שֵׁעַר. שְׁחֹר. הַרְמַב"ם: {יד} דְּהִינּוּ שֵׁעַר מְשֻׁאָר. דְּבִעֵינּוּ מִבְּצָר. הַר"ש. וּמְשׁוּם דְּבִשְׁנֵי נִתְקִים זֶה לְפָנִים מִזֶּה תִּנִּי פְּחוֹת מִכִּגְרִיס טָמֵא, כִּגְרִיס טָהוֹר, נִקְטָה כִּגְרִיס טָמֵא לְרִבּוּתָא. מִהַר"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר קדם לך ששער שחור הנשאר בתוך הנתק יציל ובתנאי שהוא מבוצר וזה לאמרו ושער שחור אין בו ובאה הקבלה עד שיהא בתוכו ולזה השרש כאשר יהיו ב' נתקים זה בצד זה ושטה של שער שחור ביניהן וחבר הנתק בנתק משני צדדי וישימם יחד נתק אי ושער שחור בתוכו ולזה אמר משני מקומו' טהור וזאת היא הצורה ודע ששיעור הנתק כגריס למאמר השם נגע הנתק הקיש נתק לנגע מה נגע כגריס אף נתק כגריס ולזה לאשר היתה אחת מאלו הבי' הלכות אשר הונחו בין שתי הנתקים כגריס הנה הוא טמא לפי שהבאת שער שחור מצד זה הנתק אשר הוא כגריס ר"ל מקום הפרצה לפי שכבר היה מקום הפרצה נתק לרבויו והיותו שיעור נתק וכן אמרו בסיפרא בסבת זה אמרו מפני שלא כנס שער שחור לתוכו: (רמב"ם)

פרק י - משנה ז

שְׁנֵי נִתְקִין, זֶה לְפָנִים מְזָה, וְשִׁיטָה שֶׁל שֵׁעַר מִפְסָקֶת בֵּינֵיהֶן, נִפְרָץ מִמָּקוֹם אֶחָד, טָמֵא. מְשֻׁנֵי מְקוֹמוֹת, טָהוֹר. כִּמָּה תִּהְיֶה הַפְּרָצָה, מִמָּקוֹם שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת. נִפְרָץ מִמָּקוֹם אֶחָד כְּגָרִיס, טָהוֹר:

ר"ע מברטנורה זֶה לְפָנִים מְזָה. כְּגוֹן נִתְקַּ כְּגָרִיס הַקֶּלְקִי מְרַבֵּעַ, וְשִׁיטָה שֶׁל שֵׁעַר מִקִּיפּוֹ סָבִיב, וְחוּץ לְאוֹתָהּ שִׁיטָה מִקִּיף נִתְקַּ כְּגָרִיס כָּל סְבִיבוֹתֶיהָ, דְּהֵינּוּ רְצוּעָה שֶׁל נִתְקַּ בְּרֹחַב כְּעֵדְשָׁה מִקְפֶּת אֶת הַשִּׁיטָה שֶׁל שֵׁעַר, שֶׁזֶהוּ שְׁעוֹר הַנִּתְקַּ הַמִּקִּיף הַשְּׁעָרוֹת הַמְבַצְרוֹת: **נִפְרָץ מִמָּקוֹם אֶחָד טָמֵא. הַפְּנִימִי.** שֶׁהָרִי שֵׁעַר שָׁחַר בְּצִדוֹ וְאֵינּוּ מְבַצֵּר לְתוֹכוֹ. אֲבָל הַחִיצוֹן טָהוֹר, דְּהֵא שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת שְׁחוֹרוֹת מְבַצְרוֹת לְתוֹכוֹ: **מְשֻׁנֵי מְקוֹמוֹת טָהוֹר.** הַפְּנִימִי, וְכָל שֶׁכֶּן הַחִיצוֹן. שֶׁנַּעֲשׂוּ שְׁנֵיהֶם נִתְקַּ אֶחָד וּבִתְרוֹכָן שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת שְׁחוֹרוֹת מְבַצְרוֹת: **כִּמָּה תִּהְיֶה הַפְּרָצָה.** מְשֻׁנֵי מְקוֹמוֹת וִיחָא טָהוֹר, מִמָּקוֹם שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת: **נִפְרָץ מִמָּקוֹם אֶחָד כְּגָרִיס טָהוֹר.** וְהָא דְאִמְרוּן נִפְרָץ בְּמִקוֹם אֶחָד טָמֵא, הֵינּוּ בְּפִחוֹת מְכָרִיס {טו}. אֲבָל מֵאַחַר דְּנִפְרָצָה כְּגָרִיס, אֲפִלּוּ מִמָּקוֹם אֶחָד נַעֲשׂוּ שְׁנֵי הַנִּתְקִים אֶחָד, וְשְׁעָרוֹת הַנִּשְׁאָרוֹת הָרִי הֵן מְבַצְרוֹת: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {טו} דְּנִחְשָׁב כְּדְבוּקוֹת לְקַמַּת הָרֵאשׁ מִצַּד אֶחָד, דְּכָל הַשְּׁעָרוֹת הָרִי הֵן כְּקַמַּת הָרֵאשׁ, וְאֵין כָּאֵין מְבַצֵּר. הָרִי"שׁ: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם נתק לפנים מנתק. הוא שיהיה אחד בתוך שני וכאשר יהיה אחד הונח ממקום אחד יהיה נתק הפנימי טמא לפי ששער שחור מצדו וכאשר נפרצה השטה של שער משני מקומות חזר הכל נתק אחד ושער שחור בתוכו וזה צורת זה. וכן כאשר נפרצה השטה ממקום אחד והיתה זאת הצורה כגריס הנה הפנימי ג"כ ישוב טהור לפי שחרות הפנימי והחיצון נגע אי ושער שחור בתוכו ולא בא שער שחור מן הצד כמו מה שבא בנתק וזה מבואר מהבנת שתי הצורות אשר ציירנו: (רמב"ם)

פרק י - משנה ח

מִי שֶׁהָיָה בּוֹ נֶתֶק וּבּוֹ שֵׁעַר צָהָב, טָמֵא. נּוֹלַד לוֹ שֵׁעַר שָׁחַר, טָהוֹר. אֵף עַל פִּי שֶׁהִלְךְ לוֹ שֵׁעַר שָׁחַר, טָהוֹר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה אֹמֵר מְשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל נֶתֶק שֶׁטָהַר שְׁעָה אַחַת, אֵין לוֹ טָמְאָה לְעוֹלָם. רַבִּי שְׁמַעוֹן אֹמֵר, כָּל שֵׁעַר צָהָב שֶׁטָהַר שְׁעָה אַחַת, אֵין לוֹ טָמְאָה לְעוֹלָם:

ר"ע מברטנורה ובו שער צהב טמא. שער צהב מטמא בין בתחלה, בין בסוף שבוע ראשון, בין בסוף שבוע שני, בין לאחר הפטור: **נולד בו שער שחר טהור**. אי בצמח לאחר הנתק, אף על פי שאינו מבצרות. ואי במשא, דוקא במבצר, דרחוק מקמת הראש מקום שתי שערות כדאמרן: **אף על פי שהלך לו שער שחר טהור**. דכיון דנטהר הצהב, תו לא מטמא אף על פי שנשר השחר. אבל אם החליטו בפסיון, ובא השחר וטהר הפסיון ואחרי כן הלך השחר, חוזר הפסיון ומטמא. או שפשה וכנס וחזר ופשה, לא אמרינן כיון דנטהר הנתק לא מטמא: **כל נתק שטהר שעה אחת**. בין שהחליטו בפסיון וכנס, או שבא שער שחר וטהרו, בין החליטו בשער צהב ובא שער שחר וטהרו ואחרי כן הלך השחר, או מה שפנס חזר ונתק, שוב אין לנתק זה טמאה לעולם, אף על גב דקימו סימני טמאה שלו כגון שער צהב ופסיון. ולא מבעיא בהני דכבר טהרו בשער שחר, אלא אפלו פשה אחר שהלך השחר או נולד בו שער צהב אחר, כיון דטהר הנתק כבר שוב אין לו טמאה **[טז]**: **רבי שמעון אומר כל שער צהב שטהר שעה אחת**. כגון האי דהנה קאי בשעה שבא השחר, אין לו טמאה לעולם. אבל אם אחר שהלך השחר נולד בנתק שער צהב אחר או פשה אחרי כן, טמא **[יז]**, דכל נתק שטהר לא אמרינן. והלכה כמתנא קמא: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {טז} דְּכִיּוֹן דְּכַתְיִב נִרְפָּא הִנְתַּק, טְהוֹר הוּא מֵיַתֵּר. תִּנָּא קִמָּא סְבִירָא לִיה טְהוֹר הוּא אוֹתוּ הַסִּימָן שְׁטַמָּאוּ וְאַף עַל גַּב שְׁהִלְדָּה הַשְּׁעָר שְׁחַר, אָבֵל אִם אַחַר שְׁהִלְדָּה בָּא סִימָן אַחַר, אָף עַל פִּי שְׁהוּא מִמִּין אוֹתוּ שְׁנִרְפָּא, אִינוּ טְהוֹר. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יְהוּדָה סְבִירָא לִיה דְּזֵה נִכְלָל כְּבָר בְּאִמְרוּ נִרְפָּא הִנְתַּק, וְהוּא מֵיַתֵּר, הִדְר לְנִתְקָה שְׁהוּא טְהוֹר מִכָּל סִימָן שְׁיָבֵא לוֹ אַחַר כָּד. קִרְבָּן אֲהָרוֹן: **{יז}** הָרִ"שׁ. וְצָרִיף לֹמַר דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן סְבִירָא לִיה דְּגַם הַפְּשִׁיּוֹן שְׁנִרְפָּא בְּשַׁעַר שְׁחַר נִרְפָּא לְעוֹלָם אָף שְׁהוּסַר, דְּאִם לֹא כֹן, רַבִּי שְׁמַעוֹן הִינוּ תִּנָּא קִמָּא. דְּאִין לֹמַר דְּאִיכָּא בִּינֵיהוּ דְּלַרְבִּי שְׁמַעוֹן אִם אַחַר שְׁהִלְדָּה הַשְּׁחַר נוֹלַד שְׁעָר צָהֵב אַחַר טְמֵא, וְלִתְנָא קִמָּא טְהוֹר, דְּלִשׁוֹנָם מְשַׁמַּע דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן מִקַּל, מְדַאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן אִין לוֹ טְמֵאָה לְעוֹלָם. קִרְבָּן אֲהָרוֹן. וְעִין תּוֹסַפּוֹת יוֹם טוֹב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם על דעת ת"ק הנתק טהור ואפילו הלך ממנו השער השחור ונשאר השער צהוב והוא טהור אולם אם צמח בו שער צהוב אחר שהלך השער השחור שיהיה בו או אם פשה בעור הנה הוא טמא ור"ש בן יהודה יאמר שזה הנתק אם טהר לא יטמא לעולם ואפי' פשה בעור אחר שהוסר השער השחור ואפילו נולד בו שער צהוב אחר זה ור' שמעון יאמר שאם פשה בעור אחר סור השער שחור הנה הוא טמא אולם אם התחדש בו שער צהוב אחר זה הנה הוא טהור זה השער צהוב הנמצא בו אינו סימן טומאה מפני שער שחור אשר היה בו וכן כל שער צהוב יחודש לא ישאר שיהיה סימן טומאה בזה הנתק וראיות שלשתם מאמרו (ויקרא יג) נרפא הנתק טהור הוא והלכה כת"ק: (רמב"ם)

פרק י - משנה ט

מִי שְׁהָיָה בּוֹ נֶתֶק כְּגָרִיס, וְנִתְקָה כָּל רֵאשׁוֹ, טְהוֹר. הָרֵאשׁ וְהַזָּקוֹן אֵין מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה **{כא}**, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, וְדִין הוּא, מָה אִם עוֹר הַפָּנִים וְעוֹר הַבָּשָׂר, שְׁיֵשׁ דְּבָר אַחַר מִפְּסִיק בִּינֵיהֶם, מְעַכְּבִין זֶה אֶת זֶה, הָרֵאשׁ

וְהִזְקוּ שְׂאִין דָּבָר אַחַר מִפְסִיק בֵּינֵיהֶם, אִינוּ
דִּין שְׂעֵעֲבוּ זֶה אֶת זֶה. הָרֹאשׁ וְהִזְקוּ אִין
מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה, וְאִין פּוֹשִׁין מִזֶּה לָּזֶה {כב}.

אִיזָה הוּא זָקוּ, מִן הַפָּרֵק שֶׁל לְחֵי עַד פָּקָה שֶׁל
גְּרָגֶרֶת:

ר"ע מברטנורה ונתק כל ראשו. שֶׁפָּרַח הַנֶּתֶק בְּכָל הָרֹאשׁ. בֵּין שֶׁהַחֲלֵט
בְּשַׁעַר צָהָב בֵּין שֶׁהַחֲלֵט בְּפִשְׁיוֹן טְהוֹר. דְּבִכְלֵהוּ פְּרִיחָה מְטַהֶרֶת. וּמִנִּין
שֶׁהַפְּרִיחָה מְטַהֶרֶת בְּרֹאשׁ, דְּכַתִּיב (עֵיקָר יג) וְאִישׁ כִּי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ קָרַח
הוּא טְהוֹר הוּא {יח}. בְּזָקוּ מִנִּין, תִּלְמוּד לֹמֵר וְאִישׁ, לְרַבּוֹת אֶת הִזְקוּ
{יט}. וְהִבָּא כָּל נֶתֶק בִּתְחִלָּה {כ} אִינוּ טְהוֹר, כִּשֶׁם שֶׁהִבָּא כָּל לָבָן בִּתְחִלָּה
אִינוּ טְהוֹר בְּבִהָרָת: **אִין מְעַבְבִין זֶה אֶת זֶה.** אִם הָיָה בְּרֹאשׁ נֶתֶק כְּגָרִיס
וְאַחַר כֵּן נֶתֶק כָּל הָרֹאשׁ, אָף עַל פִּי שֶׁלֹּא נֶתֶק הִזְקוּ, טְהוֹר. וְכֵן כִּשְׁפָרַח
בְּזָקוּ וְלֹא פָּרַח בְּרֹאשׁ, טְהוֹר, דְּאִין מְעַבְבִין זֶה עַל זֶה: **וְדִין הוּא.** שֶׁיְהִי
מְעַבְבִין: **שֵׁישׁ דָּבָר אַחַר מִפְסִיק בֵּינֵיהֶן.** שֶׁשַׁעַר הָרֹאשׁ וְהִזְקוּ דְאִין
מְטַמְּאִין בְּבִהָרָת, מִפְסִיקִין בֵּין עוֹר הַפָּנִים לְשַׁאֵר הַגּוּף. וְעוֹר הַפָּנִים
וְשַׁאֵר הַגּוּף מְעַבְבִין זֶה עַל זֶה, דְּכָל שְׂרָאוּי לְטַמָּא בְּנִגְעַת הַבִּהָרָת מְעַבֵּב
פְּרִיחַת הַבִּהָרָת: **אִין מִצְטָרְפִין זֶה עִם זֶה.** בְּמָקוֹם שֶׁהָרֹאשׁ וְהִזְקוּ
מִתְחַבְּרִים זֶה עִם זֶה, אִם נוֹלֵד חֲצִי גְרִיס בְּזֶה וְחֲצִי גְרִיס בְּזֶה, אִין
מִצְטָרְפִין: **וְאִין פּוֹשִׁין מִזֶּה לָּזֶה.** דָּאִם יֵשׁ נֶתֶק כְּגָרִיס בְּרֹאשׁ סְמוּדָּה לְזָקוּ,
וְלִסּוּף שְׁבוּעַת רֹאשׁוֹן אוֹ לִסּוּף שְׁבוּעַת שְׁנֵי אוֹ לְאַחַר הַפְּטוּר פְּשָׁה בְּזָקוּ, לֹא
חֲשִׁיב פִּשְׁיוֹן: **מִן הַפָּרֵק שֶׁל לְחֵי.** הַעֲלִיּוֹן. מוֹתֵחַ חוּט מֵאֲזוֹן לְאֲזוֹן, כָּל שֶׁמֶן
הַחוּט וְלִמְעַלָּה זֶה הוּא הָרֹאשׁ, וְכָל שֶׁמֶן הַחוּט וְלִמַּטָּה זֶה הִזְקוּ: **פָּקָה שֶׁל
גְּרָגֶרֶת.** רֹאשׁ הַשְּׁפוּי כּוֹבַע, וְהַבְּשָׂר הַמְּקִיף בְּשְׁפוּי כּוֹבַע מְחוּץ, קְרוּי
פָּקָה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יח} וְעָקָר קָרָא לָאוּ לְהַכִּי אֶתְא, דָּאִם כֵּן לָמָּה לִי כָּל הָרֹאשׁ,
בְּמִלְפָּנָיו אוֹ מֵאַחֲרָיו דִּי, אֶלָּא מְטַהֵר הוּא מֵיִתֵּר לְמַדְנֵי בְּאִם אִינוּ עֲנִין שֵׁישׁ
לְדִין נֶתֶק גַּם כֵּן דִּין פָּרַח בְּכָל: {יט} אוֹ אִינוּ אֶלָּא לְהוֹצִיא הָאִשָּׁה וְהַקָּטָן,
תִּלְמוּד לֹמֵר הַצְּרוּעַ, בֵּין אִישׁ בֵּין אִשָּׁה כּוּ'. תוֹרַת כְּהֵנִים: {כ} דְּלֹא מְקָרִי
פְּרִיחָה. אֲבָל מִתּוֹדַת הַפְּטוּר טְהוֹר, דְּכִי יִמְרֹט רֹאשׁוֹ, מִכָּל מָקוֹם מְשֻׁמֵּעַ. כְּסָף
מְשֻׁנָּה. וְכֵן פְּרָשׁוֹ הַרְמַב"ם וְהַר"שׁ עַל פִּי הַתּוֹסֵפֶת. וְעַיִן תּוֹסֵפּוֹת יוֹם טוֹב:
{כא} **אִין כּוּ'.** דִּהְוָה מְצִי לְמַכְתָּב וְכִי יִמְרֹט, וְלִשְׁתַּק מְרֹאשׁוֹ, אֶלָּא לֹמֵר דְּאִין
הִזְקוּ מְעַבְבוּ. תוֹרַת כְּהֵנִים: {כב} **אִין כּוּ'.** שְׁנַאֲמַר צָרַעַת הָרֹאשׁ אוֹ הִזְקוּ,
מִלְּמַד שֶׁהֵן חֲשׂוּבִים שְׁנִים. הַרְמַב"ם: (עֵיקָר תוּי"ט).

רמב"ם כִּאֲשֶׁר נִיתַק כָּל הָרֹאשׁ הֵנָּה לֹא יִקְרָא אִזּוֹ נֶתֶק וְאִמְנַם הוּא קָרַח וְכֵן
כִּאֲשֶׁר שַׁעַר הַזָּקוּ הוֹסֵר בְּכָלּוֹ הֵנָּה לֹא יִהְיֶה נֶתֶק וְאִמְנַם יֵשׁוּב כַּדִּין רֹאשׁ
קָרַח וְיִטְמָא אִזּוֹ בְּנִגְעֵי קָרַח וְגִבְחַת כִּמוֹ שֶׁהַתְּבַאֵר בְּמָה שֶׁקִּדְמֵנוּ וְלִמְדֵנוּ זֶה

מאמרו (שם יג) ואיש כי ימרט ראשו לפי שזה דין שוה לאנשים ולנשים ואמנם אמר איש לידע אם האיש כאשר הוסר ממנו השער המיוחד בו בכללו והוא שער הזקן או שהוסר שער הראש מכל אדם הנה הכל טהור ואז יקרא קרח וזהו ענין אמרו ואיש להביא את הזקן עוד אמר הראש והזקן אין מעכבין זה את זה וכאשר ניתק זקנו ונשאר ראשו לפי מה שהם נבדלים לכל הדינים כמו שביארנו פעמים ומאמר רבי שמעון עור הפנים ועור הבשר שיש דבר אחד מפסיק ביניהם ר"ל שער הזקן מעכבים רומז אל הופך כולו לבן. ופרק של לחי הבדל לחי העליון ובתוספתא מותח את החוט מאוזן לאוזן כל שמן החוט ומעלה זהו ראש ומן החוט ולמטה זהו זקן :

ופיקה של גרגרת. ראש השיפוי כובע ומבשר המקיף בשיפוי כובע מחוץ יקרא פיקה : (רמב"ם)

פרק י - משנה י

הַקְרַחַת וְהַגְבַּחַת מִטְמְאוֹת בְּשָׁנֵי שְׁבוּעוֹת, בְּשָׁנֵי סִימָנִים, בְּמַחֲיָה וּבְפִסְיוֹן. אֵיזוֹ הִיא קְרַחַת {כה}, אֲכַל נֶשֶׁם, סָדַ נֶשֶׁם, מִכָּה שְׂאִינָה רְאוּיָה לְגִדֹּל שֵׁעָר {כו}. אֵיזוֹ הִיא קְרַחַת {כז}, מִן הַקְדָּקֵד הַשׁוֹפֵעַ לְאַחֲרָיו עַד פִּקָּה שֶׁל צִנּוֹר. אֵיזוֹ הִיא גְבַחַת, מִן הַקְדָּקֵד הַשׁוֹפֵעַ לְפָנָיו עַד כְּנָגֵד שֵׁעָר מְלֻמְעָן {כח}. הַקְרַחַת וְהַגְבַּחַת אֵינָן מְצַטְרְפוֹת זוֹ עִם זוֹ, וְאֵינָן פּוֹשׁוֹת מְזוֹ לְזוֹ {כט}. רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, אִם יֵשׁ שֵׁעָר בִּינֵיהֶן, אֵינָן מְצַטְרְפוֹת. וְאִם לָאוּ, הֲרִי אֵלוֹ מְצַטְרְפוֹת :

ר"ע מברטנורה **הקרחת והגבחת**. שְׁתִּיחַן בְּרֹאשׁ **{כג}**, אֶלָּא שְׁמִשְׁפּוּעַ קְדָקֵד וְלֶאֱחוּרֵי קְרוּי קְרַחַת, מִשְׁפּוּעַ קְדָקֵד כְּלָפִי פְּנֵי קְרוּי גְבַחַת, כְּדִתְנֵן בְּסִמּוּד. וְאִינִם כְּנִתְקִים, שְׁהִנְתֵּק חוּזֵר וּמְגִדֵל שְׁעַר, וְהִקְרַחַת וְהִגְבַּחַת אֵינֵן חוּזְרִין וּמְגִדְלִין שְׁעַר: **מִטְמְאוֹת בְּשָׁנֵי שְׁבוּעוֹת**. דְּכַתִּיב (ויקרא יג) כְּמֵרְאָה צָרַעַת עוֹר בְּשָׂר, מָה עוֹר בְּשָׂר בְּשָׁנֵי שְׁבוּעוֹת, אִף כָּאן בְּשָׁנֵי שְׁבוּעוֹת: **וּבְמַחֲיָה וּבְפִשְׁיוֹן**. דְּכַתִּיב (שם) צָרַעַת פְּרַחַת הִיא בְּקְרַחַתוֹ. צָרַעַת, מְלַמֵּד שְׁמִטְמָאָה בְּמַחֲיָה. פְּרַחַת, מְלַמֵּד שְׁמִטְמָאָה בְּפִשְׁיוֹן. הִיא, מְלַמֵּד שְׁאִינָה מִטְמָאָה בְּשְׁעַר לְבָן **{כד}**: **נְשָׁם**. סֵם שְׁהֶאוּכְלוּ אֵינֵנוּ מְגִדֵל שְׁעַר, וְהִסָּד בּוֹ אֵינֵנוּ מְגִדֵל שְׁעַר: **מִכָּה שְׁאִינָה רְאוּיָה לְגִדֵל שְׁעַר**. כְּגוֹן מִכָּה גְדוּלָה שְׁהַבְּשָׂר נֶעֱשֶׂה צְלָקַת: **פְּקָה שֶׁל צוּאָר**. הִיא חֲלִיאָה הֶרְאוּשׁוּנָה שֶׁל צוּאָר: **וְאִין פּוּשׁוֹת מְאוֹ לְזוֹ**. מִקְרַחַת לְגַבַּחַת וּמִגַּבַּחַת לְקְרַחַת: **אִם יֵשׁ שְׁעַר**. מִפְּסִיק בִּינֵיהֶן בֵּין קְרַחַת לְגַבַּחַת. וְאִין הֶלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{כג}** ומיהו בְּזָקֵן נְמִי אִם נְקַרַח כְּלוּ יֵשׁ לוֹ דִּין קְרַחַת. וְהַר"שׁ כָּתַב עוֹד הֶבְדֵּל, דְּקְרַחַת וְגַבַּחַת אֵינֵן מִטְמָאִין אֶלָּא בְּאַרְבַּעָה מְרֵאוֹת. וְיֵשׁ לוֹמַר שְׁכֵן הוּא גַם כֵּן דַּעַת הַר"ב. וְעֵינֵן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **{כד}** וְהָא דְלֹא קְאָמַר אֶפְכָא, מִשּׁוּם דְּמִסְתְּמָא לֹא מְגִדְלֵי שְׁעַר. וְעֵינֵן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **{כה}** **קְרַחַת**. וְהוּא הַדִּין לְגַבַּחַת. הַרְמַב"ם: **{כו}** **שְׁעַר כּוֹי**. לֹא דְנֹקָא. דְּהוּא הַדִּין וְכָל שְׁכֵן נְקַרַח מֵאֲלִיו. תּוֹרַת כְּהֻנִּים: **{כז}** **אִיזוּהִי קְרַחַת כּוֹי**. שְׁאֵל עַד אִיזוּהָ גְבוּל יִקְרָא כּוֹי. דְּהַמְקוֹם הַתּוֹרָה בְּאַרְהָ, וְאִם מִפְּאַת פְּנֵי גִבַחַת הוּא, וְקְרַחַת מָה שְׁכָלְפִי עֶרְפוֹ. קְרַבֵּן אֶהְרֹן: **{כח}** **מְלַמְעֵלֵן**. נְרָאָה לִי, לְאַפּוֹקֵי שְׁעַר גְּבוּת הַעֵינִים. וְעֵינֵן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: **{כט}** **וְאִינֵן פּוּשׁוֹת וּכּוֹי**. דְּכַתִּיב בְּקְרַחַתוֹ אוֹ בְּגַבַּחַתוֹ. אוֹ, לְחֶלֶק. הַר"שׁ: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמרו תחלה איזה קרחת הוא שאלה באיכות הסרת השער באיזו סיבה שיסור ויקרא קרחת אולם אם היה סבת זה בסבת ליחה רעה בגוף או תגבורת יובש הנה זה מבואר והוסיף כאן שני דברים אחד מהן שיהיה סבה בתחלה כמו מכה שאינה ראויה לגדל שער והשני שאכל דבר יפול השער משרשו ואף על פי שיהיה אפשר שיצמח אחר זה הנה הוא עתה בעת העדרו נדין בו דין הקרחת והגבחת:

ונשם שם צמח ואולם הוא מין ממיני הידועים אשר זה פעולתו והוא אמרם אי מה קרחת שאינה ראויה לגדל שער אף גבחת שאינה ראוי לגדל שער מניין אכל נשם או סך נשם ת"ל קרחת קרחת ריבה עוד לקח לגדור המקום אשר סר ממנו השער ויקרא קרחת או גבחת ולשון התורה שהסרת השער ממה שימשך לפנים יקרא גבחת וממה שימשך לעורף יקרא קרחת וקדקד העליון גבנוני הראש ופיקה של צואר החוליא הראשונה מחוליות הראש ואמר ית' (שם) בקרחתו או בגבחתו אמרו מלמד שאין הקרחת והגבחת מצטרפין כמו שאם היה נגע כגריס משותף ביניהן קצתו בגבחת וקצתו

בקרחת וכן אם היה הנגע באחת מהן עד סוף הגדר ופשה עד סופו אינו פסיון
כמו שביארנו פעמים ואין הלכה כרבי יהודה : (רמב"ם)

יא

פרק

פרק יא - משנה א

כָּל הַבְּגָדִים מִטְמְאִין בַּנִּגְעִים, חוּץ מִשָּׁל נְכָרִים.
הַלּוֹקֵחַ בְּגָדִים מִן הַנְּכָרִים, יֵרָאוּ בַתְּחִלָּה.
וְעוֹרוֹת הַיָּם אֵינָן מִטְמְאִין בַּנִּגְעִים. חֵבֶר לָהֶם
{ה} מִן הַגָּדֵל בְּאֶרֶץ, אֲפֹלוּ חוּט, אֲפֹלוּ מִשִּׁיחָה,
דָּבָר שֶׁהוּא מְקַבֵּל טִמְאָה, טָמֵא :

ר"ע מברטנורה **כל הבגדים**. לאַתוּיֵי בְּגָדִים שֶׁל עֲבָדִים וְנָשִׁים וְקִטְנִים,
וְאֲפֹלוּ שֶׁל גֵּר תּוֹשֵׁב {א}. וּבִלְבַד שֶׁהוּן מִצֹּמֶר וּפְשָׁתִים, כְּדָכְתִּיב (ויקרא יג)
בְּבֶגֶד צֹמֶר אוֹ בְּבֶגֶד פְּשָׁתִים, בְּגָדִים שֶׁל צֹמֶר וּפְשָׁתִים אֵין, בְּגָדִים שֶׁל
מִיָּדִי אַחֲרֵינָא לֹא: יֵרָאוּ בַתְּחִלָּה. אֲפֹלוּ בַנִּגְעֵי שֶׁהֵיָה בָהֶם קִדְּם שְׂבָאוּ לִיָּדִי
יִשְׂרָאֵל {ב}. דְּהֵאִי בְּגָד הָוָה חֲזִי לְנִגְעִים, אֶלָּא שְׂרָשׁוֹתוֹ שֶׁל נְכָרִי הֵיָתֵה
מִעֲפָבֶת, הַלְכָּד יָמִים {ג} שֶׁהֵיָה בְּהוֹן הַנִּגְעֵי בְּעוֹדוֹ בְּרָשׁוֹת הַנְּכָרִי אֵינָן עוֹלָיִם
לוֹ מִן הַמִּנְיָן, וּמִשְׂבָּא לְרָשׁוֹת יִשְׂרָאֵל יֵרָאֵה בַתְּחִלָּה: **ועורות היס אינן**
מטמאין. דְּכָתִיב (ויקרא יג) לְפָשָׁתִים וְלְצֹמֶר אוֹ בְּעוֹר, מֵה צֹמֶר וּפְשָׁתִים
מִין הַגָּדֵל בְּאֶרֶץ, אֶף עוֹר מִמִּין הַגָּדֵל בְּאֶרֶץ {ד}: חֵבֶר לָהֶן. לְעוֹרוֹת שֶׁל

דָּגִים הַגְּדֵלִים מִן הַיָּם : מִן הַגְּדֵל בְּאֶרֶץ אֶפְלוֹ חוּט אֶפְלוֹ מְשִׁיחָה. וּבִלְבַד
שְׁיַחְבְּרֵנוּ לוֹ כְּדָרֶךְ חֲבוּרוֹ, בְּשִׁתֵּי תְכִיפּוֹת אוֹ יוֹתֵר : (ר"ע מברטנורא).

עיקר תוי"ט [א] מִדְּלֹא תִּנֵּן נְמִי הֶכָּא חוּץ מִגַּר תּוֹשֵׁב כְּמוֹ בְּרִישׁ פֶּרֶק ג'. וְעֵינָן
תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב : **[ב]** וְלֹא דָמִי לְהָא דְבִפְרָק ז' אֶלּוּ בְּהֵרוֹת טְהוּרוֹת שְׁהִי
בְּנִכְרֵי קָדָם שְׁנִתְגַּיֵר. דְּהֵתָם בְּגוּפוֹ, וּכְשֶׁנִּתְגַּיֵר כְּקָטָן שְׁנוּלֵד הוּי, אָבֵל הֶכָּא
הָאִי בְּגַד הָוָה חֲזִי לְנִגְעִים כּוּי. הֲר"ש : **[ג]** וְלֹא יִדְעָתִי מָה עֵנָן יָמִים לְכָאן,
דְּכָל עוֹד שְׁלֹא רָאָהוּ הִפְהוֹן וְגִזַּר עָלָיו טְמֵאָה כְּאֶלּוּ אֵינוֹ הוּא, וְלֹא דָמִי לְנִדְהָ
אוֹ לְנִזִּיר, זָב וְזָבָה, דְּתַלּוּיִין בְּעֶצְמוֹן : **[ד]** וְצָמַר מִן בְּעֵלֵי חַיִּים הוּא, וְהֵם חַיִּים
מִן הַצְּמָחִים. הֲרַמְבַּ"ם : **[ה]** חֲבֵר כּוּי. בְּתוֹרַת פְּהִנִּים יְלִיף לִיה. וְעֵינָן תּוֹסְפוֹת
יוֹם טוֹב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם ירצה באמרו כל הבגדים בגד כל אדם בין גדולים בין קטנים בין
עבדי' בין נשים ולזה התנה בבגדי עובדי כוכבים אולם אמרם הבגד אשר
יטמא בנגעים ידוע שהוא הצמר והפשתים אמר יתעלה (ויקרא יג) והבגד כי
יהיה [בו] נגע צרעת בבגד צמר או בבגד פשתים אולם בגד המשי והקיטון
וזולתן הנה הן לא יטמאו בנגעים :

וכלי העור גם כן יטמאו בנגעים אמר ית' (שם) או בעור או בכל מלאכת עור
ובתנאי שיהיה זה העור מבעל חי ההולך לא בעל חי השוחה וזה לאמרו
לפשתים ולצמר או בעור אמרו מה פשתים וצמר מן הגדל בארץ אף עור מן
הגדל בארץ ולא יקשה לך אמרו בצמר שהוא אינו מן הגדל בארץ לפי
שהבעלי חיים אמנם (יתהוו) [הם חיים] מן הצמחי'. וכבר בארנו ביי"ז מכלים
(מיי"ג) שכל שבים טהור ואם תחבר חתיכת פשתן דרך משל אל עור בעלי חיים
ימיי ויהיה זה החבור מחובר ישימם יחד חיבור לטומא' ר"ל כי כאשר
נטמא זה יטמא זה וזה שיהיה חיבורם בשתי תכיפות ולמעלה כמו שבארנו
בסוף (כלים) [כלאים] ואם זה העור (שלם) [של ים] אז יטמא בנגעים לאמרו או
בעור איזה עור שיהי' וזהו ענין אמרו דבר שהוא מקבל טומאה כאשר נגעה
טומאה בזה הדבר הגדל בארץ הנה זה העור אז יטמא בנגעים ואע"פ שהוא
ימיי והוא אמרו בספרא או בעור להביא את שחיבר לו כל שהוא מן הגדל
בארץ אפילו חוט ואפילו משיחה ובלבד שיחברנו לו כדרך חבורו בטומאה :
(רמב"ם)

פרק יא - משנה ב

צָמַר גְּמָלִים וְצָמַר רְחֵלִים {ו} שְׁטָרְפֹן זֶה בְּזָה, אִם רַב מִן הַגְּמָלִים, אִינָם מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים. אִם רַב מִן הַרְחֵלִים, מְטַמְּאִים בְּנִגְעִים. מְחַצָּה לְמַחְצָה, מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים {ז}. וְכֵן הַפְּשֵׁתוֹ וְהַקְּנָבוֹס שְׁטָרְפֹן זֶה בְּזָה:

ר"ע מברטנורה שְׁטָרְפֹן. שְׁעָרְבוּ וְעָשָׂה מֵהוּן בְּגָד: אִם רַב מִן הַגְּמָלִים וְכו'. שֶׁהַצָּמַר שֶׁל רְחֵלִים מִתְבַּטֵּל בְּרַב: מְחַצָּה לְמַחְצָה. שֶׁהַצָּמַר גְּמָלִים כְּצָמַר רְחֵלִים בְּשׂוּה: וְכֵן הַפְּשֵׁתוֹ וְהַקְּנָבוֹס שְׁטָרְפֹן זֶה בְּזָה. וְעָשָׂה מֵהוּן בְּגָד, דִּינֵן כְּדִין צָמַר גְּמָלִים וְצָמַר רְחֵלִים שְׁטָרְפֹן: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ו} רְחֵלִים. שֶׁסֶתֶם צָמַר הוּא שֶׁל רְחֵלִים: {ז} מְחַצָּה כו'. אָף דְּסָפֵק נִגְעִים לְהַקְלֵ, אֶפְלוּ הֵכִי טָמֵא. הַר"ש. וְכֵן בְּכֹלֵאִים דִּינָא הֵכִי: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם קְנָבוֹס הוּא לְקָנְבֵא בְּלִי עֵרְבִי וְהוּא עֵשֶׂב יֵצֵא מִמֶּנּוּ שֶׁעַר דּוּמָה לְפִשְׁתוֹ מִפּוֹרְסָם אֲצֵל הַהֲמוֹן וְהַבְּגָדִי הַנְּעֻשִׂים מִמֶּנּוּ יְדוּעִים וְכֹבֵר יִדְעַת הַשֶּׁרֶשׁ שֶׁלֹּא יִטְמֵא בְּנִגְעִים זֹלֶת צָמַר וּפְשֵׁתִים: (רמב"ם)

פרק יא - משנה ג

הַעוֹרוֹת וְהַבְּגָדִים הַצְּבוּעִים, אִין מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים. הַבְּתִים, בֵּין צְבוּעִים בֵּין שְׂאִינֵן צְבוּעִים, מְטַמְּאִין בְּנִגְעִים, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר {ח}. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, הַעוֹרוֹת כְּבְּתִים. רַבִּי שְׁמַעוֹן

אומר, הצבועים בידי שמים, מטמאין. ובידי אדם, אינן מטמאין :

ר"ע מברטנורה **הצבועים**. אפלו בידי שמים: **הבתים בין צבועים**. אפלו בידי אדם: **העורות פבתים**. ואפלו צבועים בידי אדם מטמאין בנגעים. והלכה שהבגדים אין מטמאין צבועים, ואפלו בידי שמים, דכתיב [שם] בבגד צמר או בבגד פשתים, מה פשתים כברייתו [ט], אף צמר כברייתו. וכתיב לפשתים ולצמר, מה פשתים לבן [י], אף צמר לבן. ועורות הצבועים בידי אדם אין מטמאין בנגעים. אבל בידי שמים מטמאין בנגעים, כדברי רבי שמעון: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [ח] **דברי רבי מאיר כו'**. בתורת כהנים פליגי בדרשי דקראי. ועין תוספות יום טוב: [ט] שאין דרך לצבועו. הרמב"ם. אף כו'. צבועים בידי שמים מנין, תלמוד לומר לפשתים כו': [י] דלית ביה צבוע בידי שמים. קרבן אהרן. ועין תוספות יום טוב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם סברת ר' יהודה שעורות צבועין מטמאין בנגעים כמו הבתים ופסק ההלכה שבגדי צבועי לא יטמאו בנגעי אם לא שיהי המראה אשר הוא בלתי לבן טבעי או מלאכותי עד שיהיה לבן והוא אמרם מה פשתן כברייתו אף צמר כברייתו אוציא את הצבועים בידי אדם ולא אוציא את הצבועים בידי שמים תלמוד לומר (שם) לפשתים ולצמר מה פשתים לבן אף צמר לבן אולם העורות אם מצבע אדם לא יטמאו בנגעים כמו שאמר רבי שמעון: (רמב"ם)

פרק יא - משנה ד

בגד ששתיו צבוע וערבו לבן, ערבו צבוע ושתיו לבן, הכל הולך אחר הנראה. הבגדים מטמאין בירקרק שבירקים, ובאדמדם שבאדמים [יא]. הנה ירקרק ופשה אדמדם, אדמדם ופשה ירקרק, טמא. נשתנה ופשה,

נְשִׁתְנָה וְלֹא פְשָׁה, כְּאֵלוּ לֹא נִשְׁתַּנָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, יִרְאֶה בִּתְחִלָּה :

ר"ע מברטנורה שְׁשִׁתִּיו צְבוּעַ. הַשְּׁתִּי שְׁלוֹ צְבוּעַ. וְאִין צְבוּעַ מִטְּמֵא : וְעֵרְבוּ לְבוֹ. וְאִי אֲזֵלִינן בְּתַר הָעֶרְב הוּא לְבוֹ וּמִטְּמֵא : הַכֹּל הוּלֵךְ אַחַר הַנִּרְאָה. בְּסִתָּם בְּגָדִים הָעֶרְב נִרְאָה, בְּכָרִים וּכְסָתוֹת הַשְּׁתִּי נִרְאָה. וְהַכֹּל לְפִי הָאֲמֵנוֹת : יִרְקָרְק. יִרְק שְׁבִירְקִים : אֲדַמְדָּם. אָדָם שְׁבִיאָדָמִים. כְּלוֹמֵר, שְׁמִרְאָה הִירְקוֹת וְהָאֲדַמִּימוֹת בְּהֵם חֲזַק מְאֹד. יִרְקָרְק, כְּכַנְף הַטּוֹס וְכַהוּצִין שֶׁל דְּקָל. אֲדַמְדָּם, כְּזֹהוּרִית יָפָה שְׁבִדָּם : הִיא יִרְקָרְק. כְּגָרִיס, וְלִבְסוּף שְׁבוּעַ פְּשָׁה אֲדַמְדָּם אֶצֶל יִרְקָרְק {יב} : נִשְׁתַּנָּה וּפְשָׁה. כְּגוֹן שֶׁהִיא בִּתְחִלָּה יִרְקָרְק כְּגָרִיס, וְלִבְסוּף שְׁבוּעַ פְּשָׁה וְנַעֲשֶׂה גְדוֹל כְּסָלַע, וּבִין הָאוֹם וּבִין הַפְּשִׁיּוֹן שְׁלוֹ אֲדַמְדָּם : נִשְׁתַּנָּה וְלֹא פְשָׁה. בִּתְחִלָּה כְּגָרִיס שֶׁל יִרְקָרְק, וְלִבְסוּף כְּגָרִיס שֶׁל אֲדַמְדָּם : כְּאֵלוּ לֹא נִשְׁתַּנָּה. וְאוֹתוֹ שְׁפָשָׁה טַעוֹן שְׂרָפָה, וְאוֹתוֹ שֶׁלֹּא פְשָׁה מִסְּגִירוֹ {יג} שְׁבוּעַ שְׁנֵי : יִרְאֶה [בִּתְחִלָּה]. דַּחֲשִׁיב לְנִשְׁתַּנָּה כְּנֻגַע אַחַר. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יא} שְׁבִירְקִים כּוֹי. מִדְּכִתִּיב יִרְקָרְק וְאֲדַמְדָּם יְלִיף לָהּ בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים. וְכֹתֵב הַרְמַב"ם, וְשֶׁרֶשׁ מִשְׂרָשֵׁי הַלְשׁוֹן שֶׁלֹּא יְהִי נוֹסֵף אוֹת אוֹתִיּוֹת אֶלָּא לְזָרוּ וְלִהְפָּלִיג כּוֹי. וְעֵינן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב : {יב} אֶבֶל בְּפִתּוֹךְ אֵינָן מִטְּמֵאִין. וְכֹל זֶה בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים. וְעֵינן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב : {יג} כְּלוֹמֵר מְכַבְּסוֹ וּמִסְּגִירוֹ כְּדִלְקָמֵן. וּבְתוֹרַת כְּהֻנִּים יְלִיף לָיָה. וּמִשְׁמַע נִמְי בְּעוֹמֵד שְׁנֵי שְׁבוּעוֹת שִׁשְׁרָף. וְאִין כֵּן דַּעַת הַרְמַב"ם. וְעֵינן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר הש"י בטומאת בגדים ירקרק או אדמדם ושרש משרשי הלשון שלא יהיה אותו דרך בלא ענין מן התוספת מה שיוסיף לרבויה ולהפלגה וכאשר אמר ירקרק או אדמדם ולא אמר ירוק או אדום רצה בזה חזק הירקות וחזק האדמימות וכן אמרו בנגעי אדם לבן אדמדם ולבנה אדמדמת ענינו ג"כ החזק באדמימות ר"ל שיהיה זה המראה המעורב עם הלבן חזק האדמימות ויהיה ממנו המראה אשר נקראהו פתוך כמו שביארנו בראש המסכת. ודע כי נגעי בגד ג"כ כגריס כמו שכבר בארנו בפי' הששי באמרם בנין אב לכל הצרעת שיהיה כגריס :

נשתנה ופשה. הוא שיחסר המראה מחזקו אבל התפשט בשטח הבגד. נשתנה ולא פשה. הוא שתתחזק המראה והוסיף כח ולא פשה בגוף דינו כדין מה שלא נשתנה בשום פנים אבל כאילו הוא עומד בעיניו ויסגיר שבעת ימים שנית אחר רחיצתו כמו שהתבאר בפסוקים ורבי יהודה אומר יראה כתחלה ודינו כדין מה שנותר בתחלת הפעם קודם ההסגר ואין הלכה כר"י : (רמב"ם)

פרק יא - משנה ה

הַעוֹמֵד בְּרֵאשׁוֹן, יִכָּבֵס וַיִּסְגֵּיר. הַעוֹמֵד בַּשְּׁנִי, יִשְׂרָף. הַפּוֹשֶׁה בְּזָה וּבְזָה, יִשְׂרָף. הַכְּהֵה בַּתְּחִלָּה, רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר, יִכָּבֵס וַיִּסְגֵּיר. וְחַכְמַיִם אוֹמְרִים, אֵינוֹ זָקוּק לוֹ. הַכְּהֵה בְּרֵאשׁוֹן, יִכָּבֵס וַיִּסְגֵּיר. הַכְּהֵה בַּשְּׁנִי, קוֹרְעוֹ וְשׂוֹרֵף מֵה שְׂקָרַע. וְצָרִיד מַטְלִית. רַבִּי נַחֲמִיָּה אוֹמֵר, אֵינוֹ צָרִיד מַטְלִית {יז} :

ר"ע מברטנורה העומד. בעינו בסוף שבוע ראשון, שלא פשה ולא כהה מראיתו: **יכבס**. מקום הנגע {יד} ויסגיר: **העומד בשני**. בסוף שבוע שני לא כהה ולא פשה: **הפושֶׁה בְּזָה וּבְזָה**. בסוף שבוע ראשון או בסוף שבוע שני: **הכה בתחלה**. כשהובא אל הכהן וראוהו וקדם שהסגיר כהה: **יכבס ויסגיר**. כאלו כהה בסוף שבוע ראשון: **הכה**. שהיה מתחלה חזק הירקות או האדמימות, ונעשה ירק בינוני או אדם בינוני {טו}: **אינו זקוק לו**. אין זקוק להסגירו, וטהור. והלכה פחכמים: **הכה בראשון יכבס ויסגיר**. כאלו לא כהה: **הכה בשני**. דבסוף שבוע שני מצאו {יז} שכהה: **קורעו ושורף מה שקרע, וצריך מטלית**. לשון טלאי, חתיכת בגד במקום הקרע, דכתיב ואם תראה עוד, ואין עוד אלא מקומו, מלמד שהוא טולה עליו מטלית: **רבי נחמיה אומר כו'**. ואין הלכה כרבי נחמיה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יד} כלומר לא הפגד כלו ולא הנגע בלבד, אלא מעט מן הפגד עמו. מדכתיב וכבסו את אשר בו הנגע, ולא כתיב וכבסו הנגע. תורת כהנים: {טו} דאלו ירק חלש שהוא מראה שלישי, טהור לגמרי, אפלו בראשון או בשני, דכתיב והנה כהה הנגע, משמע דעדן קצת מראה נגע בו. תורת כהנים: {טז} ובראשון עמד. ואם כהה בראשון וחרז בשני למראיתו, ישרף. ואם כהה גם בשני, אפלו פשה בכהה, מכבסו. הר"ש. וכלהו דיני דפרקין בתורת כהנים מדרשי דקרא. ועין תוספות יום טוב: {יז} **אינו צריך כו'**.

וְהָאֵי עוֹד מִבְּעֵי לֵיהּ, מָה רֵאשׁוּנָה כְּגָרִיס, אָף שְׁנֵיָהּ. וְרַבְּנָן תַּרְתֵּי שְׁמַע מִנָּה.
תּוֹרַת כְּהֻנִּים : (עִקָּר תּוֹי"ט).

רמב"ם עומד. הוא אשר לא יוסיף שיעורו ולא יתחזק מראהו וכהה הוא אשר יחסר מראהו מחזקו ואלו כולם פסוקי אמר יתברך (ויקרא יג) וקרע אותו מן הבגד ואמר באש תשרפנו את אשר בו הנגע וכל מה שבו נגע צוה לשרוף אותו וחלקו ר' נחמיה ותנא קמא בקריעת המקום אשר יחתוך ממנו הנגע ואין הלכה כר' נחמיה והלכה כחכמים : (רמב"ם)

פרק יא - משנה ו

חֲזַר נִגַע לְבָגֵד, מִצִּיל אֶת הַמְטָלִית. חֲזַר לַמְטָלִית, שׁוֹרֵף אֶת הַבָּגֵד. הַטּוֹלָה מִן הַמְסָגָר בְּטָהוֹר, חֲזַר נִגַע לְבָגֵד, שׁוֹרֵף אֶת הַמְטָלִית. חֲזַר לַמְטָלִית, הַבָּגֵד הָרֵאשׁוֹן יִשָּׂרֵף, וְהַמְטָלִית תִּשְׂמַשׁ אֶת הַבָּגֵד הַשֵּׁנִי בְּסִימָנָיו :

ר"ע מברטנורה חֲזַר נִגַע לְבָגֵד. בְּמָקוֹם אַחַר מִן הַבָּגֵד, וְלֹא בַּמְטָלִית שֶׁנִּתֵּן עַל מְקוֹם הַקְּרִיעָה : מִצִּיל אֶת הַמְטָלִית. כְּשֶׁשׁוֹרֵף אֶת הַבָּגֵד כָּלּוּ. כְּדַכְתִּיב וְאִם תִּרְאֶה עוֹד בְּבָגֵד וְגו' וְשָׂרֵף אֶת הַבָּגֵד. מִצִּיל אֶת הַמְטָלִית, אוֹתוֹ טְלָאֵי שֶׁנִּתְּנוּ עַל מְקוֹם הַקְּרִיעָה מִצִּילוֹ, וְאֵינּוּ שׁוֹרְפוֹ עִם הַבָּגֵד : חֲזַר לַמְטָלִית. לְאוֹתוֹ טְלָאֵי שֶׁחִבֵּר בּוֹ : שׁוֹרֵף אֶת הַבָּגֵד. כְּאֵלוֹ חֲזַר בְּבָגֵד עֲצָמוֹ. אֲבָל הַמְטָלִית אֵינּוּ טְעוּן שְׂרָפָה, אֶלָּא אִם הוּא שָׁלֵשׁ עַל שָׁלֵשׁ, מְסָגְרוֹ. וְאִם עָמַד בְּעֵינָיו שְׁבוּעוֹת שְׁנַיִם אוֹ פֶּשֶׁה בְּשְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן, שׁוֹרֵף **[יח]**. וְאִם פְּחוֹת מִשְׁלֵשׁ עַל שָׁלֵשׁ, אֵינּוּ מְטַמָּא בְּנִגְעִים : הַטּוֹלָה מִן הַמְסָגָר. שְׁעֵשֶׂה טְלָאֵי מִחֲתִיכַת בָּגֵד מְסָגָר עַל בָּגֵד טָהוֹר. וּמְסָגָר קָרִי לְבָגֵד שֶׁעָמַד בְּעֵינָיו בְּשְׁבוּעַ רֵאשׁוֹן, וּבְשְׁבוּעַ שְׁנֵי כְּהָה, דְּקוֹרֵעַ מִמֶּנּוּ הַנֶּגַע וְשׁוֹרֵף מִה שֶׁקָּרַע, וְשָׂאָר הַבָּגֵד קָרוֹי מְסָגָר : חֲזַר הַנֶּגַע לְבָגֵד. הַמְסָגָר שֶׁנִּטְלָה מִמֶּנּוּ חֲתִיכָה זוֹ שֶׁהִיא עֲתָה טְלָאֵי לְבָגֵד טָהוֹר, אָף עַל פִּי שֶׁהַבָּגֵד הַמְסָגָר טְעוּן שְׂרָפָה כְּדַכְתִּיב וְאִם תִּרְאֶה עוֹד בְּבָגֵד וְגו' : מִצִּיל אֶת הַמְטָלִית. הֵינּוּ הַטְּלָאֵי הַזֶּה שֶׁנִּטְלָה מִמֶּנּוּ וּמִחִבֵּר בְּבָגֵד טָהוֹר, מִצִּילוֹ וְאֵינּוּ

שׁוֹרְפוֹ **{יט}** עִם הַבְּגָד הַמְּסֻגָּר : חֲזֹר. הַנִּגַּע : לַמְּטָלִית. לַחֲתִיכָה זֹו שֶׁנִּטְלָה מִן הַמְּסֻגָּר : יִשְׂרָף. הַמְּסֻגָּר בְּכָל מְקוֹם שֶׁהוּא, כְּאִלוּ הִיְתָה חֲתִיכָה זֹו מִחֻבֶּרֶת בּוֹ. וְחֲתִיכָה תִשְׁמַשׁ הַבְּגָד הַשֵּׁנִי שֶׁהִיא מִחֻבֶּרֶת בּוֹ : בְּסִימָנִים. שֶׁמְסֻגָּר עִם הַבְּגָד הַשֵּׁנִי. דְּדִינוּ שֶׁל שֵׁנִי כְּאִלוּ הַנִּגַּע בּוֹ, בֵּין לְעֵנִין הַסֻּגָּר בֵּין לְעֵנִין שְׂרָפָה וְכַבּוּס וְכָל דָּבָר. וְלֵאחֶר שֶׁשְׁמָשָׁה הַבְּגָד הַשֵּׁנִי, אֶפְלוּ הַלְדָּה הַנִּגַּע לְגַמְרֵי מִן הַחֲתִיכָה, טְעוּן שְׂרָפָה, שֶׁהִרִי מִשְׁחֲזֹר בּוֹ הַנִּגַּע מִתְחַלְתּוֹ כְּבָר הַזֶּקֶק לְשְׂרָפָה : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יח} וְלִהְיֵי לֹא שֶׁיֵּדָּ בֵּיהַ לְשׁוֹן הַצֵּלָה : **{יט}** הָר"שׁ מִהַתּוֹסֵפֶתָא. וְנִרְאָה לִי דְטַעַמָא דְהַמְּטָלִית אֵינוֹ נִמְשָׁד לְהַבְּגָד, בֵּינוֹן דְמַחְבֵּר לְטַהוֹר. אֲבָל בְּסִיפָא, הַבְּגָד שֶׁאֵינוֹ מִחֻבֶּר לְטַהוֹר נִמְשָׁד אַחֲרֵי הַמְּטָלִית. אֶלָּא דְצָרִיד עֵינוֹן דְמֵאֵי שְׁנָא מְהֵא דְפָרַק י"ג מְשָׁנָה ה' דְחוֹלְץ הָאֲבָנִים. עֵין שָׁם. וְהַרְמַב"ם גּוֹרֵס שׁוֹרְף. וְכֵן הוּא בְּתוֹרַת כְּהֵנִים. וְעֵין תּוֹסֵפּוֹת יוֹם טוֹב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אָמַר יִתְעַלָּה וְאִם תִּרְאָה עוֹד בְּבִגְד וּבֵאָה הַקְּבֵלָה שְׁעוֹד לֹא בַמְּקוֹמוֹ אוֹ שֶׁתִּרְאָה כֹּאשֶׁר נִרְאָה בְּרֵאשׁוֹנֵי וְלֹזָה אִם יִרְאָה נִגַּע בְּקִרְיַעַת חֲתוּכָה אֲשֶׁר נַעֲשָׂה בַמְּקוֹם הַנִּגַּע הַרֵאשׁוֹן אֲשֶׁר נִשְׂרַף יִשְׂרַף הַבְּגָד כּוֹלוּ כִּמוֹ שְׁבֵא הַפְּסוּק פּוֹרַחַת הִיא בֹאשׁ תִּשְׂרַפְנוּ וְאוֹלָם אִם נִרְאָה הַנִּגַּע בַּמְּקוֹם אַחֶר מִן הַבְּגָד יִשְׁפוּט בּוֹ כִּמוֹ שֶׁשִּׁפְט בְּבִגְד אֲשֶׁר לֹא נִרְאָה קוֹדֵם זֶה בּוֹ נִגַּע וְלֹא שֶׁתִּשְׂרַף הַבְּגָד וְלֹא נֹאמַר כְּבָר הִיָּה נִגַּע בְּזֶה הַמְּקוֹם וְכִבֵּר חֲזֹר וְזֶה אָמְרוּ מְצִיל עַל הַמְּטָלִית :

הַטּוֹלָה מִן הַמוֹסָגָר בְּטַהוֹר. הוּא שִׁיקַח קִרְע מִבְּגָד מוֹסָגָר וַיִּטְלוּ בּוֹ בְּבִגְד טַהוֹר עוֹד נִרְאָה נִגַּע בְּזֶה הַבְּגָד הַרֵאשׁוֹן הֵנָּה יִשְׂרוּף זֹאת הַחֲתִיכָה אֲשֶׁר לִקַּח מִבְּגָד הַמוֹסָגָר אֲשֶׁר נִרְאָה הַנִּגַּע בּוֹ וְאִם תִּרְאָה נִגַּע בְּזֹאת הַחֲתִיכָה הֵנָּה (לֹא) יִשְׂרוּף הַבְּגָד הַמוֹסָגָר אֲשֶׁר נִקְרַע מִמֶּנּוּ עוֹד תִּרְאָה בְּזֶה הַבְּגָד אֲשֶׁר נִרְאָה בּוֹ כִּמוֹ שֶׁאִם תִּתְחַדֵּשׁ בְּבִגְד מִשְׂאֵר הַבְּגָדִים וְאִם הִיָּה בּוֹ סִימָן טוֹמָאָה יִשְׂרוּף הַבְּגָד בְּכֻלּוֹ וְזֶהוּ עֵנִין אָמְרוּ וְהַמְּטָלִית תִּשְׁמַשׁ אֶת הַבְּגָד הַשֵּׁנִי בְּסִימָנִים : (רמב"ם)

פֶּרֶק י"א - מִשְׁנָה ז'

קִיטָא שְׁיֵשׁ בָּהּ פְּסָפְסִים צְבוּעִים וְלִבְנִים,

פּוֹשִׁין מְזָה לָזָה. שְׁאַלוּ אֶת רַבֵּי אֶלְיָעָזָר, וְהָרִי
הוּא פְּסָפְס יַחִיד. אָמַר לָהֶן, לֹא שָׁמַעְתִּי. אָמַר
לוֹ רַבֵּי יְהוּדָה בֶּן בֶּתִירָא, אֲלֵמֵד בּוֹ. אָמַר לוֹ,
אִם לְקַיִם דְּבַרֵּי חֲכָמִים, הֵן. אָמַר לוֹ, שְׁמָא
יַעֲמֵד בּוֹ שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת, וְהָעוֹמֵד בְּבִגְדֵים שְׁנֵי
שָׁבוּעוֹת טָמֵא. אָמַר לוֹ, חֲכָם גָּדוֹל אַתָּה,
שְׁקִימַת דְּבַרֵּי חֲכָמִים. הַפְּשִׁיּוֹן הַסְּמוּד, כָּל
שֶׁהוּא. הָרַחוּק, כַּגְּרִיס. וְהַחוּזָר, כַּגְּרִיס :

ר"ע מברטנורה קיטא. מַלְבוּשׁ שְׂרָגִילִים לְלַבֵּשׁ בַּיְמוֹת הַחֲמָה. תַּרְגוּם קַיִץ,
קִיטָא. וְלִי נִרְאָה שֶׁהוּא לְשׁוֹן רוֹמִי שְׁקוֹרִים לְמַלְבוּשׁ שֶׁל אִשָּׁה
קוֹטִי"א: **שְׁיֵשׁ לָהּ פְּסָפְסִין.** מְנַמֶּרֶת בְּצַבְעִים הַרְבֵּה, לָבָן וְיֶרֶק וְשָׁחַר
וְדוּמִיָּה. פְּסָפְסִין לְשׁוֹן פֶּס יָד, שְׁפֹסֶת יָד מִבְּגַד לָבָן וּפֹסֶת יָד מִבְּגַד שֶׁל
צֶבַע: **וּלְבָנִים פּוֹשִׁים מְזָה לָזָה.** מְלָבָן לְלָבָן. וְאַף עַל פִּי שֶׁהַצְּבוּעַ מִפְּסִיק,
חֲשׂוֹב פְּשִׁיּוֹן. דְּפְשִׁיּוֹן רַחוּק מִטָּמֵא בְּכַגְּרִיס: **וְהָרִי הוּא פְּסָפְס יַחִידִי.**
כְּלוּמַר, אִם לֹא הָיָה בּוֹ אֶלָּא פְּסָפְס אֶחָד לָבָן **[כ]**, וְכָל שְׁאֵר הַפְּסָפְסִין
צְבוּעִין, מִי בְּעֵי הַסֵּגֶר, אוֹ לֹא, מִשּׁוּם דָּאִין לוֹ לְהִיכֵן יִפְשָׁה: **אָמַר לָהֶן לֹא
שָׁמַעְתִּי.** כְּלוּמַר, קִבַּלְתִּי מִרְבוּתֵי דְטַעוֹן הַסֵּגֶר, וְלֹא פִּרְשׁוּ לִי הַטַּעַם
לָמָּה: **אֲלֵמֵד בּוֹ.** כְּלוּמַר, תַּרְשִׁנִּי לוֹמַר לְפָנֶיךָ טַעַם לְדַבֵּר: **אִם לְפָרֵשׁ דְּבַרֵּי
חֲכָמִים הֵן.** שֶׁלֹּא תִסְתַּר מֶה שֶׁקִּבַּלְתִּי: **שְׁמָא יַעֲמֵד שְׁנֵי שָׁבוּעוֹת.** שְׁאֵף
עַל פִּי שְׁאִין לוֹ בְּמָה יִפְשָׁה יָכוֹל לְבֹא לִידֵי טָמְאָה, אִם יַעֲמֵד בְּעֵינָיו שְׁנֵי
שָׁבוּעוֹת: **הַפְּשִׁיּוֹן הַסְּמוּד.** כְּשֶׁפּוֹשֶׁה סְמוּד לְאוֹם: **הָרַחוּק.** שֶׁהָאוֹם
בְּרֵאשׁ אֶחָד שֶׁל בְּגָד וְהַפְּשִׁיּוֹן בְּרֵאשׁוֹ הַשְּׁנֵי **[כא]**: **הַחוּזָר.** כְּגוֹן שְׁכָהָה
בְּשְׁנֵי דְקוֹרְעוֹ וְשׁוֹרֵף מֶה שְׁקָרַע, וְכַתִּיב וְאִם תִּרְאָה עוֹד בְּבִגְד וְשָׂרֵף וְגו'.
וְזֶהוּ הַחוּזָר, וְשַׁעִירוֹ בְּכַגְּרִיס: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [כ] שְׁיֵשׁ בּוֹ כַּגְּרִיס וְלֹא יוֹתֵר. הַר"ש. כְּלוּמַר, דָּאִין צְרִיךְ שְׁיָהָא
בּוֹ שְׁלֵשׁ עַל שְׁלֵשׁ, דְּכָלּוּ בְּגָד אֶחָד הוּא. וְעֵין תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב: **[כא]** וְדוּקָא
מִצַּד אֶחָד, אֵף שְׂרַחֲוּקִים, אֲבָל מִצַּד זֶה לְצַד אַחֵר לֹא, אֶלָּא אִם כֵּן בְּעוֹרוֹת:
(עיקר תוי"ט).

רמב"ם מַלְבוּשׁ בְּגַד אַרוּךְ מַחֲתִיכּוֹ קִטְנוֹ (מְרוּבְעוֹי) חֲתִיכָה מְכַל מֵרָאָה תִקְרָא
בְּלִשׁוֹן יִשְׁמַעְאֵל שְׁטַרְנַגִּישׁ לְפִי שְׁדוּמָה לְשִׁטְרַנְג יִלְבָּשׁוּ אוֹתָהּ הַנְּעָרִים וְהַנְּשִׁים
וְהָיוּ לוֹבְשִׁין אוֹתוֹ בְּזִמְן הַקִּיץ וְלִזְמַן הַקִּיץ וְלִזְמַן הַקִּיץ וְהוּא תַרְגוּם קַיִץ וְשֵׁם
הַחֲתִיכָה אֶחָד מֵאֵלּוֹ הַחֲתִיכוֹת נִקְרָא פְּסָפְס נִגְזָר מִן פֶּס יָדָא בְּעֵבוֹר שֶׁהִיא
קִטְנָה שִׁיעוֹר כֵּף וְקִבוּץ פְּסָפְסִים וְאִמַר כִּי כֹאשֶׁר הָיוּ פְּסָפְסִים לְבָנִים וְחִידֵשׁ
נִגַע בְּפְסָפְס אַחֵר לְבָן הֵנָּה יִסְגִיר הַבְּגַד כּוֹלוֹ וְאִם הִתְחַדֵּשׁ לִנְגַע בְּפְסָפְס לְבָן
אַחֵר הֵנָּה הוּא מוּחַלֵּט לְהִיּוֹת כְּבֵר פֶּשָׁה לְפִי זֶה הַשֶּׁרֵשׁ שֶׁהַפְּסִיּוֹן יִהְיֶה מִפְּסָפְס

לפספס והוא אמרו פושין מזה לזה ונחשוב אותו כולן בדמיון בגד אחד ואע"פ שהיו ביניהם פספסים צבועים אשר לא יטמאו בנגעים כמו שהשרשנו ולא נאמר שכל פספס ממנו בגד בפני עצמו ולזה לא נצטרך שיהי' (כל הנגע בתוך) [בכל] פספס לבן ממנו ג' על ג' לפי שהם כולם בגד א' וכבר אמר ר' נחמיה בתוספתא (פ"ה) לעולם אינו מטמא בנגעים עד שיהיה בלבן שלה ג' על ג' ואין הלכה אלא כר' אליעזר. כאשר היה פספס אחד לבן לבד בזה הבגד ונשארים צבועים וחדש נגע בזה הלבן אמר להן יסגיר אמרו לו ומה תועלת ההסגר בכאן ואין שם דבר אחר לבן יהיה בו פסיון אמר להן איני יודע מה תועלת בזה ההסגר לפי מה שקדם בפרק הטי' וביאר רבי יהודה בן בתירא ואמר תועלתו לפי שאם נשאר הנגע על ענינו בזה הפספס יחידי שני שבועות הנה יהיה מוחלט וישרף הבגד בכללו כמו שבא לשון התורה בזה (ויקרא יג) והנגע לא פשה טמא הוא באש תשרפנו וזהו מאמר אמתי. ועוד חזר לדיני הפסיון בבגדים ואמר שהפסיון בכל שהוא לאומרו כי פשה איזה שיעור שיהיה ואם היה שלא נמשך זה הנגע בבגד לבן אך חדש נגע במקום אחר מזה הבגד הנה הוא יצטרך שיהיה כגריס הוא שיעור הנגע למאמר השם כי פשה הנגע בבגד עד שיהיה התוספת שיעור נגע והחוזר כגריס כאשר חזר נגע בבגד אחר שיראה וזה לשון התורה (שם) ואם תרא' עוד בבגד וגו' את אשר בו הנגע יצטרך שיהיה בו שיעור הנגע בעת השרפה: (רמב"ם)

פרק יא - משנה ח

הַשְּׁתֵי וְהָעֶרֶב מְטַמְּאִים בַּנִּגְעִים מִיָּד. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, הַשְּׁתֵי, מִשְׁיֵשֶׁלֶק, וְהָעֶרֶב, מִיָּד. וְהָאוֹנִין שֶׁל פְּשֵׁתָן, מִשְׁיֵת־לַבָּנוֹ. כַּמָּה יֵהָא בַּפְּקֻעַת וְתֵהָא מְטַמְּאָה בַּנִּגְעִים, כְּדִי לֶאֱרֹג מִמֶּנָּה שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ {כב} שְׁתֵי וְעֶרֶב, אֶפְלוּ כְּלָה שְׁתֵי, אֶפְלוּ כְּלָה עֶרֶב {כג}. הֵיִתָּה פְּסִיקוֹת, אֵינָה מְטַמְּאָה בַּנִּגְעִים. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֶפְלוּ פְּסִיקָה אַחַת וְקִשְׂרָה, אֵינָה מְטַמְּאָה:

ר"ע מברטנורה **השתי והערב**. של צמר, שנכר בין שתי לערב, שהשתי דק והערב עב מאד: **השתי משישלך**. דכתיב בבגד צמר או בבגד פשתים או בשתי או בערב, מה בגד שנגמרה מלאכתו, אף שתי וערב משתגמר מלאכתו. ותנא קמא סבר, או בשתי, הפסיק הענין: **משישלך**. במים רותחים. ויש ספרים שגורסים משישלה, כלומר משיהיו שולין ומסירים אותו מן היורה ששולקים אותו בה ללבן: **האונן של פשתן**. אגדות מטוה של פשתן. ולפי שבפשתן אין נכר בין שתי לערב כמו בצמר, משום הכי לא מפליג בהו בין שתי לערב: **משיתלבנו**. שנותנים אותו בתנור שיתחממו בהבל התנור ויתלבנו שם: **פקעת**. עץ שהנשים מסבבות המטוה מן הכוש לתוכו: **פדי לארג ממנה שלש על שלש**. שיהא בה שעור לעשות כל הבגד של שלש אצבעות על שלש אצבעות ממנה, גם השתי גם הערב, כדקתני ואפלו כלה שתי ואפלו כלה ערב: **היתה פסיקות**. שהיו החוטים שבפקעת מפקין, לא הוי חבור. אבל אם היו קשורים הוי חבור: **אפלו פסיקה אחת**. שאין בכל הפקעת אלא פסיקה אחת וקשרה, לא הוי חבור. ואין הלכה כרבי יהודה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **כב** **שלש**. דיליף ליה נמי במה מצינו מבגד. תורת כהנים: **כג** **אפלו כו**. דאין צריך שיהיה שתי וערב, דאז לחלק. קרבן אהרן: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם לשון התורה (ויקרא יג) או בשתי או בערב והפרש בין השתי והערב בצמר הוא מבואר לפי שהשתי הוא דק מאד והערב עב החוט אולם בבגד פשתים השתי והערב הם דבר אחד אין ביניהם הפרש ניכר ור' יהודה יקח ראייה מאמרו בבגד צמר או בבגד פשתים או בשתי או בערב מה בגד משתגמר מלאכתו אף אלו משתגמר מלאכתו ולזה לא יטמא אצלו אפי' שתי הצמר עד שנשרה במים חמים שישים אותו רך ונמשך והוא אמרו משישלך ומטוה הפשתן עד שיבושל ויתלבן ואונן של פשתן הן מטוה הפשתן וחכמים אומרים בשתי או בערב הבדילו מן הבגדים ושהן כלן יטמאו מיד וכבר ביארנו שהשיעור הפחות שיטמא בנגעי בגדים הוא ג' על ג':

ופקעת. הוא אשר יקראו אותו רובא ואם היה בזה המטוה שיעור מה שיעשה ממנו ג' על ג' שתי וערב יטמא בנגעים:

היתה פסיקות. הוא שתהיה זאת הפקעת מקובצת מחוטין נפרדין יחובר חוט על חוט ואמר ר' יהודה אפילו היה החיבור קשור עד שתהיה הפקעת כולה כחוט א' אינה מטמאה: (רמב"ם)

פרק יא - משנה ט

המעלה מן הפקעת לחברתה, מן הסליל לחברו, מן הכבד העליונה לכבד התחתונה, וכן שני דפי חלוק שניראה נגע באחד מהן, הרי השני טהור. בנפש המסכת ובשתי העומד, הרי אלו מטמאין בנגעים מיד. רבי שמעון אומר, השתי, אם היה רצוף, מטמא :

ר"ע מברטנורה **המעלה מן הפקעת לחברתה**. פעמים שהנשים עושות פקעת בת אמה או בת שתי אמות ומגלגלות ומסבבות מזו לזו לעשות פקעת גדולה, ואם עד שלא תעלה את כלה נראה נגע באחת מהן וחוט מחברו, הוי השני טהור: **סליל**. עץ חלול כמין קנה שמחברים עליו המטוה: **כבד העליונה**. שני עצים עגלים שהאורגין כורכים בהן השתי שלהן וגוללין, ונראה נגע בכבד האחד, השני טהור. דלא הוי חברו: **וכן שני דפי חלוק**. נמי אינן חברו. ולא כעין חלוקים שלנו שמחתיכים ומחברין בו בתי הזרוע ושאר חתיכות בתפירה של חברו גמור, דההוא ודאי חשיב חברו כאלו הוא בגד אחד, אלא מיירי דלא מחבר כלי האי: **בנפש המסכת**. חוט הערב שנכנס לתוך השתי כנפש לתוך הגוף, ועד שיתישבו על מכונם אצל הארוג הוי כשתי להצטרף עמו לנגע כגריס **[כד]**. אי נמי, בתחלה כשאורג בו שני בתי נירים קדם שיארג בו שלש על שלש **[כה]**: **ובשתי העומד**. הם חוטי השתי שבין כבד העליון לתחתון, שעומדים שם לארג ולהסד בהן חוטי הערב. וקא משמע לן דלא תימא כל חוט וחוט עומד בפני עצמו ואין בו רחב כגריס, אלא כלם חברו זה לזה, ואם נראה (נמי) נגע בצד זה, טמא בצד אחר: **אם היה רצוף**. שהחוטים רצופים זה אצל זה כעין רצפה, שאורגין זה אצל זה, שכן דרך האורגים לישבן להיות אריגתם מכוונת, אז חשיבא חברו. ואי לאו הכי, תזינן כל חוט כאלו עומד בפני עצמו ולא הוי חברו. ואין הלכה כרבי שמעון: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[כד]** רוצה לומר לשתי העומד מצטרף: **[כה]** וקשה, דבפרק י"ב משנה ב' תני דתחלת הבגד צריך שלש על שלש. ועוד, מה ענין בתי נירין

לְשֹׁלֵשׁ עַל שְׁלֹשׁ. וְנִרְאָה לִי דְהָכִי גְרָסִינָן, עַד שְׁיִאָרְגַּב בּוֹ שְׁלִישִׁי, וְלֹא גְרָסִינָן עַל שְׁלֹשׁ. וְעַיִן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר זכרנו שפקעת הוא המטוה ויעשה כמו קנה מעץ נקוב ויחבר עליה המטוה והוא אשר נקרא סליל:

וכובד העליון וכובד התחתון הן שני עצים אשר השתי נמשך ביניהם וכבר ביארנו זה בראשון מכלים וכאשר נעתיק הטויה בסיבוב מפקעת לפקעת או ממסרק למסרק והיו ב' הפקעיות או ב' המסרקות מחוברות בחוט ונתחדש נגע באחד מהן הנה האחרת טהורה וכן כאשר חברנו הטויה מהעץ העליון אצל התחתון והוא אשר נקרא אלחאיך ונתחדש נגע במטוה המחובר על אחד מאלו הב' עצים הנה המטוה המחובר על העץ המחובר טהור וכן ב' דפי חלוק הוא בעת ההבדל בגד או חלוק כאשר ישארו שתי חתיכות בחוט מן השתי ומן הערב ונראה נגע באחד מהן הנה האחרת טהורה:

ואמרו בנפש המסכת ובשתי העומד. ר"ל כי כאשר נראה נגע באלו החוטין הערב אשר הושלך בזה הבגד אשר בשתי ובעומד הנדבק בו אשר לא יטמא וזהו שתי העומד הנה הכל כבר נטמא לפי שהן יחד כדבר אחד ר"ל כל מה שמן הכובד העליון לכובד התחתון לא מה שמטמא ממנו ולא מה שנראה עומד ור' שמעון יאמר שהעומד כאשר היה רצוף ומתוקן כמו שיעשה הגרדי בעת האריגה הנה אז יטמא בנגע אשר נראה בנפש המסכת אולם אם לא היה רצוף ולא מתוקן הנה הוא כמובדל מנפש המסכת ואין הלכה כרבי שמעון: (רמב"ם)

פרק יא - משנה י

נִרְאָה בְּשֵׁתֵי הָעוֹמֵד, הָאָרִיג טָהוֹר. נִרְאָה בְּאָרִיג, הַשֵּׁתֵי הָעוֹמֵד טָהוֹר. נִרְאָה בְּסָדִין,

שׁוֹרֵף אֶת הַנִּימִין. נִרְאָה בְּנִימִין, הַסְּדִין טָהוֹר.
חֲלוֹק שֶׁנִּרְאָה בּוֹ נִגַּע, מְצִיל אֶת הָאֲמֵרִיּוֹת שְׁבוּ,
אֲפֹלוּ הֵן אֲרַגְמָן :

ר"ע מברטנורה נִרְאָה הַנִּגַּע בְּשֵׁתֵי הָעוֹמֵד הָאֲרִיג טָהוֹר. כְּשֶׁאֵין עֲתִיד לְאָרֵג יוֹתֵר: הַשֵּׁתֵי הָעוֹמֵד טָהוֹר. הֵינּוּ מֵה שֶׁאֵין עֲתִיד לְקַצֵּץ מִן הַשֵּׁתֵי עִם הָאֲרוֹג: הַנִּימִין. חוֹטִין שֶׁבְּרֵאשׁ הַסְּדִין וּבְסוּפוֹ: מְצִיל אֶת הָאֲמֵרִיּוֹת. שִׁפְת הַבְּגָד, שֶׁאֵינוֹ שׁוֹרֵף אוֹתוֹ, דְּכִתִּיב וְשָׂרֵף אֶת הַבְּגָד בְּצִמְרָא אוֹ בַּפְּשָׁתִים, שֶׁאֵין תִּלְמוּד לומר בְּצִמְרָא אוֹ בַּפְּשָׁתִים **[כו]**, אֶלֶּא לְלַמֵּד שֶׁאֵין שׁוֹרֵף הָאֲמֵרִיּוֹת עִמָּהֶן: וְאֲפֹלוּ הֵן אֲרַגְמָן. דְּלֹא תִימָא דְאֵין מְצִיל אֶלֶּא כְּשֶׁהָאֲמֵרִיּוֹת שָׁל מִין אַחַר שֶׁאֵינוֹ מְטַמֵּא בְּנִגְעִים כְּגוֹן שֶׁל מְשִׁי וְשֶׁל זָהָב, קִמְשָׁמַע לָן וְאֲפֹלוּ הֵן אֲרַגְמָן שֶׁהוּא צִמְרָא צְבוּעַ **[כז]** מְצִיל: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[כו]** שֶׁהֵנּוּ לִיה לְמִימַר הַצִּמְרָא כּו', וּמֵאֲמָרוֹ בְּצִמְרָא, יוֹרָה שֶׁיֵּשׁ בָּהֶן מֵה שֶׁיִּשְׂרֹף וּמֵה שֶׁיִּעְזֹב, וּבָאָה הַקְּבֵלָה שֶׁיִּעְזֹב מֵהֶן הָאֲמֵרִיּוֹת. הַרְמַב"ם: **[כז]** שֶׁאֵינוֹ רְאוּי לְקַבֵּל נִגַּע, וְאֵף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּמִינוֹ נִגַּע. הַכִּי יִלְיָף לִיה בְּתוֹרַת כְּהֲנִים: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם סדין. הצעיף הקטן ונימין הן החוטין שבתחלת היריעה ושבסופה ואומריות המצנפות והראיה על זה מאמרו ושרף את הבגד או את השתי או את הערב בצמר או בפשתים הנה מאמרו בצמר או בפשתים יורה שבהם מה שישרוף ומה שיעזוב ובאה הקבלה שיעזוב ממנו האומריות שבו ואפילו היו מארגמן אשר הוא צמר שלא תחשוב שהן לא יצילו מן השרפה אם לא שיהיו ממשי או מזהב והדומה לו לא שיהיו מצמר או פשתים: (רמב"ם)

פֶּרֶק יֵא - מִשְׁנֵה יֵא

כָּל הָרְאוּי לְטִמָּא טִמָּא מֵת, אֵף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ רְאוּי לְטִמָּא מִדָּרַס, מְטַמֵּא בְּנִגְעִים. כְּגוֹן **[כח]** קָלַע שֶׁל סְפִינָה, וּוִילוֹן, וְשָׁבִיס שֶׁל סְבָכָה, וּמְטַפְחוֹת שֶׁל סְפָרִים, וְגִלְגָּלוֹן, וְרְצוּעוֹת מְנַעַל

וְסִנְדָּל שֵׁשׁ בָּהֶן רֹחַב כְּגָרִיס, הָרִי אֵלֹה מְטַמְּאִין
בִּנְגָעִים. סָגוּס שֶׁנִּרְאָה בּוֹ נֶגַע, רַבִּי אֶלְיָעֶזֶר בֶּן
יַעֲקֹב אָמַר, עַד שֶׁיִּרְאָה בְּאָרִיג וּבְמוֹכִין.
הַחֲמַת וְהַתּוֹרְמָל נִרְאִין כְּדַרְכָּן, וּפּוֹשָׁה מִתּוֹכּוֹ
לְאַחֲזָרְיוֹ וּמֵאַחֲזָרְיוֹ לְתוֹכּוֹ:

ר"ע מברטנורה כל הראוי לטמא טמא מת. בצמר ופשתים או בעור: אף על פי שאינו מטמא מדרס. כגון בגד שלש על שלש, דאינו מטמא מדרס עד שיהא בו שלשה טפחים על שלשה טפחים, ומטמא במת. וכל שכן שכל המטמאין מדרס מטמאין בנגעים, ובלבד בלבנים שאינם צבועים: קלע של ספינה וילון וכו'. כל הני דחשיב, מטמאין במת ואין מטמאים מדרס: שביס. לשון השביסים {כט} והשהרנים הכתוב בישעיה (פרק ג): וגלגלון. אבנט שחוגרים בו: סגוס. בגד עב מאד והוא פאדרת שער: באריג ובמוכין. בגוף האדרת ובשערות הבולטים ממנה. והלכה כרבי אליעזר בן יעקב: החמת והתורמל. כלים של עור, וקושרים אותן ונכפל העור במקום הקשר, ואין הנגע שבכפליו נראה אלא אם כן מתפשט העור. ולהכי קתני נראין כדרכין, כלומר שאין פושטו, אלא רואהו כד כמות שהוא. חמת, נוד של עור. תורמל, כמין פיס גדול של עור שהרועה מניח חפציו בתוכו: מתוכו לאחוריו. אם מתחלה נראה נגע בתוכו והסגירו, ובסוף שבו נראה נגע באחוריו מבחוץ, חשיב פשוין. ובתוספתא משמע דדוקא בעורות אמרינן הכי, ולא בבגדים: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {כח} כגון כוי. ולא ידעתי למה פרט אלו, ורבים הם השנויים בכלים: {כט} וקשה, דסבכה גופא הוה מצוי למתני. והרמב"ם נראה דלא גרס ושביס: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר ביארנו במקומות מכלים שיש דברים רבים יטמאו במת ולא יטמאו במדרס הזב להיותם דברים אינן עשוין למשכב ומכללם קלע הספינה והמסך ומגדל בכ"ד מכלים ושם ביארנו הסבכות אשר לא יטמאו במדרס ויטמאו במת. והתנה רוחב גריס ומבואר מאד לפי שלא יהיה נגע פחות מכגריס מרובע כמו (שהרשנו) [שפרשנו]:

וגלגלון. הוא אבנט אשר יחגור בו האדם ואולם הוא נגזר מן (ישעיה ג) והגליונים:

סגוס. והדומה להן מבגדי הצמר השעירים:

ושרש זה שהשם אמר בנגעי בגדים (ויקרא יג) פחתת היא בקרחתו או בגבחתו ואמרו בספרא בקרחתו אלו השחקים ר"ל הבגד הישן אשר נשתוו שטחיו בגבחתו אלו החדשיי ר"ל הבגד החדש אשר להן פתילו' ובגד הצמר כאשר הוא חדש וכ"ש העצי' הגסים כמו גמדא דנרש *והסגוסים כאשר הם חדשים יהיו על שטח האריגה כמו גרגרים מצמר בולטים נקראים מוכין לדמותם כמוכין והוא הצמר אשר ימלאו בו הכרים וזולתן ואמר ר' אליעזר שהנגע כאשר יראה בסמיכה והדומה לה יצטרך שיהיו הנגעים בעצם האריגה ובגרגרים הבולטים שעל שטחה והלכה כרבי אליעזר בן יעקב וכבר ביארנו בכ"ד מכלים שחמת ותורמל הם כלי עור וענין נראין שלא נחייב שיטמאו עד שנראה מה שיתחדש בתוכו ולא נחקור בין הכפלים : (רמב"ם)

פרק יא - משנה יב

בַּגְד הַמְסֻגָּר שֶׁנִּתְעָרַב בְּאַחֲרִים, כִּלְוֹן טְהוֹרִים.
קִצְצוּ וְעָשְׂאוּ מוֹכִין, טְהוֹר, וּמִתָּר בְּהִנָּיתוֹ.
וְהַמְחֻלָּט שֶׁנִּתְעָרַב בְּאַחֲרִים, כִּלְוֹם טְמֵאִין.
קִצְצוּ וְעָשְׂאוּ מוֹכִין, טְמֵא, וְאַסוּר בְּהִנָּיתוֹ :

ר"ע מברטנורה **בַּגְד הַמְסֻגָּר**. שְׁהִיָּה בּוֹ נִגְעַ וְצָבְעוֹ **[ל]** וְאִין הִנָּגַע נִכָּר בּוֹ :
כִּלְוֹן טְהוֹרִים. דָּאֵת הַנִּדְאִי הוּא מְטֵמָא, וְאִינוּ מְטֵמָא אֵת הַסְּפֵק **[לא]** :
וְעָשְׂאוּ מוֹכִין. קָרְעִים קִטְנִים פְּחוּתִים מְשַׁלֵּשׁ עַל שְׁלֵשׁ, אֶלְא שְׁלֵא הִבְדִּלוּ
לְגַמְרִי : **כִּלְוֹן טְמֵאִין**. דְּכִינּוֹן שְׁנִזְקַק לְטְמֵאָה אִין הַסְּפֵק מְטֵהְרוּ : **טְמֵא**
וְאַסוּר בְּהִנָּאתוֹ. דְּהָא שְׁרַפָּה בְּעִי **[לב]** : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [ל] וְכִן פִּרְשׁ הַר"ש, מְשׁוּם דְּמוֹכָח מִתּוֹרַת כְּהֻנִּים דְּאִירִי אֶף בִּימֵי
הַסְּגָרוֹ, וְלֹא בְּאוֹתוֹ שֶׁנִּטְהַר בְּקָרִיעַת הַנָּגַע. וְעִין תּוֹסֵפוֹת יוֹם טוֹב : **[לא]**
כְּדִלְעִיל בְּסוּף פֶּרֶק ה' לְעִנְיָן אֲדָם. הַר"ש. וְאֶף דְּהֵתָם מְקָרָא גְלוּף, אִין
לְהַחְמִיר בְּנִגְעֵי בְּגָדִים יוֹתֵר מִבְּנִגְעֵי אֲדָם : **[לב]** הַרְמַב"ם וְהַר"ש. וְתִימָה,
לְמָה לֹא פִּרְשׁוּ מְדַכְּתִיב מִמְּאָרְת. וְעוֹד, שְׁגָם תְּרוּמָה טְמֵאָה בְּשֻׁרְפָּה וּמִתָּר
לְהַנּוֹת : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זה מבואר לפי שבגד המנוגע אסור בהנאה לאומרו יתעלה (שם) באש
ישרף : (רמב"ם)

פרק

יב

פרק יב - משנה א

כָּל **[א]** הַבָּתִּים מְטַמְּאִין בַּנְּגָעִים, חוּץ מִשָּׁל נְכָרִים. הַלּוֹקַח בָּתִּים מִן הַנְּכָרִים, יֵרָאוּ בַתְּחִלָּה. בֵּית עֵגֶל, בֵּית טְרִיגוֹן, בֵּית הַבְּנוּי בְּסַפִּינָה אוּ בְּאַסְקָרְיָא, עַל אַרְבַּע קוֹרוֹת, אֵינוֹ מְטַמֵּא בַנְּגָעִים. וְאִם הָיָה מְרַבֵּעַ, אֶפְלוּ עַל אַרְבָּעָה עֲמוּדִים, מְטַמֵּא:

ר"ע מברטנורה **כָּל הַבָּתִּים**. וְדוֹקָא בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל, דְּבַבִּית אַרְץ אַחְזָתְכֶם כְּתִיב (ויקרא יד): **חוּץ מִשָּׁל נְכָרִים**. אִם קָנוּ בֵּית בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל. דְּהַכִּי מִשְׁמַע, אַחְזָתְכֶם מְטַמְּאָה בַנְּגָעִים, וְאִין אַחְזָת הַנְּכָרִים מְטַמְּאָה בַנְּגָעִים. וְכַשֵּׁם שֶׁאִין אַחְזָתְכֶם מְטַמְּאָה בַנְּגָעִים, כִּד בְּגִדְיָהֶם וְגוֹפִם **[ב]** אִין מְטַמְּאִים בַּנְּגָעִים: **יֵרָאוּ בַתְּחִלָּה**. וְהַיְמִים שֶׁהָיָה בָּהֶם הַנְּגָע כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ בְּיַד נְכָרִים, אֵינָם עוֹלִים לָהֶן מִן הַחֲשֵׁבוֹן: **בֵּית עֵגֶל**. שֶׁאִין בּוֹ זָוִיּוֹת: **טְרִיגוֹן**. שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁלֹשׁ זָוִיּוֹת. שֶׁלֹּשׁ בְּלִשׁוֹן רוֹמִי טְרִיגוֹן. וְהוּא הַדִּין בֵּית שֶׁיֵּשׁ לוֹ שְׁתֵּי זָוִיּוֹת אוּ חֶמֶשׁ **[ג]** אֵינוֹ מְטַמֵּא בַנְּגָעִים. דְּגַבֵּי נְגָעִים כְּתִיב קִירַת קִירַת **[ד]** שְׁתֵּי פְעָמִים, וּמַעוֹט קִירוֹת שְׁנַיִם, הֵרִי אַרְבָּעָה: **וּבְאַסְקָרְיָא**. הוּא תַרְוֵן הַסַּפִּינָה. וְיֵשׁ סַפְרִים שְׁגוֹרְסִים אַכְסָדְיָא, וְהוּן קוֹרוֹת שְׁקוּשְׁרִים בְּיַחַד וּמוֹלִיכִין אוֹתָן בְּנִהְרוֹת וּבֵיָם. וּבְלִשׁוֹן מְקָרָא קְרוּיִין רְפְסוּדוֹת: **עַל**

אַרְבַּע קוֹרוֹת. כְּמוֹ אוֹ עַל אַרְבַּע קוֹרוֹת. שְׁהִיָּה הַבַּיִת בְּנוּי עַל גְּבֵי הַקּוֹרוֹת
{ה} : אֵינָן מִטְמְאִין בְּנִגְעִים. דְּכַתִּיב בְּבֵית אֶרֶץ, עַד שְׁיִהְיֶה הַבַּיִת מִחֻבֵּר
בְּאֶרֶץ: אֶפְלוּ עַל אַרְבַּעַה עֲמוּדִים. שְׁהָעֲמוּדִים מִחֻבְרִים בְּאֶרֶץ וְהוּ
נִחְשָׁבִים אַרְבַּע זְוִיּוֹת לַבַּיִת וְהִגְגַּ עֲלֵיהֶן, מִטְמֵא בְּנִגְעִים אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא
פְּתוּחַ מִכָּל צְדָדָיו {ו} : (ר"ע מברטנורא).

עִקַּר תּוּי"ט {א} כָּל. לְאֶתוּי כְּדַפְרֵשׁ הַר"ב בְּרִישׁ פֶּרֶק דְּלַעִיל. וְעֵין מַה שְׁפָתַב
שָׁם: {ב} בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים לֹא גָרַס וְגוֹפֵן, דְּמֵאָדָם לְמַדְנֹו, דְּאִתָּם קְרוּיִים אָדָם
כו': {ג} וְלֹא תִנִּי לְהוּ בְּמִתְנִיתִין, מְשׁוּם דְּשִׁתִּים אֲתִיָּא בְּמִכָּל שְׁפֹן, וּבְחֻמֵּשׁ
אִיכָּא פְּלוּגְתָּא דְּתַנְאִי כְּמוֹ בְּצִיצִית. מְהַר"ם. וְעֵין תּוֹסְפּוֹת יוֹם טוֹב: {ד}
וּמְרִאֵיהֶן שְׁפֵל מִן הַקִּיר לֹא חָשִׁיב, אֶלָּא הֵנִי דְּכַתִּיב בְּהוּ לִישְׁנָא יִתִּירָא חָשִׁיב.
רש"י: {ה} שְׁהַקּוֹרוֹת בּוֹלְטוֹת כְּמוֹ מִן עֲלֵיהֶן, וְעֲלֵיהֶם בְּנוּי בַּיִת. וּמְהַר"ם פֶּרֶשׁ,
קוֹרוֹת רְחֻבּוֹת וְיִכּוּלִין לְעִמּוּד בְּלֹא נְעִיצָה, וְלֹא קְרִינָן בֵּיהּ בְּבֵית אֶרֶץ כּו': {ו}
הַרְמְב"ם. וְקִשָּׁה, דְּלִקְמֹן (מְשֻׁנָּה ב) תִּנּוּ עַד שְׁיִהְיֶה בּוֹ אֲבָנִים כּו'. וּבְנִסְחַת אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל כְּתוּב וְעֲלֵיהֶן בַּיִת בְּנוּי. וְכֵן הוּא בְּהַר"שׁ: (עִקַּר תּוּי"ט).

רמב"ם אָמַר יִתְעַלָּה (וּיִקְרָא יד) וּנְתַתִּי נֹגַע צִרְעַת בְּבֵית אֶרֶץ אַחוּזַתְכֶם וּבֵאֵה
הַקְּבֵלָה (גִּיטִין דף פב). אַחוּזַתְכֶם מִטְמֵאָה בְּנִגְעֵי וְאִין אַחוּזַת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים
מִטְמֵאָה בְּנִגְעִים וְכֶשֶׁם שֶׁאִין אַחוּזַתְכֶם מִטְמֵאָה בְּנִגְעִים כַּד אִין בְּגַדֵיהֶן
מִטְמֵאִין בְּנִגְעִים. וְנִכְפַּל מִלַּת קִירוֹת בְּנִגְעֵי בְּתִים שְׁתֵּי פְעָמִים וּמִיַּעוּט קִירוֹת
שְׁתֵּים הֵנָּה לֹא יִטְמְאוּ בְּנִגְעִים עַד שִׁיְהִיָּה בַּעַל ד' כְּתָלִים:

וְאִסְקֵרִיא מִיִּן מִן הַבְּנִינִים בְּלִתִּי מִחוּבֵּר לְאֶרֶץ אֲלֵא חוּץ בְּאוּיִר וְלִזָּה לֹא
יִטְמֵא סָבִיב וְכֵן בֵּית שְׁבַסְפִּינָה לְאִמְרוּ בְּבֵית אֶרֶץ אַחוּזַתְכֶם עַד שִׁיְהִיָּה
מִחוּבֵּר בְּאֶרֶץ וְאִמְרוּ אִפִּילוּ עַל ד' עֲמוּדִים ר"ל אִפִּילוּ יִהְיוּ בְּלִתִּי עַל ד' עֲמוּדִים
בְּאֶרֶץ וְעֲלֵיהֶן גַּג הֵנָּה יִטְמֵא בְּנִגְעִים אֶף עַל פִּי שֶׁהוּא פְּתוּחַ מֵאַרְבַּעַה צְדָדִין:
(רמב"ם)

פֶּרֶק יב - מִשְׁנֵה ב

בַּיִת שְׁאִחַד מְצַדְדֵי מְחַפָּה בְּשִׁישׁ, אֶחָד בְּסַלְעַ, וְאֶחָד בְּלִבְנִים, וְאֶחָד בְּעַפָּר, טְהוֹר {ז} . בַּיִת

שְׁלֹא הָיוּ בּוֹ אַבְנִים וְעֵצִים וְעֹפֵר (ח) וְנִרְאָה בּוֹ
נִגְעַ וְאַחַר כֵּן הֵבִיאוּ בּוֹ אַבְנִים וְעֵצִים וְעֹפֵר,
טְהוֹר. וְכֵן בִּגְד שְׁלֹא אָרַג בּוֹ שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ
וְנִרְאָה בּוֹ נִגְעַ וְאַחַר כֵּן אָרַג בּוֹ שְׁלֹשׁ עַל שְׁלֹשׁ,
טְהוֹר. אֵין הַבַּיִת מְטֵמָא בְּנִגְעִים עַד שְׂיֵהָא בּוֹ
אַבְנִים וְעֵצִים וְעֹפֵר :

ר"ע מברטנורה **בית שאחד מצדדיו**. אֶחָד מֵאַרְבָּעָה כְּתָלָיו מְחַפֵּה בְּשֵׁישׁ
מֵרַמְרָא : **בְּסַלַע**. צַר שֶׁהוּא שָׁם מִשְׁשֵׁת יָמֵי בְּרֵאשִׁית : **בְּלִבְנִים**. עֲשׂוּיִים
בְּכַבְשָׁן : **בְּעֹפֵר**. שֶׁהַכֶּתֶל עֲשׂוּי מִגּוֹשֵׁי עֹפֵר : **טְהוֹר**. דְּבַעֲיֵנָּה שְׂיֵהִי אַרְבָּעָה
קִירוֹת הַבַּיִת רְאוּיִן לְטֵמָא בְּנִגְעִים, וְאִם אֶחָד מִן הַקִּירוֹת עֲשׂוּי בְּדַבָּר
שְׂאִין רְאוּי לְטֵמָא, כְּגוֹן כָּל הַנִּי דְּאַמְרִינָּה, הַבַּיִת טְהוֹר : **בֵּית שְׁלֹא הָיוּ בּוֹ**
אַבְנִים וְעֵצִים וְעֹפֵר. כָּל שְׁלֹשְׁתָּן, אֶלֶּא אֶחָד מֵהֶן הָיָה בּוֹ, וְנִרְאָה הַנִּגְעַ
בְּאוֹתוֹ הָאֶחָד, טְהוֹר. דְּבַעֲיֵנָּה שְׂיֵהָא רְאוּי לְטֵמָא קֳדָם רְאִיתָ הַנִּגְעַ : **עַד**
שְׂיֵהִי בּוֹ אַבְנִים וְעֵצִים וְעֹפֵר. דְּכַתִּיב (ויקרא יד) אֶת אַבְנָיו וְאֶת עֲצָיו וְאֶת
כָּל עֹפֵר הַבַּיִת (ט) : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **ז** **בְּשֵׁישׁ כו'**. אֶף דְּכַתִּיב (ויקרא יד) וְנִתְתִּי נִגְעַ צָרַעַת בְּבַיִת, סְתָם,
נִלְמַד בְּמַדַּת דְּבַר הַלְּמִיד מְסוּפֹה, וְנִתְּץ אֶת הַבַּיִת אֶת אַבְנָיו וְאֶת עֲצָיו וְאֶת כָּל
עֹפֵר הַבַּיִת, וְלֹא הַבְּנוֹי מֵעַנְיָן אַחַר. הַרְמַב"ם. וְכַתֵּב מֵהַר"ם דְּתַנָּא וְשִׁיר עֵצִים
וּבְרִזָּל : **ח** **וְעֹפֵר**. הַמְּגַבֵּל בְּמִים. כְּדַכְּתִיב וְטַח כו' : **ט** וְקִשָּׁה, מְנַלָּה דְּבַעֲיֵנָּה
שְׁלֹשׁ, דְּלָמָּא חֲדָא סְגִי. וְנִרְאָה לִי דְּמִיתוּרָא דְּבַיִת קְדָרִישׁ לִיהָ, דְּהָא בְּבַיִת
קְמִירִי, אֶלֶּא לּוֹמֵר שֶׁהַבַּיִת זֶה הוּא דְּוִקָא בְּשֹׁלְשֵׁתָּן יַחַד. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם
טוֹב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם שֵׁישׁ. הוּא הַמְּרַמֵּר וְהַכּוֹנֵה בְּזֶה שְׁלֹא יִטְמָא בְּנִגְעִים עַד שִׁיְהוּ קִירוֹתָיו
מֵאַבְנִים וְעֹפֵר וּמְסִיד לֹא בְּאַבֵּן לְבַד וְהַבַּיִת הַנִּבְנָה מֵהֶן יִטְמָא בְּנִגְעִים אִמֵּר
יִתְבַּרֵךְ (שם) וְנִתְּץ אֶת הַבַּיִת אֶת אַבְנָיו וְאֶת עֲצָיו וְאֶת כָּל עֹפֵר הַבַּיִת הוֹרָה בְּזֶה
שֶׁהוּא נִבְנָה מֵאַבְנִים וְעֵצִים וְעֹפֵר וְאִז יִטְמָא : (רמב"ם)

פרק יב - משנה ג

וְכַמָּה אֲבָנִים יְהוּ בּוֹ. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר, אַרְבַּע. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, שְׁמֹנֶה. שְׁהֵיָה רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר, עַד שְׂיִרְאָה כְּשֵׁנִי גְרִיסִין עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים אוֹ עַל אֶבֶן אַחַת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, עַד שְׂיִרְאָה כְּשֵׁנִי גְרִיסִין עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים, לֹא עַל אֶבֶן אַחַת. רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, עַד שְׂיִרְאָה כְּשֵׁנִי גְרִיסִין עַל שְׁתֵּי אֲבָנִים בְּשָׁנֵי כְּתָלִים בְּזוּיֹת, אֲרַכּוּ כְּשֵׁנִי גְרִיסִין וְרַחְבּוֹ כְּגָרִיס :

ר"ע מברטנורה **עד שיראה כשני גריסין.** דכתביב (שם) וראה את הנגע והנה הנגע, מלמד שאין נגעי בתים מטמאין, עד שיראו כשני גריסין: **או על אבן אחת.** והינו טעמא דאמר רבי ישמעאל ארבע אבנים לארבעה כתלי הבית, לכל כתל אבן אחת. ולרבי עקיבא דאמר עד שיראו כשני גריסים על שתי אבנים לא על אבן אחת, אין פחות משמנה אבנים, לכל כתל שתי אבנים: **רבי אלעזר ברבי שמעון אומר כו'. טעמא דרבי אלעזר ברבי שמעון** [בסנהדרין דף ע"א] דכתביב קיר וכתביב קיר, איזהו קיר שהוא כקירות, הוי אומר זה קרון זוית, ובכל קיר בעינן שעור נגע, דהינו כגריס הקלקי מרבע בכל אחד ואחד (י). והלכה כרבי עקיבא: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט (י) ורבי עקיבא דריש, קיר, דאפלו נראה בכתל אחד די. וחלצו את האבנים, אין פחות משתיים. ורבי ישמעאל אומר וחלצו וגו', אין פחות משתיים. הקיר, אפלו לא נראה אלא על אבן אחת. תורת כהנים: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם ממה שיתחייב שתדעהו ששיעור נגעי בתים שני גריסין לאמרו (שם) וראה את הנגע והנה הנגע מלמד שאין הנגע מטמא אלא כשני גריסין ועל דעת רבי ישמעאל אשר אמר כי כאשר נראה כשני גריסין על אבן אחת טמא לפחות מה שיהיה בבית צריך ד' אבנים אבן אחת בכל כותל עד שיהיה כל כותל מכתלי הבית ראוי לנגעים ולפי דעת רבי עקיבא אשר אמר שהשני גריסין על שתי אבנים אי אפשר פחות משמנה אבנים ור' אלעזר ברבי שמעון אומר שמאמר השם בקירות הבית כגריס הנה כל כותל מהכתלים אשר יעשה מהן זוית ויהיה זה הנגע אשר רחבו כגריס וארכו כשני גריסין משותפת בין ב' כתלים עד שיהיה בקירות וזה אי אפשר עד שתהיה בזוית כזו והלכה כר"ע: (רמב"ם)

פרק יב - משנה ד

עצים, כְּדִי לִתֵּן תַּחַת הַשָּׁקוֹף. רַבִּי יְהוּדָה אומר, כְּדִי לַעֲשׂוֹת סַנְדָּל לְאַחֹרֵי הַשָּׁקוֹף. עֶפֶר, כְּדִי לִתֵּן בֵּין פְּצִים לַחֲבֵרוֹ **[יא]**. קִירוֹת הָאֲבוֹס, וְקִירוֹת הַמְּחֻצָּה, אֵינָן מְטַמְּאִין בַּנֶּגְעִים. יְרוּשָׁלַיִם וְחוּצָה לְאַרְצָה, אֵינָן מְטַמְּאִין בַּנֶּגְעִים:

ר"ע מברטנורה עצים. כְּדֹאמְרֵינוּ שֶׁאֵין הַבֵּית מְטַמֵּא עַד שֶׁיְהִי בּוֹ עֵצִים, כַּמָּה יְהִי בְּכָל כַּתֵּל וְכַתֵּל, כְּדִי לִתֵּן תַּחַת הַשָּׁקוֹף. כֶּדָּ צָרִיךְ לְכַל קִיר וְקִיר: **שָׁקוֹף.** מְקוֹם שֶׁהַדֵּלֶת שׁוֹקֵף עָלָיו, וְרִגְלֵיו לִתֵּן עֵץ תַּחְתָּיו: **סַנְדָּל לְאַחֹרֵי הַשָּׁקוֹף.** רִגְלֵים לְהַנִּיחַ עֵץ לְאַחֹרֵי הַשָּׁקוֹף לְהַגּוֹ, וְנִקְרָא סַנְדָּל, כַּמּוֹ שֶׁהַסַּנְדָּל מֵגוֹן עַל הָרֶגֶל. שָׁקוֹף, נִקְרָא בֵּין שֵׁל פֶּתַח בֵּין שֵׁל חֲלוֹן: **פְּצִים.** לְשׁוֹן סֵדֶק וְקָרַע. כַּמּוֹ (תַּחֲלִים ס) הַרְעָשְׁתָּה אֶרֶץ פְּצֻמָּתָה: **קִירוֹת הָאֲבוֹס.** שֵׁל בְּהֵמָה: **וְקִירוֹת הַמְּחֻצָּה.** שֵׁל (תַּחֲרוֹת) גְּנוֹת וּפְרִדָּסִים: **אֵין מְטַמְּאִין בַּנֶּגְעִים.** דְּכַתִּיב בְּקִירוֹת הַבַּיִת, וְלֹא בְּקִירוֹת הָאֲבוֹס וְלֹא בְּקִירוֹת הַמְּחֻצָּה: **יְרוּשָׁלַיִם וְחוּצָה לְאַרְצָה אֵינָן מְטַמְּאִין בַּנֶּגְעִים.** דְּכַתִּיב (נִיקְרָא יד) בְּבֵית אֶרֶץ אַחֲזַתְכֶם, וְחוּצָה לְאַרְצָה אֵינָה אַחֲזַתְכֶם, וִירוּשָׁלַיִם נִמְי לֹא נִתְחַלְקָה לְשִׁבְטִים **[יב]**: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [יא] עצים כְּדִי וכו'. וְשַׁעוֹר הָאֲבָנִים, מְפָרֵשׁ בַּתּוֹסֶפֶת, מִשְׁאוֹי שָׁנִים. הַר"שׁ: **[יב]** לְשִׁבְטֵי יְהוּדָה וּבְנֵימִין, אֵלֶּא יָד כֹּל יִשְׂרָאֵל שׁוֹיִן. וְקָרוֹן מְזַרְחִית דְּרוּמִית דְּלֹא הָיָה לוֹ יְסוּד, צָרִיךְ לוֹמַר דְּלֹא מִפְּנֵי שֶׁלֹּא הָיָה בְּחֻלְקוֹ שֵׁל טוֹרֵף, אֵלֶּא דְּהַכִּי גְּמִירֵי לָהּ דְּכַתִּיב הַכֹּל בְּכַתֵּב וְגוֹי. וְכֹן סֵתֵם לוֹ בְּפָרֶק ט' דְּעֶרְכִין מִשְׁנָה ו'. וּבְזִבְחִים דָּף נ"ג רַהֲטָא דְּסַגֵּיָא אֵלִיבָא דְּמֵאן דְּאָמַר דְּנִתְחַלְקָה, וְלִדְיָדִיהָ מְטַמֵּא בַּנֶּגְעִים. וְכֹן פִּרְשׁ הַר"ב בְּפָרֶק ה' מִשְׁנָה ד' דְּזִבְחִים וּבְרִישׁ פָּרֶק ג' דְּמִדּוֹת. וְצָרִיךְ עֵיוֹן: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם כבר השרשנו שצריך שיהו ב' עצים:

ושקוף הוא המשקוף העליון מהשער ואמר שאפילו חתיכה מהעץ אשר יתקעו בו הנגרין אצל הרכבת המשקוף זה השיעור הוא אשר יטמא הבית:

וסנדל הוא רפידה יעשו מאחורי המשקוף עד שישתנה לשטחו ואין אלו השיעורים מההגעה עד שנאמר בו הלכה כפלוגי:

פצים. הוא חצי נדבך האבן או נדבך חצי העץ וכאשר הושמו בין שני הצדדים ישאר ביניהם חלל ימלאו בו עפר:

וקירות המחיצה. הוא תקרה לא נעשה לחמם ואמנם נעשה להיות צל לאשר תחתיו מהבהמות מהשמש ואמנם היות בתי חוץ לארץ לא יטמאו בנגעים הנה זה לשון התורה לפי שהתחלת הפרשה כי תבאו אל ארץ כנען וגוי והיות ירושלים לא תטמא בנגעים אמרו (שם) ארץ אחוזתכם וירושלים לא נתחלקה לשבטים ואולם הוא בית תפלה יקרא לכל העמים: (רמב"ם)

פרק יב - משנה ה

כִּיצַד רְאִית הַבַּיִת. וּבֵא אֲשֶׁר לוֹ הַבַּיִת וְהִגִּיד לַכֹּהֵן לֵאמֹר כִּנְגַע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת (ויקרא יד). אֲפֹלוֹ תִלְמִיד חָכֵם וְיֹדֵעַ שֶׁהוּא נֹגַע וְדַאי, לֹא יִגְזֹר וַיֹּאמֶר נֹגַע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת, אֲלֹא כִּנְגַע {יג} נִרְאָה לִי בַּבַּיִת. וְצִוָּה הַכֹּהֵן וּפָנּוּ אֶת הַבַּיִת (בְּטָרִם יבֵּא הַכֹּהֵן

לְרֹאוֹת אֶת הַנְּגַע וְלֹא יִטְמָא כָּל אֲשֶׁר בַּבַּיִת וְאַחַר כֵּן יבֵּא הַכֹּהֵן לְרֹאוֹת אֶת הַבַּיִת (שם), וְאֲפֹלוֹ חֲבִילֵי עֵצִים, וְאֲפֹלוֹ חֲבִילֵי קָנִים {טו}, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, עֵסֶק הוּא לְפָנָיו. אָמַר רַבִּי מֵאִיר, וְכִי מָה מְטַמָּא לוֹ. אִם תֹּאמַר, כָּלֵי עֵצָיו וּבִגְדָיו וּמִתְכוֹתָיו, מְטַבִּילָן

וְהוּן טְהוּרִים. עַל מָה חֶסֶה הַתּוֹרָה. עַל כָּלֵי
חֶרְסוֹ וְעַל פִּכּוֹ וְעַל טְפִיו. אִם כֶּךָ חֶסֶה הַתּוֹרָה
עַל מָמוֹנוֹ הַבְּזוּי, קַל וְחֹמֶר עַל מָמוֹנוֹ הַחֲבִיב.
אִם כֶּךָ עַל מָמוֹנוֹ, קַל וְחֹמֶר עַל נַפְשׁ בְּנָיו
וּבְנוֹתָיו. אִם כֶּךָ עַל שָׁל רָשָׁע, קַל וְחֹמֶר עַל שָׁל
צַדִּיק :

ר"ע מברטנורה לא יגזר. לא יפסק הדין לומר שהוא נגע ונדאי, מדכתיב
כְּנֻגַע נִרְאָה לִי בַּבַּיִת, וְלֹא כָּתִיב נֻגַע: **אָפְלוּ חֲבִילֵי עֵצִים**. שְׂאִינָן בְּכֻלָּל
טְמֵאָה, צָרִיךְ לְפָנוּת. וְהָא דְכָתִיב וְלֹא יִטְמָא כָּל אֲשֶׁר בַּבַּיִת, דְּמִשְׁמַע
דְּאִטְמָאָה קַפִּיד רַחֲמָנָא, סְבִירָא לֵיה לְרַבֵּי יְהוּדָה דְּמִלְתָּא בְּאֲנָפֵי נַפְשָׁה
הִיא, לְאִשְׁמוּעֵינָן דְּכָלִּים דְּהוּוּ מְעַקְרָא נְמִי מִטְמוּ אִי שְׂבִיק לְהוּ **(יד)**. וְאִין
הִלְכָה כְּרַבֵּי יְהוּדָה: **עֶסֶק זֶה לְפָנוּי**. בְּתַמְיָה, וְכִי לְהַעֲסִיקוּ לְפָנוּת אֶת
הַבַּיִת הַצָּרִף הַכְּתוּב, שְׂאֵתָה מְזַקִּיקוּ לְפָנוּת דְּבָרִים שְׂאִין מְקַבְּלִים
טְמֵאָה, עַל כְּרַחֲךָ לֹא בָּא הַכְּתוּב לְדַרְשׁ אֶלָּא כְּמוֹ שְׂדוֹרֶשׁ רַבִּי מֵאִיר
שֶׁהַתּוֹרָה חֶסֶה עַל מָמוֹנָן שֶׁל יִשְׂרָאֵל: **פִּכּוֹ**. לְשׁוֹן פְּכִים קִטְנִים: **תַּפְּיוֹ**.
מְקוּם שְׂאוּפָה וּמְבַשֵּׁל בּוֹ קִדְרָתוֹ, כְּגוֹן תַּנּוּר וְכִירִים שֶׁל חֶרֶס הַמְּטַלְטְלִין.
וַיֵּשׁ סְפָרִים שְׂגוּרְסִים טְפִיו בְּטִי"ת, וְהוּא כָּלֵי חֶרֶס קֶטָן מְאֹד שְׂאִין
הַמְּשַׁקָּה יוֹצֵא הֵימָנוּ אֶלָּא טִיף טִיף. וְכָל אֱלוֹ אִין לָהֶם טְהָרָה בְּמִקְוָה:
אִם כֶּךָ עַל שָׁל רָשָׁע. שֶׁהַנְּגָעִים בָּאִים עַל לְשׁוֹן הָרַע: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **(יג)** כְּנֻגַע. וְקִשָּׁה, לְמָה אָסוּר לֹמֵר נֻגַע, וְהֵלֵא עַד שְׂאִמֵּר הַכְּהוֹן
טְמֵא אִין כָּאן טְמֵאָה. וְהֵרָא"ם פֶּרֶשׁ, מְשׁוּם לְמַד לְשׁוֹנֵךְ לֹמֵר אִינִי יוֹדֵעַ, אוֹ
מְשׁוּם דְּרַךְ אַרְצָה שְׂצָרִיךְ לְנַהֲגַע עִם הַכְּהוֹן, וְלִי נִרְאָה כְּדִי שְׂלֵא לְפָתַח פִּיו לְשִׁטּוֹן.
וְלְכָל הַטְּעָמִים נִרְאָה לִי דְבִכָּל הַנְּגָעִים הַדִּין כֶּךָ. וְאֶפְשָׁר שְׂלֵא הַקְּפִידָה הַתּוֹרָה
אֶלָּא בְּנֻגַע הַבָּא עָלָיו רֵאשׁוֹן: **(יד)** וְאֶפְלוּ לֹא יִשְׁהוּ בְּכַדִּי אֶכִּילַת פָּרֶס, וְלֹא דְמִי
לְנִכְנָס בַּבַּיִת. תּוֹרַת כְּהֻנִּים. כְּלוּמֵר וְלִהְיֵי מִפְּנֵי אוֹתָם, שֶׁהֲרִי לֹא יוּכַל לְהַצִּיל
כָּלֵל: **(טו)** קִנִּים. וְאִף עַל גַּב דְּעַל הָרַב הַכָּלִים שְׂנַעֲשׂוּ מֵהוּ אִין מְקַבְּלִין טְמֵאָה:
(עיקר תוי"ט).

רמב"ם עסק הוא לפנוי. רצה לומר לשמוש ועמל שאין צריך לו כי אם מן
הכלים ועסק הוא נגזר מכי התעשקו עמו (בראשית כו) וכבר ידעת שכלי חרס
אין להם טהרה במקוה וזכר מכלי חרס היותו פחות בדמים והוא פך השמן:
וטפיו. הוא כלי קטן מאד לא יצא ממנו דבר כי אם טיף טיף כמו שהתבאר
בכלים (פ"ג מ"ב):

ואמר אחר כן אם על של רשע כך על השרש אשר אומר אותו שראיית הצרעת הנזכרת בתורה אמרו שהוא עונש בעבור לשון הרע כי יפרד מן האנשים וירחיקו אותו מהיזק לשונו ויתחילו בביתו ואם חזר בו מוטב ואם לא יבא במצעות והוא אמרו בכל מלאכת עור חזר בו מוטב ואם לאו יבא בבגד ואם לא חזר בו עדיין יבא לגופו ועל עור בשרו וזה על דרך המוסר והתוכחה הלא תראי שהם דברים בלתי טבעיים ואינן חלאים טבעיים בשום פנים לפי שהבגדים והבתים הם חומר דומם שלא יקרה בהן צרעת אלא בקריאת התורה על הדמיון אשר זכרנו וכן נגעי אדם תראה שישים הנתקים צרעת והוא חולי הנקרא חולי השועל ויטהר הצרעת כאשר הפך כולו לבן והוא תכלית הצרעת והיותר גדולה והיותר חזקה ואמנם הם עניינים תוריים לפי מה שזכרנו ולזה השרש נקרא רשע: (רמב"ם)

פרק יב - משנה ו

אִינוּ הוֹלֵךְ לְתוֹךְ בֵּיתוֹ וּמִסְגֵּיר, וְלֹא בְּתוֹךְ הַבַּיִת שֶׁהִנָּגַע בְּתוֹכוֹ וּמִסְגֵּיר, אֶלָּא עוֹמֵד עַל פֶּתַח הַבַּיִת {טו} שֶׁהִנָּגַע בְּתוֹכוֹ וּמִסְגֵּיר, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יד), וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן מִן הַבַּיִת אֶל פֶּתַח הַבַּיִת וְהִסְגִּיר אֶת הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים. וּבֹא בְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ וּרְאָה אִם פָּשָׁה, וְצִוְהָ הַכֹּהֵן וְחִלְצוּ אֶת הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֶן הִנָּגַע וְהִשְׁלִיכוּ אֶתְהֶן אֶל מְחוּץ לָעִיר אֶל מְקוֹם טָמֵא. וְלָקְחוּ אֲבָנִים אַחֲרוֹת וְהִבִּיאוּ אֶל תַּחַת הָאֲבָנִים וְעָפַר אַחַר יָקַח וְטָח אֶת הַבַּיִת (שם). אִינוּ נוֹטֵל אֲבָנִים מִצַּד זֶה וּמִבַּיִת לְצַד זֶה, וְלֹא עָפַר מִצַּד זֶה וּמִבַּיִת לְצַד זֶה, וְלֹא סִיד מִכָּל מְקוֹם {יז}. אִינוּ מִבִּיֵּא לֹא אַחַת תַּחַת שְׁתֵּי אֶל שְׁתֵּי תַּחַת אַחַת

יח, אָלָא מְבִיא שְׁתֵּימַס תַּחַת שְׁתֵּימַס, תַּחַת שְׁלֶשׁ, תַּחַת אַרְבַּע **יט**. מְכָאן אָמְרוּ, אוּי לְרָשָׁע אוּי לְשֹׁכְנֵנוּ, שְׁנִיָּהוּן חוּלְצִין, שְׁנִיָּהוּן קוּצְעִין, שְׁנִיָּהוּן מְבִיאִין אֶת הָאֲבָנִים. אֲבָל הוּא לְבַדּוּ מְבִיא אֶת הָעֶפֶר, שְׁנֵאמַר **ס**, וְעֶפֶר אַחַר יִקַּח וְטַח אֶת הַבַּיִת, אִין חֲבֵירוּ מְטַפֵּל עִמּוֹ בְּטִיחָה :

ר"ע מברטנורה אִינוּ הוֹלֵךְ לְתוֹךְ בַּיִתוֹ. דְּכָתִיב וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן מִן הַבַּיִת. יְכוּל יֵלֵךְ לְבַיְתוֹ וַיִּסְגֵּר, תַּלְמוּד לומר אֶל פֶּתַח הַבַּיִת, אִי אֶל פֶּתַח הַבַּיִת, יְכוּל יַעֲמֵד תַּחַת הַמִּשְׁקוֹף וַיִּסְגֵּר, תַּלְמוּד לומר וַיֵּצֵא מִן הַבַּיִת, עַד שְׁיַעֲקֹר מִכָּל הַבַּיִת: **ולא סיד מכל מקום**. דְּכָתִיב וְעֶפֶר אַחַר יִקַּח, וְסִיד לֹא הוּי עֶפֶר אֲלָא אֲבֹן שְׂרָפָה: **לא אחת תחת שתיים**. אֲבֹן גְּדוּלָּה שְׁמִמְלָאָה מִקּוּם הַשְּׁתֵּימַס: **מכאן אמרו אוי לרשע ואוי לשכנו**. שְׁאִם כֶּתֵל מִפְּסִיק בֵּין שְׁנֵי בָתִּים וְנִרְאָה נִגַע בַּכֶּתֵל לְצַד בַּיִת זֶה, בַּעַל הַבַּיִת הָאֲחֵר צָרִיךְ לְהַטְפִּיל עִמּוֹ, דְּכָתִיב וְחֻלְצוּ אֶת הָאֲבָנִים, לְשׁוֹן רַבִּים. וְלָזֶה שֶׁהִנָּגַע לְצַד בַּיִתוֹ קוּרָא רָשָׁע, שֶׁהִנָּגְעִים בָּאִים עַל לְשׁוֹן הָרַע כְּדָאמְרֵן: **שניהם קוצעים**. לְשׁוֹן וְאֶת הַבַּיִת יִקְצַע **כ**: **יקח וטח**. לְשׁוֹן יְחִיד, לְמַעוּטֵי חֲבֵירוּ שְׁאִין מְטַפֵּל עִמּוֹ בְּטִיחָה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **טז** **על כו'**. כְּלוּמַר סָמוּךְ. כְּמוֹ וְעָלְיוּ מִטָּה מְנֻשָּׁה: **זי** **מכל מקום**. פְּרוּשׁ, מְשׁוּם מְקוּם. מִהֲר"ם. וּמְצָאנוּ כֵן בַּתְּנ"ךְ, לֹא תַעֲשֶׂה כָּל מְלָאכָה [שְׁמוֹת כ]. וּבִתְהִלִּים ע"ח [ולא יֵעִיר כָּל חֲמַתּוֹ]: **יח** **לא וגו'**. בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים, וְלִקְחוּ אֲבָנִים כּו' וְהִבִּיאוּ אֶל תַּחַת הָאֲבָנִים. אִין פְּחוֹת מְשֻׁתָּם: **יט** **אלא כו'**. וְכֵן לְהַפָּךְ. דְּכִינּוֹן דְּאִיכָּא שְׁתֵּימַס, תּוֹ לֹא הִקְפִּידָה הַתּוֹרָה. וְעִין תּוֹסֵפּוֹת יוֹם טוֹב: **כ** לְשׁוֹן קִצּוּעַ מְפָרֵשׁ. אֲבָל הַלְמוּד מֵאֲשֶׁר הִקְצוּ. וְדְשְׁנִיָּהוּן מְבִיאִין, נִלְמַד מִן־לִקְחוּ אֲבָנִים אַחֲרוֹת. וְהָא דְכָתִיב יִקְצַע אַחַר חֲלָץ, לְשׁוֹן יְחִיד, לְמַעוּטֵי כֶּתֵל הַמִּפְּסִיק בֵּין בַּיִת לְחֶצֶר וְלִגְנָה, שְׁאִין בַּעַל הַחֶצֶר וְהִגְנָה מְסַיֵּעַ לְבַעַל הַבַּיִת: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר יתעלה (ויקרא יד) וחלצו את האבנים ולקחו אבנים אחרות ולזה אין חולצין פחות משלשה ואינן מביאים פחות משנים:

ואמרו ולא סיד מכל מקום לאמרו ועפר אחר יקח והסיד אינו עפר אלא אבן נשרפת. וזה הקבוץ אשר בא לאמרו וחלצו ולקחו והביאו בעל הבית המנוגע ואחר כאשר היה הכותל משותף בין שני בתים והוא אמרו בכאן אוי לרשע אוי לשכנו: (רמב"ם)

פרק יב - משנה ז

בַּא בְּסוֹף שָׁבוּעַ וְרָאָה, אִם חָזַר, וְנִתְּץ אֶת
הַבַּיִת אֶת אֲבָנָיו וְאֶת עֵצָיו וְאֶת כָּל עֵפֶר הַבַּיִת
וְהוֹצִיא אֶל מְחוּץ לָעִיר **{כא}** אֶל מְקוֹם טָמֵא (שם).
הַפְּסִיּוֹן הַסְּמוּךְ, כָּל שֶׁהוּא. וְהִרְחֹק, כַּגְּרִיס.
וְהַחוּזָר בַּבַּתִּים, כַּשְּׁנֵי גְרִיסִין **{כב}** :

ר"ע מברטנורה בַּא בְּסוֹף שָׁבוּעַ. אַחֲרֵי הַטּוֹחַ הַבַּיִת, חוֹזֵר וּמְסַגֵּירוֹ, וְאִם
בְּסוֹף שָׁבוּעַ חָזַר הִנְגַע, וְנִתְּץ אֶת הַבַּיִת : הַפְּסִיּוֹן הַסְּמוּךְ. שֶׁפֶשֶׁה סְמוּךְ
לְנֶגַע : וְהַחוּזָר כַּשְּׁנֵי גְרִיסִים. דְּכִתִּיב וְאִם יָשׁוּב הִנְגַע, כְּאֵדָם הָאֹמֵר חָזַר
פְּלוּנִי לְמְקוֹמוֹ, וְהִנְגַע שֶׁבַּבַּתִּים בַּתְּחִלָּה אֵינוֹ מְטַמֵּא אֶלָּא בְּשְׁנֵי גְרִיסִים,
כְּדַאמְרֵן : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{כא}** לָעִיר. וְאֶפְלוּ אֵינָהּ מְקַפֶּת חוּמָה : **{כב}** הַפְּסִיּוֹן כּו'. כָּל זֶה
לְפִינֵן בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים מְקַרְאֵי. וְעֵינֵן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זֶה כִּמוֹ שֶׁקֵּדָם בִּנְגְעֵי בַגְדִים וְזֶה שֶׁבֵּא בִּנְגְעֵי בַתִּים גַּם כֵּן וְהֵנָּה פֶּשֶׁה
הִנְגַע בְּקִירוֹת הַבַּיִת וְכֵאשֶׁר הִיָּה הַפְּסִיּוֹן בְּקִירוֹת הַבַּיִת לֹא סְמוּךְ לְנֶגַע
הָרֵאשׁוֹן יִצְטָרֵךְ שִׁיְהִיָּה נֶגַע וְהוּא כַּגְּרִיס כִּמוֹ שֶׁבִיאָרְנוּ וְאֹמֵר גַּם כֵּן בִּנְגַע חוּזָר
(ויקרא יד) וְאִם יָשׁוּב הִנְגַע וּפְרַח בַּבַּיִת *שִׁימֶשֶׁךְ שִׁיעוֹר נֶגְעֵי בַתִּים אֲשֶׁר הוּא ב' גְּרִיסִים
בְּאוֹרֵךְ וּבְרוּחָב גְּרִיס אֶחָד לְפִי מָה שֶׁהִשְׁרַשְׁנוּ בְּזֶה הַפְּרָק : (רמב"ם)

פרק יג - משנה א

עֲשֶׂרָה {א} בְּתִים הֵן, הַפֶּה בְּרֵאשׁוֹן, וְהַהוֹלֵךְ לוֹ, קוֹלְפוֹ וְהוּא טָהוֹר. הַפֶּה בְּשֵׁנִי, וְהַהוֹלֵךְ לוֹ, קוֹלְפוֹ וְהוּא טָעוֹן צְפָרִים. הַפּוֹשֶׂה בְּרֵאשׁוֹן, חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ. חֲזֵר, יִנְתֵּץ. לֹא חֲזֵר, טָעוֹן צְפָרִים. עָמַד בְּרֵאשׁוֹן וּפָשָׂה בְּשֵׁנִי, חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ. חֲזֵר, יִנְתֵּץ. לֹא חֲזֵר, טָעוֹן צְפָרִים. עָמַד בְּזָה וּבְזָה, חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ. חֲזֵר, יִנְתֵּץ. לֹא חֲזֵר, טָעוֹן צְפָרִים. אִם עַד שֶׁלֹּא טָהְרוּ בַצְּפָרִים נִרְאָה בּוֹ נֶגַע, הֲרִי זֶה יִנְתֵּץ. וְאִם מִשְׁטָהְרוּ בַצְּפָרִים נִרְאָה בּוֹ נֶגַע, יִרְאָה בְּתַחֲלָה :

ר"ע מברטנורה **עֲשֶׂרָה בְּתִים**. הַפֶּה בְּרֵאשׁוֹן. בְּסוֹף שָׁבוּעַ רֵאשׁוֹן פֶּה, אוֹ הַלֵּךְ הַנֶּגַע לְגַמְרֵי. הֲרִי שֵׁנִי בְּתִים, דְּכַשְׁנִים הֵן חֲשׂוּבִים : קוֹלְפוֹ. קוֹלְפוֹ מְקוֹם הַנֶּגַע בְּלִבָּד, וְהַבֵּית טָהוֹר : הַפֶּה. בְּסוֹף שָׁבוּעַ שֵׁנִי, וְהַהוֹלֵךְ לְגַמְרֵי. שְׁנַיִם אַחֲרָיִם, הֲרִי אַרְבָּעָה : הַפּוֹשֶׂה בְּשָׁבוּעַ רֵאשׁוֹן : חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ. וְאִם חֲזֵר, נוֹתֵץ. הֲרִי חֲמִשָּׁה : לֹא חֲזֵר טָעוֹן צְפָרִים. הֲרִי שֵׁשָׁה : עָמַד. בְּעֵינָיו בְּשָׁבוּעַ רֵאשׁוֹן : וּפָשָׂה בְּשֵׁנִי, חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ. חֲזֵר, נוֹתֵץ. הֲרִי שִׁבְעָה : לֹא חֲזֵר טָעוֹן צְפָרִים. הֲרִי שְׁמֹנֶה : עָמַד. בְּעֵינָיו בְּשָׁבוּעַ רֵאשׁוֹן וּבְשָׁבוּעַ שֵׁנִי : חוֹלֵץ וְקוֹצֶה וְטָח וְנוֹתֵן לוֹ שָׁבוּעַ. שְׁדִין הַעוֹמֵד בְּעֵינָיו בְּשָׁבוּעַ שֵׁנִי כְּדִין הַפּוֹשֶׂה. חֲזֵר, נוֹתֵץ. הֲרִי תִשְׁעָה : לֹא חֲזֵר טָעוֹן צְפָרִים. הֲרִי עֲשָׂרָה : אִם עַד שֶׁלֹּא טָהְרוּ בַצְּפָרִים נִרְאָה בּוֹ נֶגַע. הֲרִי הוּא כְּחוֹזֵר, וְטָעוֹן נִתְיָצָה. אֲבָל מִשְׁטָהְרוּ, הֲרִי לִיהַ כְּנֶגַע חֲדָשׁ וּמִסְגִּירוֹ : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {א} עֲשֶׂרָה. כִּלְהוֹ דְפַרְקִין יִלְפִינן בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים מְקַרְאֵי : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם יאמר שעשרה ענינים הן לבית ולהן דינין מתחילתן ועד סופן כמו שיתבארו הראשון שיחלש מראה הנגע בשבוע ראשון והענין השני שיעדר הנגע לגמרי בשבוע ראשון והמשפט באלו שני הענינים שיקלוף מקו' הנגע וישאר הבית טהור והענין השלישי שיחלש מראה הנגע בשבוע שני והענין הרביעי שיעדר הנגע לגמרי בשבוע שני והדין באלו שני הענינים שיקלוף הבית ויצטרך לטהרת צפרים כמו שנבאר ואם יוסיף הנגע בשבוע ראשון הנה הדין בזה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע ואם חזר הנגע אחר זה יתוץ את הבית כולו וזה ענין החמישי ואם לא חזר הנגע הנה יצטרך צפרי' וזהו ענין הששי ואם עמד הנגע בעיניו בשבוע ראשון והוסיף בשבוע שני וזהו ענין השביעי הנה הדין בזה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע ואם חזר הנגע אחר זה יתוץ את הבית כולו ואם לא חזר הנגע הנה הוא טעון צפרים וזהו ענין השמיני ואם בעיניו עמד הנגע בשבוע ראשון ובשבוע שני והוא הענין התשיעי הנה דינו חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע ואם חזר הנגע יתוץ ואם לאו טעון צפרים וזהו הענין העשירי ואלו המשפטים אשר ספרנו באלו הענינים מהם פסוקי התורה מבוארים ומהם קבלה מסמיכו' ורמזי' מהתורה ואולם פסוקי התור' הם המשפטי' אשר זכר הפושה בשבוע ראשון אשר נאמר בו חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע חזר יתוץ לא חזר טעון צפרים ואמר יתעלה בזאת הפרשה (ויקרא יד) ובא הכהן וראה והנה פשה הנגע בבית ואמר אחר זה ונתץ את הבית אמרו במה הוא מדבר אם בפושה הראשון הרי אמור הא אינו מדבר אלא על שבא בסוף שבוע ראשון ומצאו עומד ובא בסוף שבוע שני ומצאו פושה שידין בו כדין פושה בראשון בעצמו לפי שנא' (שם) בפושה בראשון ושב הכהן ובא בזה המאמר אשר בא הפירוש שהוא בפושה בשני ובא הכהן ואמרו זו היא שיבה זו היא ביאה מה שיבה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע אף ביאה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע ואמר יתעלה בזאת הפרשה גם כן (שם) ואם בא יבא הכהן וראה והנה לא פשה הנגע בבית אמרו במה הכתוב מדבר אם בפושה בראשון הנה אמור אם בפושה בשני הנה אמור הא אינו מדבר אלא את שבא בסוף שבוע ראשון ובסוף שבוע שני וראה והנה לא פשה ושמו גם כן דין העומד בראשון ובשני כדין פשה בשני לאמרו בכאן בעומד בראשון ובשני ואם בא יבא ואמר

בפֹּשֶׁה בִּשְׁנֵי וּבֵּא הַכֹּהֵן וְרָאָה כְּמוֹ שְׂבִיאָרְנוּ וְאָמְרוּ גִ"כ נֹאמֵר צִרְעַת מִמַּאֲרַת
בְּבֵתִים (שס) וְנֹאמֵר צִרְעַת מִמַּאֲרַת בְּבִגְדִים (שס יג) מֵה צִרְעַת מִמַּאֲרַת הָאִמּוּרָה
בְּבִגְדִים עֲשֵׂה אֶת הָעוֹמֵד בִּשְׁנֵי כְּפֹשֶׁה בִּשְׁנֵי אִף צִרְעַת מִמַּאֲרַת הָאִמּוּרָה
בְּבֵתִים עֲשֵׂה אֶת הָעוֹמֵד בִּשְׁנֵי כְּפֹשֶׁה בִּשְׁנֵי וְכִבֵּר קִדְּם שְׂדִין פּוֹשֶׁה בְּרֹאשׁוֹן
הִנֵּה הַדִּין גִּ"כ בְּפֹשֶׁה בְּרֹאשׁוֹן וּבְפֹשֶׁה בִּשְׁנֵי וּבְעוֹמֵד בְּרֹאשׁוֹן וּבִשְׁנֵי חוֹלֵץ
וְקוֹצָה וְטַח וְנוֹתֵן לוֹ שְׁבוּעַ :

חֲזֵר יִתּוֹץ לֹא חֲזֵר טֵעוֹן צִפְרִי כְּמוֹ שְׂבִיאָרְנוּ בְּסוֹף מִשְׁנֵה וְאָמַר בְּזֶה (הַמִּסְכָּתָא)
וְטַהַר הַכֹּהֵן אֶת הַבַּיִת כִּי נִרְפָּא הִנֵּגַע וְלִקַּח לַחְטָא אֶת הַבַּיִת וְכוּ' וְהָיָה לוֹ
לוֹמַר לַחְטָא אוֹתוֹ וְכֹאשֶׁר אָמַר לַחְטָא אֶת הַבַּיִת הָרִי חֲטָא כֹּאן בֵּית אַחַר
מִכֹּאן לְכוּהָ בִּשְׁנֵי וְהַהוֹלֵךְ לוֹ שֶׁהוּא קוֹלְפוֹ וְטֵעוֹן צִפְרִים וְכֹאשֶׁר הִגִּיעַ הַדִּין
בְּעוֹמֵד בְּרֹאשׁוֹן וְכוּהָ בִּשְׁנֵי אוֹ הַלֵּךְ הִנֵּגַע בִּשְׁנֵי שֶׁהוּא טֵעוֹן צִפְרִים שְׁמַעְנוּ
כוּהָ בְּרֹאשׁוֹן וְהַהוֹלֵךְ לוֹ בְּרֹאשׁוֹן אֵינוֹ טֵעוֹן צִפְרִים וְזֶה כֹּלל הַסְּמִיכוֹת
וְהַרְמִיזוֹת עַל אֱלוֹ הַדִּינִין הַמְּקוּבְּלִים : (רַמְבַּ"ם)

פֶּרֶק יג - מִשְׁנֵה ב

הָאָבֶן שְׂבִיבָוִית, בְּזִמָּן שֶׁהוּא חוֹלֵץ, חוֹלֵץ אֶת
כָּלוּ. וּבְזִמָּן שֶׁהוּא נוֹתֵץ, נוֹתֵץ אֶת שְׁלוֹ וּמִנִּיחַ
אֶת שֶׁל חֵבְרוֹ. נִמְצָא חֵמֶר בְּחִלְיָצָה מִבְּנֵי תִּצְחָה.
רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר, בֵּית הַבְּנוֹי רֹאשׁ וּפְתִינִין,
נִרְאָה בְּרֹאשׁ, נוֹטֵל אֶת כָּלוּ {ד}. נִרְאָה בְּפְתִינִין,
נוֹטֵל אֶת שְׁלוֹ וּמִנִּיחַ אֶת שֶׁל חֵבְרוֹ :

ר"ע מברטנורה **הָאָבֶן שְׂבִיבָוִית**. שֶׁהִיא בֵּינוּ וּבֵין חֵבְרוֹ בְּשִׁתְּפוֹת {ב} : חוֹלֵץ
אֶת כָּלוּ. כְּדֹדְרֵשִׁינָן וְחִלְצוֹ, מְלַמֵּד שֶׁשְׁנֵיהֶם חוֹלְצִים : בְּזִמָּן שֶׁהוּא נוֹתֵץ.
אֶת הַבַּיִת כָּלוּ : נוֹתֵץ שְׁלוֹ. דְּגַבֵּי נִתְיָצָה כְּתִיב אֶת אֲבָנָיו וְאֶת יַעֲצָיו, אֲבָנָיו
שְׁלוֹ וְיַעֲצָיו שְׁלוֹ : רֹאשׁ וּפְתִינִין. פֶּרֶשׁ הָעֵרוֹד, אוֹתָהּ הָאָבֶן אוֹ אוֹתוֹ הָעֵץ
שְׁתוּפִס מִצַּד מְעַרְב נִדְבָדָּ שְׁלוֹ, וְלִצַּד מְזָרַח נִדְבָדָּ שֶׁל חֵבְרוֹ, שֵׁם אוֹתָהּ

הָאָבֹן אוֹ אוֹתוֹ הָעֵץ, רֹאשׁ. וְאוֹתָם הָאָבָנִים וְעֵצִים שֶׁבְּנִדְבָדָּךְ זֶה בַּמַּעֲרָב אַחַת, וּבְנִדְבָדָּךְ זֶה בַּמִּזְרָח אַחַת, שְׁמֹן פֶּתִיחַ {ג} : (ר"ע מברטנורא).

עיקר תוי"ט {ב} שֶׁכֵּן דָּרָךְ הַזְּוִיּוֹת לְתֵת שֶׁם אָבָנִים גְּדוֹלוֹת הַמַּחְזִיקוֹת אֶת כָּל עֲבֵי הַכֶּתֶל וְנִרְאוֹת מִשְׁנֵי צְדָדִים. רש"י. וְהוּא הַדִּין דְּהוּהָ מְצִי לְמִימַר הָאָבֹן הָרֹאשֶׁה כְּרַבִּי אֶלְעָזָר, אֶלָּא דִּבְרוּ בְּכָל כֶּתֶל, שְׁמֹן הַסֶּתֶם יֵשׁ בַּזְּוִיּוֹת אָבֹן גְּדוֹלָה: {ג} פְּרוּשׁ, כֶּתֶל הַמַּפְסִיק בֵּין שְׁנֵי בֵּתִים, וְעַל עֵץ אוֹ אָבֹן אַחַת שֶׁבְּרֹאשׁוֹ מִנַּח נִדְבָדָּךְ לְבֵית זֶה וְכֵן לְבֵית הַשְּׁנַיִם, אוֹתוֹ הָעֵץ אוֹ הָאָבֹן מִקְרִי רֹאשׁ, וְשָׁאֵר יַעֲצִים אוֹ אָבָנִים לְפָנִים נִקְרְאוּן פֶּתִיחַ. וְלִפִּי שֶׁפְּעָרוּךְ פְּרוּשׁוֹ סְתוּם הַרְחֵבְתִּיו. מַהֲר"ם: {ד} נִרְאָה כּוֹי. מִדְּתַלִּי בְּנִרְאָה, מִסֶּתֶרְבָּרָא דְאַחֲלִיצָה קֵאִי. דְּאִי אֲנִתִּיצָה, הָרִי נוֹתֵץ כָּל הַבֵּית, וְיִמָּה לִי בְּאִיזָה אָבֹן נִרְאָה. וְקֵאֲמַר דְּלֹא חִיבּוֹ הַכֶּתוּב לְחַבְרוּ שֶׁיִּחַלֵּץ עִמּוֹ אֶלָּא כְּשֶׁנִּרְאָה בְּרֹאשׁ, הוֹאִיל וְאָבֹן אַחַת בְּשָׁלוֹ וְשֶׁל חֶבְרוּ. וְכֵן מִשְׁמַע מִדְּתַנִּי נוֹטֵל וְלֹא נוֹתֵץ. וְכֵן כָּתַב מַהֲר"ם: (עֵיקָר תוי"ט).

רמב"ם האבן שבזוית. רצה לומר אם תהיה בזוית המשותפת בינו ובין חברו:

ראש ופתיח מין מלבניי היה מפורסם התמונה בזמן ההוא אצלם כמו הנדבך והקשרים אשר יחברו במ הכתלים ומזאת התמונה יתבאר זה הדין: (רמב"ם)

פרק יג - משנה ג

בֵּית שֶׁנִּרְאָה בּוֹ נָגַע, הִיָּתָה עֲלֶיהָ עַל גִּבּוֹ, נוֹתֵן אֶת הַקּוֹרוֹת לְעֶלְיָהּ. נִרְאָה בְּעֶלְיָהּ, נוֹתֵן אֶת הַקּוֹרוֹת לְבֵית {ה}. לֹא הִיָּתָה עֲלֶיהָ עַל גִּבּוֹ, אָבָנָיו וְעֵצָיו וְעָפְרוֹ נִתְּצִין עִמּוֹ. וּמִצִּיל עַל הַמִּלְבָּנִים, וְעַל שְׁרִיגֵי הַחֲלוֹנוֹת. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִלְּבָן הַבְּנוֹי עַל גִּבּוֹ, נִתְּצָ עִמּוֹ. אָבָנָיו

וְעֵצוֹ וְעִפְרוֹ מִטְמְאִין בְּכַזֵּית, רַבִּי אֶלְעָזָר חֲסִמָּא אוֹמֵר, בְּמָה שֶׁהוּן :

ר"ע מברטנורה נותן את הקורות לעליה. וסומכן בעמודין ואינו נותצן עם הבית, דכתיב את אבניו ואת עציו ואת [כל] עפר הבית, ולא אבנים ועצים ועפר של עליה: **נתצין עמו**. דדרשינן את אבניו ואת עציו ואת עפר הבית, כל אבנים שנבנו עמו וכל עצים שנבנו עמו וכל עפר שנבנה עמו. וכיון דאין עליה על גביו, הרי כלם נבנו עמו: **מלבנים**. כמין לבנים מרבעות ששוטחים על הגגות [ו]. ויש מפרשים, כעין מזוזות שעושים בחלונות מבחוץ לנוי, ואין מחברים בטיט בחלון: **שריגות**. כמין סבכה שעושים בחלון שמסתכלים משם לרשות הרבים [ז]: **מלבן**. עץ ארוך שעל הקיר העשוי להושיב עליו ראשי הקורות שלא ירקבו מלחלוחית החומה: **בכזית**. משום דצרעת אתקש למת, דכתיב (במדבר יב) אל נא תהי כמת: **במשוהו**. כאברים של מת, דתנן באהללות, האברים אין להם שעור. ואין הלכה כרבי אלעזר: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [ה] לבית. ש'לצרך הבית גם כן נבנו, לצרך התקרה. קרבן אהרן: [ו] ולא מפרש לענין מה שוטחין אותו. דאי לצרך עצמן, פשיטא דאינו בכלל אבניו. אלא ודאי שיש בהן צרך קצת אל הגג. וזה הוה ליה להר"ב לפרש: [ז] ועושו הסבכה כדי שלא יפלו התינוקות. הר"ש: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם מלבנין אשר יהיו ממעל על שטח הקורה:

וסריגי החלונות הסבכות אשר בחלון יהיו מעץ וממתכות גם כן ואין הלכה כרבי יהודה ולא כרבי אלעזר: (רמב"ם)

פרק יג - משנה ד

בית המסגר, מטמא מתוכו. והמחלט, מתוכו ומאחוריו. זה וזה מטמאין בביאה:

ר"ע מברטנורה **בית המסגר מטמא מתוכו**. כְּדַכְתִּיב וְהָבֵא אֶל הַבַּיִת **{ח}** כָּל יְמֵי הַסְּגִיר אֹתוֹ יִטְמָא עַד הָעֶרֶב. וְהָאֲבָנִים הַמְּנַגְעִים עֲצָמָן, אֲפֹלוּ בְּמִסְגֵּר מְטֻמְאִין מֵאֲחֻרֵיהֶן: **וְהַמְּחַלֵּט מֵתוֹכוֹ וּמֵאֲחֻרָיו**. הַנוֹגֵעַ בְּבַיִת מֵאֲחֻרָיו, טְמֵא, דְּכָתִיב בְּמַחְלֵט, צָרַעַת מִמְּאָרְתָּ בְּבַיִת טְמֵא הוּא, מֵהַ תִּלְמוּד לֹאמַר טְמֵא הוּא, הוֹסִיף לוֹ שֶׁיְהֵא טְמֵא בֵּין מֵתוֹכוֹ בֵּין מֵאֲחֻרָיו: **זֶה וְזֶה מְטֻמְאִין בְּבִיָּאָה**. לְטְמֵא כָּל הַנִּכְנָס בְּתוֹכוֹ: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{ח}** הָר"מ. נִרְאֶה לְפָרֵשׁ דְּלֹא מְטֻמָּא בְּנִגְיָעָה מֵתוֹכוֹ אֲלֵא כְּשֶׁבָּא כָּלוּ לְתוֹכוֹ, כְּדִמְשַׁמַּע קָרָא. אֲבָל דַּעַת רַש"י לְפִי הַגְּרָסָא שֶׁלְפָנֵינוּ, דְּטְמֵא בְּנִגְיָעָה לְחֻדָּא, וְאֵתִי שֶׁפִּיר טְפִי סִיפָא זֶה וְזֶה מְטֻמְאִין בְּבִיָּאָה. וְהַרְמַב"ם כָּתַב, זֶה וְזֶה כּו', כִּי צַד, בַּיִת שֶׁהָיָה מִסָּדָּ כּו'. וְדַחַק דִּמְפָסִיק בְּמִשְׁנַת הַבּוֹנֵה כּו': (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אָמַר הַר"מ בְּבֵית הַמוֹסָגֵר (ויקרא יד) וְהָבֵא אֶל הַבַּיִת כָּל יְמֵי הַסְּגִיר אוֹתוֹ יִטְמָא עַד הָעֶרֶב הֵנָּה לֹא יִטְמָא זֹלַת מֵתוֹכוֹ וְאִמַּר בְּמוֹחֵלֵט (ויקרא יד) צָרַעַת מִמְּאָרְתָּ הִיא בְּבַיִת טְמֵא הוּא אִמְרוּ טְמֵא הוּא הוֹסִיף לוֹ טוּמְאָ שִׁיטְמָא בֵּין מֵתוֹכוֹ בֵּין מֵאֲחֻרָיו וְיִטְמָא בּוֹ מֵאֲחֻרָיו יִטְמָא וְכִבֵּר יַדְעַת שַׁעֲנִין מְטֻמְאִין בְּבִיָּאָה שִׁיטְמָא כָּל מָה שִׁיכְנַס בְּהַ לְפִי מָה שִׁיתְבָּאָר: (רמב"ם)

פרק יג - משנה ה

הַבּוֹנֵה מִן הַמִּסְגֵּר בְּטָהוֹר, וְחִזַּר נֹגַע לְבַיִת, חוֹלֵץ אֶת הָאֲבָנִים **{ט}**. חִזַּר עַל הָאֲבָנִים, הַבַּיִת הָרֵאשׁוֹן יִנְתָּץ, וְהָאֲבָנִים יִשְׁמָשׁוּ אֶת הַבַּיִת הַשֵּׁנִי בְּסִימָנִין:

ר"ע מברטנורה **הבונה מן המסגר בטהור**. לְאַחַר שֶׁחָלַץ וְקָצַע וְטַח וְנָתַן לוֹ שְׁבוּעָה, בְּתוֹךְ יְמֵי הַסְּגִירוֹ לְקַח מֵאוֹתוֹ בַּיִת אֲבָנִים וּבְנָאֵן בְּבַיִת אַחֵר: **חִזַּר נֹגַע לְבַיִת**. הַמִּסְגֵּר: **חוֹלֵץ אֶת הָאֲבָנִים**. שֶׁלְקַח מִמֶּנּוּ וּמִסְלָקוֹ מִן הַטָּהוֹר, וְהֵן טְמֵאִים כְּטֻמְאַת הַבַּיִת שֶׁנִּטְלָן מִמֶּנּוּ: **חִזַּר הִנְגַּע לְאֲבָנִים**. שֶׁנִּבְנְהָ בְּטָהוֹר: **הַבַּיִת**. הַמִּסְגֵּר יִנְתָּץ, כְּאֵלוֹ הָיוּ קְבוּעִים בּוֹ. וְהִנֵּי אֲבָנִים נִמְי בְּעוֹ נְתִיבָה, אֲלֵא שֶׁמִּמֵּתִין לָהֶם עַד שֶׁיִּשְׁמָשׁוּ הַבַּיִת הַשֵּׁנִי בְּסִימָנִין,

דְּטָעוֹן הַסֵּגֶר, וְדִינוֹ לְכֹל דְּבַר כְּכֹל בֵּית שְׁנָרְאָה בּוֹ נִגַע בַּתְּחִלָּה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ט} חולץ כו'. וְלַעֲיֹל פֶּרֶק י"א מְשַׁנָּה ו' תַּנִּי מַצִּיל כו', עֵינֵי מַה שֶּׁתְּבַתִּי שָׁם. וּמִהַר"ם כְּתֵב דְּהֵתֵם וְהָכָא חַד דִּינָא הוּא, וְאִין דִּינֵן בְּשַׁרְפָּה, אֲלֵא הַתְּנָא עֲצָה טוֹבָה קָא מְשַׁמַּע לֵן, דְּמֵאֲחַר שְׁרָאִינוּ שְׁחִזַר הַנֶּגַע לְהַמְסַגֵּר, נִכְרַ בְּטוֹב שְׁכָלוֹ מְנַגֵּעַ הוּא, וְיֵשׁ לְחַשׁ שְׁיִנְגַע גַּם הַנֶּקֶח מֵאֲתוֹ וְיִתְקַלְקַל גַּם הַבְּגָד וְהַבֵּית הַטְּהוֹר, לָזֶה הַשְּׁמִיעֵנוּ עֲצָה טוֹבָה שְׁיַחֲלֵץ הָאֲבָנִים וְיִפְרִישׁ הַמִּטְלִית מִהַטְּהוֹר. וְחוֹלֵץ לָאוּ מְעַנְנֵן חוֹלֵץ וְקוֹצֵה וְטַח קְאָמַר, דְּכִינֵן דְּנִלְקָחוּ מִן הַמְּסַגֵּר לְאַחַר חֲלִיצָה וְטִיחָה קִדְּם נְתִיצָה, אִין דִּינֵן פִּיּוּצָא בּוֹ. וּמַצִּיל דְּהֵתֵם פְּרוּשׁוֹ יִפְרִישׁ, כְּמוֹ הָעֶשֶׂר אֲשֶׁר הִצִּיל [בְּרֵאשִׁית ל"א]. וְעֵינֵי תוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זֶה דוֹמָה לְמָה שֶׁהַתְּבַאֵר בְּפִי"א (מ"ו) בְּאִמְרוֹ הַטּוֹל' מִן הַמוֹסַגֵּר בְּטְהוֹר וְהַעֲנִין בְּשֵׁתֵי הַהִלְכוֹת אַחַד: (רמב"ם)

פֶּרֶק יג - מְשַׁנָּה ו

בֵּית שְׁהוּא מִסָּדָּ עַל גְּבֵי בֵּית הַמְּנַגֵּעַ, וְכֵן אֵילָן שְׁהוּא מִסָּדָּ עַל גְּבֵי בֵּית הַמְּנַגֵּעַ, הַנִּכְנָס לְחִיצוֹן, טְהוֹר, דְּבָרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה. אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, מָה אִם אָבֹן אַחַת מְמָנוּ מְטַמָּא בְּבִיָּאָה, הוּא עֲצָמוֹ לֹא יְטַמָּא בְּבִיָּאָה:

ר"ע מברטנורה בֵּית שְׁהוּא מִסָּדָּ עַל גְּבֵי בֵּית הַמְּנַגֵּעַ. כְּגוֹן שְׁבִית הַמְּנַגֵּעַ בְּנוֹי בְּתוֹדָּ בֵּית אַחַר. וְכֵן אֵילָן שְׁבִית הַמְּנַגֵּעַ בְּנוֹי תַּחְתָּיו: הַנִּכְנָס לְחִיצוֹן טְהוֹר. דְּהָאִי לְחוּדִיָּה קָאִי וְהָאִי לְחוּדִיָּה קָאִי. וְדָמִי לְבֵית וְעֲלִיָּה, דְּאִי קָאִי מְצַרַע בְּבֵית, עֲלִיָּה טְהוֹרָה: וּמָה אִם אָבֹן אַחַת. שְׁמִבֵּית הַמְּנַגֵּעַ, מְטַמָּאָה כָּל אֲשֶׁר בָּאֵהָל: הַבֵּית כָּלוּ. שְׁהוּא תַּחַת בֵּית אַחַר, לֹא כָּל שְׁכֹן שְׁיִטְמָא כָּל מַה שְׁבִתוֹדָּ הַחִיצוֹן. וְהִלְכָה כְּרַבִּי אֶלְיָעָזָר: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם אבן אחת מטמא בביאה כאשר היתה תוך האהל יטמא כל מה ששם כמו שיתבאר וכל שכן הבית בכללו כאשר יגיע תחת אהל והלכה כרבי אלעזר : (רמב"ם)

פרק יג - משנה ז

הטמא עומד תחת האילן והטהור עובר, טמא. הטהור עומד תחת האילן והטמא עובר, טהור. אם עמד, טמא. וכן באבן המנגעת, טהור. ואם הניחה, הרי זה טמא :

ר"ע מברטנורה והטהור עובר טמא. דכתיב במצרע, מחוץ למחנה מושבו, מכאן שמושב טמא. הלכך כשהטמא עומד תחת האילן, נעשה מקום האילן מושבו והטהור העובר שם טמא. אבל כשהטמא עובר ואינו עומד לפוש שם, אין זה קרוי מושבו, ואף על פי שהטהור יושב שם, טהור ואינו מקבל טמאה: **ואם עמד**. הטמא, נטמא מקום האילן ונטמא הטהור העובר **(י)** שם: **וכן באבן המנגעת**. אם אדם הנושאה עובר תחת האילן, הטהור העומד שם לא נטמא: **ואם הניחה טמא**. והוא הדין אפלו לא הניחה, אלא שעמד הנושאה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט (י) בפרק קמא דכלים משנה ד' כתב הר"ב, מצרע יושב וטהור עובר. ובקדושין דף ל"ג הגרסא מצרע יושב וטהור עומד. וכתב רש"י שכן הוא בתורת כהנים. וכתב הר"ש, והכל אחד, דלעומד דהקא קרי ליה ה"תם יושב, ולעובר דהקא קרי ליה ה"תם עומד. ולהכי נמי לא קפיד הר"ב וכתב הקא עובר במקום עומד: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר השם במצורע (שם יג) מחוץ למחנה מושבו ובאה הקבלה שמושבו טמא ולזה כאשר ישב תחת האילן כבר שב זה המקום טמא ואם כנס אדם תחת זה הצל יטמא אולם אם היה אדם טהור יושב תחת הצל ועבר המצורע תחת זה האהל והוא הולך לא נטמא הטהור אלא אם כן עמד המצורע שם ואז ישוב זה מושבו שם ויהיה טמא וכן אבן המנוגעת וכלים

המנוגעיי כאשר ינוחו באהל יטמאו וכל מי שיכנס שם עמהן תחת האהל יטמא ואני עתיד לבאר ראייה זו : (רמב"ם)

פרק יג - משנה ח

טהור שהכניס ראשו ורבו **[יא]** לבית טמא, נטמא. וטמא שהכניס ראשו ורבו לבית טהור, טמאהו. טלית טהורה שהכניס ממנה שלש על שלש לבית טמא, נטמאה. וטמאה שהכניס **[יב]** ממנה אפלו כזית לבית טהור, טמאתו :

ר"ע מברטנורה טהור שהכניס ראשו ורבו. דבציר מראשו ורבו לא חשיבא ביאה : שהכניס ממנה שלש אצבעות על שלש אצבעות. חשיבא כאלו נכנסה כל הטלית כלה. אבל פחות מכן לא, דבציר משלש על שלש אינה מקבלת טמאה ולא חשיבא : וטמאה. כגון טלית המנגעת שהכניס ממנה כזית לבית טהור : טמאתו. דצרעת אתקש למת. וטלית המנגעת דמטמאה בביאה נפקא לן מקרא דכתיב **[ויקרא יד]** ולצרעת הפגד ולבית, מקיש בגד לבית, מה בית מטמא בביאה דהא כתיב **[שם]** והבא אל הבית וגו', אף בגד מטמא בביאה **[יג]**. מנין לרבות את כלן כגון שתי וערב ועורות **[יד]**, תלמוד לומר **[שם יג]** זאת תורת נגע צרעת בגד הצמר, מקיש כלן לבגד, מה בגד מטמא בביאה, אף כלן מטמאין בביאה **[טו]** : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[יא]** ורבו. מדלא כתיב והבא בבית, אלא אל הבית, משמע שעדין הוא יבא אל הבית. ומיהו בבציר מרב לאו ביאה היא כלל. קרבן אהרן : **[יב]** שהכניס כו'. אף על פי שלא עמד שם אלא שהכניסה והוציאה, טמא, דדוקא גבי אילן שאין שם ארבע מחצות בעינן עומד, כדכתיב ביד ישב. אבל בבית דאיכא מחצות, כאלו עומד דמי. תוספות : **[יג]** אי מה בית טעון צפרים אף בגד כו', תלמוד לומר זאת. תורת כהנים : **[יד]** הר"ש השמיט ועורות. ודיק טפי לשון כגון : **[טו]** אי מה בגד מטמא בכל הטמאות כגון שרצים ושכבת זרע, אף כלן, תלמוד לומר זאת. תורת כהנים : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם השרש שכל הבא ראשו ורובו כבא כולו וכמו שהבגד לא יטמא בהתחדש הנגע בו א"כ היה ג' על ג' ומעלה כן לא יטמא ג"כ בבית המנוגע אלא א"כ היה מה שיכנס ממנו בבית המנוגע מג' על ג' ומעלה ואז יטמא הבגד כולו אולם אם היה הבגד עצמו מנוגע הנה בעת שיגיע ממנו כזית בבית טהור טמאווה לפי שהבגדים המנוגעים ואבני בית המנוגע ועציו ועפרו מטמאין בכזית בביאה ולשון סיפרא ולצרעת הבגד ולבית (שם יד) מקיש בגד לבית מה בית מטמא בביאה אף בגד מטמא בביאה אין לי אלא בגד מניין לרבות את כולן ת"ל (שם יג) זאת תורת נגע צרעת בגד הצמר מקישן לבגד מה בגד מטמא בביאה אף כולן מטמאים בביאה : (רמב"ם)

פרק יג - משנה ט

מִי שֶׁנִכְנַס לְבַיִת הַמְּנוּגָע וְכָלְיוּ עַל כְּתֵפוֹ וְסִנְדָּלָיו וְטַבְּעוֹתָיו בְּיָדָיו, הוּא וְהוּן טְמֵאִין מִיָּד. הִיָּה לְבוּשׁ בְּכָלְיוֹ וְסִנְדָּלָיו בְּרַגְלָיו וְטַבְּעוֹתָיו בְּיָדָיו, הוּא טְמֵא מִיָּד, וְהוּן טְהוֹרִין עַד שִׁישְׁתָּהּ כְּדִי אֲכִילַת פָּרִס. פֶּת חֲטִיין וְלֹא פֶת שְׁעָרִים, מִסָּב וְאוֹכְלֵן בְּלִפְתָּן :

ר"ע מברטנורה וְכָלְיוּ עַל כְּתֵפוֹ. מְקַפְּלִים וּמְנַחִים עַל כְּתֵפוֹ דֶּרֶךְ מְשֻׁאוּי : וְטַבְּעוֹתָיו בְּיָדָיו. מְנַחִים עַל פֶּס יָדוֹ שֶׁלֹא כְּדֶרֶךְ מְלָבוּשׁ : הוּא וְהוּן טְמֵאִין מִיָּד. דֶּקְרִינֵן נְמִי בְּכָלִים וְהִבָּא אֶל הַבַּיִת יְטֵמָא : הִיָּה לְבוּשׁ בְּכָלְיוֹ. דְּהַשְׁתָּא אִין כָּלְיוֹ טְמֵאִים אֶלֶּא מַחֲמַת דִּידִיה : וְהוּן טְהוֹרִים עַד שִׁישְׁתָּהּ בְּכָדִי אֲכִילַת פָּרִס. דְּכַתִּיב וְהֵאֱכַל בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת בְּגָדָיו וְהִשְׁכַּב בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת בְּגָדָיו, וְתִנְיָא, אִין לִי אֶלֶּא אוֹכֵל וְשׁוֹכֵב, לֹא אוֹכֵל וְלֹא שׁוֹכֵב מִנִּין, תִּלְמוּד לומר יְכַבֵּס בְּגָדָיו, רַבָּה. אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר אוֹכֵל וְשׁוֹכֵב, לִתְּנֵן שְׁעוּר לְבָא אֶל הַבַּיִת שְׁאִין טְעוּן כְּבוּס בְּגָדִים עַד שִׁישְׁתָּהּ כְּדִי שְׁעוּר אֲכִילָה כְּשֶׁהוּא שׁוֹכֵב, כְּלוּמַר כְּשֶׁהוּא מִסָּב [טו]. וְכַמָּה שְׁעוּר אֲכִילָה, כְּדִי אֲכִילַת פָּרִס, שְׁהוּא חֲצִי כֶּכֶר שֶׁל עֲרוּב, לְדַבְּרֵי רִשְׁיִי הֵם אֲרַבַּע בֵּיצִים, וְלְדַבְּרֵי רַמְבַּ"ם שְׁלֹשׁ בֵּיצִים : מִסָּב וְאוֹכֵל בְּלִפְתָּן. שְׁשְׁעוּרוֹ מַעֲט מְשֻׁאֵלוֹ

[היה] אוכלו בלא לפתו, שמתוך טעם של לפתו ממהר לאכל: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {טז} ומשום הכי לא כתב והשוהה, ללמד שתהא האכילה משערת באוכל פשהוא מסב, שזה קובע לאכילתו, ואי לאו הכי הנה משער השתיה באכילה דכל התורה, דהינו בכזית. קרבן אהרן: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אמר השם יתברך (שם) והבא אל הבית כל ימי הסגיר אותו יטמא עד הערב הנה כבר למדנו שכל מה שיגיע בבית המנוגע יטמא ואמר השם (שם) והאוכל בבית יכבס את בגדיו והשוכב בבית יכבס את בגדיו ואין הפרש בין אוכל או שוכב שלא באכילה יטמא ואמנם כוונת הכתוב מה שזכרוהו ליתן שיעור לשוכב כדי אכילה וכאשר עמד בבית המנוגע שיעור יהיה אפשר לאדם בו שיסב ויאכל חצי ככר מלחם חטין בלפתו הנה כבר נטמאו בגדיו אשר עליו בין שיאכל או לא יאכל יהיה שוכב או עומד או איך שיהיה הכונה בו שיתאחר זה השיעור ואמרו פת חטים ובלפתו מפני שהוא זמן מועט לפי שהלחם הטוב בלפתו ימהרו באכילתו ולא יצטרך ללעוס אותו שיעור רב ושיעור זה הפרס אשר יאכל ר"ל שישתה שם שיעור אכילתו ויטמאו בגדיו הן ג' ביצים בינונית מביצת התרנגולת כמו שביארנו בשמיני מעירובין (דף פב:): (רמב"ם)

פרק יג - משנה י

היה עומד בפנים ופשט ידו לחוץ וטבעותיו בידיו, אם שקה כדי אכילת פרס, טמאות. היה עומד בחוץ ופשט ידו לפנים וטבעותיו בידיו, רבי יהודה מטמא מיד. וחכמים אומרים, עד שישקה כדי אכילת פרס {יז}. אמרו לו לרבי יהודה, מה אם בזמן שכל גופו טמא, לא טמא את מה שעליו עד שישקה כדי אכילת פרס, בזמן שאין כל גופו טמא, אינו

דִּין שְׁלֹא יִטְמָא אֶת מַה שְּׁעָלָיו עַד שְׂיִשְׁהָה כְּדִי אֲכִילַת פָּרֶס :

ר"ע מברטנורה הִיא עוֹמֵד בְּפָנִים. תוֹךְ בֵּית הַמְּנַגֵּעַ: פֶּשֶׁט יָדָיו לַחוּץ וְטַבְעוֹתָיו בְּיָדָיו. הֵכָא מִיָּרֵי כְּשֶׁטַבְעוֹתָיו בְּאֶצְבָּעוֹתָיו דְּרָךְ מְלָבוּשׁ, וְאִם שָׁהָה כְּדִי אֲכִילַת פָּרֶס, טְמֵאוֹת, דְּבַתֵּר גּוֹפּוֹ גְרִירֵי. וְאִם הָיוּ בְּפֶס יָדוֹ דְּרָךְ מְשֹׂאוֹי, מוֹכִיחַ בְּתוֹסְפָתָא שְׁהֵם טְמֵאוֹת מִיָּד: **בְּזִמְנֵן שְׂאִין כָּל גּוֹפּוֹ טְמֵא.** כְּגוֹן הֵכָא דְהוּא עוֹמֵד בְּחוּץ וְלֹא נִטְמָא כָּל זְמַן שְׁלֹא הִכְנִיס רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ: **אִינוּ דִּין שְׁלֹא יִטְמָא אֶת מַה שְּׁעָלָיו עַד שְׂיִשְׁהָה כְּדִי אֲכִילַת פָּרֶס.** וְרַבֵּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מְצִינוּ שְׂיִפָּה כַח הַטְּמֵא לְהַצִּיל, מִכַּח הַטְּהוֹר לְהַצִּיל, שְׁהָרֵי יִשְׂרָאֵל שְׂמֻקְבָּלִים טְמֵאָה מְצִילִין כָּלִים בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ, שְׂאִין מִטְמֵאִין עַד שְׂיִשְׁהָה כְּדִי אֲכִילַת פָּרֶס, וְנִכְרֵי וּבְהֵמָה שְׂאִין מְקַבְּלִים טְמֵאָה אִין מְצִילִין כָּלִים בְּבֵית הַמְּנַגֵּעַ, שְׁהַבְּגָדִים שְׂעָלֵיהֶם טְמֵאִים מִיָּד **{יח}**. וְאִין הִלְכָה כְּרַבֵּי יְהוּדָה: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **{יז}** **עד כו'.** וְאִז נִטְמָאוּ טַבְעוֹתָיו. אֲבָל יָדָיו נִטְמָאוּ מִיָּד. הַרְמַב"ם. וְדִיק לִיה מְדַאֲמָרוּ לוֹ בְּזִמְנֵן שְׂאִין כָּל גּוֹפּוֹ טְמֵא, דְּמִשְׁמַע מִיָּהָא דְּמַקְצֵת גּוֹפּוֹ, הִינּוּ יָדָיו, טְמֵאִין. וְהָא דְּבַעֲיֵנָּן רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ, הִינּוּ שְׂיִטְמָא כָּל גּוֹפּוֹ: **{יח}** בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים יְלִיף לִיה: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם דעת ר' יהודה מה שאומר לך וזה שלדברי הכל שהעובד כוכבים כאשר נכנס לבית המנוגע יטמאו הבגדים אשר עליו מיד להיותו הוא בעצמו לא יטמא לפי מה שהשרשנו בפתיחה וכאשר מצאנו האיש אשר יטמא יציל כלים שעליו מלטמא ולא יטמאם עד שישהה בכדי אכילת פרס והאיש אשר לא יטמא הוא עצמו לא יציל כלים שעליו אבל יטמא ג"כ אשר יכניס ידו לבית המנוגע כאשר לא יטמא הוא עצמו יטמאו כלים שעליו מיד: (רמב"ם)

פּרָק יג - מִשְׁנָה יא

מְצָרַע שְׂנִכְנִס לְבַיִת, כָּל הַכָּלִים שְׂיִשׁ שָׁם טְמֵאִין, אֲפָלוּ עַד הַקּוֹרוֹת. רַבֵּי שְׂמַעוֹן אוֹמֵר,

עַד אַרְבַּע אַמוֹת. פְּלִים, מִיַּד טַמְאִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אִם שָׁהָה כְּדֵי הַדִּלְקַת הַיָּנָר :

ר"ע מברטנורה **עד ארבע אמות.** קסבר רבי שמעון, למעלה מארבע אמות רשותא אחריתא הוא, דקומתו של אדם בינוני שלש אמות, ואמה אחת לפשוט ידים ורגלים. ואין הלכה כרבי שמעון: **פלים מידי טמאים.** כלומר פלים שאמרנו עד הקורות לתנא קמא ועד ארבע אמות לרבי שמעון, מידי הו' מטמאין כשנכנס עמהן לבית המנגע **[יט]**: **כדי הדלקת הינר.** כשנכנס ברשות, מודה רבי יהודה דמטמאין מידי, ולא פליג אלא כשנכנס שלא ברשות. משום דמושביו של מצרע מטמא כדאמרן, וכשנכנס ברשות הוי מושבו מידי, אבל כשנכנס שלא ברשות לא הוי מושבו אלא אם כן שָׁהָה כְּדֵי הַדִּלְקַת הַיָּנָר וְלֹא אֶפְקִיָּהּ. ואם לא שָׁהָה כְּדֵי הַדִּלְקַת הַיָּנָר, לֹא הָיָה מוֹשְׁבּוֹ. דְּהָאִי דְּלֹא אֶפְקִיָּהּ, מְשׁוּם דְּטָרִיד בְּהַדִּלְקַת הַיָּנָר דְּבִינֵי שְׂמֵשִׁי אוּ דִּימוֹת הַחַל **[כ]** וְלֹא מְצִי מְפִיק לִיהָ: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט **[יט]** והוא דחוק, דהא הכא במצרע שנכנס לבית טהור מיירי, כמו שפתיב הוא פלים שאמרנו כו'. ועין תוספות יום טוב: **[כ]** וצריך לומר דלא פלוג, ואף ביום נתנו זה השעור: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אין הלכה כרבי שמעון ולא כרבי יהודה: (רמב"ם)

פּרָק יג - מִשְׁנֵה יב

נְכַנֵּס לְבַיִת הַכְּנֶסֶת, עוֹשִׂים לוֹ מְחֻצָּה גְבוּהָה עֲשָׂרָה טַפְחִים עַל רֹחַב אַרְבַּע אַמוֹת. נְכַנֵּס רֵאשׁוֹן, וְיוֹצֵא אַחֲרוֹן. כָּל הַמְּצִיל צָמִיד פְּתִיל בְּאֵהָל הַמֵּת, מְצִיל צָמִיד פְּתִיל בְּבַיִת הַמְּנַגֵּעַ. וְכָל הַמְּצִיל מְכֻסָּה בְּאֵהָל הַמֵּת, מְצִיל מְכֻסָּה בְּבַיִת הַמְּנַגֵּעַ, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר **[כב]**. רַבִּי יוֹסִי

אומר, כל המציל צמיד פתיל באהל המת,
מציל מכסה בבית המנגע. כל המציל מכסה
באהל המת, אפלו מגלה בבית המנגע, טהור:

ר"ע מברטנורה נכנס לבית הפנסות. מצרע שבא לפנס לבית הפנסות:
עושים לו מחצה גבוהה עשרה טפחים. דפחות מעשרה אינה חשובה
מחצה להציל: **ברחב ארבע אמות.** כנגד ארבע אמות של תפלה [כא]. אי
נמי, משום דזהו שעור מקומו של אדם, כדאמרין בערובין בפרק מי
שהוציאנהו [דף מח]: **נכנס ראשון ויצא אחרון.** כדי שלא יטמאו
העומדים בבית הפנסות בכניסתו וביציאתו, כשהוא עובר מן הפתח ועד
המחצה. דחישין שמא יעמד מעט בשעה שהוא עובר, ויטמאו כל
העומדים שם: **כל המציל בצמיד פתיל.** כגון כלי חרס וכל הנהו דחשיב
במסכת כלים פרק ואלו כלים מצילים: **כל המציל מכסה באהל המת.**
כגון בור ודות דלא בעי צמיד פתיל אלא כסוי, כדתנן במסכת אהלות
פרק התנור (משנה ו). והלכה כרבי יוסי: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [כא] שאסור לישב בארבע אמות של המתפלל, נמצא שכל כך
קנה למושבו. ולשון הרמב"ם, שהמקום אשר יבא שם יהיה ארבע על ארבע
שיהיה לו מושב בפני עצמו: **[כב] דברי רבי מאיר כו'.** רבי מאיר מדמהו
למת הואיל ושניהם מטמאין כל מה שבאהל. ורבי יוסי הורידו מדרגה אחת
הואיל ואינו מטמא שבעה כמות. הרמב"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם על רוחב ד' אמות רצה לומר שהמקום אשר יבא שם יהיה ד' אמות
על ארבע אמות עד שיהיה לו מושב בפני עצמו ויכנס קודם שיכנס אדם אחר
בבית הכנסת ויצא אחר יציאת כל אדם עד שלא יטמא שום אדם בעברו
ביניהם כי אולי יעמוד בעודנו הולך ויטמא כל מי שהאהילו כמו שקדם
ור"מ סבר [מאחר] שבית המנוגע יטמא כל מה שבו וכן אהל המת נעשה דינם
שוה ור' יוסי סבר שטומאת מת חמורה לפי שהיא טומאת שבעה וטומאת
בית המנוגע טומאת ערב ולזה יורידוהו מדרגה כמו שתראה ואולם דיני
צמיד פתיל ודיני הכלים אשר יצילו באהל המת הנה כבר הקדמנו אותן
בכלים (פי"א) ואהלות (פי"ה) וביארנו כל הכלים אשר יצילו בצמיד פתיל
ואיכותם בכ"ד מכלים וביארנו שהאהל יציל כל מה שבו בכסוי לבד ובצמיד
פתיל ויתבאר זה בחמישי מאהלות ושם אמרו בסיפרא כלים מצילין באהל
המת ואהלים בכסוי וביארנו ענין זה ותבקשנו משם ובתוספת הבור והדות
שבבית המנוגע אע"פ שהן מגולין כלים שבתוכן טהורים וכבר ביארנו
בחמישי מכלים שהם לא יהיו טהורים באהל המת אם לא שיהיו מכוסים
וזה סתם לדעת רבי יוסי והלכה כרבי יוסי: (רמב"ם)

פרק יד - משנה א

כִּיצַד מְטַהְרִין אֶת הַמְצָרָע. הָיָה מְבִיא פִּילֵי שֶׁל חֶרֶשׁ חֲדָשָׁה וְנוֹתֵן לְתוֹכָהּ רְבִיעִית מִמַּיִם חַיִּים, וּמְבִיא שְׁתֵּי צַפְרִים דְּרוּר. שָׁחַט אֶת אַחַת מֵהֶן עַל כָּלִי חֶרֶשׁ וְעַל מַיִם חַיִּים. חָפַר וְקוּבְרָה בְּפָנָיו. נָטַל **(ד)** עֵץ אֶרְזוֹ וְאַזּוּב וּשְׁנֵי תוֹלְעֹת וּכְרָכָן בְּשִׁירֵי הַלְּשׁוֹן, וְהִקְיֵף לָהֶם רְאֵשֵׁי אֲגַפִּים וְרֹאשׁ הַזָּנָב שֶׁל שְׁנֵיהֶם. טָבַל וְהִזָּה שְׁבַע פְּעָמִים לְאַחַר יָדוֹ שֶׁל מְצָרָע, וַיֵּשׂ אֹמְרִים, עַל מִצְחוֹ. וְכַדָּה הָיָה מַזָּה עַל הַשְּׁקוּף שֶׁבַבִּית מִבַּחוּץ :

ר"ע מברטנורה כִּיצַד מְטַהְרִין. פִּילֵי. מִזְרָק. הַשְּׁתֵּים בְּמִזְרָקֵי יָין (עמוס ו) מְתַרְגְּמֵינָן דְּשִׁתִּין בְּפִילֵי חֶמֶר : חֲדָשָׁה. דְּכַתִּיב (ויקרא יד) אֶל כָּלִי חֶרֶשׁ עַל מַיִם, מְקִיֵּשׁ כָּלִי לְמַיִם, מֵה מַיִם שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה בָּהֶן מְלֶאכֶה **(א)**, אִף כָּלִי שֶׁלֹּא נַעֲשָׂה בּוֹ מְלֶאכֶה : רְבִיעִית. מְשׁוּם דְּכַתִּיב (שם) בְּדָם הַצֶּפֶר הַשְּׁחֻטָּה וּבְמַיִם חַיִּים, מַיִם חַיִּים שֶׁדָּם הַצֶּפֶר נִכָּר בָּהֶן. וְשִׁעְרוֹ חֲכָמִים רְבִיעִית **(ב)** : מַיִם חַיִּים. שְׁלֵעוּלָם נוֹבְעִים וְאֵינָן פּוֹסְקִים : צַפְרִים דְּרוּר. שְׁדָרוֹת בְּבֵית כְּבֻשָׁדָה : וְקוּבְרָה בְּפָנָיו. לְפִי שֶׁאִסוּרָה בְּהִנָּאָה **(ג)** : וּשְׁנֵי תוֹלְעֹת. לְשׁוֹן צְמֵר צְבוּעַ שְׁנֵי. כְּרַמְזֵי בְּלַעֲזָה : וּכְרָכָן בְּשִׁירֵי לְשׁוֹן. עֵץ אֶרְזוֹ וְאַזּוּב וּשְׁנֵי תוֹלְעֹת הָיָה מְנִיחֵן יַחַד, וְהַלְּשׁוֹן יוֹצֵא וְעוֹדֵף עַל עֵץ אֶרְזוֹ וְאַזּוּב, וְהָיָה כּוֹרְכָן בּוֹ דְּהוּוּ שְׁלִשְׁתּוֹ בְּאַגְדָּה אַחַת : וְהִקְיֵף. לְשׁוֹן סְמִיכָה וְהִקְרָבָה. כְּמוֹ

[ביצה דף לב] מקיפים שתי חביות. לתרם שלא מן המקף. כלומר היה סומך להן ראשי אגפים וראש הזנב של הצפור החיה, וטובל כלן ביחד בדם ובמים שבכלי חרס: **לאחר ידו**. על גב [ה] ידו של מצרע: **ויש אומרים על מצחו**. ואין הלכה כיש אומרים: **על השקוף**. של בית שהוא מנגע: (רי"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [א] דהא חיים כתיב. רש"י: [ב] וקשה, דהא תנן בפרק ז' דמקנאות משנה ה', שלשה לגין מים שנפל לתוכן קרטוב יין ומראיהן כמראה יין, וכל שפן דם דסומק טפי. ויש לומר, דנפר ממשו קאמר כו'. תוספות. ועין תוספות יום טוב: [ג] ומצריכו [לקוברה] בפניו, כדי שלא יחשדוהו שיאכלהו. נראה לי: [ד] נטל. משמע דלאחר שחיטה נוטלן. ועין תוספות יום טוב: [ה] דכתיב על המטהר, דמשמע בגבה, הינו על גב היד. ויש אומרים על מצחו שהוא יותר עליון כו'. וגם בבית כתוב על, שיזה מבחוץ, וילפינן ממצרע שיזה גם כן בעליונות והוא השקוף. עין תוספות יום טוב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זה הסדר כולו בפסוק והיותו כלי חרס קבלה ותרגום יונתן (עמוס ו) מזרק פיילי והיות המים רביעית קבלה אמרו מים שדם הצפור ניכר בהן ושיערו חכמים רביעית וכן דם צפור שחוטה וקבלה:

ושיור הלשון רצה לומר קצות לשון זהורית והוא שני תולעת והוא צמר צבוע בכרמיו והוא אמרו שני תולעת ושעורו משקל שקל לאחר ידו של מצורע על גב ידו וי"א הוא רבי נתן ואין הלכה כר"נ: (רמב"ם)

פרק יד - משנה ב

בא לו לשלח את הצפור החיה, אינו הופך פניו לא לים ולא לעיר ולא למדבר, שנאמר (ויקרא יד), ושלח את הצפור החיה אל מחוץ לעיר אל פני השדה. בא לגלח את המצרע, העביר תער על כל בשרו, וכבס בגדיו, וטבל, טהור מלטמא

בְּבִיָּאָה, וְהָרִי הוּא מְטִמָּא כְּשֶׁרָץ. נִכְנָס לְפָנִים מִן הַחוּמָה, מְנַדָּה מִבֵּיתוֹ שְׁבַעַת יָמִים, וְאַסּוּר בְּתִשְׁמִישׁ הַמְטָה :

ר"ע מברטנורה לא לים. אם הוא בעיר היושבת על שפת הים: ולא למדבר. אם העיר יושבת אצל המדבר: שנאמר ושלח את הצפור החיה אל מחוץ לעיר אל פני השדה. מכאן שאינו הופך פניו לעיר: העביר תער על כל בשרו. לאו דוקא. שלא היה מגלח אלא כל מקום פנוס שער, [ונראה, לאפוקי שער] בית הסתרים (ו), דאמר קרא (ויקרא יד) והיה ביום השביעי יגלח את כל שערו, ככל. את ראשו ואת זקנו ואת גבת עיניו, פרט. ואת כל שערו יגלח, חזר וכלל. כלל ופרט וכלל, אי אתה דן אלא כעין הפרט. מה הפרט מפרש מקום פנוס שער ונראה, אף כל מקום פנוס שער ונראה. ותגלחת ראשונה שמגלח בזמן חלוטו, למדוה בגזרה שנה מתגלחת שניה, שמגלח שניה לאחר ששפר שבעת ימים, דנאמר בימי חלוטו יגלח את כל שערו וגו', ונאמר בימי ספרו יגלח את כל שערו וגו', מה תגלחת האמורה בימי ספרו פרט לבית הסתרים, אף תגלחת האמורה בימי גמרו פרט לבית הסתרים: טהור מלטמא בביאה. ומלטמא משכב ומושב, כדרך שהיה מטמא בימי חלוטו: מטמא כשרץ. לטמא אדם ובגדים במגע, אבל לא במשא: מנדה בביתו. לענין זה שאסור בתשמיש המטה, דכתיב (ויקרא יד) וישב מחוץ לאהלו, ואין אהלו אלא אשתו, וכן הוא אומר (דברים ה) שובו לכם לאהליכם, כשהתיר להם תשמיש המטה לאחר מעמד הר סיני: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט (ו) הנה ליה למימר נמי דמעט נמי דכלי גופיה, כדאיתא בגמרא, אלא דכל זה ליתיה, דמסקנת הגמרא היא דכל בשרו דוקא הוא, דאפלו למאן דדריש ככל ופרט, הלכה היא ועוקרת הדרשא. ועוד, דהא הר"ב פסק ברבי עקיבא דדריש רבויי ומעוטי ורבה הכל, ולא מעט אלא שבתוך החטם (שאי אפשר לראותו ככל. פסח משנה). אלא שדחקו להר"ב משנה ד' דפרק ב'. אבל הרמב"ם כתב, דהתם הינו שאין הכהן זקוק לחפש בשאר מקומות שמא נשאר בהן שער אף על פי שהוא צריך לגלח הכל. ומי כהחכם יודע פשר דבר: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זה כולו מבואר והוא לשון התורה למי שהוא טהור צפרים (ויקרא יד) וכבס המטהר את בגדיו וגלח את כל שערו ורחץ במים וטהר ואחר יבא אל המחנה וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים (ויקרא יד) וענין אמרו טהור שהוא טהור מלטמא בביאה כמו שהיה ולא יטמא משכב ומושב כמו שהיה קודם לפי מה שהרחיקוהו זמן אחר זמן וטהור וענין אמרם כשרץ שהוא יטמא במגע ולא במשא אדם וכלים וכבר ביארנו ראיות זה בכלים (פ"א) ואמרו חוץ לאהלו ראייה שאסור בתשמיש המטה: (רמב"ם)

פרק יד - משנה ג

בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְגַלַּח תְּגַלַּחַת שְׁנֵיהָ פְּתִילַת
הָרֵאשׁוֹנָה, כְּפֶס בְּגָדָיו וְטָבַל, טְהוֹר מִלְּטָמָא
כְּשֶׁרֶץ, וְהָרִי הוּא טָבוּל יוֹם, אוֹכֵל בַּמַּעֲשֶׂר {ח}.
הָעָרִיב שְׁמֵשׁוּ, אוֹכֵל בְּתְרוּמָה. הֵבִיא כְּפָרְתּוֹ,
אוֹכֵל בְּקִדְשִׁים. נִמְצְאוּ שְׁלֹשׁ טְהוֹרוֹת בַּמִּצְרָע
וְשְׁלֹשׁ טְהוֹרוֹת בַּיּוֹלָדָת :

ר"ע מברטנורה טהור מלטמא פשרץ. ופוסל תרומה [נתו לא] {ז} : ושלש
טהרות ביולדת. והוא הדין בזב בעל שלש ראיות, ובזבה. דבכלהו טבל
ועלה אוכל במעשר, העריב שמשו אוכל בתרומה, הביא כפרתו אוכל
בקדשים, הרי שלש טהרות. והאי דנקט יולדת טפי מזב וזבה, משום
דביולדת כתיב בהדיא (שם יב) וכפר עליה הכהן וטהרה, לאכילת קדשים :
(ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {ז} לאו דוקא, דהא פוסל בקדשים גם כן. אלא רוצה לומר כל
מה שהוא במדרגה למטה מתרומה : {ח} במעשר כו'. בגמרא ילפינן להו
מקראי. ועין תוספות יום טוב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זה ג"כ מבואר בפסוק אמר השם יתברך (שם) והיה ביום השביעי
יגלח את כל שערו את ראשו ואת זקנו ואת גבות עיניו ואת כל שערו יגלח
וכבס את בגדיו ורחץ את בשרו במים וטהר :

שלש טהרות במצורע. כבר התבארו :

וגי של יולדת אחד מהן אחר שבעה לזכר וי"ד לנקבה אשר היא בה בנדתה
וכאשר תשליי זה הזמן טובלת וטהורה מלטמי משכב ומושב עוד ישאר
שלשים ושלשה ימים לזכר וס"ו לנקבה בדמי טהרה בכל קדש לא תגע והיא
בזה הזמן מגעה טמא לקדשים כמו שהתבאר בסוף נדה (דף עא:) ותהיה
ראשון לטומאה בזה הזמן וכאשר נשלמו כבר תטהר טהרה שנייה ותטבול
ותהיה טבולת יום עוד תביא קרבן ותשלם טהרתה לאכול בקדשים והיא

טהרה שלישית כמו שבא הפסוק (שם יב) וכפר עליה הכהן וטהרה וכבר ביארנו במס' ברכו' (פ"א) שטבול יום אסור בתרומה ומותר במעשר ויתבאר שמחוסר כפורי' אסור בקדש ומותר בתרומה ובכריתות (דף ח:): יתבאר שמצורע ויולדת מכלל מחוסרי כפרה וזה כולו מבואר לפי שהן פסוקי התורה: (רמב"ם)

פרק יד - משנה ד

שְׁלֹשָׁה מְגַלְחִין וְתִגְלַחְתָּן מִצֹּה [ט], הַנְּזִיר וְהַמְצַרֵּעַ וְהַלְוִיִּם. וְכֵלֶן שֶׁגִּלְחוּ שְׁלֹא בְּתַעַר אוֹ שִׁשְׁרוּ שְׁתֵּי שְׁעָרוֹת, לֹא עָשׂוּ כָּלום [י]:

ר"ע מברטנורה וְהַלְוִיִּם. בְּעֵת שֶׁנִּבְחָרוּ לְשֵׁרוֹת בְּמִדְבָּר, וְאֵינָה נוֹהֶגֶת לְדוֹרוֹת: (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [ט] מִצֹּה. מְשׁוּם דְּבִנְזִיר אֵין תִּגְלַחְתָּ מְעַפְּקָת, מְשׁוּם הִכִּי נִקְט מִצֹּה, דְּאֵלוּ בְּמִצְרַע מְעַפְּקָת. וְעֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: [י] לֹא כו'. וְכֵלֶן הִלְכָה הוּ, דְּלֹא מְצִינּוּ בְּהוֹן טַעַם. עֵין תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זה כולו מבואר בפסוק ובלוים אמר בעת שבחר השם יתעלה בהם במדבר לעבודתו (במדבר ח) והעבירו תער על כל בשרם וכבסו בגדיהם והטהרו וזאת התגלחת אמנם היתה במדבר לבד ואינה נוהגת לדורות: (רמב"ם)

פרק יד - משנה ה

שְׁתֵּי צִפְרִים מְצוֹתָן שְׂיֵהוּ שְׁוֹת בַּמְרָאָה
וּבְקוֹמָה וּבְדָמִים, וּלְקִיחָתָן כְּאַחַת. אַף עַל פִּי
שְׂאִינָם שְׁוֹת, כְּשֵׁרוֹת {יב}. לְקַח אַחַת הַיּוֹם
וְאַחַת לְמָחָר, כְּשֵׁרוֹת. שְׁחַט אַחַת מֵהוֹן
וְנִמְצְאָת שְׁלֹא דְרוֹר, יִקַּח זוּג לְשִׁנְיָה {יג}.
הָרֵאשׁוֹנָה מִתְּרַת בְּאַכִּילָה. שְׁחַטָּה וְנִמְצְאָת
טְרִפָּה, יִקַּח זוּג לְשִׁנְיָה. הָרֵאשׁוֹנָה מִתְּרַת
בְּהִנְאָה. נִשְׁפָּד הַדָּם, תְּמוֹת הַמְּשִׁתְּלַחַת. מִתָּה
הַמְּשִׁתְּלַחַת, יִשְׁפָּד הַדָּם {יד} :

ר"ע מברטנורה מְצוֹתָן שְׂיֵהוּ שְׁוֹת. דְּלַכְתּוּב רַחֲמֵנָא צִפְרִים, וּמַעוֹט
צִפְרִים שְׁתֵּים. שְׁתֵּי דְכָתַב רַחֲמֵנָא לְמָה לִּי {יא}, אֶלָּא לְלַמֵּד שְׂיֵהוּ
שְׁתֵּיהֶם שְׁוֹת : וְנִמְצְאָת טְרִפָּה כּו'. דְּחִיּוֹת כְּתִיב [שם יד], פָּרַט לְטְרִפּוֹת :
תְּמוֹת הַמְּשִׁתְּלַחַת. וְנִיחָנָה עַד שְׁתְּמוֹת מֵאֶלְיָה : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יא} וְקָשָׁה, הָא בְּשִׁנְיָ שְׁעִירֵי יוֹם הַכְּפוּרִים מְצָרִיךְ תִּלְתָּ קְרָאֵי עַל
זֶה. וַיֵּשׁ לּוֹמֵר, כִּינּוּן דְּגִלֵּי לֹן הֵתָם דְּלַכְּלָ הֵנִי בְּעֵינֵן שְׁוֹת, כִּי גִלֵּי הֵכָא שְׂיֵהוּ
שְׁוֹת נִשְׁמַעִיה מִהֵתָם דְּלַכְּלָן יֵהוּ שְׁוֹת : {יב} כְּשֵׁרוֹת. דְּצִפּוֹר צִפּוֹר רַבָּה.
גְּמָרָא : {יג} יִקַּח כּו'. דְּלֹא כְּשִׁנְיָ שְׁעִירִים דָּאִם מְשִׁהֲגֵרִיל מִת יָבִיא זוּג אַחַר.
דְּמִדְּכָתִיב הָאֶחָת, לּוֹמֵר שְׂאִינּוֹן מְעַכְבוֹת זוּ אֶת זוּ. תּוֹרַת כְּהֻנִּים : {יד} נִשְׁפָּד
כו'. בְּתוֹרַת כְּהֻנִּים יִלְיָף לְהוּ מְקָרְאֵי. וְכֹן הִלְכָה. וְלֹא כֹן בְּשִׁנְיָ שְׁעִירִים,
דִּיחִידָאָה הוּא. וְעֵינֵן תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אֵילוֹ אִמֵּר הַשֵּׁם וּלְקַח צִפְרִים לְבַד הֵינּוּ לּוֹקָחִים שְׁנַיִם לְפִי שְׁמִיעוֹט
צִפְרִים שְׁנַיִם וְאִמְרוּ שְׁתֵּי צִפְרִים יִרְצָה בּוֹ הַהִשׁוּיָה בִּינֵיהֶם בְּכָל הָעֲנִינִים עוֹד
אִמֵּר (ויקרא יד) אֶת הַצִּפּוֹר הָאֶחָת אֶת הַצִּפּוֹר הַחִיָּה הַבְּדִילָה בְּמַעֲשֵׂה שַׁעֲשֵׂה
הִנֵּה מִצְוָה מִן הַמּוֹבָחָר שִׂיֵּהוּ שׁוֹיִם בְּכָל הָעֲנִינִים וְאִם אֵי אִפְשָׁר זֶה הִנֵּה
מוֹתָר :

וְעֵינֵן תְּמוֹת הַמְּשִׁתְּלַחַת שְׁתַּעֲזְבֵנָה עַד שְׁתְּמוֹת כְּמוֹ שֶׁהִתְבָּאָר בְּשִׁנְיָ שְׁעִירֵי יוֹם
הַכְּפוּרִים (דף סב). וּמֵאִמְרוּ חִיָּה לְמַדְנּוּ שְׁלֹא יֵהִיָּה טְרִיפָּה : (רמב"ם)

פרק יד - משנה ו

מִצּוֹת עַץ אֶרֶז, אֶרְכוּ אִמָּה וְעֵבִיּוֹ כְּרַבִּיעַ כָּרַע
הַמָּטָה. אֶחָד לְשָׁנִים, וּשְׁנַיִם לְאַרְבָּעָה. מִצּוֹת
אֵזוֹב {טו}, לֹא אֵזוֹב יָוֵן, לֹא אֵזוֹב כּוֹחֲלִי, לֹא
אֵזוֹב רוֹמִי, לֹא אֵזוֹב מִדְּבָרִית, וְלֹא כָּל אֵזוֹב
שֵׁשׁ לוֹ שֵׁם לְוִי:

ר"ע מברטנורה **כְּרַבִּיעַ כָּרַע הַמָּטָה**. כְּדַמְפָּרֵשׁ וְאֵזִיל, שֶׁמַּחֲלֵק כָּרַע הַמָּטָה
לְשָׁנִים, וְאֵלוֹ הַשְּׁנַיִם מְחַלְקוֹן לְאַרְבָּעָה {טו}, וְזֶהוּ רַבִּיעַ כָּרַע. וְקָא מִשְׁמַע
לְוִי דְמַצֵּוָה לְצַמְצֵם שְׂיִהִיָּה רַבִּיעַ כָּרַע, לֹא פְחוֹת וְלֹא יוֹתֵר: **שֵׁם לְוִי**.
שֶׁמְלוּיִן וּמְחַבְּרִין אוֹתוֹ לְדָבָר אַחֵר. אֵזוֹב יָוֵן, אֵזוֹב כּוֹחֲלִי, אֵזוֹב רוֹמִי:
(ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {טו} כְּלוּמַר, שֶׁאֵלוֹ הַשְּׁנַיִם מְחַלְקֵי כָּל אֶחָד לְשָׁנִים וּמִמִּילָא יִהְיוּ
כָּאן אַרְבָּעָה. וְכֵן כְּתֵב הַרְמַב"ם: {טו} **אֵזוֹב**. אֶרְכוּ טַפַּח. וּשְׁנֵי תוֹלְעֵת, מִשְׁקָל
שְׁקָל. הַרְמַב"ם: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם אחד לשנים ובי' לדי'. ר"ל שאם יחלוק איש כרע המטה לשנים עוד
יחלוק כל חצי מהן בבי' חצאין ויהיו די' אמנם יצטרך אל זה ולא יחלקהו
אמרו כרביע כרע המטה שלא תחשוב שאינו בצמצום ואם היה יותר דק או
עב אין לחוש ולמדנו שיהיה כרביע כרע המטה לא פחות. ואזוב הוא הארנגי
אשר ירגילו אותו האנשים במאכליה'. וענין שם לווי שם מחובר למקום
כמו שנאמר במיני העשבים הנהרי והפרדסי והמדברי או יתייחס אל מדינה
או אל הר אבל יאמר לו אזוב בסתם וכבר התבאר בש"ס שבזה האזוב לא
יהיה ארכו פחות מטפח: (רמב"ם)

פרק יד - משנה ז

בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי מֵבִיא שְׁלֹשׁ בְּהֵמוֹת, חֲטָאת
וְאַשָׁם וְעוֹלָה. וְהִדֹּל הִיא מֵבִיא חֲטָאת הָעוֹף
וְעוֹלַת הָעוֹף:

ר"ע מברטנורה בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי. כְּשֶׁגִּלַּח בְּשַׁבְּעֵי, מֵבִיא קֶרְבָּנוֹתָיו בְּשְׁמִינִי.
אָבֵל אִם שָׁהָה וְלֹא גִלַּח אֶלָּא בְּשְׁמִינִי, מֵבִיא קֶרְבָּנוֹתָיו בְּתַשְׁעֵי, לְפִי
שְׁטַעוֹן הָעֵרֵב שֶׁמֶשׁ בֵּין גְּלוּחַ לְהִבָּאת קֶרְבָּנוֹתָיו: (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם לשון התורה (ויקרא יד) וביום השמיני יקח שני כבשים וגוי' ואם דל
הוא וגוי' וב' תורים וגוי': (רמב"ם)

פרק יד - משנה ח

בָּא לוֹ אֶצֶל הָאֲשָׁם, וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו,
וְשָׁחֲטוּ, וְקָבְלוּ שְׁנֵי כַּהֲנָיִם אֶת דָּמוֹ, אֶחָד בְּכָלִי,
וְאֶחָד בַּיָּד. זֶה שֶׁקָּבַל בְּכָלִי, בָּא וּזְרָקוּ עַל קִיר
הַמִּזְבֵּחַ. וְזֶה שֶׁקָּבַל בַּיָּד, בָּא לוֹ אֶצֶל הַמִּצְרָע.
וְהַמִּצְרָע טָבַל בְּלִשְׁכַּת הַמִּצְרָעִים. בָּא וְעָמַד
בְּשַׁעַר נֶקֶנוֹר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, לֹא הִיא צָרִיד
טְבִילָה:

ר"ע מברטנורה וְסָמַךְ שְׁתֵּי יָדָיו עָלָיו. וְקָדַם סְמִיכָה הִיא טְעוֹן תְּנוּפָה,
שֶׁאֲשָׁם מִצְרָע טְעוֹן תְּנוּפָה חֵי: וְאֶחָד בַּיָּד. דְּכַתִּיב (ויקרא יד) וְלָקַח הַכֹּהֵן
וְנָתַן עַל תְּנוּפָה אֶזְוֹן הַמִּטְהָר, מֵהַ נְתִינָה בְּעֶצְמוֹ שֶׁל כַּהֵן (ז), אֵף קָבַלָה
בְּעֶצְמוֹ שֶׁל כַּהֵן: אֵינוֹ צָרִיד טְבִילָה. שֶׁכָּבֵר טָבַל מִבְּעָרֵב, כְּדַכְּתִיב (שם)

וְהָיָה בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי יִגְלַח וְגוֹי וְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרַחַץ בְּשָׂרוֹ בַּמַּיִם. וְחֻכְמָיִם
אוֹמְרִים, הוֹאִיל וְהָיָה עָלוּל לְטֹמְאָה, שְׂמָא לֹא שָׁמַר עֲצֻמוֹ בְּטַהֲרָה כְּרָאוּי
וְנִטְמָא אַחַר שְׁטַבֵּל, לְפִיכָד צָרִיךְ טְבִילָה אַחֲרַת מְסַפֵּק. וְהִלְכָה בְּחֻכְמָיִם:
(ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [ז] דְּכַתִּיב אֶצְבַּע גַּבֵּי שְׁמוֹ, וְיִלְפִינּוּ דָם מִנִּיה. רַש"י: (עיקר תוי"ט).

רמב"ם הדם אשר יזה על המצורע יקחהו בידו לא בכלי לאמרו (שם) ולקח
הכהן מדם האשם ונתן על תנוך אזן המטהר ואמרה מה נתינה בעצמו של
כהן אף קבלה בעצמו של כהן וראוי שיהיה המצורע כבר טבל בזה היום
השמיני ואז יזה עליו הדם. ור' יהודה אומר שאינו טובל בזה יום השמיני
כי כבר טבל בערב יום שביעי שקדם לך מאמרו ביום השביעי יגלח וגוי
וחכמים אומרים שהמצורע כיון שנכנס בטומאה בימי חלוטו והוא עלול
שלא ישמר ואולי יטמא בשביעי אחר טבילתו חייבוהו טבילי מספק ואע"פ
שלא הסיח דעתו לא יצטרך טבילה [ולא] נאמר אולי להכנסתו לטומאה
נטמא והוא לא ידע ואין הלכה כרבי יהודה: (רמב"ם)

פרק יד - משנה ט

הַכֹּנִיס רֹאשׁוֹ, וְנָתַן עַל תְּנוּךְ אָזְנוֹ. יָדוֹ, וְנָתַן עַל
בֶּהֱן יָדוֹ. רִגְלוֹ, וְנָתַן עַל בֶּהֱן רִגְלוֹ. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר, שְׁלֹשֶׁתֶם הָיָה מְכַנֵּיס כְּאַחָד. אֵין לוֹ בֶּהֱן
יָד, בֶּהֱן רִגְל, אֵזוֹן יְמִנִית, אֵין לוֹ טַהֲרָה
עוֹלָמִית. רַבִּי אֶלְיעָזֵר אוֹמֵר, נוֹתֵן הוּא עַל
מְקוֹמוֹ. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, אִם נָתַן עַל שֵׁל
שְׂמָאל, יֵצֵא:

ר"ע מברטנורה הַכֹּנִיס רֹאשׁוֹ. לְפִי שְׁעֵזֶרֶת יִשְׂרָאֵל אֵין מְחַסֵּר כְּפוּרִים
נִכְנָס לָהּ, וְדָם הָאֵשֶׁם הָיָה נִפְסָל בְּיוֹצֵא אִם יֵצֵא חוּץ לְעֵזֶרֶת, לְפִיכָד הָיָה
הַמְצָרַע עוֹמֵד בְּשַׁעַר נִקְנוֹר שֶׁהוּא בֵּין עֵזֶרֶת נְשִׁים לְעֵזֶרֶת יִשְׂרָאֵל, וּמְכַנֵּיס
רֹאשׁוֹ [יח] לְתוּךְ הָעֵזֶרֶת עַד שְׁנוֹתַיִם הַמְתַּנּוֹת עַל תְּנוּךְ אָזְנוֹ, וּמְכַנֵּיס יָדוֹ

וְרָגְלוֹ עַד שְׂיָתֵן עַל בְּהוֹנוֹתָיו : תִּנּוּךְ. זֶה גֹּדֵר הָאֲמֻצָּעִי שֶׁל אֶזְן : רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר וְכוּ'. וְאִין הֶלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה : אִין לוֹ טְהָרָה עוֹלָמִית. דְּבַעֲיִן כְּדַכְתִּיב בְּקָרָא. וְדוֹקָא שְׁנִקְטָעָה אֶזְנוֹ אוֹ בְּהוֹנוֹתָיו לְאַחַר שְׁהִזְקַק לְטְהָרָה {יט} : רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר נוֹתֵן הוּא עַל מְקוֹמָן. דְּלֹא בְּעִינָן כְּדַכְתִּיב בְּקָרָא. וְאִין הֶלְכָה כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. וְכֹן אִין הֶלְכָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן דְּאָמַר אִם נָתַן עַל שֶׁל שְׂמַאל יֵצֵא : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט {יח} דְּבִיּאָה בְּמִקְצַת לֹא שְׁמָה בִּיּאָה : {יט} וְאָף עַל פִּי שְׁהִיָּה לוֹ בִּימֵי חֲלוּטוֹ. אֲבָל הַתּוֹסְפוֹת כְּתִבּוּ, וְדוֹקָא שְׁנִקְטָעָה מְשֻׁנְזָק לְטְמֵאָה. אֲבָל הַרְמַב"ם נִרְאֶה דְּסִבְרָא לִיָּה אֶפְלוּ גִדָּם מִעֲקָרָא, דְּתַהֲיָה, עֲכֹבָא הוּא. וְלְכַלִּי עֲלָמָא צְרִיךְ עֵיוֹן לְמָה לֹא תִּנִּי נְפִי שְׁעָר דְּכַתִּיב נְפִי בְּקָרָא. אִי נְפִי מִתְהִיָּה. וְעֵינִ תּוֹסְפוֹת יוֹם טוֹב : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם מן צורת המקדש אשר ציירנו במדות יתבאר לך ששער ניקנור הוא בין עזרת נשים ועזרת ישראל וכבר התבאר בפ"א מכל"י (מ"ח) שעזרת ישראל לא יכנס בה מחוסר כפורים ודם האדם ג"כ אינו מותר להוציאו חוץ לעזרה ולזה יעמוד המצורע חוץ לשער וכנס ראשו בעזרת ישראל להזות עליו הדם :

אמנם בהן יד ורגל ידוע מה הם הבהונות :

ואולם תנוך אֶזְן הוּא אֲשֶׁר נִרְשׁוּם לְךָ עֵתָה וְזֶה שְׁגִשְׁם יֵצֵא עַל שֶׁטַח הָאוֹזֹן מִמָּה שִׁימְשֵׁךְ לִפְנֵים כֹּאשֶׁר יִגַּע בּוֹ הָאָדָם יִמְצָאֵהוּ חִזְק דּוּמָה לַעֲצֵם וּמְחוּץ הוּא בָשָׂר רַךְ מִקִּיף בְּסִבִּיב הָאוֹזֹן כּוֹלָה וְהַפְּנִימִי הוּא תוֹךְ הָאוֹזֹן וְלִזְהָה הַגִּשְׁם אֲשֶׁר מְחוּץ יִהְיֶה תְּכֵלִית הָאוֹזֹן הַקְּעֵרֹרָה וְזֶהוּ תִּנּוּךְ אֶזְן אֲשֶׁר עַל אִיזָה הַחֶלֶק שִׂיזְדַּמְן מִמֶּנּוּ אוֹ עַל כּוֹלוֹ יִזֶּה הַשְּׁמֹן וְהַדָּם וְהוּא אִמְרָם תִּנּוּךְ אֹזֹן זֶה גֹּדֵר הָאֲמֻצָּעִי וְאִין הֶלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה וְלֹא כְּרִ"ש וְלֹא כְּרַבִּי אֱלִיעֶזֶר : (רמב"ם)

פֶּרֶק יָד - מִשְׁנָה י

נָטַל מֶלֶג הַשְּׁמֹן וְיִצֵּק לְתוֹךְ כֶּפֶף שֶׁל חֲבֵרוֹ. וְאִם יִצֵּק לְתוֹךְ כֶּף עֲצָמוֹ, יֵצֵא. טָבֵל וְהִזָּה שְׁבַע

פְּעָמִים כְּנֶגֶד בַּיִת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים, עַל כָּל הַזֵּיהַ טְבִילָה. בָּא לוֹ אֵצֶל הַמְצָרֶע, מְקוֹם שֶׁהוּא נוֹתֵן אֶת הַדָּם, שֶׁסָּם הוּא נוֹתֵן אֶת הַשָּׁמוֹן, שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא יד), עַל מְקוֹם דָּם הָאֲשֶׁם. וְהַנוֹתֵר מִן הַשָּׁמוֹן אֲשֶׁר עַל כֶּף הַכֹּהֵן יִתֵּן עַל רֹאשׁ הַמְטַהֵר לְכַפֵּר. אִם נָתַן, כִּפֵּר. וְאִם לֹא נָתַן, לֹא כִּפֵּר **[כ]**, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי אוֹמֵר, שִׁירֵי מְצוּהָ הֵן **[כא]**, בֵּין שְׁנֵתָן בֵּין שְׁלֹא נָתַן, כִּפֵּר, וּמַעְלִין עָלָיו כְּאֵלוֹ לֹא כִּפֵּר. חֲסֵר הַלֵּג עַד שְׁלֹא יֵצֵק, יִמְלֶאנּוּ. מִשִּׁיֵּצֵק, יָבִיא אַחֵר בִּתְחִלָּה, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, חֲסֵר הַלֵּג עַד שְׁלֹא נָתַן, יִמְלֶאנּוּ. מִשְׁנֵתָן, יָבִיא אַחֵר בִּתְחִלָּה :

ר"ע מברטנורה נטל מלג השמן. שֶׁהֶעֱלָה אֶת הַלֵּג עִם הָאֲשֶׁם בְּמְקוֹם שֶׁחִיטָּתוֹ בְּצִפּוֹן וְהָיָה מְזֻמֵּן שֶׁסָּם : לְתוֹךְ כֶּפֶס שֶׁל חֲבֵרוֹ. מִשּׁוֹם דְּכָתִיב וַיֵּצֵק עַל כֶּף הַכֹּהֵן, מִשְׁמַע שֶׁהַכֹּהֵן הָעוֹשֶׂה אֶת הַהֲזָאוֹת הָיָה יוֹצֵק עַל כֶּף כֹּהֵן אַחֵר : כְּנֶגֶד בַּיִת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים. מִשּׁוֹם שֶׁנֶּאֱמַר שִׁבְעַת פְּעָמִים לִפְנֵי ה' . וְלֹא שֶׁהָיָה מְכַנִּיס אֶת הַשָּׁמוֹן בְּהִיכָל לְהַזִּיזוֹת כְּנֶגֶד הַפְּרָכֶת, אֶלָּא בְּעֶזְרָה הָיָה עוֹמֵד וְהָיָה הוֹפֵךְ פָּנָיו לְצַד בַּיִת קֹדֶשׁ הַקְּדוּשִׁים וּמִזָּה עַל קֶרֶקַע הָעֶזְרָה : עַל כָּל הַזָּאֵה טְבִילָה. עַל כָּל פֶּעַם שֶׁמִּזָּה טוֹבֵל אֶצְבְּעוֹ בַשָּׁמוֹן, וְלֹא שֶׁיִּטְבֵּל אֶצְבְּעוֹ פֶּעַם אַחַת וַיִּזָּה מֵאוֹתָהּ טְבִילָה שְׁתֵּים וְשִׁלְשׁ הַזָּאוֹת. דְּשִׁבְעַת פְּעָמִים, אֶטְבִּילֵת אֶצְבְּעוֹ נְמִי קֵאִי : בֵּין שְׁנֵתָן בֵּין שְׁלֹא נָתַן כִּפֵּר. וּטְהַר גְּבֵרָא : וּמַעְלִין עָלָיו כְּאֵלוֹ לֹא כִּפֵּר. קָמִי שְׁמִיָּא, שְׁלֹא עָשָׂה מְצוּהָ מִן הַמְּבֻחָר. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי : חֲסֵר הַלֵּג. שָׁמוֹן שֶׁל מְצָרֶע : עַד שְׁלֹא יֵצֵק. לְכַפּוֹ הַשְּׁמַמְלִית, יִמְלֶאנָה. וְלֹא אֶמְרִינָן דְּקִבְעָה לִיָּה הַלֵּג **[כב]** שֶׁהוּא כְּלֵי שָׂרֵת, אֶלָּא יֵצִיקָה קִבְעָה : עַד שְׁלֹא נָתַן. שִׁבְעַת מִתְּנּוֹת. דְּסַבֵּר רַבִּי שְׁמַעוֹן מִתֵּן שִׁבְעַת קִבְעֵי, וְלֹא יֵצִיקָה. וְאִין הִלְכָה כְּרַבִּי שְׁמַעוֹן : (ר"ע מברטנורה).

עיקר תוי"ט [כ] לא כפר. דְּכַפֵּרָה אֶמְתַּנַּת הָרֹאשׁ כְּתִיבָא. רַשִׁי : **[כא]** שִׁירֵי כו'. דְּכָתִיב וְהַנוֹתֵר, וְהוּי כְּשִׁפִּיכַת שִׁירֵי דָם חֲטָאֵת : **[כב]** בְּשֵׁם, וְלַהּוּי כְּמוֹ מִנְחָה שֶׁחֲסָרָה. רַשִׁי : (עיקר תוי"ט).

רמב"ם זה מבואר כולו ואמרו על כל הזאה טבילה ר"ל שהוא יטבול אצבעו בשמן אשר בכפו אבל לא שיטבול אצבעו פעם אחת ויזה ממנו שתי הזאות או שלשה ואין הלכה כר"י בי"נ ולא כר' שמעון : (רמב"ם)

פרק יד - משנה יא

מִצְרַע שֶׁהֵבִיא קֶרְבָּנוּ עָנִי וְהֶעֱשִׂיר, או עֶשֶׂיר וְהֶעֱנִי, הַכֹּל הוֹלֵךְ אַחַר חֲטָאת, דְּבָרֵי רַבִּי שְׁמַעוֹן. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַחַר הָאֵשׁ :

ר"ע מברטנורה **הכל הולך אחר חטאת.** דבְחֲטָאת וְעוֹלָה חֲלוּק הֶעֱשִׂיר וְהֶעֱנִי, דְעֶשֶׂיר מֵבִיא מִן הַבְּהֵמָה, וְעָנִי מֵבִיא מִן הָעוֹף, שְׁתֵּי תוֹרִים אוֹ שְׁנֵי בְּנֵי יוֹנָה. הַלֵּכֶךְ אִם בְּשַׁעַת הַקֶּרְבַּת הַחֲטָאת הָיָה עָנִי וְהֵבִיא חֲטָאת הָעוֹף, אָף עַל פִּי שֶׁהֶעֱשִׂיר אַחַר כֶּךָ, מִשְׁלִים קֶרְבָּן עָנִי וּמֵבִיא עוֹלַת הָעוֹף. וְכֵן אִם הָיָה עֶשֶׂיר וְהֵבִיא חֲטָאת בְּהֵמָה, אָף עַל פִּי שֶׁהֶעֱנִי, צָרִיךְ לְהֵבִיא עוֹלַת בְּהֵמָה : **רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר אַחַר הָאֵשׁ.** דְּבִאֵשׁ שְׁוִין עָנִי וְעֶשֶׂיר, וְהוּא רֵאשׁוֹן לְקֶרְבָּנוֹת הַמִּצְרַע, וּמֵיחַד לְטַהָרְתּוֹ יוֹתֵר מִכֵּלָּן. וּשְׁנֵיהֶם מִקְרָא אֶחָד דְרָשׁוּ, דְכָתִיב (ויקרא יד) אֲשֶׁר לֹא תִשָּׂג יָדוֹ בְּטַהָרְתּוֹ, רַבִּי שְׁמַעוֹן סָבַר, דְּבָר הַמְּכַפְּרוֹ, וְהוּא הַחֲטָאת. וְרַבִּי יְהוּדָה סָבַר, דְּבָר הַמְּכַשֵּׁירוֹ וּמְטַהָרוֹ, וְהוּא הָאֵשׁ. וְהַלְכָה כְּרַבִּי יְהוּדָה : (ר"ע מברטנורה).

רמב"ם רבי שמעון יכוון עניינו בעת הקרבת החטאת לפי שבו יובדל העני מן העשיר שאם קרב חטאת עוף והיה עני והעשיר אחר זה ישלים קרבן עני ולא נצריכהו לחייב אותו קרבן עשיר וכן אם מקריב קרבן בהמה לפי שהיה עשיר והעני ישלים קרבן עשיר ורבי יהודה יעשה העיקר אצל הקרבן האשם אשר בו ישתוו העני והעשיר כמו שהוא בפסוק והוא המיוחד בטהרת מצורע והלכה כרבי יהודה : (רמב"ם)

פרק יד - משנה יב

מִצָּרַע עָנִי שֶׁהֵבִיא קֶרְבַּן עֲשִׂיר, יָצָא. וְעֲשִׂיר
שֶׁהֵבִיא קֶרְבַּן עָנִי, לֹא יָצָא **{כג}**. מֵבִיא אָדָם עַל
יָדֵי בְנוֹ, עַל יָדֵי בָתּוֹ, עַל יָדֵי עֶבְדּוֹ וְשִׁפְחָתּוֹ
קֶרְבַּן עָנִי **{כד}**, וּמֵאֲכִילָן בְּזָבָחִים. רַבִּי יְהוּדָה
אוֹמֵר, אִף עַל יָדֵי אִשְׁתּוֹ מֵבִיא קֶרְבַּן עֲשִׂיר **{כה}**,
וְכֵן כָּל קֶרְבַּן שֶׁהִיא חִיָּבֶת **{כו}** :

ר"ע מברטנורה שֶׁהֵבִיא קֶרְבַּן עֲשִׂיר יָצָא. **{אפלו לכתחלה מביא}** וְתָבֵא עָלָיו
בְּרָכָה. וְאִיֵּדִי דְבַעֲי לְמַתְנֵי בְּסִיפָא לֹא יָצָא, תִּנְנָא רִישָׁא יָצָא : מֵבִיא אָדָם
עַל **{יד}** בְּנוֹ וּבָתּוֹ. אִף עַל פִּי שֶׁהוּא עֲשִׂיר, מֵבִיא עֲלֵיהֶם קֶרְבַּן עָנִי אִם הֵם
עָנִיִּים, וְקֶרְבַּן זֶה מְטַהְרֵן לְאָכַל בְּזָבָחִים, כְּדָא מְרַן הֵבִיא כְּפָרְתּוֹ אוֹכֵל
בְּקֻדְשִׁים : אִף עַל יָדֵי אִשְׁתּוֹ מֵבִיא קֶרְבַּן עֲשִׂיר. דְּאִשְׁתּוֹ שֶׁהִיא כְּגוּפוֹ אֵינוֹ
יָכוֹל לְהֵבִיא עָלֶיהָ קֶרְבַּן עָנִי אִם הוּא עֲשִׂיר. וְלֹא קֶרְבַּן מִצָּרַע בְּלִבָּד, אֲלָא
הוּא הַדִּין לְכֹל קֶרְבַּן שֶׁהִיא חִיָּבֶת, אֵינוֹ מֵבִיא עָלֶיהָ קֶרְבַּן עָנִי אִם הוּא
עֲשִׂיר : **{ר"ע מברטנורה}**.

עיקר תוי"ט **{כג}** מִצָּרַע כו'. בְּתוֹרַת כְּהֵנִים יְלִיף לְהוֹ : **{כד}** קֶרְבַּן עָנִי. בְּתוֹרַת
כְּהֵנִים יְלִיף לְהוֹ. וּמִסֵּתֵבְרָא דְזָה דוֹקָא בְּלֹא קְבָלַת נָדָר. אֲבָל עֲשִׂיר הַנוֹדֵר
לְהֵבִיא קֶרְבַּן מִצָּרַע עָנִי, מֵבִיא קֶרְבַּן עֲשִׂיר, כְּדַתְנֵן רִישׁ פֶּרֶק ד' דְּעֶרְכֵינוּ. אֲלָא
שְׁהַרְמְב"ם לֹא הֶעֱתִיק לְהַדְּ דְהַקָּא, שְׁמַע מִנֵּה דְסִבְיָרָא לִיה דְּהִיא נְדָחִית
מִהֲלָכָה : **{כה}** אִף כו'. אֲרִישָׁא מְהֵדָר, עֲשִׂיר שֶׁהֵבִיא קֶרְבַּן עָנִי לֹא יָצָא,
וְקָאָמַר רַבִּי יְהוּדָה אִף כו'. וְעֵינָן תּוֹסֵפּוֹת יוֹם טוֹב : **{כו}** חִיָּבֶת. כְּגוֹן דְּלִידָה
וְזִיבָה וְסוֹטָה. אֲבָל אִם אֲכָלָה חֵלֶב אוֹ חֲלָלָה שֶׁבֶת, פְּטוֹר הַבַּעַל. הַר"ש. וְעֵינָן
תּוֹסֵפּוֹת יוֹם טוֹב : **{עיקר תוי"ט}**.

רמב"ם מְבֹאָר הוּא שֶׁהֵבִיא קֶרְבַּן עָנִי אֲצֵל מִיעוּט הִיכּוֹלֶת וְאָמְרוּ מֵבִיא אָדָם עָנִי
בְּנוֹ עָנִי בָתּוֹ קֶרְבַּן עָנִי רָצָה לֹמַר בְּשִׁבִיל בְּנוֹ אוֹ בְּשִׁבִיל בָּתּוֹ אֵע"פ שֶׁהוּא עֲשִׂיר
מֵבִיא בְּעִבּוּרִים קֶרְבַּן עָנִי לְפִי שֶׁאֵין הַקֶּרְבַּן מֵעֲצָמוֹ וְאִמְנָם יַעֲשֶׂה קֶרְבַּן מְזוּלָתּוֹ
וּבִתְנָאֵי שֶׁבְנוֹ וּבָתּוֹ עָנִיִּים אוֹלָם אִשְׁתּוֹ לְהִיּוֹתָהּ כְּמוֹהוּ הִנֵּה לֹא יִקְרִיב בְּעִבּוּרָהּ
אֲלָא קֶרְבַּן עֲשִׂיר לְפִי שֶׁהִיא כְּגוּפוֹ וְאָמַר רַבִּי יְהוּדָה כִּי כְּמוֹ שִׁיקְרִיב מֵאִשְׁתּוֹ
קֶרְבַּן עֲשִׂיר כֵּן כָּל קֶרְבַּן שֶׁתִּתְחַיֵּב רָצָה לֹמַר קֶרְבַּן זָבוֹת וְיֹולָדוֹת הִנֵּה הוּא
מִחוּיֵּיב אֵלָיו וְלֹא יִקְרִיבֵהוּ קֶרְבַּן עָנִי בְּעִבּוּרָהּ אִם הִיא עֲשִׂיר וְהִלְכָה כְּרַבִּי
יְהוּדָה : **{רמב"ם}**

פרק יד - משנה יג

שְׁנֵי מִצְרָעִים שֶׁנִּתְעַרְבוּ קִרְבָּנוֹתֵיהֶם, קָרַב קִרְבָּנוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶם **[כז]**, וּמֵת אֶחָד מֵהֶם, זֶה שֶׁשָּׁאֵלוּ אֲנָשִׁי אֶלְכֶסְנֵדְרִיא אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. אָמַר לָהֶם, יִכְתֹּב נִכְסָיו לְאַחַר וַיָּבִיא קִרְבָּן עָנִי:

ר"ע מברטנורה זאת שָׁאֵלוּ אֲנָשִׁי אֶלְכֶסְנֵדְרִיא אֶת רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ. מִצְרָע שְׁנֵי שֶׁהוּא בְּחַיִּים מֵהַתְּהָא עָלָיו, הֵי אֵדָּ יִטְהַר לְאָכַל בְּקִדְּשִׁים, שֶׁאֵלוּ הָיָה מִצְרָע הָאֲחֵר חַי, אַף עַל פִּי שֶׁנִּתְעַרְבוּ קִרְבָּנוֹתֵיהֶן זֶה יִקְרַב לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא וְזֶה יִקְרַב לְשֵׁם מִי שֶׁהוּא. אוֹ אִם מֵת הָאֶחָד וְהָיָה שְׁנֵי הַקִּרְבָּנוֹת לְפָנֵינוּ, הָיָה הַקִּרְבָּנוֹת מֵתִים וְזֶה מִקְרִיב קִרְבָּן אֲחֵר. אֲבָל הַשְּׂתֵא אֵינּוּ יָכוֹל לְהַקְרִיב אֶת זֶה, דְּשִׁמָּא שֶׁל מֵת הוּא וְהוּיָא חֲטָאת שְׂמִתּוּ בְעַלְיָה דְלִמִּיתָהּ אֲזָלָא. וְקִרְבָּן אֲחֵר נִמְי אֵינּוּ יָכוֹל לְהַבִּיא, דְּשִׁמָּא אוֹתוֹ שֶׁקָּרַב הָיָה שְׁלוֹ וְנִפְטָר, וְנִמְצָא מְבִיא חֲלִין לְעִזְרָה. וְאֵינּוּ יָכוֹל לְהַתְנוּת בְּנִדְבָה, שְׂאִין חֲטָאת בָּאָה נִדְבָה: **יִכְתֹּב נִכְסָיו לְאַחַר**. וְהוּי עָנִי וְרָאוּי לְהַבִּיא קִרְבָּן דְלוּת, וְחֲטָאת הָעוֹף בָּאָה עַל הַסִּפֵּק וְאִין בָּהּ מְשוּם חֲלִין בְּעִזְרָה. וְאִם אֵינּוּ מִפְקִיר נִכְסָיו וְהַבִּיא חֲטָאת הָעוֹף, לֹא טָהַר, דְּעִשִׂיר שֶׁהַבִּיא קִרְבָּן עָנִי לֹא יֵצֵא. וּמִן הָאֲשֵׁם שֶׁמְבִיא לֵיכָא לְאֶקְשׁוּיֵי הֵיכִי מְצִי מִיְתֵי אֲשֵׁם בְּסִפֵּק דְלִמָּא חֲלִין לְעִזְרָה מִיְתֵי, דְכִיּוֹן דְאֲשֵׁם שׁוֹיִן מִתְנוּתֵיו לְשִׁלְמִים, יָכוֹל לְהַבִּיא אֲשֵׁם וּלְהַתְנוּת **[כח]**, אִם אֲנִי חַיֵּב אֲשֵׁם יְהֵא זֶה לְאֲשֵׁם, וְאִם לֹא, שֶׁקָּרַב אֲשֵׁם שְׁלִי, יְהֵא זֶה לְשִׁלְמִים, מֵהַ שְׂאִינּוּ יָכוֹל לְעִשׂוֹת כֵּן בְּחֲטָאת, שְׂאִין מִתְנוּת דְמִים שֶׁל חֲטָאת שׁוֹוֹת לְשִׁלְמִים, דְמִתְּנָן דְמִים שֶׁל חֲטָאת **[אֲרַבַּע מִתְנוּת]** לְמַעְלָה מְחוּט הַסִּקְרָא, וּשְׁלִמִים **[שְׁתֵּי מִתְנוּת]** לְמַטָּה מְחוּט הַסִּקְרָא: **(ר"ע מברטנורה)**.

עיקר תוי"ט **[כז]** אחד מהם. רצה לומר אחת משתי חטאות שֶׁנִּתְעַרְבוּ. הַרְמַב"ם: **[כח]** וְקָשָׁה, דְזֶה אֵינּוּ אֵלָּא לְרַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲבָל לְרַבֵּן דְסַבִּירָא לְהוּ אִין מְבִיאִין קִדְּשִׁים לְבֵית הַפְּסוּל, אֵינּוּ יָכוֹל לְהַתְנוּת שְׂתֵהָא שְׁלָמִים, דְהָא מִמַּעַט בְּאֶכִילְתָּן יוֹם אֶחָד. וְכֵן הוּא בְּהַדְיָא בְּגִמְרָא **[נִדָּה דף ע']**. וּבְקָרַב אֲשֵׁמוּ

נְמִי לִיכָא לְאוּקְמָא, דְּהָא קִימָא לֶן כְּרַבִּי יְהוּדָה, דְּאָשֶׁם קוֹבְעוּ, וְאִין לוֹ תִקְנָה
לְהִבִּיא קֶרְבַּן עָנִי כָּלֵל, וְאִם כֹּן תִּימָה עַל הַרְמַב"ם וְהַר"ב שְׁלֵא פְרָשׁוּ
דְּמִשְׁנֵתְנוּ אֵינָה הֶלְכָה. וְהַרְמַב"ם בְּחַבְרוֹ הֶעֱתִיק לְמִשְׁנֵתְנוּ וְהִשְׁמִיט תִּקְנֵתָא
דְּאָשֶׁם. וְעַדִּין קִשְׂיָא שְׁנֵיהּ בְּמִקוּמָה. וְצָרִיד עִיּוֹן : (עִיקָר תו"ס).

רמב"ם כבר ביאר בתוספתא נזרק דם על אחד מהם ומת אחד מהמצורעים
רצה לומר דם מאחת משתי חטאות שנתערבו זו שאלו אנשי אלכסנדריא
את רבי יהושע ואמר להם להביא חטאת בהמה אינו יכול שאין חטאת
בהמה באה על הספק ולהביא חטאת העוף אינו יכול שהעשיר שהביא קרבן
עני לא יצא וכיצד יעשה יכתוב נכסיו לאחר ויביא קרבן עני ונמצא עני
ומביא חטאת העוף אמר להן ר' יהושע עכשיו שאלתם דבר חכמה וממה
שיתבאר אותו בכאן עד שישלים כוונת המסכתא שטהרת מצורע הראשון
ר"ל אשר תעשה בעת הסרת נגע הצרעת בשתי צפרים ועץ ארז ואזוב שהיא
נוהגת בפני הבית ושלא בפני הבית בארץ ובחוצה לארץ לפי שאין לה קשר
בדבר מזה ויטהר המצורע בו וישאר מחוסר כפורים כמו הזבים והזבות
והיולדות אשר בזמננו ליום אשר טהרו הם מחוסרי כפרה ולשון התוספתא
שטהרת מצורע בארץ ובחו"ל ושם גם כן אמרו הכל כשרים לטהר את
המצורע אפילו זב אפי' טמא מת וכשם שמצוה לטהרו כך מצוה לטמאו
וכהן שטמאו מצוה עליו לטהרו שנאמר לטהרו או לטמאו ושם נאמר ג"כ
שמצורע מטהר ושהוא כאשר יעמוד בתגלחת שניה לפי שהוא דוחה בו
מצות לא תעשה אשר הוא גילוח הראש בכללו והזקן ולא הגיע לנו תכלית
לפי שא"א בזמננו זה הבאת כפרה עד שיטהר מטומאת צרעת הטהרה
השלמה אשר היא מפני תגלחת שניה ותכלית מה שנאמר יבוא עשה וידחה
את לא תעשה כאשר (ויקדים) [ויקיים] העשה על השלימות וזה מקום ספק ועיון
ובספרא אמר רבי יהודה שבתיה היה והלכתי אחר רבי טרפון לביתו אמר לי
יהודה בני תן לי סנדליי ונתתני לו ופשט ידו לחלון ונתן לי ממנה מקל ואמר
לי יהודה בני בזו טהרתי שלשה מצורעים ולמדתי בו שבעה הלכות שהוא
של בירות ובראשה טרף וארכה אמה ועביה כרביע כרע המטה אחד לשנים
ושנים לדי ומזין ושונין ומשלשין ומטהרין בפני הבית ושלא בפני הבית
ומטהרים בגבולין והנה לך ראייה בזה שרבי טרפון היה אחר החרבן והיה
זה המעשה בחוצה לארץ לפי מה שהורה ספור המעשה : (רמב"ם)

